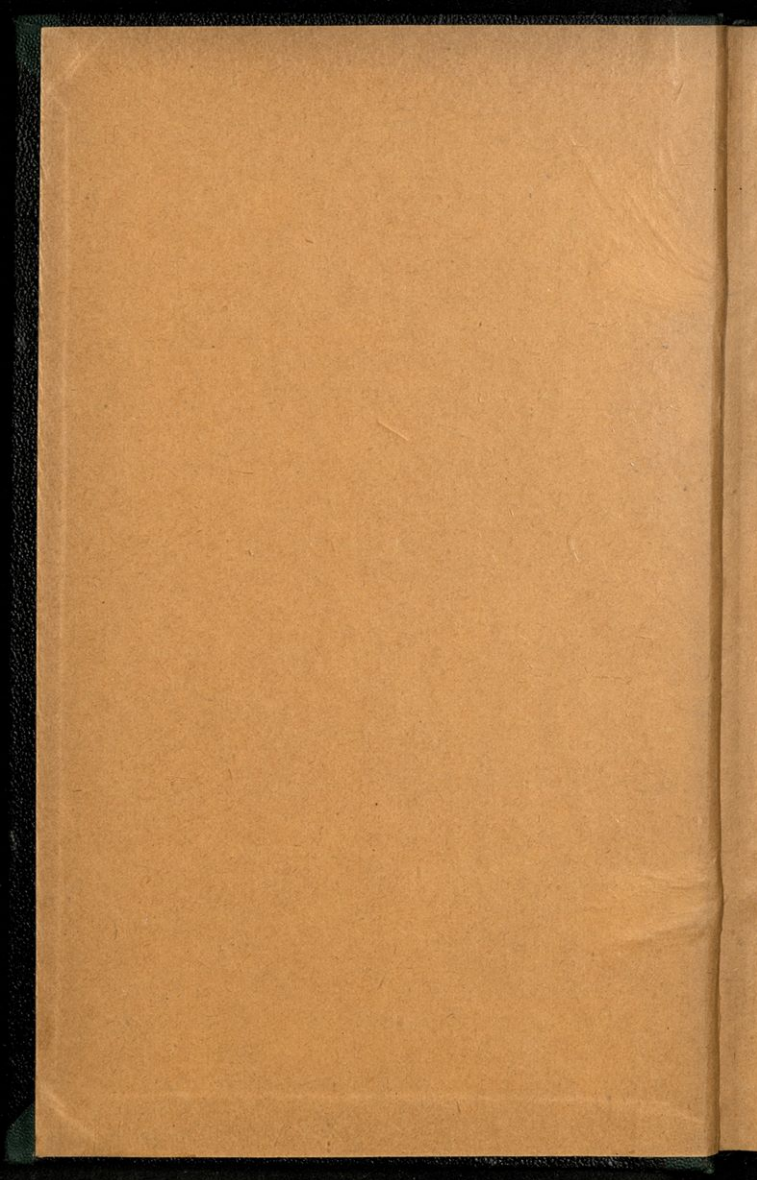

43704

Sveti
VINCENCIJ PAVLJANSKI

izgled krščanskih čednosti.

Pryi del:

Vincencijevo življenje in delovanje.

Po Maynardu in Galuri.

Kar bode čistega dohodka, obrne se za notranjo opravo cerkve presv. Jezusovega Srca v Ljubljani, in sicer v misijonske namene.

V LJUBLJANI 1891.

Založili misijonarji iz družbe sv. Vincencija Pavljanskega.

Tisk J. Blasnik-ovih naslednikov.

43704

030020212

Nj. ekscelencija milostlj. gospod knezo-škof Ljubljanski
dr. Jakob Missia so tisk dovolili dne 26. maja 1891
št. 838.

Verni in pobožni Slovenci!

Náte v teh bukvah priprosto popisano življenje in dejanje milega, ponižnega, svetega Vincencija Pavljanskega, ki je marsikateremu izmed vas še malo znan, dasiravno njegovi duhovni sinovi in duhovne hčere njegove med vami živijo in vam služijo.

Velike reči je storil sv. Vincencij v svojem življenju na zemlji, kar razvidite iz teh bukev, a še vedno blaženo deluje po vesoljnem svetu po premnogih svojih duhovnih gojencih, po misijonskih duhovnikih, usmiljenih sestrah in po sotrudnikih v toliko družbah sv. Vincencija.

Tudi med vami, preljubi rojaki slovenski! delujejo duhovni sinovi in duhovne hčere sv. Vincencija. v svetih misijonih, pri duhovnih vajah, po bolnišnicah, učiliščih in drugih dobrodelnih napravah.

In že so nekateri sinovi in mnoge hčere tudi iz vašega naroda duhovni gojenci tega svetnika, ter dobro delajo v mili naši domovini in po drugih deželah.

Naš sveti Oče, Leon XIII. so poslavlili svetega Vincencija Pavljanskega, ter so ga dali vsem dobrodelnim napravam krščanske ljubezni za zavétnika ali patrona, in ni še davno, kar so njegovega duhovnega sina, Janeza Gabriela Perboyre prišteli med izveličane.

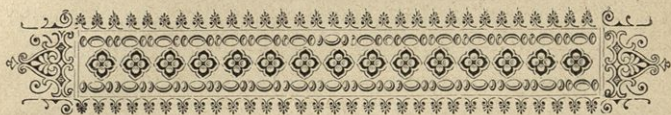
Berite toraj in prebirajte radi te podučne bukve in priporočajte jih še drugim; gotovo bodo vam in njim v dušni blagor. Čim bolj bomo sv. Vincencija častili tukaj na zemlji, tem močnejša bode njegova priprošnja pri Bogu v nebesih za nas!

V Ljubljani na praznik Marijinega darovanja 1891.

Pomote:

Stran 131 zbrisi »Drugo« in beri: Četrto.
» 210 » »Osmo« » » Deveto.
» 228 » »Deseto« » » Enajsto.
na strani 175 pa uvrsti: Peto poglavje.

Sveti Vincencij Pavljanski.

Prva doba.

Od Vincencijevega rojstva do ustanovljenja misijonske družbe (l. 1576—1625.)

Prvo poglavje.

1. Vincencij rodil se je 24. aprila leta 1576 — v torek po veliki noči v majhini vasi Rankin — Pujске župnije blizo Daksa na Francozkem. Njegovemu očetu bilo je ime Viljem Pavljanski, materi pa Bertranda Moraška. Hišica in nekatere njive, katere sta s svojimi rokami obdelovala, je bilo nju premoženje. Časnega premoženja tedaj nista imela dovolj, a tem bogatejša bila sta v veri in čednostih. Med šesterimi otroci tretji bil je Vincencij. Živino je moral pasti in pri razvalinah romarske cerkve, Matere Božje de la Lande ali Buglose pod nekim hrastom, ki še zdaj stoji, se je rad zadrževal in kojega votlo deblo si je v mesto svojih pobožnosti izvolil.

2. Pobožnost mu je bila, rekel bi, prirojena, vzlasti krščanska ljubezen do bližnjega. Že takrat je ubogim svoj kruh delil in svojo obleko, da, celo nekoga dne, ves svoj imetek 30 sous,*) ki si ga je s

*) 30 sous je 75 soldov naše veljave, ako se 1 frank računi 40 sold.

trudom pridobil in prihranil — naznanjaje s tem svojo radodarnost v prihodnosti. Kadar ni več svojega imel, je prosil svoje stariše, katerih krščansko ljubezen je poznal in večkrat priča njih radodarnosti bil — millega daru za reveže. Tudi so mu dovolili, da sme, kadar bo iz mlina moko peljal, revnim, ki so ga na potu srečevali, nekatere pešice podeliti.

3. Že v prvih otroških letih so se razodevale njegove duševne sposobnosti, katere je oče le občudoval. Dasi je tudi velike in gotove stroške prevedel, je Viljem Pavljanski le sklenil, Vincencija v šole dati. Sicer je po skrivnem Božjem navdihovanji ravnal, vendar ga je pri vsem tem neka samopridnost vodila; mislil je namreč, ljubeznjivi otrok bode enkrat podpora rodbine, ali motil se je. Nikdar ni mislil Vincencij svojih sorodnikov od kmečkega stanu odvracati, ker ta stan je, so njegove lastne besede, najnedolžnejši stan, in za zveličanje duše najpripravnejši; ravno tako tudi ni hotel, da bi kateri iz njegovih sorodnikov se duhovskega stanu lotil. — Nezmerno veliko denarjev je šlo po njegovih rokah, a le 100 pistol*) so sorodniki dobili, pa še te so mu bile od drugih za nje zročene. Poslal jim jih je o priliki velike nesreče. Le enkrat jih je leta 1623 obiskal — takrat že mašnik — pa jim ni nič družega izročil, kakor srčno željo, v ponižnem, revnem stanu ostati, v katerega jih je Bog postavil. Ko ga je pozneje eden sorodnikov v Parizu obiskal, ga je le s 10 tolarji na dom odpravil. Vendar jih je vse presrčno ljubil. Ker se je v resnici duhovna po redu Melhizedekovem in samo le hišnika ter branitelja darov Božje previdnosti štel, je tudi le uboge in z nadlogami obložene za svoje prave sorodnike imel.

Drugo poglavje.

Viljem Pavljanski je sklenil Vincencija v šole dati, zato mu je na prošnjo enega izmed sorodnikov

*) pistola je 7 goldinarjev.

pri Frančiškanih v Daksu za 60 lir na leto hrano priskrbel. Izvrstnega mladenča pobožnost; modrost, angelsko nedolžnost in marljivost so vsi občudovali — bilo je leta 1588. Štiri leta pozneje mu je pravdnik Komet svoja dva otročiča v poduk izročil. Ta ugodna služba je pripomogla, da se je zamogel sam brez očetove pomoči šolati. Nadzoroval je svoja odgojenca, pa je tudi sam napredoval v pobožnosti in vednosti. Po nasvetu odvetnika, katerega je svojega očeta imenoval, posebno po nasvetu svojih duhovskih učencikov in voditeljev je dobil 20. grudna l. 1596 tonzuro in 4 nižje rede.

Drugo leto gre v Tuluzo se bogoslovja učiti; oče mu je sicer za potrebne stroške denarjev dal, a moral je zato par volov prodati. Kakor v začetku svojega učenja je kazal tudi tukaj ravno tisto marljivost. Trudil se je veliko in marsikatero pomanjkanje trpel, da bi se zamogel izšolati. Kar mu je oče bil dal, je v kratkem času potrosil, očeta zopet za denar nadlegovati, se mu ni dostojno zdelo. Kaj mu je storiti? Rad bi bil šole izdelal, a manjkalo mu je potrebnih stvari za nadaljevanja učenja. Lotil se je po počitnicah, katerih je bil po trudapolnem delu tako potreben, novega dela; le tako mu je bilo mogoče za svoje revno pa pošteno življenje potrebne hrane in šolskih knjig si priskrbeti.

V poletnem času l. 1598 in naslednje leta je v mesteci Buzet blizu Tuluze stanoval, kjer je odgojeval dva Hebrardova sina in neke dečke drugih blagorodnih družin, med katerimi sta bila dva prebratiča junaškega predstojnika Maltezarskega de la Valette. Po počitnicah namenil je bogoslovje nadaljevati; ker ga pa odgojenci niso radi zapustili in je tudi sam v revščini bil, jih je moral v Tuluzo s seboj vzeti. Pa kako se bodo zdaj, ko je učenik in učenec ob enem bil, dolžnosti stanū s skrbjo za lastno učenje vjemale? — Pritrgoval si je spanje in tako je zadostil obema dolžnostima: odgojenca je podučeval, pa tudi svojega učenja ni zanemaril. Sedem let se je bogoslovja učil. Imenovan doktorjem dobi oblast „druge

bukve učenika izrekov“ (Petra Lombarda) razlagati. Ko pride čas mašnikovega posvečevanja bil je izurjen tako dobro v čednostih, kakor v vednostih. Dne 19. septembra 1598 bil je v stolni Tarbški cerkvi subdijakonom, tri mesce pozneje 19. grudna pa dijakonom posvečen. — Lahko bi bil že meseca septembra prihodnjega leta mašnikovo posvečenje dobil, pa sé je še eno leto na to pripravljaj in je bil še le 23. septembra l. 1600 v graščinski kapeli sv. Julijana po Perigeškem (Perigueux) škofu posvečen. Dneva njegove prve sv. maše nam ne more nihče gotovo povedati, trdi se pa, da je v kapelici Matere Božje de Gráce blizo Buzete v Albiški škofiji, katere samotna lega, kakor tudi nje revno zidovje, se je z njegovo pobožnostjo najbolj vjemalo, prvokrat maševal.

Tretje poglavje.

1. Vincencij v Tuniški sužnosti.

Novoposvečenemu mašniku je bila na prošnjo njegovega dobrotnika Komet-a, bolj pa še zaradi njegovih mnogih zaslug od duhovnih višjih, Thil, ena izmed najboljših župnij Daške škofije izročena. Ker je pa vedel, da ga bo nastop župnije v pravdo zamotal, se jej je odpovedal in šel nazaj v Tulozo se bogoslovja učiti. Ravno takrat je moral v Bordó potovati, zakaj, se ne ve. Dozdeva se, da je hotel ondi gospoda Epernona, sorodnika svojih odgojencev obiskati, kateri mu je želel neko škofijo izročiti. V Tuluzi izve, da ga je neka imenitna in pobožna oseba, ki je že delj časa njegove čednosti občudovala, v svojem zadnjem sporočilu dedičem postavila. To je bilo ravno prav. Premožjenja sam nič ni imel, in del dedšine, ki jo je po svojem ranjem očetu dobiti imel, je svojim domačim prepustil, zatorej je denarje, katere mu je omenjena oseba sporočila, si za dar usmiljenja Božje previdnosti štel. Ko jih pride terjat, zve, da niso gotova svota, ampak nek trgovec v Marselji mu

ima 1500 lir izplačati. Vincencij gre toraj v Marseljo. Dolžnik je dobro kupčeval in bil pripravljen vse plačati. Vendar Vincencij, ki je vedel usmiljenje s pravico sklepati, je bil s 300 tolarji zadovoljen. Ravno se pripravlja po suhem v Tuluzo se vrniti, kakor je sem prišel, kar se mu nek žlahtnik ponudi z njim se po morji do Narbone peljati. Bilo je meseca julija; lep poleten čas je bil, mirno morje, ugodno vreme, in še tisti dan bila bi dospela do Narbone, vendar ni bila Božja volja. Vincencij sicer odrine, pa hitro, ko je barka plavati začela, je tudi že od treh turških ladij, ki so iz Bokerškega sejma veslale, vjeta*) bila. Vincencija je pšica zadela in ranila. Turki so ene po-

*) Tu podamo bralcem Vincencijevo izvirno pismo:

»V Avignonu 24. julija 1607. Podal sem se v barko, da bi prej v Narbono prišel in stroške varoval, ali prav za prav, da bi nikdar tje ne došel in vse zgubil. Veter je bil tako ugoden, da bi bili v enem dnevu v Narbono prišli, ali tri roparske turske barke, ki so iz Bokerškega sejma se vrnivši, krščanske trgovce zalezovale, so nas srečale in nad nas planile. Pri branitvi so trije iz med naših pri priči mrtvi obležali, drugi pa so bili vsi ranjeni. Tudi mene je pšica zadela, rano napravila, ki mi bo ves čas mojega življenja namesto ure vreme naznanjala. Ni nam bilo drugo storiti, kakor se udati tem divjakom, ki so najprej nad našim kapitenom s tem svojo jezo hladili, da so ga na sto kosov razsekali zato, ker so naši pri branitbi enega njihovih najjimenitnejših in tri sužnje pobili. Potem so nas v železje zakovali, naše rane zadosti slabo zavezali in šli svoje roparije v druge kraje vganjat. Kar jim je v roke prišlo, so oropali, le tistim so prostost pustili, ki so se jim radovoljno udali. Čez 7 ali 8 dni, ko so zadosti ropa imeli, so se zopet v svoje berbersko gnjezdo povrnili. Prišli smo v mesto Tunis, kjer so nas na sejm na prodaj gnali. Od francozkega konzula vprašani, kje so nas vjeli, so rekli, da so nas na neki španjolski barki dobili. Ko bi se ne bili te laži poslužili, bi nas bil rešil konzul, katerega je kralj zato v Tunis poslal, da bi Francozom prostost trgovstva varoval. Ko so nam vse vzeli, so dali vsakemu platneno suknico, hlače in kapico; v tej obleki so nas nalašč po mestu vodili, da bi kupcev privabili. Pet- ali šestkrat smo morali z verigami okoli vratu mesto prehoditi, predenj so nas na barko nazaj odpeljali; hotli so kupcem s tem pokazati, da znamo saj jesti in da naše rane niso smrtno nevarne. — V drugič so nas gnali na trg, kjer so se kupci sošli in nas poškkušali. Kakor pri kupčiji volov in konjev so nam usta odpirali in zobe gledali; tipali naše rebre in strani ter rane preiskovali. Zdaj so nam ukazali vštric korakati, zdaj letati, zdaj se

bili, druge pa zvezane odpeljali. Tako je prišel Vincencij tem divjakom, hujšim kakor zverina, v pest, kakor sam piše v pismu, v katerem svojo sužnost popisuje. Gnali so ga najprej v mesto Tunis in nekemu ribiču prodali, ta pa ga je nekemu staremu zdravniku prodal. Vincencij mu je pomagal pri zlatotvorstvu, vendar se je vsakemu pregovarjanju k mohamedanskemu krivoverstvu prestopiti, stanovitno

obračati, zdaj teže vzdigovati; naposled nam je bilo rečeno, da se moramo med seboj boriti in poskusiti, kateri je bolj močen. Opuštim tisuč drugih surovosti nečloveških poskušinj, katerim smo tu izpostavljeni bili. — Mene so nekemu ribiču prodali, ki se me je pa kmalu znebil, ko je videl, da morja in morskega zraka moje zdravje ne more prenašati. Prodal me je staremu zdravniku, ki je bil dober in prijazen mož in ki se je z zdravilstvom pečal. Že 50 let se je trudil iznajdeti kamen modrosti, t. j., umetnost, zlato delati. Presrčno me je ljubil in njegovo veselje je bilo od svoje vere in alkimije z menoj se pogovarjati. Hudo me je pregovarjal, od krščanske vere odstopiti in mi zato veliko bogastvo obetal, da, še, kar mu je najljubše bilo, mi svoje skrivne vednosti razodeti. Pa Bog mi je v srcu vedno hranil upanje, da bom gotovo še rešen. Neprenehoma sem to prosil Boga in Marijo, kateri tudi res za moje rešenje vsa hvala gre. Pri tem starcu sem ostal od meseca oktobra l. 1605 do meseca avgusta prihodnjega leta, ko je vjet in pred sultana odpeljan bil, v katerega službi bi bil delati moral, pa že na potu je same žalosti umrl. Na smrti postelji me je v oporoki svojemu vnuku sporočil, ki me je pa spet kmalo prodal, kajti izvedel je, da bo francozki poslanec des Breves od Sultana pooblasten prišel in vse francozke sužnje oprostil. Kupil me je nek renegat ali odpadnik od krščanske vere, ki je bil za drugo mož blagega srca. Ta me pošlje delat v svoj temat. (Temati so pašniki, njive, gozdi, sploh tista Sultanova posestva, ki se v najem dajejo.) Temat mojega gospodarja je bil sila daleč, v goratem pa na solnčnem kraju. Tri žene je imel: ena odpadnica od greške vere, ena pa je Turkinja bila. Te se je Bog poslužil, da je moža v sv. Cerkev vzel, mene pa iz sužnosti rešil. Radovednost jo je gnala naše življenje in vedenje opazovati, zato je vsaki dan k meni na polje prišla, kjer sem kopati moral. Nekega dne mi ukaže, hvalo mojega Boga prepevati. Spomnim se tiste žalostne pesmi izraelskih otrok v babilonski sužnosti: »Quomodo cantabimus in terra aliena«, pri katerih besedah me solze oblijejo in zapel sem ps. 136: Pri babilonskih potokih smo sedeli in jokali, ko smo se Siona spomnili.« Zapojem tudi še: Salve Regina in nekatere druge molitve. To je ženo tako presunilo, da je strmela. Zvečer je možu očitala, da ni prav storil, ker je od svoje vere odstopil, katera se jej popolnoma dobra zdi, kakor jo je iz mojih besed in hvalnih pesmi na Boga spoznala. Trdila je, da je

zoperstavljal. Po zdravnikovi smrti pride v oblast njegovega vnuka, kateri ga je pa nekemu odpadniku iz Nice prodal. Ker je imel pristavo in veliko polja, ga je z drugimi sužnjimi poslal polje obdelovat. Ena izmed njegovih treh žen je hodila vsaki dan na pristavo gledat, kako sužnji delajo, Nekega dne zapové Vincenciju, naj hvalo svojega Boga zapoje. Spomnil se je besed: „Quomodo cantabimus in terra aliena? in zapoje 136. psalm, in „Salve Regina (Češčena bodi kraljica.) — Svete besede in milo petje vjetega duhovna je ženo tako presunilo, da je strmela.

2. Vincencij rešen.

Zvečer pravi svojemu možu: „Nisi prav storil, da si svojo vero zapustil, katera, kakor mislim, je dobra vera. Ko sem slišala nje nauke in petje, sem čutila tako sladkost, kakoršne še v raju svojih očetov ne pričakujem. Že drugi dan obljubi odpadnik, z Vincencijem na Francozko zbežati; vendar je preteklo še 10 mesecev, predenj sta pobegnila. Leta 1607 dne 28. julija po dveletni sužnosti pride Vincencij s svojim gospodarjem na Francozko, katerega je namestni legat Peter Montorio v sv. Cerkev sprejel.

3. Vincencij v Rimu.

Ali iz radovednosti, kakošne skrivnosti se je Vincencij od Alkimista naučil — ali iz osebnega spo-

pri razlaganji naukov krščanske vere in pri pesmih tako sladkost občutila, kakoršne v raji svojih očetov pričakovati ne more; res, je djala, v tej veri mora nekaj čudnega in čeznatornega biti. Toliko je žena s svojim govorom opravila, da mi je drugi dan mož rekel, da je pripravljen z menoj na Francozko pobegniti, ako bi bila barka kje dobiti. »V nekolikih dneh — pravi — hočem za priliko izvedeti, po kateri bo Bog povišan in počasten.« Ti dnevi so pa narastli na 10 mesecev. Vendar je prišel čas našega bega; skrivaj se podamo na barko in 28. julija doseževa obrežje Francozko. Zavila sva jo pa proti Avignonu, kjer je papežev namestnik legat jokajočega odpadnika k večji Božji časti in v zbudo pobožnosti vernih spet v naročje sv. katoliške cerkve sprejel.

Ta pobožni cerkveni predstojnik naji je pri sebi obdržal, ker naju je mislil s seboj v Rim vzeti in novega spokornika v samostn spraviti obljubil.

štovanja — gotovo je, legat ga je v Rim seboj vzel in mu obljubil neko duhovnijo izročiti. Ponižni Vincencij se prepusti svojemu zavetniku in Božji previdnosti. Kratki čas svojega ostanka v Rimu porabil je v to, da je molil in se učil. Ne, — v tem glavnem mestu sveta, v središču sv. vere in pobožnosti, se ni prepustil svoji, če tudi pravični radovednosti. — Izmed spominkov starega Rima si je samo le kolosej in katakombe ogledal, da je kri in ostanke sv. mučenikov počastil; v krščanskem Rimu pa je tudi le cerkve in kraje pobožnostim vernih posvečene obiskal; temveč je hrepenel, svojemu dvojnemu nagnjenji zadostiti: moliti in se učiti. Za hrano mu ni bilo treba skrbeti, kajti Montorio mu je dajal hrano in stanovanje, ter ga je preskrboval z vsem, česar je potreboval. Vincencij pa je svojega dobrotnika s čednim obnašanjem in svojo ljubeznjivostjo popolnoma odškodoval. Sploh se mu je Vincencijevo zadržanje tako dopadlo, da je povsod le k njegovi časti govoril, vzlasti proti francozkim častnikom, kateri so ravno takrat od kralja Henrika IV. pooblasteni v Rimu opraviti imeli.

Z začudenjem poslušajo poročila o čednosti in modrosti svojega rojaka ter ga videti želijo, da se prepričajo, je-li bo to mož, katerega ravno iščejo. Vincencij pride; večkrat se z njim pogovarjajo, ga skušajo, in konečno se prepričajo, da bi se mu smelo razodeti, kar jim na srcu leži. Bile so pa reči velikih in važnih nasledkov, ki so tirjale tako zvestobo, modrost in molčečnost, da jih ni bilo varno pismu zapupati. Razložijo in izročijo mu vse in ga pošljejo v Pariz, da bi Henriku IV. o tem poročal.

Četrto poglavje.

1. Vincencij na kraljevem dvoru.

Vincencij hiti spolnit svoja naročila. Večkrat je z Henrikom IV. govoriti imel, o čem, ni znano. To vemo, da je ta samovladar človeka vedel dobro pre-

soditi; toraj ni dvomiti, da je hitro sposobnosti, duh in srce svetega Vincencija spoznal. Ko bi bil le nekoliko častiželjen, si na dvoru imenitno službo pridobiti, bi bil Vincencij lahko in hitro na najvišjo stopnjo duhovske časti prišel. Vendar v nekaterih dneh dokončavši svojo važno nalogo hiti v samoto in čaka vodbe Božje previdnosti. Pa ni lenobe pasel; njegovo srce ga je gnalo k dobrim delom. Najel si je v predmestji sv. Germana blizo bolnišnice la Charité stanovanje. Vsaki dan je bolnike obiskoval, tolažil in podučeval; prosil je tudi tamošne postrežnike, naj bi mu skazali čast in milost, da jim sme pri vsakdanjih opravilih pomagati. Tukaj se je čutil čisto domačega in se pripravljaj na svoj prihodnji poklic. Ali Bog, kateri je njegovo dušno izobraženje sam dopolniti hotel — s trpljenjem in s skušnjavami — je dopustil, da se mu je po hudem obrekovanji poštenje vzelo.

2. Kako je Sorski župan Vincencija počrnil.

Da bi prizanesel svojim pičlim dohodkom, je z nekim rojakom v eni sobi prebival. Ta njegov rojak je bil župan v srenji Sore. Nekega dne je moral župan zarano po opravilih in je pozabil svojo skrinjo zakleniti, v kateri je 400 tolarjev bilo. Vincencij je nekoliko bolehal, zatoraj v postelji ostane in zdravila pričakuje. Lekarski učenec prinese zdravilo, išče po škrinji kozarec, zagleda denar, ga zmakne in odide. Ko se župan iz mesta povrne, tirja, ker denarjev ne najde, od Vincencija, naj mu jih nazaj dá — od začetka pohlevno, zatem pa razdražen in jezen. — Vincencij za vse to nič ni vedel. Vincencijeva revščina, nekaj pa njegova neprestrašenost županu date sumiti, da bi mogel le tatvine kriv biti, zatoraj mu vrata odpre in ga zapodi. Njegova maščevalnost ga je gnala, da nedolžnega duhovna celo pri njegovih znancih tatvine dolži. „Bog ve resnico“ so bile edine besede, katere je Vincencij izustil v svoje opravičenje. Močen v zaupanji na Boga in svest svoje nedolžnosti je svojo dušo v miru ohranil; žaloval je zavolj kri-

vice tožnika, a voljno jo je prenašal. Vendar ni nobeden, ki je videl, kako mirno, potrpežljivo in ponižno je Vincencij vse prenašal, tega verjeti hotel, ampak čedalje bolj so njegove čednosti občudovali.

3. Kako se je Vincencijeva nedolžnost izvedla.

Deset let je minulo. — Nekega dne župana (v mestu Bordeaux) v ječo pokličejo, nek jetnik ima z njim nekaj posebnega govoriti. Lekarski učenec je bil, kateremu vest ni miru dala; zdaj je hotel svojo hudobijo obstati in obljubiti škodo povrniti. Pri taki očitni spovedi se tudi županu vest zbudi in mu začne očitati, zakaj je nedolžnega zatožil in pobožnega duhovna tako osramotil. Pisal je Vincenciju prav dolgo pismo, v katerem ga je odpuščenja prosil — in pristavil, da, „ako mi to prošnjo odbijete, bom sam v Pariz prišel in klečé z vrvjo okoli vratu vas odpuščenja prosil.“ Pobožen duhoven je odpustil že koj takrat, ko se je ta krivica zgodila, tudi ni dvomiti, da je skesanemu županu to hitro na znanje dal, da ni imel stroškov, truda in pota.

4. Vincencijeva junaška ljubezen.

Ta žalostna izkušnja ga je naučila, da ni dobro s posvetnimi občevati, zato je Vincencij sklenil, se v samoto podati in skriti, kjer bi le od Boga in revnih poznan bil. Njegovo hrepenenje je bilo, da bi ga ljudje zaničevali in pozabili. Mislil je celo svoje lastno ime utajiti ter želel, naj bi ga kakor hlapca le po krstnem imenu klicali. Povsod je pravil, da je neveden in poln slabosti. Ali pobožni, ne le duhovni, tudi posvetni so odvrčali njegovo hrepenenje po zaničevanju s častjo in s spoštovanjem in so črne megle, s katerimi se je obdajal, radi razganjali. Izvolil si je stanovanje v predmestji sv. Germana, tu je bil dvor kraljice Margarete. Ta okoliščina, vzlasti pa dela krščanskega usmiljenja, ker je večkrat druge prosil milih darov za uboge, ga je seznanila z večjimi uradniki kraljice posebno z njenim tajnikom Du Fresne. Ta je o Vincen-

ciju marsikaj kraljici poročal, ki ga je želela videti in poznati. Poklicala ga je na kraljevi dvor in ko se je prepričala o njegovih zaslugah, mu je izročila oskrbovanje miloščine (aumonier). Kmalo potem je Vincencij dobil (bilo je 10. junija l. 1610) Cisterciensko opatijo sv. Leonarda v Sentski škofiji. — Dvoru kralja Henrika IV. se je vedel umakniti in zdaj — se znajde na dvoru njegove ločene soproge. Čedalje bolj ga je Bog pripravljaj na njegov prihodnji poklic. Po marsikaterem pomanjkanji v mladosti ga je Bog peljal še po večjih nadlogah v sužnosti in zdaj mu pokaže blišč življenja na kraljevem dvoru, kjer je pozneje tudi ud duhovnega sveta postal. Da bi ga pa blišč ne slepil, mu Bog pošlje zraven časti še neko težavo. Med dvorniki kraljice Margarete, ki je učene pogovore rada poslušala, je bil učenjak, katerega ste postopanje in želja drugim dopasti, blizo brezdna pripeljale. Njegov duh se je stemnil, vera je jela pešati, molitev se je na njegovem jeziku v bogokletje spremenila in obupnost ga je k samomoru nagibala. Da bi mu nepokojno vest umiril, mu je Vincencij mnogotere nasvete dajal, je zanj molil — utrudil se je z nasvetovanjem, vse je bilo zastonj. Ker vse nič ni pomagalo, se Vincencij nekega dne v molitvi samega sebe Bogu daruje, to je: ponudil se je, da, ako je Božja volja, je pripravljen, skušnjave svojega prijatelja nase vzeti. Bog je to junaško daritev v celi njeni ojstrosti sprejel. Od zdaj je učenjaku bolje bilo; dozdevalo se mu je, da se dani in da se tema v njegovem duhu dan na dan zmanjšuje, resnice sv. vere so se mu verjetne zdele, molitev mu je bila zopet sladka; tako je ta revež polagoma ozdravel; ali Vincencij je podedoval njegovo grozovito skušnjava, katere se ni mogel ne z molitvijo, ne z solzami, ne z dobrimi deli iznebiti. Zapiše si vero na listek in jo nosi kot zdravilo na prsih. Zagotavljal je vpričo Boga s tistim prepričavnim zaupanjem, katero sem od Abrahamovih časov le pri Svetnikih nahajamo, da, kadarkoli bo roko na listek položil, je vselej namenjen se skušnjava zoperstavljati in svojo vero trditi. Še več; postavil si je nalog v

vseh rečeh navdihovanji skušnjavca nasprotovati; v mislih, v besedah, dejanji vselej se po naukih sv. vere ravnati, po sv. veri dela krščanske ljubezni opravljati. Zatoraj je še bolj pogosto v bolnišnici bolnike obiskoval in svoje dela usmiljenja še pomnožil. Res čudna omahljivost v veri, ki se tako zvesto naukov sv. evangelija drži!

Tri ali štiri leta so pretekla, skušnjava ga še ni popustila; Bog je še eno daritev od svojega zvestega služabnika tirjal. Nekega dne, ko se je bolj ko kedaj od Boga zapuščenega čutil, na kolena pade in daruje Jezusu Kristusu celo svoje življenje v službo ubogih. Zdaj ga je skušnjava zapustila in od zdaj ga bomo videli povsod kot Božjega apostola krščanske ljubezni.

5. Vincencij se posvetuje s Petrom de Berulle.

Ta skušnjava je bila, kakor rodoviten dež na njegovo dušo, ki ima veliko in obilnega sadu roditi. Zapustil je dvor kraljice Margarete, da bi ložej svoj namen izvršil: čisto samotno živeti. V Parizu se je Berulskemu Petru pridružil, s katerim se je bil že v bolnišnici la Charité seznanil, ostal je pri njem v samostanu oratorijancev ne sicer z namenom združiti se z udi tega novega zavoda, ampak skriti se pred svetom, umakniti se posvetni časti in posvetnim nevarnostim ter v samoti glas presvete volje Božje spoznavati. Po dveletni skušnji — Petru de Berulle ni bilo težko spoznati, da je Vincencij k nekaj večjemu poklican in da se ga bo Bog poslužil, novo družbo duhovnov ustanoviti, ki bo v sv. cerkvi z vspehom in blagoslovom delovala. Po naklepu Božje previdnosti bi pa moral najprej potrebo in revščino kmečkih ljudi poznati in toraj v sredi med njimi živeti, sam njih trpljenje čutiti, sam poskusiti, sposobne pripomočke jih učiti, jim svetovati in jim pomagati. Ta namen Božje previdnosti je Peter de Berulle želel spolniti s tem, da mu je svetoval župnijo Clichy prevzeti, ki je bila po odstopu Frančiška Bourgoing brez duhovnega oskrbnika.

6. Vincencij župnik.

Dne 2. majnika l. 1612 je Vincencij župnijo Chlichy prevzel. Po Božji previdnosti je bila ta župnija gledališče njegovega prvega delovanja in duhovne gorečnosti. Ravno pred vratmi Pariškega mesta se sme deloma mestna, deloma kmečka župnija imenovati. Farani so večinoma revni ljudje, ali Pariški meščani, ki so ondi svoje poletna stanovanja imeli, so kazali dovolj svoje bogastvo. Tako pa je bila župnija Clichy vez med revščino in bogastvom, med mestom in deželo, taka pa tudi podoba naloge, katero izvršiti je Vincencij poklican bil. Bog ga je v službo revnih, kmečkih ljudi odločil, vendar ga ni koj od začetka in naglo iz Pariza poklical, ki ima biti glavno mesto njegove krščanske ljubezni in središče njegovih dobrih del usmiljenja ter sedež prenovljenja francozke duhovščine. Bilo je treba se večkrat z duhovnimi pogovarjati in posvetovati, da se izve in spozna, česar je treba za vodstvo duhovščine. Tu v župniji Clichy je prišel v dotiko z bogatimi in revnimi, z ovčicami in pastirji. Kot duhovni oče in oskrbnik enih je bil delitelj bogastva drugih, izgled in svetovalc duhovnom. Za vse se je trudil, in neprenehoma se je trudil, — vendar njegovi farani so bili najljubši del njegovih skrbi. Pridigovati, katekizem razlagati, neutrudljivo spovedovati je bilo njegovo navadno delo. Prosti čas je porabil v to, da je bolnike obiskoval, žalostne tolažil, ubogim pomagal, med sovražniki spravo delal, razprte družine pomiroval, slabe podpiral, močne navduševal, grešnike svaril, z eno besedo: bil je vsem vse, da bi vse Kristusu pridobil. Še bolj kakor beseda je upljalvalo na druge njegovo sveto življenje.

7. Kakošen pastir takoršne ovce.

Njegovo čedno zadržanje, redno življenje, pohlevnost in prijaznost do drugih, njegova svetost, ki se mu je na obrazu videla, vse to je bilo kakor živa pridiga. Vse ga je rado imelo, tako je vedel vse vneti

in jih s spoštovanjem, častjo in ljubeznijo do sebe navdušiti. Sam je pozneje moral reči: „Klišijanski farani so mi bili tako udani in pokorni, da, ko sem prvo nedeljo meseca spoved oznanil, so vsi prišli, še eden ni zaostal. „O, kako srečen si, sem djal, da med tako dobrimi ljudmi prebivaš; papež niso tako srečni, kakor jaz.“ Nekega dne me vpraša kardinal Retz: „Gospod Vincencij, kako se vam godi?“ „Prečastiti gospod! tako sem zadovoljen“, pravim, „da vam ne morem dopovedati“. „In zakaj?“ „Ker imam tako dobre ljudi, da me v vseh rečeh ubogajo; še moje želje, če so jim le znane, spolnujejo, zato smem reči, da ne papež, ne vi, prečastiti gospod, ne morete tako srečni biti, kakor sem jaz“.

8. Vincencij zida novo farno cerkev.

Ko je tako v srci svojih faranov Bogu duhovno stanovanje napravil, se je napotil tudi novo farno cerkev staviti, ker stara se je, rekel bi, že podirala. Zares, veliko delo, ki bi se predrzno in neizpeljavno zdelo. Sam reven, med revnimi ljudmi, kje bo pomočkov dobil za tako podjetje? Vendar se mu je vse posrečilo. Mestjane, ki so začasno v njegovi fari prebivali, je vedel navdušiti, da so sami radi kaj darovali, pa tudi v Parizu v ta namen pobirali. Tako se je lepa cerkev sezidala in z vsem, česar je pri Božji službi treba, preskrbela — brez vsega nadlegovanja domačih revnih ljudi. Ta cerkvica še zdaj stoji; stara leca, iz katere je Božjo beseno oznanoval, in križ, katerega se je pri krščevanju in pridigi posluževal, se še shranjujeta.

9. Poskušnja z seminiščem.

Vedno je na to mislil, kako bi dobra dela pomnožil. Vpeljal je bratovščino sv. rožnega venca. Tudi je željo gojil, zavetišče ustanoviti za dečke, katere bi v pobožnosti in vednostih izurjal in na duhovski stan pripravljaj; in res, vzal jih je 12 v svoje stano-

vanje in na svoje stroške zdrževal. To dobro delo je tudi svojim naslednikom najtopljeje priporočal.

Komaj eno leto je bil pri Klišijancih in o. Berulle ga zopet njegovemu tako priljubljenemu kmečkemu ljudstvu odvzame. S težkim srcem se je ločil. „Žalosten, tako piše enemu svojih prijateljev, sem pustil svojo majhno cerkvico; solze so me oblile, ko sem se moral ločiti; blagoslavljal sem žene in može, ki so k meni hiteli in katere sem tolikanj ljubil. Tudi moji ubogi so me obstopili in njih pogled mi je srce najbolj ranil.“ Tako je prišel ta revni župnik v Pariz k očetu Berull-u in od zdaj ga bomo videli v dotiki z najiminitnejšo gospodo.

Peto poglavje.

Grof Gondí.

1. Vincencij pri Gondijevih.

Gondijevi, rodom Florentinci, so se sredi 16. stoletja na Francozko preselili in so bili zarad visokih služb v sv. cerkvi in državi najiminitnejša rodbina v Parizu. Škofijski sedež Pariški je bil, rekel bi, njihova dedšina, in dokler je Vincencij živel, so škofo dobivali le iz Gondijeve rodbine. Glava te rodbine, kateri se je Vincencij sedaj pridružil, je bil Filip Emanuel grof Joigny-nski, komtur kraljevih redov in predstojnik francozkih galej. *) Njegovi soprogi je bilo ime Fran-

*) O »galejah« in »galijotih« še bo večkrat govorjenje. »Galeje« so velike barke, ali 130 do 140 čevljev dolge, 16 do 20 čevljev široke ladije z dvema steznjema, s trivoglatimi jadri in s 25 krmili na vsaki strani. Pri vsakem krmilu je bilo 5 možev. V sredi med vrstama krmil je pokrita lopa za nadzornike.

Galeje so bile do sredi 17. stoletja edine bojne ladije v srednjem morji, imele so vsaka po 5 nabasanih topov. — Turki so h krmilam devali sužnje, večidel vjete kristijane; Španjolci, Lahí in Francozi pa v ječo obsojene hudodelnike. Po takem so bile galeje ječe na morji, vsaka z najmanj 250 hudodelniki, kateri so v železje zakovani krmila gonili. — Za te jetnike ali galijote se je Vincencij potegoval.

čiška Margareta de Silly. Bila je v vsakem obziru najizvrstnejša gospa tistega veka. Bogaboječa, usmiljena, do vseh prijazna in prava hišna mati, je le to nameravala, da bi se po njej in njenih Božja čast pospeševala. Ko je mati postala, je tudi že za krščansko odgojo svojih otrok skrbela, katere bi, kakor je sama rekla, raji Svetnike v nebesih, kakor velikaše tega sveta videla. Tudi grof Filip Emanuel je bil teh misli, in, akoravno se je za posvetni napredek svojih otrok veliko trudil, je vendar njih dušno zveličanje višje cenil. Ko so toraj otroci do tiste starosti dospeli, v kateri se smejo učeniku izročiti, sta oba, gospod in gospa, hitela jim najpobožnejšega in čednostnejšega moža za učitelja dati. Obrnila sta se s prošnjo do očeta Berull-a, ki jima je namesto katerega izmed svojih duhovnov — Klišijanskega župnika, sv. Vincencija svetoval — že iz Daksa, Buzeta in Tuluze mu znanega in potrjenega odgojitelja. Pa tudi v tem ravnanji se je razodevala Božja roka. V Klišijanski župniji ne bi Vincencij bil mogel svoje delovanje za Francozko in za vso sv. cerkev tako razvijati, ker tukaj, kakor v Chatillon-u je bil le nekoliko mesecev in memogrede je razvijal svojo dejansko ljubezen ter poskušal, kako bi se zamoglo pomagati; zibel pa, dobrih del za občni blagor — in središče, iz katerega se imajo žarki njegove ljubezni po vsem svetu razlivati — Clichy in Chatillon niste mogle biti. Gondijeva hiša je bila za to poklicana, akoravno gospod in gospa, ki sta le odgojitelja za svoje otroke iskala, tega mislila nista, ravno tako tudi Vincencij, ki je želel o tem le očetu Berullu pokorščino skazati. Iz te dobe, ko je pri Gondijevih prebival, izhajajo — če tudi ne njegove največja dela, pa saj prva misel in prva poskušnja njegovih poglobitvinih dobrih del, t. j. misijonov na deželi in oskrbnitva za galijote.

Gondijevi so bili v dotiki z najbogatejšimi žlahtniki tistega časa in Vincencij je začel vodo na svoj mlin obračati, ker si je vedel blage dobrotnike za svoje dobre dela usmiljenja pridobivati. Za izvrševanje svojih dobrih del si je moral najprej podporo in var-

stvo od strani cerkvenih predstojnikov zagotoviti — in to se je tu lahko zgodilo, ker je zarad svojih obče znanih čednosti, zarad čistega namena, s katerim je deloval, že vse spoštovanje tiste rodbine imel, iz katere je Pariz škofo dobival.

Proti konci l. 1613 je Vincencij h Gondijevim prišel. Takrat je grof še le dva sina imel, Petra, ki je kot starejši, Retz-ki vojvoda postal, in Henrika, ki je bil sicer za duhovski stan odločen, pa na lovu nesrčno smrt storil; leta 1614 je dobil še tretjega sina, kateremu so pri sv. krstu ime Frančišek Pavljanski dali, in ki je namesto Henrika duhoven postal. To vkljub velikega bogastva in nepotrebne hišne oprave — vendar v resnici pobožno hišo je hotel Vincencij kot tempelj Božji spoštovati. Zato je sklenil — v gospodarji Jezusa Kristusa, v gospodinji prečisto Devico, v otrocih, uradnikih in poslih Gospodove učence častiti. Če je vedel svoje žlahtne dobrotnike s takim svetim bliščem obdati, se je vendar njih dotike in razvade ogibal — ni se z njimi pečal, razun če so ga potrebovali in poklicali. Vendar je bil vselej pripravljen, svojo samotno pobožnost zapustiti, kadar je bilo treba mir in spravo delati, bolne posle obiskovati, jih tolažiti, na cerkvene praznike ali za prejemo sv. zakramentov pripravljati. Če je Gondijeve na deželo spremljal, je njegova gorečnost našla tu še večje polje obdelovati.

Gondijeva rodbina je imela na deželi velika posestva, a vse njih podložne je Vincencij k domačim prišteval. Tem in svojim odgojencem je razodeval svojo ljubezen, in če hočemo razsoditi, katerim izmed teh je dajal prednost, smemo reči, da so revni in ubogi imeli prvo mesto v njegovem srci. Pa tudi poglavarji te rodbine je vedel pri vsaki priložnosti svojo gorečnost pokazati. Kakor je povsod s previdnostjo in blagosrčnostjo ravnal, tako je vedel tudi proti svojemu gospodarju spoštovanje in neprestrašenost ediniti in ojstro očitiranje s pohlevnostjo in ljubeznijo lajšati. Sledeča dogodba, ki je zanj ravno tako slavna, kakor za grofa, nam to potrjuje.

2. Kako Vincencij ustavi nameravan dvoboj.

Znano je, kako žalostne nasledke so dvoboji tistega časa imeli. Tako pobožen ko je Filip Emanuel tudi bil, je vendar mislil nad svojim sovražnikom, kateri je na dvoru ga razžalil, se maščevati, in tako nečast v sovražnikovi krvi omiti. Predenj se je na bojišče podal, gre v kapelico, sliši sv. mašo, in po maši še dalje moli, kakor po navadi, hotel je namreč dvoboj in svojo dušo Bogu priporočiti. Vincencij je ravno odmaševal; hudobni namen grofa mu je bil znan, pa tudi on se je namenil in Boga zato prosil sklep svojega gospodarja s svojim sklepom podreti. Ko sta bila sama v kapeli, se mu Vincencij približa, prednj poklekne ter reče: „Blagovoljite žlahtni gospod, da v ponižnosti nekatere besede z vami spregovorim. Od gotove strani vem, da ste se namenili se s svojim nasprotnikom biti. Pa v imenu mojega odrešenika, katerega ste v podobi kruha videli in ravno zdaj molili, vam povem, da, ako od svojega grešnega naklepa ne odstopite, bo nad vami in nad vašimi potomci svojo pravico pokazal“. Te besede so grofa tako presunile, da je Vincenciju klečé obljubil, ne se bojevati; Bogu je prepustil vse maščevanje.

3. Vincencijev trud dvoboje odpraviti.

Pa ne samo v tem slučaju se je dvoboju ustavljal; že v začetku svojega vladanja je Ana Avstrijska na Vincencijevo prizadevanje postave zoper dvoboje objavila ali pri ukoreninjeni navadi in krivem pojmu časti niso nič opravile. V fari sv. Sulpicija je včasi v enem tednu po 17 žlahtnikov v dvobojih svoje življenje zgubilo. Zatoraj je tamošnji župnik, gospod Olier, sklenil, pri taki nezmožnosti postav časti sveto vero, ali bolje rečeno, napčni časti pravo čast nasproti staviti. Bil je Olier spovednik več plemenitnikov, ki so zarad svojega junaštva povsod sloveli, med drugimi maršalja Fabert-a, markiza Antona Fenelon a, ki je bil pravi stric Kambrskega nad-

škofa. Te je pregovoril, naj med soboj zvezo napravijo, naj se s slovesno prisego in pismeno zavežejo: nikoli k dvoboju ne vabiti, ne vabila sprejemati, pa tudi ne se pri dvobojih kot sekundant udeleževati. To novo društvo je obilni sad rodilo. Ne dolgo, in zveza je bila storjena, ter se je iz Pariza po provincijah razširila. Kralj je najprej dal svoje dvornike v to zvezo zapisati. Ko je 7. septembra v parlamentu svojo željo izrekel, da hoče sam vladarstvo prevzeti, je dal dve postavi brati: eno zoper bogokletstvo, drugo zoper dvoboje, obe ste se v vladni zapisnik zapisali. Tudi škofom je naročal v zatiranji dvobojev z njim zložno delati in na dan svojega slovesnega maziljenja je prisegel, da hoče ta razglas zvesto spolnjevati. Bilo je še treba papeževega potrjenja. — Vincencij, ki se je te nove naprave posebno udeleževal in v Rimu dobro slovel, pošlje enemu izmed svojih, ki je ravno tam bil, v teh zadevah pismo in načrt za papežev breve. V Rimu so to predlago radi sprejeli in odobrili. Tako so na Francozkem po dvojni najvišji oblasti, papeževi in kraljevi, dvoboje zadušili in odpravili.

4. Vincencij duša vseh dobrih del.

Vincencijevo ravnanje proti grofu zarad name-ranega dvoboja je tudi gospa Gondi izvedela in njeno zaupanje in spoštovanje do pobožnega duhovna je s tem le rastlo; zato je od sedaj hotela, kar dušo zadeva, čisto pod njegovim vodstvom biti. In res je od tako modrega voditelja vedno k dobremu navdušena bila. Ni šla, ampak letela je po poti krščanske ljubezni, katere je Vincencij vsakemu pokazati vedel, ki se je od njega voditi dal. Pomnožila je miloščine, katere je posebno ubogim na svojih posestvih delila. Bolnike obiskovati in jim streči, je bilo za to služabnico Kristusovo, ki nas uči, da njemu samemu storimo, kar ubogim storimo, le čast in veselje. Opravke doma je izročevala možem, katerih poštenje in krščanska vera je povsod slovela, in na posestvih je v

službo jemala le take uradnike, od katerih je vedela, da se ne dajo pregovoriti in podkupiti. Vendar, da med njenimi podložnimi ni veliko pravn in preprirov bilo, gre vsa hvala jej, ki je to vse vedela pomiriti in v viru zadušiti. Udovam in sirotam je bila usmiljena mati, sveti veri pospeševalka, in goreč apostol Božje časti. Duša pa vseh teh dobrih del in duhovna glava te blage hiše je bil sv. Vincencij, kajti grof, ki je zaradi svojih opravkov v kraljevi službi moral zdaj na dvor priti, zdaj v najoddaljene kraje potovati, je izvrševanje dobrih del usmiljenja čisto njemu prepustil. Čez nekaj časa je Vincencij jel onemagati pod bremenom, katero mu je razun lastnih dolžnosti še njegova gorečnost naložila; nevarno je zbolel. Pa Bog ga je Gondijevim spet nazaj dal ali prav za prav sebi si ga je ohranil. A po tej bolezni mu je ostala na nogah, ki so bile že v Tuniški sužnosti oslabiljene, tista oteklina, ki mu je do smrti ostala. Bile so mu noge, kakor je sam rekel, vremenska ura skoz celo težavno in Bogu posvečeno življenje.

5. Prva misijonska pridiga.

V življenji svetega Vincencija pridemo zdaj do odločivne dogodbe, katera je dala značaj njegovemu prihodnjemu delovanju. V začetku l. 1617. je spremljal gospo na njeno posestvo Folleville v Amiensko škofijo. Kakor drugod, je tudi tukaj njegovo veselje bilo, bolnike obiskavati. Nekega dne ga pokličejo v vas Gannes k bolniku, ki je, kakor so sosedje trdili, pošten mož, a pred Bogom eden izmed tistih grešnikov bil, ki pri spovedih svoje grehe iz sramožljivosti in boječnosti tajijo in zamolčujejo. Vincencij ga napelje, da je dolgo ali veliko spoved naredil. Ta revček je zdaj na smrtni postelji obstal vse svoje zamolčane grehe. Po spovedi je bil tako vesel, čutil se je tako srečnega, da je tiste tri dni, katere je še živel, na glas oznanoval svoje grehe in veliko usmiljenje Božje. Gospa Gondi, ki je to poslušati morala, Vincenciju reče: „O Gospod, če je že ta mož, ki je

povsod za poštenega slovel, v nevarnosti bil, se ve-
komaj pogubiti, kaj še le z drugimi bo, ki veliko sla-
beje živijo. Gospod Vincencij! koliko duš se pogubi!
Kako bi bilo pomagati?“ Sama je našla pomoč. Na
prošnjo te blage duše je imel Vincencij 25. prosinca
v Follevilleski cerkvi nauk o generalni ali veliki spo-
vedi; in ta pridiga je imela toliki vspeh, ljudje so
tako vreli k spovednicam, da so morali več duhovnov
iz sosednjih župnij na pomoč poklicati, ki so jih po-
magali spovedovati. To je bila, kakor je Vincencij
večkrat sam rekel, prva misijonska pridiga in prvi
misijon. Brez posebnega pomena ni, da se je to
ravno na praznik spokorjenja sv. Pavla zgodilo. Spo-
min te čudne dogodbe je vsako leto 25. dne meseca
prosincia obhajal, in je hotel, naj ga tudi njegovi mi-
sijonarji vsako leto obhajajo. Kajti ravno ta dan je
bila misijonska družba, če ne ustanovljena, pa saj v
viru začeta in utemeljena; ni se sicer še videl (vir)
in Vincencij sam ni mislil ne ta dan, ne čez 8 let,
kako rodoviten bo ta vir; tako je pa že navadno pri
dobrih delih usmiljenja. Gospa je, rekel bi, že na-
prej okusila in videla sad, ki ima iz Follevilleskega
misijona prirasti, in že se je nameravala, to sv. delo
razširiti ter za prihodnost ustanoviti, kar se mož, na
katerega pomoč se je zanašala, pripravlja njeno hišo
zapustiti.

6. Vincencij pobegne od Gondijevih.

Zarad tolike čednosti in uspeha svojega delo-
vanja si je pridobil Vincencij pri Gondijevih in pri
ptujih toliko spoštovanje in čast, da je že sam ni
mogel več prenašati. Dozdevalo se mu je, da ga razun-
ponižnosti tudi ljubezen priganja, to hišo pustiti.
Gospa, ki je bila bolj nemirne vesti, je mislila, da
samo Vincencij zamore tako znotrajno preplašenost
ozdraviti. Nikjer, ne v mestu, ne na deželi ni mogla
brez njega biti, povsod je moral to boječo dušo, ki
je samo Vincencija za svojega pravega zdravnika imela,
spremljevati. Ko Vincencij zapazi, da je tako nanj

navezana in mu tako udana, je začel misliti, da je to nepopolnost in za njo nevarno. Tudi so njegovi odgojenci v teku 4 let že bili odraščeni. Zato se je on, ki se je rad učenca četrtega razreda imenoval, uprašal, če tudi potrebne talente in dostojne vednosti ima, da bi jih zamogel za njih poklic prav izobražiti, Pariško mesto je postalo ravno takrat središče nemira in rogoviljenja, ki je tudi Gondijeve okužilo. Vincencij, ki je studil vsako strankarsko početje, hiti take kroge zapustiti, kjer ni mogel več pravega miru ohraniti, da, sklenil je, iz glavnega mesta čisto pobegniti, da se umakne političnim zmešnjavam in silnim prošnjam, s katerimi so ga njegovi dobrotniki zadržati želeli. Na vsak način je hotel svoje stališče spremeniti; ali kako? Če prosi za odpust, ga ne bo dobil. Hoče li iz hiše, kjer so mu toliko dobrega storili, tiho pobegniti? Tudi to se mu je pretežko zdelo, in znali bi mu to v nehvaležnost šteti. Posvetoval se je toraj s svojim spovednikom, o. Berullom, o tej zadevi. Ta razsvetljeni mož si ni upal Vincencija v takem sklepu motiti. Tudi so se ravno takrat do o. Berulla s prošnjo obrnili, da bi za razvajene prebivalce mesteca Chatillona vrednega in dobrega župnika izvedel. Ta srečni slučaj se mu je zdel klic iz nebes, zato je Vincenciju svetoval, to župnijo prevzeti; Vincencij je pa toliko rajši predlog sprejel, ker je vedel, da je v Chatillonu delo težavno, dohodki pa pičli. Z izgovorom nekega potovanja zapusti Gondijeve in gre. Še le po prihodu v Chatillonu l. 1617. sporoči grofu pismo, kaj je naredil, in prosi, naj odobri njegov sklep, kajti nesposobnega in nezmožnega se šteje njegove sinove odgojevati.

7. Velika žalost pri Gondijevih.

Ta žalostna novica je grofa silno prestrašila, kakor iz pisma prevedimo, ki ga je svoji soprogi pisal. „Ne morem se potolažiti zaradi pisma, katerega sem od Vincencija dobil in ki ti ga tu pošljem. Premišluj, kaj bo treba storiti, da nesreči uidemo, nesreči, ki

nas čaka, ako Vincencija zgubimo. Kako je to, da ti nič ni povedal in da nič ne veš od njegovega bega? Stori, kar moreš, da ga ne zgubimo. Če bi tudi vse res bilo, kar on trdi, zato mi ni veliko mar; ali izveličanje moje duše in mojih otrok me bolj skrbi. Upam, da bo moje srčne želje, katere zdaj bolj ko kedaj izpolniti želim, on najbolj izvršiti pomagal. Dosedaj mu še na pismo nisem odgovora dal, ker še tvojih misli pričakujem. Premisli, če ne bi bilo prav, da bi moja sestra Ragny, ki je blizo Chatillona, to reč prevzela in posredovala. Vendar so moje misli te, da bo najbolje do o. Berulla se obrniti, kateri mu naj sporoči, da, če bo se še dolgo s svojo nesposobnostjo moje otroke odgojevali izgovarjal, sme namestnega učenika imeti. Nič pa tako ne želim, kakor da se zopet v mojo hišo povrne, kjer bo smel ravnati, kakor se mu ljubi; tudi jaz hočem pobožen kristijan biti, ako bo on pri meni ostal“.

Še bolj kakor grofa, je ta novica grofinjo pobila. Mislila je, kaj hujšega ne bi moglo čez njo priti, kajti bila je zato tako prestrašena, da od tega trenutka ni mogla ne jesti ne počivati. „Nikoli ne bi bila mislila“, piše neki osebi, „da me bo Vincencij. kateremu sem toliko hvale dolžna, kdaj zapustil. Vendar ime Gospodovo naj bo češčeno. Nič nimam čez nja tožiti, ampak mislim, da brez posebnega vzroka tega ni storil; a njegov pobeg se mi tako čuden zdi, da ga ne morem razumeti. Dobro ve, kako ga za mojo revno dušo potrebujem, pozna tudi moje želje, ki jih imam z njegovo pomočjo izvršiti, on vé, koliko žalost mi je s svojo nepričujočnostjo povzročil. Kar sem namenila na svojih posestvih storiti, ne morem brez njegove pomoči storiti, z eno besedo: svojo duša trpi silno žalost. Za mojega moža je to velika rana, moji otroci, večji ko bodejo, hujši bodejo, vse, kar se je v moji hiši in na mojih posestvih, kjer imam nad 8000 duš, dobrega godilo, bo zaostalo. Kako? ali niso te duše ravno tako z Jezusovo krvjo odkupljene, kakor duše v Bressi? mu niso te ravno tako drage, kakor one?“

Res, da ne vem, kako Vincencij o tej reči sodi. Saj meni se ta reč tako važna zdi, da hočem vse poskusiti, da ga nazaj dobim. On išče samo Božje časti, jaz ne bom temu nič nasprotnega zahtevala. Neprenehoma Boga prosim, in ga iz vsega srca prosim, da mi Vincencija zopet pošlje; Marijo, preblaženo Devico prosim, in sicer toliko bolj, ker tu ne gre samo za moj blagor, ampak tudi za blagor mojega moža, mojih otrok in mojih podložnih.“ Tako žaluje v imenovanem pismu; pri tem pa ni ostalo, ampak blaga grofinja se je še tudi drugim pobožnim osebam priporočila, naj jo z molitvijo podpirajo. Posebno se je do o. Berulla obrnila in ga jokaje prosila, naj on pripomore, da se Vincencij povrne. Obljubil je to storiti. S tem je bila sicer potolažena, pa nikakor ne upokojena, kajti vedela je, da Vincencij brez važnih vzrokov ta korak ni storil. Pisala mu je pismo za pismom in mu pred oči stavila izveličanje svoje, in izveličanje duš svojega moža in otrok, tudi zamudo veliko dobrega, ki bo zaostati moralo zaradi njegove nepričujočnosti. Vendar vse te prošnje niso zamogle njegovo junaško srce ganiti in omehčiti. Čakal je, da mu bo Bog o tej zadevi sam svojo voljo razodel, posebno pa še zato, ker se mu je oskrbnišтво Chatillonske duhovnije, ki je toliko časa zapuščena, vnevednost in grehe zakopana bila, potrebnejši zdelo.

8. Vincencij, Chatillonski župnik.

Ker je ta duhovnija le pičle dohodke imela, ni nihče veliko prašal zanjo, in zato je 40 let brez dušnega pastirja bila. Božjo službo so Lijonski beneficijati preskrbovali, ki so sicer v Chatillon hodili, a zato, da so dohodke prejemale, ne pa, da bi svojo dolžnost spolnovali. Bilo je v fari tudi še 6 kapelanov, kateri pa niso samo svoje dolžnosti zanemarjali, ampak s svojim neduhovnim obnašanjem veliko pohujšanje delali. Da omenimo samo eno napako, so se ti najemniki branili spovedovati, ako jim ni

za vsako plačano bilo. Zarad tega je pa spoved ver-
nim tako zoperna bila, da še za veliko noč se niso
hoteli svojih grehov spovedati. K nesreči je bilo tudi
veliko kalvincev v tej župniji in ta okoliščina je pri-
pomogla njihovo stranko pomnožiti.

9. Kako je Vincencij začel zapuščeni vinograd ob- delovati.

Z žalostnim srcem ogleduje Vincencij ta s tr-
njem in z mnogoterim plevelom zaraščen vinograd
Gospodov, vendar ni zgubil srca, ampak na Boga je
zaupal in začel obdelovanje s tem, da je najprej
plevel (hudo) odstranil. Šel je v Lijon, kjer si je prid-
nega duhovnega pomočnika poiskal. Nedavno poprej
se je bil z nekim mladim duhovnom, po imenu
Girard, seznanil, kateremu je, ker je bil iz Bresse
doma, narečje tega ljudstva dobro znano bilo. Ako-
ravno je Girard od sveta imel veliko pričakovati, kajti
bil je doktor bogoslovja, se je vendar z veseljem Vin-
cenciju pridružil in je postal kaplan revnega župnika,
ki je svoje dohodke le od Božje previdnosti prejemal.
Začela sta delo s izboljšanjem duhovščine tistega kraja.
S svojim ljubeznjivim, prijaznim in ponižnim obna-
šanjem si je vedel Vincencij precej njih zaupanje pri-
dobiti: dajal jim je koristnih knjig, vljudno jih je
vabil, naj k njemu hodijo, da bodo ceremonije svete
maše ponavljali, bolnike obiskovali in druge opravila
duhovnih opravljali. Pri tej priložnosti jim je na srce
polagal visoko čast duhovna, in sploh zapovedano
visoko popolnost duhovskega stanu; tudi je zdaj
temu, zdaj unemu njegove pregreške očital, vselej pa
s tako prizanesljivostjo in pohlevnostjo, da mu no-
beden ni zameril. Da bi jim tudi dosedaj nepoznano
veselje dobrih del naredil, jim je denarje dajal, naj
jih ubogim delijo. Vendar najboljši pripomoček jih
poboljšati, je bilo njegovo pravo in v resnici duhovno
zadržanje. Sad se je prej pokazal, kakor se je bilo
nadjeti. Tako razuzdano ko so tudi ti duhovni ži-
veli, se vendar niso zoperstavljali milosti Božji, ka-

tera jih je po Vincenciju klicala. Odpravili so . . . . .
 . . . . . tudi niso
 več v krčme in gledališča zahajali in so pomagali
 zatirati razvade, ki so se bile med farane vrinile.
 Le eden se ni hotel udati, dolgo se ni mogel „spovednemu grošu“ odpovedati; Vincenciju je v obraz nasprotoval in trdil, da ne more „stare pravice“ pustiti. Vincencij pa, kakor je že navado imel, je to reč v molitvi Bogu priporočil; in v toliko revščino, ko je tudi zaradi prevelikih miloščin prišel, je nasprotnemu možu vendar ponudil odškodnino za „spovedni groš“. Ne samo osramoten za tako blagosrčnost, ampak čisto ginjen je Vincencija za odpuščanje prosil zaradi tolikega nasprotovanja ter se je branil, ponujanih denarjev sprejeti. Pa tudi Vincencij ni hotel denarjev več nazaj vzeti, ampak naročil je skesanemu, naj jih med uboge razdeli. Tako si je zadnjega nasprotnika pridobil.

10. Chatillon dobi drugo podobo.

Ko je Vincencij s pomočjo svojega duhovnega tovarišča in s pomočjo Božje milosti, ki je njegove dela povsod pospeševala, svetišče očistil in dosedanje najemnike v zveste pastirje spremenil, je bilo boljšanje čede lahko delo. Vincencij je v svojih pridigah in krščanskih naukah tako razumevno podučeval, da so ga poslušalci najslabejega uma lahko umeli; njegovi govori niso bili v prisiljenih ali pregnanih in visokih besedah, ampak tako, da so v srce segali; verske resnice je razlagal, njih dolžnosti jim je na srce polagal, ter strašno večnost kazal, ki čaka nespokorjene, trdovratne grešnike. Ti govori spremljani z lepim izgledom njegovega pobožnega življenja in z gorečo molitvijo so toliko večji utis na poslušalce naredili, kolikor bolj jim je vse to dosedaj novo in ne navadno bilo. Vsi so imeli Vincencija za poslanca iz nebes, vsi so bili od njegovih govorov pretreseni, vsi so želeli v odkritosrčnih velikih spovedih svoja srca očistiti in novo življenje začeti. Tako so spokorniki

spovednice oblegali, da Vincencij še časa ni imel, potrebne hrane k sebi vzeti. Tako je polagoma grešne razvade zatrl, povodenj greha, v kateri je to mesto plavalo, je odtekla in fara je dobila vso drugo podobo. Tudi veliko krivovercev se je v katoliško cerkev povrnilo.

II. Kako je kalvinec Beynier priden katoličan postal.

Pri svojem prihodu v Chatillon je Vincencij nekemu Beynier-ju, mlademu, pa prav bogatemu kalvincu priporočilni list izročil. Ta pa, ne samo, da je Vincencija prav prijazno sprejel, ampak še ponudil mu je za tako dolgo, da bo farovž popravljen, svojo hišo v stanovanje. Beynier je bil sicer prav razuzdana živiljenja in voditelj tistih, ki so po fari najbolj rogovilili, vendar je Vincencij zapazil, da ta človek pri vsem tem le blago srce ima. Zato se ga ni ogibal, ampak porabil je njegovo zaupanje do sebe v to, da bi ga na pravo pot čednosti pripeljal. To se mu je posrečilo in Beynier je spoznal resnico sv. cerkve, se odpovedal svojim zmotam, in vse njegovo življenje je pokazalo, s kako čistim namenom in s kakošno resnobo je ta korak naredil. Odstranil je od svoje hiše, kar mu je dosedaj v spodtiko bilo; nekatera od očeta podedovana posestva, ki so se mu krivična dozdevala, je dal pravim posestnikom nazaj; veliki del svojega premoženja je obrnil za ustanove in dobre dela usmiljenja, in da bi zvestejše zamogel Bogu služiti, je neoženjen ostal. Ko je pozneje kuga po Chatillonu razsajala, se je samega sebe v postrežbo bolnikov daroval. Bog je pripustil, da je pred smrtjo še hudo skušan bil; zgubil je vse premoženje in strašne bolečine je moral trpeti; vendar nič ga ni moglo od Božje ljubezni ločiti, stanoviten je bil do konca svojega življenja. Njegov izgled je posnemalo čvetero njegovih vnukov, katere je, da bi jih hugenoške krive vere varoval, k sebi vzal. Eden izmed njih je stopil v kapucinski red, drugi v družbo Oratorijancev, se-

stra je šla k Uršulinkam, ena je pa med svetom ostala, ki je najlepši izgled pobožnosti in krščanske ljubezni v posnemo zapustila.

12. Grof Rougemont (Ružmon) se poboljša.

Najslavnejša dogodba iz te dobe je spreobrnjenje grofa Rougemonta. Od leta 1601. odkar je pokrajina Bresse prišla v oblast kralja Henrika IV., je služboval deloma v armadi, deloma na kraljevem dvoru; bil je pa z dušo in telesom posvetnemu duhu vdan. Posebno veliko slavo si je v svojih dvobojih pridobil, slovel je kot najpredrzejši in najmočnejši pretepež. Ker je o Vincenciju toliko govoriti slišal, se je namenil — nekaj iz radovednosti, nekaj pa iz notranjega boljšega nagiba — ga obiskati. Že ko ga je vprvič videl in ž njim govoril, se je pri tem ponižnem in pobožnem duhovnu tako dobrega počutil, da ga je od sedaj še večkrat obiskal in tudi njegove govore v cerkvi rad poslušal. A Vincencijeve pridige so mu odprle oči, videl je brezдно, nad katerim je že več let visel. Ginjen od Božje mitosti in prestrašen od svoje hudobije, je storil sklep, ne samo razuzdanemu življenju se odpovedati, ampak tudi hudo, katero je naredil, z vrednim sadom pokore po zmožnosti popraviti. Vincenciju se je skesano in odkritosrčno spovedal — dolgo spoved je opravil; prodal svojo dedščino Rougemont za 30.000 tolarjev, denarje pa za ustanove in miloščine obrnil. Vsa svoja posestva bi bil rad prodal, ako bi mu Vincencij ne bil zabranil; nekaj malega si je sicer obdržal, pa tako, da so ubogi bili posestniki, on pa samo oskrbnik. Grad, v katerem je stanoval, je bil vsem popotnikom in revežem odprt, bil je pribešališče bolnikom in vsem slabotnim. Tem je priskrboval telesne hrane, pa še duhovna je plačeval, ki je za te reveže duhovsko skrb prevzel. Kakor v telesnih dobrih delih usmiljenja, tako goreč je tudi bil v molitvi, vsaki dan je več ur v molitev in premišljevanje porabil.

13. Črtice iz njegovega življenja.

„Bratje, čas je kratek, . . . kateri toraj veselje imajo, naj bodejo, kakor, da bi ga ne imeli; in kateri ta svet rabijo, kakor da ga ne bi rabili, kajti podoba tega sveta mine“. I. Kor. VII. 29. Teh mislij je bil tudi grof Rougemont po svojem spreobrnjenji. Že zgoraj smo povedali, kako se mu je moral Vincencij ustavljati, da ni vsega in posebno gradu Chande prodal in v miloščino porabil. Poslušajmo O. Moulina, kaj o tej zadevi pravi, kajti on je priča vsega bil: „Ta blagi mož se je togotil zaradi imetja svojih dveh posestev, katerih je hotel samo oskrbnik v blagor ubogim in ne pravi posestnik biti. S solznimi očmi mi je nekega dne rekel: „O moj oče, zakaj se mi ne dovoli s tem storiti, kar bi jaz rad? Čemu živim kakor gospod, ki veliko posestev ima? Gospod Vincencij me v tej tesnobi zadržuje; ko bi mi on dovolil storiti, kar jaz hočem, Vam povem, oče, preden ko bi 4 tedni minuli, bi gospod Rougmont ene pešice več svojega ne imel. Če premišljujem revščino, v kateri je Božji Sin na zemlji živel, ne morem umeti, kako bi pravi kristjan še zamogel kaj svojega imeti.“ — Lep dogodek iz njegovega življenja nahajamo v Vincencijevi konferenci, v kateri je svoje učil, kako človek svoje srce od posvetnih rečij odtrgati mora. „Poznal sem, pravi, v Bressi grofa Rougmont-a, ki je zavolj svojih dvobojev povsod slovel, in, kakor je sam trdil, neverjetno veliko ljudi ranil ali vbil. Ko je s pomočjo Božje milosti svoje življenje poboljšal, in začel pobožno živeti, sem ga večkrat v njegovem stanovanji obiskal, pri kateri priložnosti mi je svoje pobožnosti in vaje v duhovnem življenji razlagal, med drugim mi je tudi pravil o svojej odkrušitvi od posvetnih stvari. Prepričan sem, je djal, da, če ne bodem na nobeno reč navezan, se bodem popolnoma z Bogom zjedini. Zato večkrat preiskujem, če je moje srce še na kako stvar navezano, na ljubezen do samega sebe, na moje prijatelje, na moje sorodnike, ali sosede. Prašam se, je-li bogastvo, ali mehkužnost, ali katera druga strast ali želja, ki me zadržuje se popolnoma z Bogom

zjediniti. Precej ko zapazim, da me še kaj pridržuje, prosim Boga pomoči, in potem trgam, sekam in režem, da se iz mreže izvijem. Na ta način ravnam“.

„Spominjam se“, pravi Vincencij dalje, „nekega posebnega dogodka, ki mi ga je sam povedal in ki je vsega občudovanja vreden . . . Na nekem potovanju je, kakor po navadi, preiskaval, je li njegovo srce še na kako stvar navezано. Stopili so pred njegovo dušo njegovi opravki, navadni odpočitki, čast, prijateljstvo; pretresal je vsako nagnjenje svojega srca na tanko. Konečno zagleda svoj meč na sebi, ki mu je prav ljub in drag bil in rekel je: „Zakaj še ta meč nosiš? Oh . . . saj je nedolžen in nič hudega ni storil. Prianesi temu orodji, ki ti je tolikrat koristilo, in za Bogom, v tisoč in tisoč nevarnostih najboljša pomoč bilo! Kaj? če te kdo zgrabi? Brez meča bodeš gotovo premagan . . . Od druge strani si je pa spet mislil: če se primeri, da v sovraštvo pridem, ali bodeš dovolj močan, se dvoboja zdržati? Ne bodeš zopet za meč prijel in ga rabil v greh? Moj Bog, kaj mi je storiti? Kaj hočem početi? Orodje moje nečasti, orodje mojih grehov bi še ljubil? Naka, vidim, da je moje srce še na ta meč navezано. Ne dam se tako ponižati, da bi me moj meč zmagal. Ko je to rekel, vgleđa pri potu velik kamen, stopi raz konja, vzame meč, in ga na kamenu na sto kosov zdrobi, se vsede spet na konja in jezdari dalje. Rekel mi je, da je po tej junaški zmagi svoje srce posvetnega nagnjenja tako očistil, da mu ni bilo nič več za ta svet, ampak vsa njegova ljubezen je merila na Boga. „Glejte, gospodje moji, je Vincencij sklenil, „kako vspešno bomo v čednostih napredovali, ako bomo po izgledu tega žlahtnika svoja srca tudi v malih rečeh od posvetnih stvari odtrgovali. V kratkem bi se naša duša z Bogom zjediniła, ako bi naša srca od stvari ločene bile“. Žlahtni Rougemont je pa, predenj mu je Bog nebeško krono dal, še moral dolgo bolezen in velike bolečine trpeti. Pa tudi tu je pokazal svojo zvestobo, in mirno v Gospodu zaspal.

14. Kako ste si dve posvetni gospodičini Vincencijevo pridigo k srci vzeli.

Vincencij svojih govorov ni lišpal po šegi posvetnih govornikov, ki z izbranimi in olikanimi stavki svoje govore kinčajo, da bi se poslušalcem dopadli; ampak razlagal je Božjo besedo razumno, z močjo in častitljivostjo in z navdušenostjo za Božjo reč; tim večji je bil pa vtis, ki so ga njegovi govori povzročili; bili so duh in življenje, ktere je Božja milost spremljevala. Med drugimi, katere so ti govori presunili, in ki so se spokorili, zaslužite posebno dve gospodičini omenjeni biti. Bili ste še mladi, žlahtnega rodu, od narave in sreče obilno obdarovani. Čisto v posvetne misli zakopani, niste imeli drugega dela, kakor pri posvetnih družčinah s svojo gizdostjo lesketati, igrati, se lišpati, in z vsakdanjim sprehajanjem dragi čas tratiti. Je bila radovednost ali pošten namen — bodisi kakor hoče — tudi one dve ste prišli Vincencijeve pridige poslušat; obe pa ste bili tako ginjeni, da ste sklenili ga obiskati in z njim govoriti. Vincencij je ta slučaj v to porabil, da jim je prav toplo in s tako močjo na srce govoril, da ste — brez vsega strahu, kaj bodo ljudje rekli — se vsej posvetni ničemernosti odpovedali in se zavezali od sedaj le ubogim in bolnikom streči. Bog je njiju službo res blagoslovil, kajti onedve ste bili prva uda tistega blagodelnega društva gospej, ki je pozneje neizrečeno veliko dobrega v polajšanje človeškega trpljenja storilo.

15. Družtvo gospá krščanske ljubezni.

Nekega dne, bil je ravno praznik, ko je mislil na prižnico stopiti, ga ena izmed teh, gospodičina Chassving poprosi, naj neko revno, bolno, pol ure od cerkve stanujočo družino milosrčnosti faranov priporoči. Vincencij je to rad storil; njegove besede so imele tak vspeh, da, ko je popoldne sam hotel imenovano družino obiskati, je po vsem potu ljudi srečeval, ki so taj hrano in darove prinašali. Ljudje tako

blagega srca in pripravne volje so Vincencija ganili; „le škoda“, je djal, „da se niso popred med seboj zmenili, da bi bili vboge bolnike za delj časa z živežem preskrbeli. Toliko naenkrat, je preveč! Vsega ne morejo snesti, pozneje bo pa v kvar šlo, in potem bodo morali spet stradati“. Da bi se v enakih slučajih v prihodnosti modrejše in previdnejše ravnalo, se je, kakor je navado imel, najprej v molitvi z Bogom, in potem z nekaterimi udi svoje duhovnije posvetoval. Po večkratnem pretresovanji je naredil načrt za dobrodelno društvo gospá, kateremu so se razun dveh zgoraj že imenovanih gospodičin še druge žlahtne gospe pridružiti ponudile. Po tem načrtu spiše Vincencij nekatera pravila,*) ki jih je Lijonskemu nadškofu, prečastitemu gospodu Marchemont-u v potrjenje predložil. Seveda, takrat ni mislil, kako daleč se bode razširilo in koliko izvrstnega sadu obrodilo to društvo. V večjih mestih na Francozkem so si najimenitnejše gospe v veliko čast štele, se temu društvu pridružiti.

*) Modro osnovo, pravila ali postave tega društva najdeš v Sintzelnovem «Geist des H. Vincenz von Paul III. Band» stran 106 do 158. O kako lahko bi se to društvo v vsaki fari z dovoljenjem g. župnika vpeljalo; koliko hudega bi se zatrlo in koliko dobrega storilo! Ustanovi se to društvo na čast svojega patrona Jezusa Kr., blažene Device Marije in na čast patrona ali patrone dotične fare. Nje namen je: Revnim bolnikom (in sicer tiste fare samo) jed, pijačo in zdravilo za čas njih boleznj priskrbovati; skrbeti, da nevarno bolani prej ko mogoče sv. zakramente za umirajoče prejmejo; ozdravljenim pa je na srce polagati, Boga ne več s smrtnim grehom žaliti, ali saj pobožnejši zanaprej živeti, kakor je bilo dosedaj. Udje društva zamorejo biti pobožne, poštene žene in deklice — žene morajo od svojih možev, deklice od svojih starišev za to posebno dovoljenje imeti. Kadar društvo že gotovo število udov ima, se volijo uradnice: Vsako 3. leto na binkoštni ponedeljek se društvo snide in vpričo domačega g. župnika izvoli izmed udov tri, (izvoljene morajo imeti večino glasov) ki v imenu društva poslujejo: 1. prednico, 2. sprejemnico, ki denarje in darove sprejema, 3. ključarico, ki denarje in darila shranjuje, te 3 imajo vse oskrbnjstvo v rokah; gospod župnik ima pri vsakem posvetovanji predsednjstvo.

Najprej kažejo pravila v 4. poglavju prednici, katere dolžnosti in pravice ima; v 5. poglavji so našteje dolžnosti sprejemnice, katera prednico podpirati in za silo tudi nadomestovati mora. Ona denarje sprejema, katere v za to odločeno blagajnico shranjuje. Blagajnica ima 2 ključavnic: do ene ima prednica, do druge spre-

Ne da se popisati, koliko dobrega so v splošnih stiskah na Francozkem in drugod storile. Še kuga ni zamogla njih nezmagljive iz Boga izvirajoče ljubezni premagati. Ne samo za telesne potrebe so skrbele, ampak bolnike so tudi obiskovale, jih tolažile, jih navduševale za voljno prenašanje trpljenja in so jih na vredni prejem svetih zakramentov pripravljale. Posebno pa je njih materna skrb obsegala, kar še bodemo pozneje slišali, vboge otroke, sirote in najdence.

Šesto poglavje.

Pariz središče Vincencijevega delovanja.

1. Vincencij se ravna po nasvetu svojega spovednika.

Ko je Vincencij tako očitno od Božje milosti spremljan v Chatillonu deloval, je gospa Gondi na vse načine si prizadevala, ga nazaj dobiti. Ne samo od nje je pisma dobival, ampak tudi od svojih prijateljev, celo od Pariškega nadškofa, kardinala Retza, ki je bil brat grofa Gondi-ja. Tudi o. Berulle mu je pisal in želje Gondi-jevih, žalostni stan grofinje, ter vse, kar bi zamogel v Parizu še dobrega storiti, mu živo na srce polagal. Vendar se ni predrznil sam v tej reči določno razsoditi, ampak je vse Vincenciju v pretres prepustil, naj ravna, kakor bo on sam Božjo voljo spoznal. Nositelj teh sporočil je bil gospod Dufresne, Vincencijev znan prijatelj, in tajnik pri Gondi-jevih. Ta pisma in ustmena sporočila so Vincencija nekoliko osupnila; podal se je v cerkev, se Bogu daroval, in iz globočine svojega srca molil: „Gospod, kaj hočeš,

jemnica ključ. V 6. in 7. poglavji so dolžnosti druge pomočnice in pomočnika prednice. Posebno lepe so pravila v poglavji, ki zadevajo celo društvo, in ki so ob enem vodilo k pobožnosti. V 9, 10, 11, 12, 13, 14 poglavji se razlagajo natančneje dolžnosti društva, 15. poglavje pove način, kako se je pri bolnikih vesti, kako in s čem jim streči. 16. poglavje govori o notranjem duhu in namenu, s katerim udje bolnike obiskovati morajo i. t. d. V 20. poglavji so naštetih odpustki od papeža Inocencija XII. podeljeni.

da storim? Konečno se mu je dozdevalo, da bi znalo le bolj po Božji volji biti, ako se spet v Pariz povrne; temu je pritrdil tudi o. Bence, prednik Lijonskih Oratorijanov.

2. Vincencij zapusti Chatillon.

Farani Chatillonski še niso nič vedeli, da jih Vincencij misli zapustiti; zvedeli so to še le, ko je v pridigi od njih slovo jemal; v tem govoru je rekel: „Pri nastopu svoje službe sem mislil, da bodem celo svoje življenje pri vas ostal, in tudi zdaj ne bi vas zapustil, ako ne bi Bog klical me drugam; nikoli vas pozabil ne bodem, tudi nepričujoč vas hočem v srci imeti“. Farani so bili osupnjeni in žalostni zavoljo zgube svojega ljubljenega in častitljivega dušnega pastirja. Ko je še to, kar je imel, med uboge razdelil, se je podal na pot; pa vse je teklo za njim, vsi so ga hoteli spremiti. Ko je videl njih solze in slišal njih jok, se tudi on ni mogel jokanja zdržati. Rekel jim je, naj se le na dom povrnejo, dal jim je sv. blagoslov in jih Bogu izročil. Oni pa so le stali in tako dolgo žalostno za njim gledali, dokler ni zginil spred njih oči. To žalostno slovo mu je polajšala ta okolščina, da je bil izvrstni Girard, njegov prijatelj in zvesti pomočnik za naslednika v fari potrjen.

3. Vincencij v Parizu.

23. grudna l. 1617. je prišel Vincencij spet v Pariz, in njegova prva pot je bila k o. Berullu, s katerim se je želel še posvetovati. V priprostosti srca mu je vse svoje dvombe v pretres izročil in se je njegovi določbi čisto prepustil. Berulle je prosil za odlog, da bi te reči Bogu priporočil in z učenimi in pobožnimi skupno prevdarjal. Bolj ko kedaj je Vincencij zdaj molil, da bi Bog njegovega spovednika razsvetil, njemu pa milost podelil, sv. Božjo voljo popolnoma spolniti. Konečno po resnem pretresovanji je o. Berulle določil, da naj duhovnjiko pusti in se h Gondijevim povrne.

Vincencij je določilo mirno in pobožno poslušal, ter je za vse druge ugovore ostal slep in gluha iz pokorščine do tega, kar mu je naročil spovednik. Da je o. Berulle v tej zadevi prav modro razsodil, bodo pokazali nasledki, katere je Bog obilno blagoslovil.

4. Vincencij vdruhič pri Gondi-jevih.

24 grudna na predvečer božičnih praznikov je Vincencij zopet h Gondi-jevim prišel, kateri so ga kakor angela miru z nepopisljivim veseljem sprejeli. Pobožni grofinji je moral zdaj obljubiti, da je nikoli več ne bode zapustil, in da hoče, ako ona pred umrje, pri njeni smrti pričujoč biti. Vincencij je bil res mož besede, vendar se ni kesal, da je v Chatillonu župnoval. Če je tudi samo le 5 mesecev tam bil, je duh, katerega je ondi oživil, tudi po njegovem odhodu živel in obilni sad rodil; najbolj se je to pokazalo o priliki, ko je čez nekaj let v Chatillonu velika lakota nastala, in precej potem še kuga hudo razsajala. O tej priliki so svojo ljubezen razodevali posebno Beynier in oni dve gospodičini, ki ste se po Vincencijevem trudu spokorili in o katerih smo že zgorej govorili.

5. Društvo gospá krščanske ljubezni se čedalje bolj širi.

Prava ljubezen nima nikoli miru, ampak, kadar je človeško srce vnela, ga neprenehoma nagiba in navdušuje Božjo čast in blagor bližnjega pospeševati. To nam priča ne samo izgled velikega apostola, ampak tudi življenje vseh apostolskih delalcev, katere je kedaj katoliška Cerkev imela; tudi Vincencij nam to s svojim življenjem dokazuje. Ker so Gondi-jevi sinovi zdaj svoje učence imeli, katere je Vincencij samo le nadzoroval, je drugi čas lahko v pastirovanje porabil. Že v začetku leta 1618 je s pomočjo nekaterih pobožnih duhovnov Pariške nadškofije v Villepreux misijone imel; pred odhodom je ustanovil tu društvo gospá krščanske ljubezni, katerega pravila je Pariški nadškof, kardinal Retz, potrđil. Ne dolgo potem je vpeljal še v Joigny

tretje društvo; četrto pa v Montmirail; v kratkem časi je bilo samo na posestvih grofa Gondi-ja, kjer je Vincencij misijone obhajal, že nad 30 društev. Kamorkoli je ta služabnik Božji prišel, in večne resnice označeval, je seme Božje besede obilni sad obrodilo.

6. Vincencij se poteguje za poštenje duhovščine.

V Montmirailski srenji so bili trije kalvinci, katere je grofinja prijazno povabila, naj bi se z Vincencijem zastran vere pomenili. Dva sta se dala precej prepričati o resnici katoliške vere, tretji pa, ki je pod plaščem večje omike veliko trdoglavnost zakrival, ni mogel najti ne konca ne kraja svojim ugovorom; Vincencij je vedel vse odbiti. Nekega dne je prav razburjen in razkačen Vincenciju očital: „Gospod, Vi pravite, da katoliško cerkev sv. Duh vlada, tega ne morem verovati; ubogo kmečko ljudstvo se nevednim, strastnim duhovnom izročča, ki ga ne učijo ne dolžnosti njegovega stanu, ne krščanskih resnic; nasproti pa so mesta polna posvetnih in redovnih duhovnov, ki samo lenobo pasejo; samo v Parizu je 10.000 takih lenuhov; ti bi lahko delali, pa ravno ti so, ki zanemarjajo kmečko ljudstvo, da v nevednosti živi in vpogubljenje dere. Vendar pravite, da katoliško Cerkev sv. Duh vlada, moje žive dni tega verovati ne morem“.

7. Vincencijev odgovor.

Tako očitaje je Vincencija tolikobolj v srce zbadlo, ker je nekoliko res opravičeno bilo, in ker je sam čutil pomanjkanje duhovske pomoči na deželi, pa tudi zastran duhovščine v mestih ravno tistih misli bil, kakor papež Gregorij veliki, ki je v Rimskem zboru l. 595. vpričo škofov rekel: „Za nekaj časa se je velika razvada v Rimsko cerkev vsilila, ker pevce za služabnike altarjev rabijo, ki še vedno pevci ostanejo, akoravno so že dijakoni; ti bi morali namesto da popevajo, Božjo besedo oznanovati in ubogim streči. Tako pa se zgodi, da se v posvečenih služabnikih

altarja bolj lep glas, kakor lepo obnašanje išče, in kateri se s svojim zadržanjem Bogu bolj zamerijo kakor se s petjem ljudem dopadejo“. To. 5. concil. pag. 1198. Pa Vincencij se je kmalu osrčil in mirno rekel: „Dozdeva se mi, da ste o katoliški duhovščini slabo podučeni“. Prizadeval si je, mu dokazati, da niso vsi dušni pastirji na deželi sebični najemniki ali leni in nevedni možje; veliko jih je, ki so vrli učeniki, ki neutrudljivo svoje ljudstvo v Božjih resnicah podučujejo, veliko jih je, ki so prav zvedeni dušni zdravniki, ki v vseh potrebah radi pomagajo; veliko jih je, ki so čujoči pastirji, ki se razvadam in grehom s vso oblastjo svojega poklica srčno zoperstavljajo in če z oblastjo ne zamorejo, saj z ojstrim mečem Božje besede neprestrašeno nasprotujejo. Lahko sami izveste, je djal, da je med kmečko duhovščino veliko izvrstnih možev, ki bi sami s seboj nezadovoljni bili, ako bi v svoji službi le na videz delali, ampak ki v resnici Gospodu služijo in se Gospodu dopasti želijo, ki od njih več tirja, kakor navidezno službo. To pa, kar pravite od duhovnov in redovnikov po mestih, je krivičenje. Ali vam ni znano, da ravno ti z velikim trudom in dobrim srcem med kmečko ljudstvo zahajajo, in mu Božjo besedo oznanujejo? Res je, da so eni zmirej doma, a zato, da noč in dan neprenehoma Bogu hvalo pojejo, ali pa bukve spisujejo in s tem krščanski svet podučujejo. Veste pa, če kateri duhoven svojih dolžnosti ne spolnuje, če rajši v svojem vrtu dela, kakor v vinogradu Gospodovem, ali če redovnik na svoj poklic pozabi, da so to pregreški posameznih, s katerimi ne smete vso cerkev dolžiti. Če pravimo, da katoliško cerkev sv. Duh vlada, je to umeti od katoličanov sploh, ali saj od večine katoličanov, ki še po naukih krščanske vere živijo; tisti pa, ki ne ravnaajo tako, svetemu Duhu nasprotujejo, in akoravno so še udje svete cerkve, so le leni in bolehnj udje, ki po mesu živé in ravno zato bodo po besedah sv. pisma tudi umrli“.

8. Kako se krivoverci najlože pridobijo.

Takim odgovorom kalvinec ni zamogel nič več ugovarjati, vendar se ni hotel še svojej zmoti odpo-vedati. Drugo leto pride Vincencij s svojimi duhovnimi tovariši spet v tisti kraj na misijon. Pridige so bile vsaki dan; ljudstvo so podučevali v vseh resnicah, ki so kristjanu vedeti in verovati potrebne, da Bogu služi. Tudi imenovanega kalvinca je radovednost gnala, da je prišel misijonske pridige poslušat. Ko je videl, da so duhovni s toliko gorečnostjo Božje resnice ozna-njevali, in vsem, tudi tistim, ki so na najnižji stopnji omike bili, Božje nauke čisto razumljivo razlagali, ko je videl, da so tudi najtrdovratnejši grešniki resnico spoznali, in se s skesanim srcem k Bogu obrnili, se ni zamogel več vabljeni milosti Božji ustavljati, ampak sam ob sebi pride k Vincenciju ter reče: „Zdaj sem prepričan, da katoliško cerkev sv. Duh vlada, ker vidim duhovne, ki se tako goreče in ljubeznjivo za kmečko ljudstvo potegujejo; zato sem pripravljen vse katoliške resnice verovati, ako me hočete v sv. cerkev sprejeti“. Vincencij se je tega močno veselil, in ker ga je za dovolj podučenega imel, mu je naročil, naj prihodnjo nedeljo v Marche (blizo Montmirail-a) pride, kjer se bo spet misijon obhajal, tam sme vpričo ljudstva in slovesno katoliško vero spoznati. Nedelja pride, misijon v Marche-ji se je pričel, pa tudi kalvinec je bil pričujoč. Po prvi pridigi ga Vincencij po imenu pokliče in vpričo vsega ljudstva vpraša, če še ima resnično voljo se krivoverstvu odpovedati, in se v katoliško cerkev povrniti. Kalvinec pritrdi rekoč, da želi, a vendar še nekatere dvombe ima. „Ne morem verovati, da ta podoba, — pokaže na kamenito po-dobo Marije Device — moč ima čudeže delati“. Vin-cencij mu reče: „Katoliška cerkev ne uči, da kamen čudeže dela, ali da kamnene podobe same iz sebe kako moč imajo; pa Bog zamore svoje milosti deliti, kjer in komur hoče; nekdam se je celo Mojzesove palice poslužil, da je z njo čudeže delal; pri nas še vsak otrok ve, kar sveta cerkev o češčenji podob uči“. In

res je Vincencij poklical dečka, ki je na vprašanje odgovoril rekoč: „Katoliška cerkev ne časti podob zarad tvarine, iz katere so narejene, ampak zato, ker nam Kristusa, blaženo Devico, ali druge svetnike pred oči stavijo; ti so namreč svet premagali, in njih podobe nas opominjajo, kako jih moramo v veri in dejanji posnemati“. Kalvinec je bil s tem zadovoljen in reče, da nima zdaj nič več ugovarjati. Vendar je Vincencij še osem dni čakal in osmi dan se je kalvinec svojej krivoveri odpovedal ter bil sprejet v sv. cerkev, v kateri je do smrti prav pobožno živel.

Tako je priprosto razlaganje Božjih resnic in lep zgled duhovnov pri tem krivoverci več opravil, kakor vse polemiske pridige. Ta dogodba je na Vincencijevo srce neizbrisljiv vtis napravila, nikoli ni tega pozabil; in ko je nekega dne o tej reči govoril, je svojim rekel: „O kako srečni smo v našem poklici, ki nam dolžnost nalaga, revne kmečke ljudi krščanski nauk učiti in jih posvečevati, s tem kažemo krivovercem, da katoliško cerkev sv. Duh vlada.“

9. Vincencij pri galijotih.

a) v Parizu.

S svojo preselitvijo h Gondi-jevim je prevzel duhovno oskrbnništvo za domače, pa njegova ljubezen je obsegala tudi vse, ki so bili pod oblastjo grofa Gondi-ja. Ker je bil Gondi general ali kraljevi namestni oblastnik vseh francoskih galej, si je Vincencij tudi skrb za galijote svojim dolžnostim prišteval. Popis dušne in telesne revščine teh revežev je v Vincenciju zbudil srčno sočutje in ga je navdušil k delu, o katerem moramo zdaj obširneje govoriti.

Tako spehan in truden ko je tudi bil, kadar se je iz misijonov na dom povrnil, mu vendar ni bilo pretežko še galijote obiskavati in tolažiti. Da bi videl, kako se z njimi ravna, predenj se v Marseillo pošljejo, je sam stopil v njih temne ječe — a moral je tu videti reči, ki so presegale vso njegovo domišljijo. Povedal je generalu, kar je videti moral, in se ponudil

pomagati in olajšati grenko osodo teh revežev, ako mu dovoljenje da. General toliko rajši v to privoli, ker je vedel, da je to tudi njegova dolžnost. Vincencij se takoj dela loti. — Najprej je dal vse galijote prepeljati v hišo, katero je nalašč zato v najem vzel ter se zavezal, sprvega sam zanje skrbeti. S pomočjo Pariškega škofa je hotel najprej njih telesno revščino zljajšati, potem je še le mislil na njih dušni stan. Ravnal pa je z njimi s tako krotkostjo, potrpežljivostjo, ljubeznijo in s tolikim spoštovanjem, da so ti nesrečneži, s katerimi se je dosedaj le trdo in surovo ravnalo, svoje oči luči svete vere in srce kesanji odprli; njih stanovanje, dosedaj peklu podobno, se je nekako v nebesa spremenilo.

b) Vincencij v Marseillji.

Po vsem mestu in tudi na dvoru se je govorilo o tej čudni spremembi. Generalu se je to delo usmiljenja tako dopadlo, da je sklenil galijotom po vsej francoskej deželi ravno to dobroto nakloniti. Podal se je h kralju Ludoviku XIII. ter mu gorečnost in vspešno delovanje tega pobožnega duhovna tako živo pred oči postavil, da se je pobožni vladar zavezal, tako izvrstno delo podpirati in 8. svečana l. 1619. je Vincenciju pismeno službo občnega duhovnega obskrbnitstva čez vse galeje francoske dežele izročil. Ko je Vincencij tako za dobrodelnost čez vse te reveže pooblastenje sprejel, se je v Marseil-jo podal, kjer jih je največ bilo. Kakor v Parizu, hotel je tudi tukaj najprej velikost revščine opazovati, da bi ložej za prihodnost stalno zdravilo pripravil. V Parizu je vidil galijote, ki so še le začeli po potu hudobije hoditi, a tukaj je našel v grehu zastarane hudobneže — sive starčke. Da bi natančno in brez vsega zadržka opazoval, kako se jim godi, je hotel nepoznan ostati, s tem se je tudi umaknil časti in spoštovanju, katero se mu je spodobilo vsled njegove visoke službe. Njegova ponižnost in ljubezen ste se pa tako z namenom Božje previdnosti popolnoma vjemali; Vincencij je bil poklican po vzgledu

Jezusa Kristusa vse hudo sam poskusiti, predenj ga je ozdravil. Kakor je dve leti tursko sužnost prenašati moral, tako je bila Božja volja, da je moral tudi osodo obsojenih galijotov poskusiti, in potem, ko je nezadolženo sužnost spoznal, je moral tudi še po hudodelstvu zadolženo pokusiti. Ker pa od svoje strani — kakor Božji Sin J. Kr. — ni imel nobenega hudodelstva, je ta namen le s prostovoljno ječo dosegel.

c) Junaška ljubezen.

Ko se je Vincencij nekega dne na morskem obrežji sprehajal, vidi staro ženo milo jokati. Na njegovo vprašanje, zakaj tako joka, pravi žena, da žaluje zaradi svojega sina, katerega imajo danes na galejo prikleniti. Vincencij gre obsojence gledat; ni mu bilo težko izmed različnih obrazov v nekem mladem možaku sina omenjene žalostne matere spoznati. Vincencij se mu bliža, ga vpraša to in ono, ga tolaži, a obsojenec zamišljen, obupan molči. Mladi galijot se je namreč moral ločiti ne samo od svoje stare matere, ampak tudi od svoje žene in malih otrok, ki bodo morali vsi po zaporu očeta nesrečni postati; to mu je marj in srce zaprlo. Ginjen se Vincencij priklone, poljubi verige nesrečneža, jih s svojimi solzami porosi, in oči k nebesom povzdigne, da bi spoznal, kako bi bilo pomagati. Njegovo oko je srečalo oči stražnega oficirja, ki je vse to opazoval; dozdevalo se mu je, ta stražar bi se dal pregovoriti, da bi od svoje ojstre dolžnosti malo odjenjal; obrne se do njega s prošnjo, da, ako dovoli, bi, namesto mladega moža, njega v železje zakovali. Stražarju gre za gotovo število jetnikov, in če se ta dogodba tudi zve, kdo se bo predrznil ga zato obsoditi? oficirja solze oblijejo, Vincencij pa še ni na odgovor čakal, ampak stopi k nesrečnežu, mu verige odklene, jih poljubi, in svoje noge vanje vklene, moža pa k materi in ženi pošlje. O mnogih svetnikih vemo, da so šigmatizirani bili t. j. od Jezusa rane dobili; tudi Vincencij je moral rane te junaške daritve celo življenje na nogah nositi; oteklina

in rane na nogah so o tej dogodbi pričale do njegove smrti. Kam je Vincencij zginil, kajti ni ga bilo več viditi; več tednov je preteklo; grofinja vsa osupnjena, da nobenega sporočila ne dobi, začne po Vincenciju pozvedovati — in našli so ga — na galeji v železje zakovanega — pri kermilu med hudodelniki.

d) Jama razbojnikov — tempelj Božji.

Vincencij je vedel svoj čas v Marseilji dobro porabiti. Ni mu bilo zadosti, da je kazen za zadolženega prenašal, ampak od vsakega je hotel izvedeti, kako se mu godi; zato je vsakega po vrsti vpraševal, njegove pritožbe poslušal, zavoljo njegovega trpljenja mu usmiljenje kazal, miloščino delil, in kadar ni več denarjev imel, mu je saj s solzami razodeval svoje sočutje. Ker so z reveži, kateri so že tako zadosti svoje ostre kazni čutili, še prav surovo ravnali, se je obrnil do oficirjev in jetniških uradnikov, ter jim pred oči stavil, kako je tako ravnanje človeštvu in krščanstvu nasproti, ako se trpljenje, ki je samo na sebi že težavno, še pomnožuje. Na Vincencijevo prošnjo so od sedaj z njimi bolj človeško ravnali, pa tudi hudodelniki so od zdaj potrpežljivši in mirnejši bili, in Vincencij je tako lahko začel boljšanje njih dušnega stanu. Poprej so duhovna, če se jim je le prikazal, s kletvijo in z grdimi psovkami obsuli, a zdaj je Vincencij s pomočjo več drugih duhovnov čisto mirno Božjo besedo oznanoval, sv. zakramente delil, še celo več krivovercev in mohamedancev je s svojo prijaznostjo za sv. vero pridobil. V kratkem časi so se te jame vseh hudobij spremenile v tempelj Božji, v katerem se je iz ust ravno tistih, ki so poprej strašne kletve izgovarjali, le petje Božje hvale slišalo.

e) Misijon pri galijotih.

Rad bi se bil v tem delu še dalje pomudil, pa odhod grofov in vedne spremembe galijotov, ki še takrat nobenega določenega mesta niso imeli, so ga primorale, se v Pariz povrniti. A že prihodnje leto

1623. je pretrgano delo spet pričel ter je na galejah napravil velik misijon. Podal se je v ta namen v Bordeaux, kamor je grof prejšnje leto iz Marseilje 10 galej odpeljati dal. Vincencij je tu našel več takih revežev, katere je že bil za Boga pridobil in veliko drugih, ki so bili zarad vojske kalvincev tu sem poslani. Ker je pa ta vojska zdaj bila končana, je Vincencij hotel čas miru in zmage v to obrniti, da bi svoje namene izpeljal. Ko pride v Bordeaux, je šel najpred nadškofa d' Escoubleau, ki je bil ob enem Surdiški kardinal, pozdravit. Kardinal je Vincencijevo delo z velikim veseljem podpirati obljubil ter dovolil, da si sme iz različnih samostanov 20 redovnikov izbrati, ki mu bodo pomagali. Te duhovne je Vincencij dva in dva na vsako galejo postavil, on sam pa je vse vodil in vravnaval. Neutrudljivo je delal zdaj tu zdaj tam; kamor so ga klicali, je prišel na pomoč, da je trdovratna srca pretresal, žalostne tolažil, neverne podučeval. Tudi njegovi duhovni pomočniki, po tako lepem vzgledu navdušeni in v trpljenji usrčeni, so, tako rekoč, čudeže delali. Ni verjeti, koliko dobrega je ta misijon naredil.

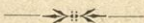
f) Še nekaj o galijotih.

Vincencij pride spet v Pariz, pa še le zdaj, ko je posestvo sv. Lazarja dobil, je zamogel čisto po svojih željah dela ljubezni opravljati; a prvi, ki so iz tega posestva dobiček imeli, so bili galijoti. Zato je poizvedoval, kje bi bila kaka hiša dobiti, ki bi se dala izključno zanje pripraviti. Ko so mu kralj in mestni župani stolp sv. Bernarda poklonili, ga je očedil, popravil in s primernim hišnim orodjem pripravil ter oskrbništvu misijouarjem in hčeram krščanske ljubezni izročil. Deset let je skrbel čisto sam za potrebne stroške, dokler mu ni neka oseba pri svoji smrti 600 lir letnih dohodkov v ta namen sporočila. Tudi je že takrat na stavbo nove bolnišnice v Marseilji mislil. Pri svojem prihodu v to mesto je generala galijotov nagovoril, da je temeljni kamen vložil, a preveliko rogoviljenje v tistih časih je iz-

praznilo žepe dobrotnikov in zidanje bolnišnice je zaostalo. Poznej se je Vincencij do kardinala Richelieu-ja obrnil, ki je bil takrat za višjega nadzornika mornarstva imenovan, in je z dovoljenjem Ljudevika XIII. nadaljeval od Filipa Gondija pričeto delo; škoda, da je umrl. predenj je bilo delo dovršeno; vendar je na smrtni postelji izvršitev tega dela, kakor tudi oskrbnništvo drugih dobrih del usmiljenja svoji sestri, vojvodinji Aiguillonski sporočil. Vojvodinja Aiguillonska je bila vsega občudovanja vredna gospa, na to ime še bomo večkrat naleteli, kajti ona je z grofinjo Joigny in z gospodičino Les Gras največ k Vincencijevim napravam pripomogla. — V namenu in v smislu svojega strica je vojvodinja hitela dovršiti zidanje bolnišnice v Marseil-ji; in res, v začetku leta 1643. je bilo že vse tako pripravljeno, da so se galijoti tjekaj preselili in se oskrbništvu misijonarjem izročili. Meseca svečana je Vincencij pet misijonarjev tje poslal, ki so s pomočjo škofa Janeza Gault-a in viteza de Simiane de la Coste vspešno delovali. Veliko število krivovercev in celo mohamedancev je stopilo v katoliško Cerkev; vso drugo podobo so z milostjo Božjo kaznjenci zdaj dobili. — Novica od toliko vspešnega delovanja je vojvodinjo Aiguillonsko tako razveselila, da je sklenila misijonarstvo v Marseil-ji stalno ustanoviti; podarila je leta 1643. v ta namen 14.000 frankov in s kraljevim odlokom je bila Vincenciju in njegovim naslednikom služba vesoljnega duhovnega oskrbnništva (aumonier général) čez vse galeje izročena z oblastjo, da se sme dati nadomestovati od tamošnega prednika misijonarjev — tako dobro v službi — kakor tudi v vseh pravicah, ki so z njo v zvezi. Dve leti pozneje je bila misijonska naselitev v Marseil-ji s kraljevim patentom potrjena in z dohodki dotirana. Tako je vedel Vincencij v blagor zdravih in bolnih galijotov v Marseil-ji stalno zavetišče ustanoviti. Akoravno ni sam mogel tam delati, je vendar našel pota in pripomočke, jim osebno postreči. Kadar so se mimo sv. Lazarja peljali, je rekel postati, da jim je o Bogu kaj povedal in vsa-

kemu 5 sous milošnje podaril. Pa tudi teh, ki so le začasno v stolpu sv. Bernarda prebivali, ni pozabil, po očetovo je skrbel za vse, kakor tudi za to, da so lahko in brez težave s svojimi v dotiko prišli. Pogosto jih je misijonarjem priporočal, njih gorečnost zanje vnemal in se jim toplo zahvaljeval, za vse dobrote, katere so tem revežem podelili.

Druga doba.

Ustanova družbe misijonarjev in hčera
krščanske ljubezni.

Prvo poglavje.

1. Gondijeva hiša, zibelj ustanove 1625.

Prvo misel k tako slavnemu delu, o katerem smo dozdej govorili, so Gondijevi sprožili in se ga vzajemno vdeleževali. Gondijeva hiša je imela tudi zibelj še obširnejšega dela biti, ki bo vse druge dela obsegalo, to je: zibelj ustanove misijonske družbe. Povrnimo se spet v leto 1624. Grofinja Gondi je videla obilni sad, katerega so prvi Vincencijevi misijoni obrodili; to jo je naklonilo, te pobožnosti dalje razširiti in stalno ustanoviti. Že od leta 1617. je željo gojila 16.000 lir kaki duhovni družbi izročiti, ako bi hotela dolžnost prevzeti, vsako peto leto na njenih posestvih misijone obhajati. Ponudila je te denarje Vincenciju, naj jih tisti družbi izroči, katera bi po njegovem mnenji za tako podjetje najpripravnejša bila; a povsod, kamor se je s to prošnjo obrnil, so mu jo odbili. Čudna pota previdnosti Božje! Bog je hotel delo nove vrste vpeljati, namreč podučevanje revnega kmečkega ljudstva, h kateremu je tudi posebne, čisto nove družbe treba bilo — družbe, ki se bo z najbolj priljubljenim delom čede Jezusovih ovčic pečala. Ta

namen Božje previdnosti nista spoznala ne Vincencij, ne grofinja Gondi; a blaga gospa je to misel vedno v svojem srci hranjevala in čakala ugodnega časa spolnitve. Da bi ta misel ne zaspala, in da bi se saj v prihodnosti izvršila, ker zdaj ni mogoče bilo, je v svojej oporoki 16.000 lir sporočila, ki se naj v stroške pri misijonih na njejih posestvih obrnejo; Vincencija pa je postavila za izvršitelja tega sporočila.

Sedem let je preteklo. Vsako leto je gospá ponovila svojo oporoko, Vincencij pa tudi svoje ponudbe, pa zastonj. Konečno si reče: „Čemu iščeš drugod, kar sama v hiši imaš? Vincencij je bil v vedni dotiki z pobožnimi doktorji bogoslovja in z drugimi duhovnimi, ki so mu pri misijonih pomagali. Ne bi se dala iz teh oseb družba napraviti? Saj ni treba družega, kakor hišo za stanovanje in dovoljenje od cerkvene vlade dobiti.“ To odkrije svojemu soprogu in grof Emanuel Gondi je potrdil svete želje te blage duše, še v veliko čast si je štel, ako se sme ustanovljenja udeležiti. Janez Frančišek Gondi, Pariški nadškof in brat generala galijotov si je v svojo prvo dolžnost štel ustanovo dovoljiti, iz katere bi njegova škofija toliko dobrega dobivala, in da bi ustanove deležen bil, je še sam ponudil eno izmed svojih hiš za stanovanje nove misijonske družbe.

2. Ustanovno pismo in pogodbe.

Tik mestnih vrat sv. Viktorja je bila stara hiša, ki se je zbirališče dobrih otrok (*collége de bons enfants*) imenovala in katere ustanova v XIII. stoletje sega. Posestnik te hiše se je bil vsem pravicam do nje odpovedal in jo Pariškemu nadškofu v svobodno rabo prepustil. Prvega sušca l. 1624. je nadškof Vincencija posestnika te hiše imenoval, kateri jo je tudi v last vzela. Ker je pa še pri Gondijevih stanoval in se tako hitro ni mislil tje preseliti, je svojega prvega učenca, Antona Portail-ja tam za namestnika postavil. Razun stanovanja so novi misijonarji potrebovali tudi živeža; grof in grofinja sta prihodnje leto za to skr-

bela. Leta 1625. 17. aprila je bila pogodba ustanove pismeno napravljena. Visoka dobrotnika sta se z ozirom na dušne potrebe in revščino kmečkega ljudstva zavezala 45.000 lir Vincenciju izročiti, katerih čisti dohodki naj bi se porabili v življenje duhovnov, katere si bo Vincencij sam pridružiti blagovolil. Duhovni pa, ki se imajo „misijonarji“, „misijonska družba“ (prêtres de la Congregation de la mission) imenovati, morajo pod njegovim in njegovih naslednikov vodstvom ostati, ter se zavezati v velikih mestih nobenega duhovnega opravila opravljati, se vsem beneficijam in višjim cerkvenim službam odpovedati in dolžnost prevzeti, vsako peto leto na dobrotnikovih posestvih, na galejah pri galijotih, v trgih in vaseh sv. evangelij oznanovati.

3. Grofinja se v večnost preseli.

Ta pogodba je bila ob enem ustanovno pismo misijonske družbe in zadnje sporočilo grofinje Joigny (Gondi). Ko je bilo pa to delo izvršeno, se je dozdevalo, da je tudi grofinja nalogo svojega življenja izpolnila, kajti dva meseca pozneje je za smrt zbolela. Vedno je bila slabega zdravja, ki je pa še bolj pešalo v neutrudljivem delovanju na polji dobrih del usmiljenja — in zdaj je na smrtni postelji. Spoznala je nevarnost, zato je vse posvetne skrbi iz glave si izbila ter se jela na prihod pred Božjega sodnika pripravljati. Bila je proti vsem pohlevna, močnodušna in nepretresljiva pri solzah svoje družine, katero je tolikanj ljubila; nič se ni bala, ampak neko posebno veselje in zaupanje sta jo navduševala, in zakaj ne? saj je videla sv. Vincencija pri svoji smrtni postelji; za kar je 12 let Boga prosila, da bi on bil njen angel tolažnik, kadar se bo morala iz tega sveta v večnost preseliti in pred Božjo sodbo stopiti. Vincencij sam je bil — dasiravno žalosten — vendar v srci okrepčan, ker je videl, kako krščansko, pobožno in sveto ta blaga duša misli; želel je v tem slovesnem trenutku s svojo pričujočnostjo, s svojimi molitvami

in s podučljivimi besedami se za vse dobro hvaležnega skazati. Ko je z vso pobožnostjo sv. zakramente za umirajoče prejela, je mirno v Gospodu za spala. — Tako je tedaj 23. junija l. 1625. grofinja Joigny (Gondi) umrla v 42. letu svoje starosti — žlahtna, ne tolikanj zarad svoje rodovine in zveze z žlahtniki, kakor zarad svojih čednosti in zarad zveze in dotike z duhovnim, ki je bil sin revnega kmetiča. V cerkvi o. o. karmelitov v Chaponski ulici zdaj počiva. Ko so grob pokrili in ko je Vincencij še svojo pobožnost tam opravil, se je v Marseil-jo podal, kjer se je ravno takrat grof zadržaval, da bi mu žalostno novico naznanil. Ni pa bil nihče pripravnejši za to, kakor Vincencij. Če je vedel tolažiti in rane prežaljenega srca celiti, je vedel tudi sam žalovati in jokati, kadar je moral drugim žalost in solze povzročiti. Mislimo, da si je grofinja sama to delo ljubezni pred smrtjo izgovorila. Dolgo je hodil, predenj je v Provenco prišel, a cel pot je mislil na Boga in ga prosil za razsvitljenje. Z resnobnim pa prijaznim obrazom stopi pred grofa — z nekaterimi besedami ga pripravlja na naznanilo grenke osode, ki ga je zadela — konečno reče: le ljubeznjiva previdnost Božja je to storila, kateri se pa podvreči moramo. Tu je omolknil — njegove solze so vse drugo povedale. Grof je zdaj vse razumel, prepustil se je svojej žalosti, ki ga je za nekoliko trenutkov popolnoma prevzela, potem pa je svoje žalostno srce spet tolažljivim besedam pobožnega duhovna odprl. Vincencij mu na drobno pripoveduje vse okoliščine te Bogu tako drage smrti in celi s svojimi solzami skeleče rane žalujočega srca blagega moža. Pobožni grof, ki je imel vedno živo vero v Božjo previdnost, se je ponižno vklonil Božji naredbi in poljubil roko, ki ga je zdaj tako težko zadela. — Pri tej priložnosti izroči Vincencij grofu tudi zadnje sporočilo njegove soproge, v katerem je med drugimi še ta prošnja bila, naj bi Vincencij pri Gondijevih ostal; tudi general ga je prosil, naj nikar ne zapusti njegove družine. Kaj je storiti? Zoperstavljati se prošnjam, ki so se glasile iz zaprtega

groba ranjke grofinje in prošnjam, ki so prihajale iz srca žalostnega za svojo družino tolikanj skrbljivega očeta, ali Božji volji, ki ga je drugam klicala; te reči so napravile zdaj v Vincencijevem ljubeznjivem in hvaležnem srci hudo vojsko. Vendar mogočnejša, kakor vse človeške prošnje, je bila Vincenciju volja Božja. Odzdaj ni imel pri Gondijevih nič več opraviti, ker ni prišel k njim zarad otrok, ali zarad grofa, ampak samo zato, da bi nepokojno, boječo vest grofinje tolažil in da bi ji na smrtni postelji tolažljiv angel bil ali prav za prav, da bi vsem svojim dobrim delom usmiljenja trdno podlago vložil. Ko je bila ta podlaga vložena, se je tudi Vincencij namenil Gondijeve za zmiraj zapustiti. Če je Gondijeva družina tudi vseskozi pobožna bila, se je Vincencij vendar naveličal prebivati v sredi posvetnega blišča in bogastva, ki je njegovi ponižnosti in ljubezni do uboštva tolikanj nasprotovalo. Galijoti in revni kristijani v turski sužnosti, izpostavljeni otroci in zapuščeni starčki so ga klicali na pomoč, posebno pa ga je vezala dolžnost, se k svojim misijonarjem povrniti, ki se prav za prav njegova družina imenovati morajo, katerih delovanje bo uspeh imelo le, ako bo sam v sredi med njimi in pri njih prebival. Vse to je grofu generalu sporočil, kateri pa nič ni oporekoval, marveč še sam je sklenil svet zapustiti, in se v samostan k oratorijanom podati. Tako je bil zdaj Vincencij prost in podal se je še tisto leto 1625. v zavetišče dobrih otrok.

4. Slika prvih misijonarjev.

V zavetišči je našel samo gospoda Antona Portail-ja, svojega prvega učenca; zares malo število, vendar sta se napotila misijone obhajati. Ker nista imela začem čuvaja plačevati, ki bi za čas misijonov dom varoval, sta ključ sosedu izročila, onadva sta pa odrinila na deželo. Na rame sta svoje majhne bage naložila in peš potovala. Kdo bi bil mislil, da bo družba, ki je piclejša memo družbe Jezusovih učen-

cev, tako narastla, da bo vso zemljo napolnila. Vincencij v svojej preveliki ponižnosti ni upal misliti na to, a iz hvaležnosti do Boga se je pozneje večkrat tega majhnega začetka spominjal. Previdni in učeni, ki so opazovali, koliko dobrega so misijoni prvih misijonarjev rodili, so, akoravno razvitka te nove družbe niso videli, jej veliki vspeh prerokovali. Vsi so jo radi podpirali. Pariški nadškof je 24. aprila l. 1626. po letnem obstanku nje ustanovno pismo potrdil.

5. Majhna čeda narašča.

Pobožnih in gorečih duhovnov v Parizu sicer ni manjkalo, tudi ga ni bilo nobenega, ki ni Vincencija srčno ljubil in spoštoval, vendar se razun izvrstnega gospoda Portail-ja nobeden ni mogel premagati v novo družbo stopiti. Imeli so vsakovrstne pomisleke — češ, da družba ne bo obstanka imela — sploh pa je moral duhoven posebno, da junaško srčnost imeti, si stan izvoliti, v katerem bi moral brezplačno delati, in vse svoje življenje revnim, nevednim kmečkim ljudem, surovim galijotom in v ječih zaprtim hudodelnikom posvetiti. Vendar Vincencij ni zgubil srca, ampak za pomočnika na misijonih je sprejel gospoda A. Gambarda, pomnoženje družbe je pa Bogu prepustil. Ti trije so v smislu ustanovnega pisma hodili iz fare v faro najprej na Gondi-jevih posestvih, potem pa tudi po duhovnijah okrog Pariza, in da bi nikomur nadleže ne delali, so brezplačno misijone imeli; v sveti priprostosti so oznanovali ljudem: „namesto Kristusa smo poslani, kakor da bi Bog po nas opominjal; prosimo namesto Kristusa: spravite se z Bogom.“ II. Kor. V. 20.

Njih velika gorečnost, njih prijaznost, s katero so vedeli tudi z najnevednejšimi in neomikanimi razumljivo govoriti in jim pomagati, njih neutrudljiva potrpežljivost ter veliko spoštovanje do škofov in okrajnih župnikov, konečno njih ponižnost — kajti imeli so se le za strežaje tistih delavcev, ki v vinogradu gospo-

dovem delajo — vse to jih je delalo ljubeznjive pred Bogom in ljudmi.

Drugo leto je pa družba jela rasti; kajti šest duhovnov, večinoma doktorji bogoslovja, ki niso samo učeni, ampak tudi pobožni bili, se je Vincenciju pridružilo; čutili so se srečne, da so pod Vincencijevim vodstvom smeli Božje kraljestvo razširjevati. Njih imena so zdavnej že v bukvah življenja zapisane, vendar zaslužijo, da jih tudi tu omenimo; bili so: Coudroi — De la Salle — Becu — Lucas — Brunel — in Horgny.

Leta 1627. meseca majnika je tudi kralj Ludovik XIII. s svojim patentom novo družbo potrdil in jej dovolil po vsej Francozki se naseljevati tudi darove sprejemati. Leta 1632. dne 12. meseca prosinca je papež Urban VIII. s svojo „*Bulla erectionis*“, ki se prične z besedami: „*Salvatoris nostri*“ dal cerkveno potrjenje družbi, ki se je od zdaj imenovala „*Congregatio missionis*“, je potrdil Vincencija za njenega prednika ter ga pooblastil za njo pravila in postave osnovati. Preteklo pa je 33 let, predenj so njegovi pravila v roke dobili; mislil je, da je bolje, naj se v dejanji pokaže, koliko udje zamorejo, predenj se jim pismeno ukaže, kar morajo, kajti tudi Jezus je „*coepit facere*“ in potem še le „*docere*“. Iz tega majhnega vira pa je narastla velika, široka reka, katera je z blagoslovom svojih vod vse kraje porosila in rodovitne storila. Nihčar ni vodstva Božje previdnosti v tej stvari tako spoznal, kakor Vincencij. Zato je nekega dne, ko je o ustanovi misijonske družbe k svojim govoril, posebno ginjen rekel: „Škofje so nas na deželo pošiljali vbogim evangelij oznanovat, kar smo tudi radi storili; Bog pa je delu, katero je od vekomaj videl, začetek dal. Vidni blagoslov Božji, ki je naše delo spremljal, je zbudil v srcih pobožnih duhovnov željo, se nam pridružiti. O Izveličar, kdo bi bil verjel, da bo naš takratni trud toliki vspeh imel? Saj jaz bi bil mislil, da se čez me norčujejo, ako bi mi bil kdor takrat kaj takega povedal. Vendar je Bog s takim začetkom družbo vpeljati in vtemeljiti hotel. Kdo bi

imenoval to človeško delo, česar nobeden človek mislil ni? Zares, ne jaz, pa tudi ne gospod Portail ni mislil na to; najine misli so bile daleč od tega.“

6. Vincencij in Božja previdnost.

Misijonska družba je dan na dan rastla, postala je drevo, ki je svoje veje daleč okrog razprostiralo in obilni sad rodilo; vendar ni imela še drugega stanovanja, kakor revne, tesne sobane v zavetišči dobrih otrok, ki pa je bolj razvalini podobno bilo nego pošteni hiši; novi misijonarji niso tudi drugih dohodkov imeli, kakor letne obresti Gondi-jeve ustanovne glavnice. Te dve okolščini ste se dozdevali kakor dva nezmagljiva zadržka za razširjenje družbe vendar si ni nihče s takimi skrbmi tako malo glavo belil, kakor Vincencij. Obljuba Izveličarjeva, da bo tistim, ki najprej Božjega kraljestva in njegove pravice iščejo, vse drugo privrženo, ta obljuba je njegovo srce s tolikim zaupanjem navdajala, da je vso skrb Bogu prepustil. Ker je bil vnet le za Božjo čast in izveličanje duš, ni nikoli popraševal: kaj bomo jedli in s čim se bomo oblačili, ampak zaupal je v tistega, ki ptice neba preživi in limbarje na polji oblači ter dobro ve, česar potrebujemo. In res je Bog obskrbel njega in njegovo družbo. Poslušajmo:

7. Opatija in prijorat sv. Lazarja.

V Pariškem predmestju so bili pravilni korarji, katerih prednik se je prijor imenoval. Njih lepo in prav prostorno stanovanje je bilo v poprejšnjih časih opatija, pozneje pa bolnišnica za gobove in se je imenovalo: „bolnišnica sv. Lazarja na travniku“. Ta opatija je imela velika posestva in pravice višje in nižje sodnije. Nikoli ni Vincenciju ta opatija na misel prišla in še tedaj, ko so mu jo ponujali, se je branil jo prevzeti, — vendar je Božja previdnost naklonila, da jo je moral prevzeti. Gospod l' Estocq, doktor Sorbone in župnik pri sv. Lavrenciju v Parizu, osebni prijatelj in spremljevalec Vincencijev na misijonih, pripoveduje

o tej zadevi to le: „Gospod Adrijan Le Bon, pravilni korar sv. Auguština in priyor pri sv. Lazarji se je leta 1630. s svojimi duhovnimi sobrati razperl ter želel svoj priyorat z drugo duhovnijo zamenjati. Veliko se jih je oglasilo, ki so mu svoje opatije, prijorate in duhovnije z velikimi dohodki ponujali. Njegovi prijatelji, katerim je to zadevo v pretres prepustil, so mu svetovali naj se s svojimi z lepega pogodi in naj vso pravdo učenim v presojevanje izroči. Ta predlog se je priyorju in njegovim duhovnim sobratom dopadel; sklicali so zbor, v katerem je priyor svoje pritožbe predložil, subprijor pa se je moral opravičevati. Razsodba se je tako glasila: Določna pravila in modus vivendi se jim mora dati, in po tem naj se vsi ravnajo; to se je tudi zgodilo. A gospod Adrijan le Bon misli na rezigniranje ni mogel z glave spraviti. Kaj mu je storiti? V takem omahovanji sliši o novih misijonarjih govoriti, ki pod vodstvom nekega Vincencija s svojimi misijoni med ljudstvom toliko dobrega storijo; rekel si je: Kaj, ko bi svoj priyorat tej novi družbi prepustil, nebi bil tudi jaz deležen vseh dobrih del, katere ona v sveti cerkvi opravlja? Odprl mi je svoje srce, pravi l' Estocq, in me, ker sva si prijatelja bila, prosil, da ga k Vincenciju sprejmem, kajti na njegovem domu ga želi obiskati in mu posestvo sv. Lazarja ponuditi. Rač sem ga sprejmlil in ga v njegovem sklepu potrdil rekoč: Ta misel je res od Boga. Prizadeval sem si mu obilni sad sv. misijonov v najlepši podobi pred oči postaviti, in to sem toliko bolj smel, ker sem se sam tega dela vdeleževal ter o vsem sam prepričan bil. Ti apostolski delavci, sem rekel, imajo tudi prednika, ki je mož čisto po Božji volji; sami se boste prepričali, ko ga boste vidili. Ko prideva v zavetišče „dobrih otrok“ razlaga priyor Vincenciju, katerega je zdaj prvokrat videl, vzrok prihoda rekoč: „Ker sem o vas in vaših misijonarjih zvedel, koliko dobrega med kmečkim ljudstvom za izveličanje duš storite, bi si v veliko srečo štel, ako bi to sveto delo koliko toliko podpirati zamogel, zato sem se namenil posestvu sv. Lazarja se odpovedati in ga vam prepustiti.“

8. Kako se Vincencij prestraši.

L'Estocq pravi, da se je Vincencij pri tej ponudbi tako prestrašil, kakor da bi blizo njega bilo treščilo; ves je bil osupnjen in tresel se je. „Kaj je to? ga praša priyor, kaj se bojite, gospod Vincencij. Ne bom Vam prikrival, ampak naravnost Vam povem, da me je ponudba Vašega posestva tako prestrašila. Dovedva se mi, da se to ne vjema z našim revnim stanom. Mi smo revni duhovni, ki v priprostosti živimo, in nimamo drugega namena, kakor da za dušno izveličanje kmečkega ljudstva skrbimo; hočemo toraj ostati to, kar smo. Vendar se Vam prisrčno zahvaljujemo za Vašo blagovoljnost“. Z eno besedo, naznanil je dovolj jasno, da noče posestva prevzeti, da, tako malo željenja je kazal do novega posestva, da je priyor vse zaupanje zgubil, ga kedaj k privoljenji prisiliti. Vendar ga je vse Vincencijevo obnašanje ter govorjenje tako presunilo, da se svojemu storjenemu sklepu za zmirej ni zamogel odpovedati. Ko se je poslovil, mu reče: Gospod Vincencij! Da si to stvar premislite, Vam dam pol leta za premislik. Ko je preteklo šest mesecev, pride priyor spet k Vincenciju, ga vnovič prosi, naj sprejme priyorat, ker mu drugače vest ne da miru; tudi jaz sem ga nagovarjal pravi l'Estocq, da bi te lepe prilžnosti nikar ne zamudil; pa ves moj trud je bil zastonj. Nepremakljiv v svojem trdnem sklepu reče Vincencij: „Naša družba je še čisto majhna, je še v zibelji, zato nočem, da bi se veliko o njej govorilo, ali da bi na svetu slovela; sploh mi nismo vredni milosti, katero nam gospod priyor ponuja.“ Zdaj k obedu pozvoni, zato poprosiva, da bi smela z misijonarji jesti. Čedno obnašanje teh revnih misijonarjev, pobožno branje pri mizi, in sploh lepi red, v katerem se je vse vršilo, je priyorju Le Bon-u tako dopadlo, da se mu je v srci še večje spoštovanje do družbe zbudilo. Zato mi ni dal več miru, vedno me je nadlegoval, naj Vincencija pregovorim, kar sem rad storil in sem v teku pol leta več ko 20 krat to storil; tako sem ga nadlegoval, da sem, kot njegov znani prijatelj mu

nekega dne v obraz rekel: „Gospod Vincencij: vi se sv. Duhu zoperstavljate, in morali boste Bogu ojster odgovor dati, ako boste trdovratno odbijali dobrote, katere Vam Bog zdaj ponuja; ali ni zdaj najlepša prilžnost Vašo družbo obskrbeti? „Ne morem dopovedati, kako silno sem vanj tiščal, da privolji. Gotovo se Jakob ni toliko trudil za pridobitev Rahele in angelov blagoslov, kakor sva se z prijorjem trudila eno besedico privoljenja iz njegovih ust izviti.“

9. Vincencij se da pregovoriti.

Ko je leto preteklo, pride Le Bon še enkrat k Vincenciju in reče: Kako čuden mož ste vendar! Če že mojim besedam nočete verovati, povejte mi saj, s kom se hočete posvetovati in komur naj bolj zaupate? Katerega prijatelja imate v Parizu, da se bomo z njim menili? Mislím, da bo vsak pošteni prijatelj svetoval v to ponudbo privoliti. Vincencij imenuje doktorja Andreja Duval-ja, ki je bil prav pobožen duhoven in je življenje mnogih svetnikov Božjih popisal; po nasvetu tega moža, pravi, bi se ravnal. Prijor se poda k imenovanemu doktorju in toliko je s svojim prigovarjanjem opravil, da so bili 7. prosinca 1631 že poglavitni člani pismeno določeni, po katerih se imajo od ene strani prijor in njegovi korarji, od druge strani pa Vincencij in njegovi misijonarji ravnati. Tako smo iz Vincencija privoljenje izvili, da se je našim silnim prošnjam uklonil, s katerimi sem ga posebno jaz tako nadlegoval, da sem pivko dobil. Ljubeznjivega prednika bi bil sam rad na ramah k sv. Lazarju nesel, da bi ga bil saj s pogledom lepe hišne lege k privoljenji primoral; a krasota kraja, ter dobiček, ki je bil v zvezi s tem posestvom sta tako malo vplivala na Vincencijevo srce, da si celo leto, ko je obravnava trajala, še časa ni vzel, ga ogledati. Ne lepota lege ga je primorala, da se je določil, ampak zgolj volja Božja, in nič ga ni na tem novem posestvu veselilo, kakor to, da se bo tu veliko dobrega storilo. Edina ta reč ga je primorala, da je 8. prosinca po

dolgem nasprotovanji prevzel hišo sv. Lazarja. Drugi dan so se preselili v novo stanovanje, kjer so jih redovniki z velikim veseljem sprejeli. Iz tega pa je razvidno, da je Božja roka to vse vodila, in da je to posestvo bila tako rekoč tista „obljubljena dežela, katero je Bog svojemu služabniku naklonil, katerega otroci so poklicani jo z Božjim blagoslovom osrečevati in katerih rod bo živel do konca sveta.“ To so lastne besede l' Estocq-a, katere je leta 1660. Vincencijevemu prvemu nasledniku Renatu Alméras-u pismeno izročil. Kdo bi v tej zadevi ne občudoval Vincencijevo blago nesamopridnost! Njegov duh je bil tako povzdignjen nad vse človeške ozire, in njegovo srce tako ločeno od hrepenenja po posvetnem dobičku, da je v ugodno ponudbo privolil še le, ko je spoznal, da je Božja volja tako. On ni maral za nobeden drugi dobiček, kakor, da bi se Bogu dopadel, tudi ni nič drugega nameraval, kakor širiti Božje kraljestvo.

10. Vincencijevi pomisleki.

Mislilo se je, da je reč zdaj dognana, a pokazale so se nove težave, katere so se drugim, sicer majhne — Vincenciju pa za ohranitev duha svojih misijonarjev, prav važne dozdevale. Prijor je namreč hotel, da bi njegovi z misijonarji skupno prebivali, ker tako bi iz lepega zgleda in iz vsakdanjega občevanja s to apostolsko družbo se tudi v njih vnela ljubezen do samote in duhovnega življenja. Vincencij pa je naprej vedel, da bo tako skupno življenje korarjem malo koristilo, misijonarjem pa veliko škodovalo. Zato je po gospodu l' Estocq-u prijorju sporočiti dal, da misijonarji razun poldanskega in večernega odpočitka, ves dan molčati morajo, kajti brez tihote se ne more ne red ne nravnost duhovne družbe ohraniti; gotovo pa korarjem ne bo všeč ves dan molčati; zato mu brez vsega ovinka naznani, da se rajši hiši in posestvu sv. Lazarja odpove, kakor da bi v take pogoje privolil. Dobro je vedel in večkrat je ponavljal, da ste samota in molčanje za tiste, ki se za dušni blagor drugih

trudijo, neobhodno potrebni. Raztresenost duha omoti naše srce, da mlačno postane in ni pripravno ljubezen Božjo v drugih vnemati, molitev in zbranost duha pa nas tega varujeta; iz teh vzrokov Vincencij ni hotel skupnega življenja, ampak da se gospodom korarjem posebni del hiše za stanovanje odloči. „Bolje je“, je djal“, da, kakor dosedaj, tudi zanaprej v revščini živimo, kakor da bi se Božji namen nad nami vničil.“ Prijor je toraj z Vincencijem potegnil, hiša pa je bila z vsemi posestvi in pravicami misijonski družbi prepuščena. Pariški nadškof kot patron je dal k temu svoje privoljenje, papež Urban VIII. je potrdil priyorjev odstop in združenje priorata z misijonsko družbo. Tudi mestni zastop je v to privolil, in kralj svoje kraljevo privoljenje Vincenciju izročil; le državni zbor je nasprotoval, kar mislimo precej povedati.

11. Pravda.

Ko se je kraljevo dovoljenje državnemu zboru za vpis v dnevni red predložilo, se oglasi pravdnik nekega imenitnega reda in očitno nasprotuje zaradi prepuščanja priorata sv. Lazarja; trdil je, da ta red ima pravico do imenovanega posestva. Nastala je pravda, v kateri je pa ta pravica kot homatija spoznana bila. To pa, kar je pri tej pravdi najlepše bilo, je Vincencijevo neskajeno srce in enakovoljnost za dobiček in zgubo. Ko so se med pravdanjem najhujše za pravico poganjali in Vincencijeva stranka malo upanja imela, je on pred sv. rešnjim Telesom klečal ter popolnoma vdan v Božjo voljo molil, naj Bog sam to reč obrne, kakor se njemu dopade, „moje želje so“, je djal, „da bi se Bog poveljčal in njegova čast širila“. „Znano vam je“, je svojim rekel, „da nam ti redovniki naše posestvo izpodbiti hočejo, pa vam ne morem dovolj jasno dokazati, da čisto po evangeljskih besedah blagovoljno srce do njih imam, akoravno nimajo nobenega vzroka se z nami pravdati. Naj se zgodi, kakor je Božja volja. Bog ve, da mi ni mar ne za zgubo ne za dobiček, pomagajte mi, vas prosim,

za to Boga hvaliti. „Ena reč bi ga bila togotila, ako bi bil prijorat zgubil, a ne lepa hiša, ne veliki dohodki, ampak dodatek, ki ga je z posestvom od prijorja prevzel.

12. Dodatek.

Pobožni priyor Le Bon se je treh ali štirih zblaznjenih dečkov usmilil in jih v svoje stanovanje sprejel; te je bil pri oddaji posestva tudi Vincencijevi skrbi in ljubezni prepustil in ravno to je bilo za Vincencija najljubše darilo. Ne da se popisati, kako ljubeznivo je za te nesrečne stvari skrbel — še sam jim je stregel. Tolikanj rajši pa je to storil, koliko bolj tako delo naši natori nasprotuje; kajti take stvari so za podeljene dobrote nehvaležne, ognjusne, včasih tudi hudobne. Vendar, ko se je Vincencij med tem, ko je pravda tekla, prašal, kaj bi mu najtežje bilo, ako bo posestvo zgubil in ako bo vse pustiti moral, ni našel drugega, kakor od teh revčkov se ločiti. Jim iz ljubezni do Jezusa — ali prav za prav Jezusu samemu v osebi teh vjetih streči, to je imelo v njegovih očeh večjo vrednost, kakor vsi dohodki in vse prijetnosti bogatega prijorata. Tako je sv. Vincencij vse reči tehtal na tehtnici Božji in po naukih sv. vere. On ni hotel zakladov nabirati za ta svet, zakladov, ki jih rija sne in molji, katere tatovi izkopajo in odnesejo, ampak zaklade za nebesa, ki so večni in neminljivi. Kjer je toraj njegov zaklad bil, tam je bilo tudi njegovo srce. Jezusov izgled in Jezusov nauk sta bila ravnilo, po katerem se je ravnal bodi si v presojevanji kake reči, bodi si v izvršitvi kakega dela; ni poznal druge previdnosti, kakor to, da je vselej in povsod svoje misli, besede in dejanja po Jezusovem nauku ravnal. Če modri tega sveta dandanes tako modrost zasmehujejo, se bo ta edino prava modrost sodnji dan pred njihovimi očmi sama opravičila in osramoteni bodo rekli: „Mi neumni smo njih življenje imeli za nespamet, in njih konec za nečast; glej kako so zdaj šteti med otroke Božje, in njih delež je med svetniki. Mi tedaj

smo zgrešili pot resnice, in luč pravice nam ni svetila; utrudili smo se na potu hudobije in pogubljenja in smo hodili po težavnih potih, za pot gospodovo pa nismo vedeli. Kaj nam je prevzetnost pomagala? ali bahanje z blagom kaj nam je prineslo? Vse to je prešlo, kakor senca, in kakor memo tekoč poslanec, in kakor ladija, katera po valovih morjâ splava, ki se ne najde, ko odide, ne njen sled, ne tir njenega gredeljna v valovih. Tako smo tudi mi bili rojeni in smo kmalo jenjali biti in ne moremo pokazati nobenega znamenja čednosti, temuč v svoji hudobiji smo poginili.“ Modr. bukve V. 4. Vse je tedaj nečimernost razen Boga ljubiti in njemu samemu služiti. Da pa pridemo spet na Vincencija, opomnimo še, da je, ko je posestvo sv. Lazarja prevzel, še več takih zblaznjenih dečkov, ki so od vseh zapuščeni bili, v svoje stanovanje sprejel; rekel je, da so Jezusovi bolni udje, zato jim je po njihovi zmožnosti duhovne in telesne dobrote skazoval.

Drugo poglavje.

1. Osnova semenišča.

Redovniki vsi se držijo pravila, novih udov v družbo ne sprejemati, če niso poprej že nekoliko časa skušeni in v duhu potrjeni. Vincencij je v začetku svoje družbe moral prezirati to pravilo, ker je bilo treba duhovne, ki so se mu pridružili, precej za misijone rabiti; pri svojem vstopu so le kakih 8 ali 10 dni duhovne vaje imeli, potem pa so bili že vpreženi k delu v svojem novem poklicu. Ko se je pa število družbe pomnožilo, je tudi on leta 1629. osnoval semenišče za novince; in ko mu je bilo posestvo sv. Lazarja prepuščeno, je ta zavod še popolnejši uredil. Prestavil ga je v zavetišče „dobrih otrok“ in je novincem posebne pravila dal, v katerih je bil ves dan za duhovne vaje lepo razvrsten. Za prvega prednika tega zavoda je postavil gospoda La Sall-ja, ki je bil

eden prvih misijonarjev in ki je zarad svoje izvrstne pobožnosti in previdnosti posebno slovel. Odzdaj je moral vsak, ki je bil v misijonsko družbo sprejet, dve leti v tej šoli se poskušati, deloma zato, da se spozna, ali sodi za družbo, deloma zato, da si pridobi tisto popolnost, ki je duhovnu potrebna. Z hvaležnim srcem do Boga se je Vincencij oziral na novo seme-nišče, navadno ga je imenoval: upanje čede in se je že zanaprej veselil sadu, ki bo na teh mladih drevescih ob svojem času prirastel.

2. Kakošne zvijače se je Vincencij poslužil, da je novih udov dobil.

Vincencij se je zvesto držal tega pravila, da ni človek, ki kliče, ampak Bog, ki vabi tiste, katere je za svojo službo odločil. Zato so bile njegove misli popolnoma druge od mislih tistih, ki menijo, da se morajo novinci z vabilom loviti; ne tako, ampak najboljši način si udov pridobiti je: jih nikakor ne vabiti, ampak to zadevo Bogu priporočiti in mirno čakati, da Bog sam delavce v svoj vinograd pošlje. Vedel je iz lastne skušnje, da taki, ki so manj prebrisane glave in srednje vede, zato pa ponižnejši in pobožnejši, z večjim blagoslovom delajo, kakor tisti, ki imajo izvrstne lastnosti, so pa pri tem polni napa-ha; take namreč ne spremlja blagoslov Božji. Vendar poslušajmo ga samega o tem govoriti. „Kadar Bog velike dela izvršiti hoče, se navadno slabotnega orodja posluži. Tudi v naši družbi so udje, katerim smo pri sprejemu težave in pomisleke delali, ker se nam niso sposobni zdeli; in vendar so zdaj izvrstni delavci v vinogradu Gospodovem, da, še predniki so postali, ki s previdnostjo in modrostjo svojo družino vladajo; zares moramo v njih Boga hvaliti in njegovo pre-vidnost občudovati. O gospodje moji, varujte se take v našo družbo vabiti, ki pridejo k nam duhovne vaje delat; Bog jih mora poklicati, Bog jim mora prvo misel zato dati. Vendar, če kateri sam od sebe svojo željo, se nam pridružiti, naznani, mu tega ne svetujte;

ampak recite mu, naj to stvar Bogu priporoča. Postavite mu vse težave pred oči, katere družba prenašati mora, in ki so res velike; če kljub temu nepremakljiv v svojem sklepu ostane, naznanite predniku, naj on njegov poklic skuša in sklene, kar je Bogu dopadljivo. Gospodje moji, prepustimo vse Bogu, naj on z nami ravna, v ponižnosti srca hočemo njegove naredbe sprejemati, kakor je dosedaj pri nas navada bila; smemo v resnici reči, da ga ni kamna v tem duhovnem stanovanji, katerega bi ne bila Božja roka vložila, kajti naša družba ni nikoli iskala ne udov, ne blaga, ne ustanove, ne drugih reči. Ravnajmo se tudi zanaprej tako v Božjem imenu, da Božjih naredb ne prehitimo, ampak da jih pričakujemo. Verjamite mi, da bo družba blagoslov imela, ako se bo proti Bogu tako obnašala. Pridejo k nam k duhovnim vajam taki, ki želijo v kakšen drugi red stopiti, o Bog, nikar jim ne branite; gotovo bi prišla Božja jeza čez nas, ako bi Bogu hoteli vzeti, kar ni nam, ampak drugim redovnikom odločil. Ali ni temu tako? Saj sami veste, da nismo dosedaj še nobenega v družbo klicali ali vabili, ampak tiste smo sprejemali, katere nam je Bog sam poslal; in ko bi ne bila družba se tega pravila držala, bi nam mar bili kartuzijani in drugi redovniki svoje kandidate v duhovne vaje pošiljali, katere so oni v svoj red sprejeti želeli? Gotovo ne. In če bi kakšen kartuzijanski kandidat pri nas duhovne vaje delal, da bi še bolj premislil svoj poklic, vi pa bi ga v našo družbo vabili, ali se ne pravi to: si osvojiti reči, ki niso naše? In v kakšno zamero bi pri Bogu prišli, ako bi človeka pregovarjali, naj v družbo stopi, v kateri ga Bog noče imeti, in v katero stopiti še mislil ni? O revna misijonska družba, kolika nesreča te čaka, ako boš kedaj v to pregreho zabredla! Vendar hvala Bogu, takò daleč se še nismo spozabili.

3. Še nekaj o poklicu.

Nekega dne je eden izmed misijonarjev nekemu prav pobožnemu duhovnu, ki je že del časa željo

gojil, v misijonsko družbo stopiti, ta vstop svetoval. K sreči je to pismo Vincenciju v roke prišlo, ki je imenovanemu misijonarju to le odpisal: „Vašega pisma nisem mogel odposlati, ker ste nekoga v našo družbo vabili. Ali ne veste, da se pravila držimo, ki se čisto drugače glasi, namreč, da ne smemo nikogar v družbo vabiti? Samo Bog ima pravico, si izvoliti tiste, katere nam poslati hoče; mi pa moramo trdno verovati, da bo misijonar, katerega nam njegova očetova roka pošlje, več dobrega storil, kakor veliko drugih, ki pridejo brez pravega in čistega poklica. Mi moramo sicer Boga prositi, da nam dobrih delavcev v žetev pošlje, za drugo pa mcramo tako živeti, da naš lep vzgled v drugih želje zbudi, se, ako jih Bog kliče, nam pridružiti. Tega pravila se je vselej držal pri izvolitvi vsakega stanu. Marsikateri ga je vprašal in prosil, naj mu pové, kateri stan bi izvolil, ako bi se tega ali onega poklica poprijel; rekel je, da se hoče po njegovih besedah tako ravnati, kakor da bi mu Bog sam stan določil. A ponižni Vincencij si ni upal kaj gotovega določiti, bal se je, da bi s tem Božje naredbe ne prehitel. Njegov navaden odgovor je bil: „Odgovor na vaše vprašanje bo Bog sam dal; molite neprenehoma, prosite ga, naj vas razsvetli, kaj vam je storiti, napravite nekaj dni duhovne vaje; verjemite mi, sklep, katerega bote v duhovnih vajah pred Bogom storili, bo njemu všeč, pa tudi vaši duši koristen“. Tako je ravnal tudi s tistimi, ki so se sicer bili že svetu odpovedali, pa v tem še dvomili, v kateri red bi se podali. Nikoli ni hotel takim sam reda določiti, ampak svetoval jim je duhovne vaje, tu se naj, je djal, z Bogom zmenijo. Če so se ponujali v misijonsko družbo stopiti, je rekel: „O gospod, mi smo revni, priprosti duhovni, ki se na nobeden način z drugimi redovi meriti ne moremo; pojdite v Božjem imenu, gotovo se vam bo tam bolje kakor pri nas godilo.“ Vselej je pa svetoval sklep delati po Božjem navdihnenji. Taka je bila z dvema gospodoma, od katerih nam sam poroča; rekla sta, da imata sicer željo v misijonsko

družbo stopiti, a vendar se nista še popolnoma odločila. Ena sama beseda iz Vincencijevih ust bi jih bila pridobila, vendar je trdno ostal pri svojem sklepu, nikoli nobenega v družbo vabiti. In res, eden izmed teh dveh je kartuzijan, drugi pa kapucin postal.

4. Kako previdno Vincencij ravna pri sprejemanji kandidatov.

Ne samo, da ni nikogar v družbo vabil, ampak tudi s tistimi je previdno ravnal, ki so se v družbo oglasili. Popraševal jih je, kako dolgo že to željo imajo; kdaj in pri kateri priložnosti se jim je vzbudila, kakošnega stanu so; iz kakoršnega nagiba želijo v misijonsko družbo stopiti; če tudi pripravno srce imajo vse težave prenašati in iti, kamorkoli se bodo poslali, če bo treba tudi v najoddaljene dežele. Razun teh vprašanj jih je tudi še na druge načine skušal: včasih jih je brez vsega odgovora odpravil, včasih s takim odgovorom, ki jim ni veliko upanja dal — pa zato, da bi s tem njih trdni sklep do poklica in skoz večkratni prihod jih natančneje spoznal. Pa, akoravno so najboljši voljo v dokaz svoje določnosti naznanjali, privoljenja v družbo stopiti niso prej dobili, kakor da so duhovne vaje napravili s tem namenom, se zarad tega z Bogom posvetovati. Pa še po duhovnih vajah jih je navadno k enemu ali drugemu svojih najstarejših misijonarjev poslal, in če so tudi pri teh svojo skušnjo dostali, jih je poslal v semenišče. Tu so 2 leti ostali, da so se učili ponižnosti, zatajevanja, molitve in premišljevanja. Te vaje, je djal, so misijonarjem neobhodno potrebne, zato, da se utrdijo v pobožnosti. Hotel je namreč duhovne imeti, ki bodo tudi duhovno živeli, polni Božjega maziljenja in ognja Božje ljubezni tako vneti, da se jim ne bo treba nevarnosti bati, ki se v misijonarstvu nahajajo. Še le zdaj, ko je novinec to dveletno skušnjo k zadovoljnosti vseh dostal, so ga v družbo sprejeli. Iz tega, kar smo zdaj povedali, je razvidno, da je moral dober duh in čist namen imeti, ki je hotel vse

to voljno storiti, in da gotovo ni nobeden zato stopil v družbo, da bi se mu tu dobro godilo in bi lenobo pasel; ampak reklo se mu je: „kdor hoče k meni priti, naj zataji samega sebe, naj vzame svoj križ na se in naj hodi za menoj.“ Mat. 16, 34.

5. Živ vzgled.

Izmed vzgledov, ki kažejo, kako zvesto se je Vincencij imenovanega pravila pri sprejemanji kandidatov držal, omenimo le ravnanje z Renatom Almerasom, ki je bil po Vincencijevi smrti njegov prvi naslednik, kateri je največ od njegovega duha imel, in je najlepši biser v kroni te apostolske družbe bil. Almeras je bil v Parizu rojen; njegovi stariši so bili žlahtnega stanu in prav bogati. Dali so mu njegovemu stanu in njegovim dušnim zmožnostim primerno omiko; še le 20 let star je postal ud višje sodnije v Parizu. Povsod so se mu vrata sreče odpirala. Vendar je že zarano ničemurnost sveta spoznal in je začel za nebesa skrbeti. S tem namenom se poda k sv. Lazarji v duhovne vaje. Po Božjem navdihnenji je tu storil sklep svet in vse posvetno zapustiti, v misijonsko družbo stopiti, ter za zmiraj se Božji službi posvetiti. Njegovi sorodniki so bili nad takim sklepom osupnjeni, posebno pa oče; vse so poskusili, mu take misli iz glave izbiti; njegov oče mu je celo ta le svet dal: „Če že res hočeš duhoven biti, si saj oziraje se na žlahtni stan in visoko omiko kaki drugi red izvoli, a ne misijonsko družbo, ki je še le luč sveta zagledala, ki ima le malo ljudi, pa še ti so neznani, srednje omike in nizkega stanu. Tako, ko je oče nasprotoval, Vincencij je še hujše nasprotoval. Vse, karkoli je novinca preplašiti in od vstopa odvracati zamoglo, mu je Vincencij pred oči stavil. „Dobro je vedel, je Almeras pozneje rekel, da je moj duh poln nečimernosti, zato mi je o družbi s tako zaničljivimi besedami govoril, ter jo je slikal kot družbo, ki ima samo revne, neomikane duhovne, kateri se celo življenje le z neomikanim, kmečkim

ljudstvom pečati morajo. Povedal mi je, kako revno obleko in hrano imajo; posebno živo mi je pred oči stavil, kaj imajo novinci v semenišču trpeti. Prestrašil bi se, mi je djal, ako bi videl njih revno stanovanje in težavne duhovne vaje. Vendar me vse te besede niso prestrašile, jaz sem v svojem sklepu trden ostal, ker mi je Bog dal spoznati, da ta, ki hoče svet zapustiti in za Jezusom hoditi, nič družega, kakor trpljenje, ponižanje in revščino Izve-ličarjevo pred očmi imeti mora. Vincencij je pa še le privolil v prošnjo, ko ni nobene dvombe več nad poklicom tega mladenča imel. Konečno je tudi oče v to privolil in je 24. grudna l. 1637. dan pred božičnimi prazniki kot drugi Abraham sam svojega ljubljenega sina k sv. Lazarju pripeljal, da bi ga tu Bogu daroval.

Tretje poglavje.

Vincencijevo delovanje za kmečko ljudstvo.

1. Sad ljudskih misijonov.

Drevo se po sadu pozna. Če toraj hočemo koristna dela misijonske družbe po vrednosti ceniti, si moramo sad, kateri je misijonstvo — to od Vincencija zasajeno drevce v vrtu katoliške cerkve obrodilo, pred oči postaviti. Ne bi zamogli najti konca, tudi bi predolgočasno bilo, ako bi tu vse Vincencijeve misijone, ki so se bodisi na Francozskem, bodisi v drugih deželah obhajali, hoteli popisati. Mislimo, da popolnoma zadostimo, ako tu sploh pregled misijonov podamo in potem le nekatere posebne in izvoljene odlomke navedemo. Zgoraj je bilo rečeno (glej I. doba VI. pogl. str. 38—45), da je Vincencij že pred ustanovo družbe misijone začel, in da jih ni samo na Gondijevih posestvih, ampak tudi v drugih krajih, posebno pri galijotih v Marseilji, v Parizu in v mestu Bordeaux

obhajal. Od leta 1625 do 1652, to je od ustanove misijonske družbe do njene preselitve k sv. Lazarju, so šteli že 140 misijonov, katerih se je ali sam udeleževal ali po svojih opravljati dal. Od leta 1652 do 1660, to je, od preselitve misijonske družbe k sv. Lazarju do Vincencijeve smrti jih štejem o čez 700 samo takih, pri katerih so se misijonarji iz Pariza vdeleževali. Škof Galura pravi: „Ako bi še vse druge šteli, katere so obhajali misijonarji iz naselišč zunaj Francozke, kdo zamore preračunati obilni sad, ki so ga obrodili? Koliko nevednih se je podučilo v Božjih resnicah, in koliko zastaranih grešnikov se spreobrnilo! Koliko grešnih zavez se je raztrgalo in koliko nevrednih spovedi se popravilo! Koliko grešnih razvad se je zatrlo in koliko pohujšanja se odstranilo! Koliko krivičnega blaga se je pravim posestnikom povrnilo in koliko sovraštva zadušilo! Pa ne samo veliko hudega se je po misijonih odstranilo, ampak tudi veliko dobrega se je storilo. Dušni pastirji so se vzdramili in vneti postali, verni so začeli pogostoma sv. zakramente prejemati in dobra dela usmiljenja opravljati, kajti, kjer je misijon bil, se je vpeljalo tudi društvo za oskrbovanje bolnikov. Koliko tisoč grešnikov se je rešilo, ki so z eno nogo v brezdnu že stali, ki za Bogom svoje izveličanje trudu revnih misijonarjev zahvaliti morajo. Samo Bogu je znano, koliko dobrega je misijonska družba storila; in še le dan žetve, dan vesoljne sodbe — da ne bi bil v naše osramotenje — bo vse razodel.“

2. Nekateri dokazi.

Ne samo misijonarji, ampak tudi mnogo škofov in veliko drugih zanesljivih prič, je Vincenciju poročalo o sadu, ki so ga misijoni obrodili. Pobožni škof Abelly je v životopis sv. Vincencija Pavljanskega veliko takih sporočil sprejel, katerih pa, ker so si vsa bolj ali manj enaka, ne bomo omenjali, da ne tratimo časa in tvarine; le nekatere tu postavimo.

Pobožni Olier, Peybraški opat in utemeljitelj semenišča sv. Sulpicija v Parizu je leta 1636 Vincencija prosil, naj mu pošlje misijonarjev, da bodo ljudstvo po duhovnijah njegove opatije duhovno prenovili. On sam je z drugimi duhovnimi misijonarje v tem delu podpiral. Po dokončani pobožnosti se je Vincenciju pismeno zahvalil in rekel: „Že v začetku je prišlo toliko ljudi, kolikor jih nismo pričakovali; težko je bilo vse spovedati. Nekateri so na glas jokali in zdihovali, kadar so se spovedovali. Proti konci misijona je bila taka gnječa, da nismo mogli vse odpraviti. Videli smo ljudi od ranega jutra do noči pri spovednicah čakati, da bi priložnost dobili, se spovedati. Zarad ptujih (t. j. takih, ki so iz drugih duhovnij) smo morali poduk v krščanskem nauku za 2 uri podaljšati, a poslušalci so bili na konci pridige Božje besede ravno tako lačni, kakor v začetku. Ne morem drugega storiti, kakor Boga hvaliti, da se je svojemu ljudstvu, posebno ubogim, s takim usmiljenjem spoznati dal. Nikar ne kratimo našemu Gospodu Jezusu Kristusu službe, katero od nas zahteva. Ali je še kaka večja čast, kakor zanj delati in ubogim sv. evangelij oznanovati in za celo večnost Božjo čast pospeševati? O Bog, koliko dobrega se za Pariz stori, pa je tako malo sadu! Koliko svetih pridig se razkadi, kakor dim, ker se ne poslušajo tako, kakor se spodobi — s pripravo! Tukaj pa že ena beseda toliko velja, kakor cela pridiga, in verni, ko so slišali Božjo besedo, se od Božje milosti vneti povrnejo na svoj dom“. Drugo leto se je Olier tudi misijona vdeležil in pisal je Vincenciju: „Danes smo četrti misijon končali, ki je 14 dni trajal. Več nad 2000 velikih spovedij se je opravilo, a koravno nas je sprvega le šest in pozneje osem spovednikov bilo. Spovednice so bile vedno obložene; vkljub velikemu mrazu in neugodnemu potu so ljudje po sedem, po osem milj daleč na misijon prišli; za 3 ali 4 dni so si kruha s seboj prinesli, da jim ni bilo treba na dom po hrano hoditi; v bornih bajtah so prenočevali in njih pogovori so bili pridige, ki so jih v misijonu slišali.

Gospodarji in gospdinje zdaj sami doma misijon delajo, pastirji in kmetje na polji pojejo *) zapovedi Božje ter eden drugega sprašujejo, kar so v misijonskih pridigah slišali. Tudi žlahtnikov so se naše priproste pridige prijele, akoravno smo mislili, da se jim ne bodo prilegle. V zadnjem misijonu se je pet krivovercev svojim zmotam odpovedalo; sprvega so se nas štirje ogibali, pozneje pa so sami za nami prišli. Tu se spominjam, kar ste mi večkrat rekli, da je spreobrnjenje grešnikov delo milosti Božje; tudi ste mi rekli, da milosti Božji pot zapremo, ako preveč na se zaupamo, in da Bog takrat ali iz nič velika dela stori, ali pa se tako slabotnega orodja posluži, ki svojo nezmožnost spozna.“

Tem enaka so sporočila iz drugih misijonov, razločijo se le v tem, da je v nekaterih krajih milost Božja bolj pripravna srca našla in obilnejši sad obrodila, kakor v drugih. Posebno obilna žetev je bila v takih krajih, kjer so misijonarji na velike zadržke naleteli. Tako se je na pr v Ay (v Rheimski nadškofiji) zgodilo. „Ko pridemo v zaželjeni kraj, so nam eni izmed velikašev pot zametali s tem, da so proti ljudstvu o misijonu prav zaničljivo govorili. Morali smo toraj nekoliko časa potrpeti. Pa Bog, ki nas je po naših prednikih tu sem poklical, je srca teh nesrečnih tako spremenil, da je bil ta misijon eden najugodnejših. Ljudje so opravili svoje spovedi res natančno in s takim kesanjem, da nismo smeli nad njih odkritosrčnostjo dvomiti.

Krivično blago so pravim posestnikom povrnil, in klečè so eden drugega za odpuščanje pro-

*) Lahko jih pojó, ker se slogi zadnje besede vsake vrste vjemajo :

p. Un seul Dieu tu adoreras	Homicide point ne seras
Et aimeras parfaitement.	De fait ni volontairement.
Dieu en vain tu ne jureras	Luxurieux point ne seras
Ni autre chose pareillement.	De corps ni de consentement.
Les dimanches tu garderas	Le bien d'autrui tu ne prendras
En servant Dieu dévotement.	Ni retiendras á ton escient.
Tes père et meres honoreras	Faux témoignage ne diras
Afin de vivre longuement.	Ni mentiras aucunement itd.

sili. odzdaj družine povsod juterno in večerno molitev zvesto opravljajo; sploh se tako resnobno obnašajo, da ni dvomiti nad njihovim resničnim popoljšanjem.

3. Misijon na Korziškem otoku. (Corsica.)

Kardinal Durazzo in nadškof mesta Genua, ki je zaradi svoje pobožnosti povsod slovel, je Vincencija prosil, naj mu za njegovo škofijo misijonarjev pošlje. Misijonarji pridejo in Bog je po njih to v surovost in strasti pogreznjeno deželo z obilnimi milostmi oblagodaryl. Ljudstvo je bilo tu res v smrtnem spanji, a zbudilo se je in čudna spreobrnjenja so se pokazala. Pohujšljive, grešne zaveze, ki so že več let trajale, so se raztrgale, oderuhi so s skesanim srcem krivične dobičke nazaj dajali; posebno pa so bile huda sovraštva zadušena in odstranjena. Sovraštva so bila tu tako v navadi, da se niso samo posamezni sovražili, ampak cele družine, da cele srenje so bile v razprtiji med seboj; žalostni nasledki teh razprtij so bili umori: 24 ubojev so imeli ravno pred misijonom. Pobožni Kardinal se je zaradi obilnega sadu misijona tako srečnega čutil, da je v Genuvi misijonsko družbo vpeljal in ustanovil ter se misijonov v mestih in po deželi tako vdeleževal, kakor da bi sam misijonar bil.

Posebno ga je skrbel Korziški otok, ki se je takrat še njegovi škofiji prišteval. Leta 1652. mu je Vincencij 7 misijonarjev poslal; kardinal jim je dodal pa še 8 duhovnov: 4 redovnike in 4 svetne duhovne v pomoč. Ti so se na Korziki dela lotili; a kakošnega dela? Goščavo grehov so morali kositi; našli so Korzičane popolnoma nevedne v Božjih resnicah; tatvina, roparstvo, krive prisege, vsake vrste nečistost, grda razuzdanost, maščevalnost in nagla jeza — te pregrehe so bile pri njih na dnevnem redu, čisto v navadi. K nesreči je bil škofji sedež v Alariji že nekaj časa izpraznjen, toraj je bila tudi duhovščina, ki je sol zemlje, spridena. Misijonarji so spoznali, da se mora misijon pri duhovščini začeti. Poklicali so toraj du-

hovne h konferencijam, v katerih so jih sicer s pohlevnostjo, pa živo, na njih duhovske dolžnosti spominjali, da bi „tleče predivo spet vneli. Mat. 12. 20.“ Večji del so bili vsi presunjeni, vsi so velike ali dolge spovedi opravili, nekateri so celo očitno vpričo ljudstva zaradi svojega pohujšljivega življenja za odpuščenje prosili; tudi tamošni kapitulariji so odbornika poslali, naj v imenu vseh za odpuščenje prosi. Lep izgled pastirjev je posnemalo ljudstvo. Povsod, kjer so misijonarji misijone imeli, so videli, kako so se zagriženi sovražniki na vse jim storjene krivice pozabivši, eden drugega objemali in jokali; razuzdane ženske so očitno pred ljudstvo poklekovale in za odpuščenje prosile, zaradi svojega pohujšljivega življenja; oženjeni, ki so se od svojih žen ločili in z drugimi v divjem zakonu živeli, so te pohujšljive osebe od hiše odpravili; povsod je bilo zdaj drugo življenje. Da bi se sad sv. misijona stalno ohranil, so upeljali pobožna društva.

Nikjer ni bilo težavnejšega dela, kakor v Niolski dolini. Ta dolina je 3 milje dolga, $\frac{1}{2}$ milje široka, na obeh straneh je z gorami omejena, zato je vhod vanjo prav težaven; bila je prav za prav jama razbojnikov; kajti vsi tolovaji, roparji in drugi hudobneži so tjekaj zatekali. Tu misijonarji niso našli drugega krščanskega znamenja, kakor sv. krst in nekatere cerkvice, ki so pa bolj razvalinam podobne bile nego cerkvam. Izmed 2000 prebivalcev jih je bilo morda le kakih 100, ki so znali apostolsko vero in 10 Božjih zapovedi moliti, nasproti pa je nesramnost bila najvišjo stopnjo dosegla. Maščevanje in druge strasti so bile navadne pregrehe. Še v cerkev so možki pistole in meče v pasih nosili, in otroci so se že z mladih nog učili za vsako storjeno krivico se maščevati. Božja beseda, ki so jim revni misijonarji oznanovali, in milost, ki jo je povsod spremljala, ste predrli trdo skorjo srca tega zdivjanega ljudstva, jeli so jokati in žalovati nad svojimi hudobijami. Le ena reč se z njihovim od mladosti posurovljenim srcem ni vjemala: sprava s sovražniki. Zato je nekega dne eden izmed misijonarjev Jezusa na križu v roke vzel in ga poslušalcem pokazal rekoč:

Kateri hočejo svojim sovražnikom odpustiti, in jutre sv. rešnje Telo prejeti, naj pristopijo in podobo tistega poljubijo, ki je za svoje sovražnike na križu umerl. Akoravno so pričujoči silno ginjeni bili, si ni vendar nobeden upal začetka storiti. Ko je misijonar nekoliko časa čakal — a zastonj čakal, se je jel delati, kakor da bi hotel oditi, skrnil je križanega in se z milim glasom pritožil čez njih trdo srce. Nek redovnik, ki je to slišal, zavpije na glas: „o Niolo, o Niolo! tako na vsak način hočeš, da prekletstvo Božje pride nad te; zakaj nočeš milosti sprejeti, katero ti Bog po teh duhovnih ponuja, ki so iz ljubezni do tvojega izveličanja tako daleč prišli?“ Na te besede vstane nek župnik, katerega nečaka so bili vbili, se misijonarju približa, in poljubi križanega, pokliče morilca izmed ljudstva in očitno naznani, da mu vse odpusti. Za župnikom pride drugi duhoven, in tudi on naznani, da vsem odpusti; in zdaj se začne ljudstvo gnjesti k misijonarju in poljubovati rane križanega. Dve uri je ta sprava trajala, ni se videlo drugo, kakor objemanje. Drugi dan, ko je imelo skupno obhajilo biti, je misijonar vprašal, če je še kdo, ki ne bi svojemu sovražniku odpustil. In res, dva sta vstala, pred sv. rešnje Telo pokleknila, se vpričo ljudstva objela in si odpustila. „O Bog“, piše poročevalec tega, „kakoršen pogled za nebesa in zemljo, gledati ljudi, ki so se objemali in solze veselja prelivali! Da se pri misijonih navadno veliko solz prelije, ni nič novega, da so pa Korzičani jokali, to moramo med velike čudeže šteti.“

4. Kako je Vincencij v svojih gorečnost vnemati vedel.

Vincencij bil je nekako za to rojen, svoje za Božje reči navduševati; v svojih duhovnih govorih je to najrajši misijonarjem na srce polagal. V izgled naj ta le konferencija bode: „Za dušno izveličanje revnega kmečkega ljudstva se truditi je naša dolžnost; Bog nas je v to poklical; in sv. Pavel nas opominja v svojem poklicu tako delati, da Božje sklepe, katere po nas izpolniti želi, z vso zvestobo izvršimo; to je

naša glavna naloga, vse drugo je postranska reč. Kakor zmagovalci v premaganih deželah posadko pustijo, da se ne zgubi, kar so si s trudom pridobili, tako smo tudi mi zato prevzeli vzgojo duhovščine, da stalno hrani sad, ki ga misijoni obrodijo; drugače ne bi nikoli bili mislili ne na duhovne vaje posvečencev, ne na vodstvo zunajnih semenišč. O kako srečni smo, da v tistem poklici živimo, katerega je Jezus Kristus sam imel! Kdo je Jezusu bolj podoben, kakor misijonar, ki na misijone hodi? Tega ne rečem samo k naši tolažbi, jaz menim tudi delavce drugih redov, ki v kraljestvu in zunaj kraljevstva misijone obhajajo, in proti katerim smo mi kakor prazna senca. Le pogledjte te goreče duhovne, s kakim trudom v Indijo, v Japonsko, v Kanado i t. d. hodijo, da bi od Jezusa Kristusa pričeto in dosedaj nadaljevano delo, za katero ga je Bog na svet poslal, izvršili. Mislite si, da tudi vas kliče: „vstanite misijonarji in pojdite, kamor vas bom poslal. Glejte, koliko zapuščenih duš vas čaka, in kako je njih izveličanje na vaših pridigah ležeče. Kakor je nekdanj preroke pošiljal, ki so morali v tisti kraj, k tistemu ljudstvu iti, kamor jim je Bog ukazal in ne drugam, tako tudi nas Bog delat kliče ravno v tem času, na tem kraji in za te duše. Kako bomo pred Bogom obstali, ako bomo krivi, če se bodo nekatere teh duš pogubile? Zamogle bi nam očitati, da smo mi njihovega pogubljenja krivi, ker jim po svoji moči pomagali nismo; bi se nam ne bilo treba bati, da bo Bog po smrti te duše od nas terjal? Nasproti pa, ako bomo v svojem poklici zvesti, smemo še večje milosti od Boga upati, posebno, da bo našo družbo širil in nam takih udov dal, ki bodo v njegovem duhu in z njegovim blagoslovom delali; smemo tudi upati, da bodo vsi, ki se bodo z našim trudom izveličali, pred Bogom pričali, da smo zvesto svojo službo opravljali. O kolika tolažba za tiste, ki bodo na smrtni postelji Kristusove besede slišali: „Gospod me je poslal, vbogim evangelij oznanovat.“ Pomislite, moji bratje, da je Gospod s temi besedami reči hotel, da je njegovo najljubše delo skrb

za dušno izveličanje ubogih. A gorje nam, ako bodemo leni in zanikarni v tej službi! Spomnite se, kar sv. Ambrozij pravi: „Si non pavisti, occidisti; če jih nisi napasel, si jih pogubil.“ To se da na duhovno pašo obrniti. Vsak toraj naj pregleda, če je dolžnosti tako važne naloge izpolnil, in če nima vzroka se bati, ako je z izgovorom starosti, bolehnosti ali slabotnosti delo popustil in se domu povrnil, da bi se odpočil in tako rekoč od svoje gorečnosti ohladil. Kar mene zadeva, moram reči, da me starost čisto nič ne zadržuje kmetiču streči; če ne bom mogel vsak dan pridigovati, bom saj vsak teden 2 krat; če nisem več za velike prižnice, bom iz malih govoril; in če je moj glas za te preslab, kdo mi bo branil, da v sredo med ljudi stopim in se z njimi o svetih rečeh tako po domače pogovarjam, kakor zdaj z vami? Poznam starčeke, ki bodo sodnji dan zoper nas vstali; tako vem za nekega jezuita, ki je veliko let na kraljevem dvoru pridigoval; v svojem 60. letu pa je za smrt zbolel. Tu pred vratmi večnosti mu je Bog oči odprl, kako ničemerne in brez vsege zasluženja so večinoma njegove preomikane in preračunjene pridige bile; oh kako se je zarad tega bal! Ko je ozdravel, je prosil svojega prednika, da bi smel kmečkemu ljudstvu po domače krščanski nauk razlagati; in res 20 let se je na ta način s kmečkim ljudstvom pečal, potem pa mirno v Gospodu zaspal. Predenj je umerl, je še prosil, naj paličko, katere se je na svojem potovanji posluževal, k njemu v rakev položijo; ona mora, je djal, pred Božjim sodnikom pričati, da sem se imenitni in visoki službi na kraljevem dvoru odpovedal in sem v osebi revnih kmečkih ljudi Kristusu služil. — Tisti, ki svoje zdravje preveč ljubijo, bi znali misliti, da si bodo s tako težavnimi misijonskimi deli, svoje življenje prikrajšali in si smrt pohitrili; rekli bodo, da je pametno, ako se, kolikor mogoče, temu delu umaknejo; taki mislijo, da je to, česar se bojijo, nesreča, katere se ogniti morajo. Vendar naj mi tisti, ki tako mislijo, povejo, ali je nesreča, če si popotnik pot prikrajša, da prej v domovino pride? Ali je hudo, ako človek hitreje v nebesa pride, da

Boga gleda? In za misijonarja, je-li to nesreča, ako prej ko mogoče k tisti časti pride, katero mu je nebeški učenik s svojim trpljenjem in smrtjo zaslužil? Kako čudno je, se tega bati, po čemu nikoli dovolj hrepeneti ne zamoremo! Kar sem duhovnim rekel, to rečem vsem, ki niso duhovni, to rečem tudi našim bratom, lajikom. Nikar ne mislite, ljubi bratje, da, ker ne oznanujete Božje besede, nimate nobene dolžnosti do kmečkega ljudstva; tudi vi zamorete, pa še z manjšimi nevarnostmi, kakor mi, ljudstvu pomagati, ako vse svoje molitve, svoj trud in trpljenje Bogu darujete s tem namenom, da bi Bog duhovnim večji blagoslov dal; ravno tako, ako namesto duhovnov — njih posvetna opravila prevzamete, kar je vaša posebna dolžnost, ker ste udje enega duhovnega telesa. Kakor so namreč vsi udje Jezusovega telesa trpeti morali, da se je veliko delo našega odrešenja izvršilo, tako, da ni samo glava trpela in poveljučana bila, ampak tudi roke in noge, tako naj bode tudi pri nas. Če boste toraj v svojem stanu za izveličanje duš vneti, boste tudi ravno tiste večne krone deležni, ki je glavi t. j. duhovnim pripravljena.“

Enake reči je svojim s tako gorečnostjo na srce polagal, da so vsi, ki so ga poslušali, navdušeni in pripravljeni bili, ves trud in vse težave prenašati za dušni blagor kmečkega ljudstva. „Čudno je,“ piše škof Galura, „na kako visoko stopnjo duhovne izobraženosti je v kratkem časi svojo družbo pripeljal. Ta revni duhoven, ki je mislil, da med svojimi še zadnjega mesta ne zasluži, in ki se je vsega ogibal, kar bi mu znalo v čast služiti, je imel srce, kateremu je ves svet premajhen bil, Božjo čast po svoji želji pospeševati.“ Zatoraj, ko je bila misijonska družba v duhovnem življenju utrjena, je mislil že na druga pota Božje kraljestvo širiti, kar bomo precej povedali.

Četrto poglavje.

Dobrodelno društvo gospij kot zibelj družbe hčer krščanske ljubezni.

1. Gospa le Gras.

„Kakor ogenj, tako tudi ljubezen nikoli ne reče: zadosti je.“ Pregov. 30. 16. Ker je bil Vincencij ognja Božje ljubezni čisto goreč, ni bil zadovoljen s tem, kar se je dosedaj dobrega storilo, ampak iz njegovega srca plamteča ljubezen se je tolikanj bolj vnemala, kolikor bolj je imela kaj zažigati. K prvi dolžnosti apostolskih delavcev je prišteval ne samo ubogim evangelij cznanovati, ampak jim tudi v telesni revščini, posebno v bolezni pomagati. V ta namen je že kot župnik Chatillonske duhovnije dobrodelno društvo gospij krščanske ljubezni vpeljal, ki se je pozneje čedalje bolj razširilo. Pa kakor je navadno ložej, kaj dobrega vpeljati, kakor stalno ohraniti, tako je bilo tudi s tem društvom. Prva gorečnost udov bi bila zaspala, ako bi nikogar ne bilo, ki bi jo bil budil; razun tega so udje potrebovali pravilnega vodstva in primernega podučevanja, posebno manj izobražene kmečke deklice, da bi zamogle dolžnosti društva za dušni in telesni blagor bolnikov zvesto spolnjevati. Pa kako bo Vincencij tu pomagal, ker na vse strani raztresenega društva še pregledati ni zamogel? V tej zadregi mu pošlje Bog pobožno in srčno pomočnico, pravo Tabito, ki je bila polna dobrih del in miloščinj. (Djanj. 9. 36.) gospo Alojzijo de Marillak, ženo rajnega gospoda le Gras, tajnika kraljice Marije Mediciške. Ta je bila žena bistrega uma in nenavadnih čednostij. Presunjena od resnic svete vere ta blaga duša ni nič drugega želela, kakor sebe in svoje Božjej službi posvetiti; vendar ni vedela, kaj bi mu naj prijetnejši bilo. Njena omahljivost v tej zadevi je tolikanj večja bila, ker je imela sicer nježno pa včasi prenepokojno in plašljivo vest. Camus, Beleyški škof in osebni prijatelj sv. Franciška Zalezijana, jo je leta 1625. vodstvu sve-

tega Vincencija priporočil. In res se je pod njegovim vodstvom vest umirila in ji želja zbudila, sebe in svoje premožeuje vbogim darovati. Ko mu je svoje misli o tej zadevi naznanila, se je Vincencij močno veselil, ter ji je nekega dne to le pisal:

Gospa!*)

Prav rad privolim v vaše misli, ki so, kakor se meni dozdeva, res od Boga. Prejmite jutre sv. obhajilo in pripravite se za obiskovanje bolnikov, o katerem ste mi pisali; pojutrašnjem začnite pa duhovne vaje i. t. d.

2. Začetek.

Pobožni sklepi te blage gospe niso bili prazno cvetje, katero vsak veter otrese, obrodili so tudi obilni sad. Začela je bolnike obiskovati, in ker je v teh revčevih svojega Izveličarja častiti želela, se je z materno ljubeznijo zanje potegovala. Pogled ognjusnih ran je ni osupnil, in nevarnost, okužiti se, je ni prestrašila; brez vsega strahu se je vsake vrste bolnikom bližala, jih snažila, jim hrano in zdravilo nosila, posteljo popravljala, rane obvezovala, pa tudi na srce govorila, da z voljo prenašajo bolezen in svete zakramente prejmejo ter se z Bogom spravijo. Zato je bila ona najbolj sposobna, po deželi raztrosena društva nadzorovati; Vincencij pa tudi ni dvomil, da bi ne zamogla tega posla prevzeti, akoravno je truda-poln in z velikimi stroški zvezan bil; vendar je čakal še štiri leta, predenj ji je to izročil. Tako je namreč imel navado, ne prenašlo pričeti nobeno bodisi tudi dobro in najsvetejše delo, ampak ga pretresati in v molitvi Bogu priporočati.**)

Leta 1629. ji je pa do-

* V pismih jo imenuje ne Madame, ampak Mademoiselle t. j. gospodičina.

** Maynard, ki je izvirne spise pred seboj imel, pravi: »Da bi se pri obiskovanju ravnati vedela, ji je Vincencij pismeno ravnalo v roke dal. Vse njeno potovanje je imelo značajnost uboštva. Poslužila se je najslabeje kočije, ki se je dala dobiti: postajala je v najrevnejših gostilnah, zato, da bi si tako večje sočutje za uboge pridobila; vsake vrste perila je imela s seboj in apoteko ter je

ločno naznanil, naj vso deželo prehodi, povsod pregleduje, kako se udje društva imajo, naj jih podučuje, jim pogum daje, in pomaga odstraniti napake, ki so utegnile tu ali tam vriniti se. Blaga gospa je trudapolno delo z darovanjem same sebe izvršila, in kakor je sama ljubeznipolna bila, je bila tudi tako rekoč duša dobrodelnega društva. Svoje pobožnosti je, kakor doma, tako tudi na potovanji zvesto opravljala; v vaseh, kjer je društvo vpeljano bilo, je postala, sklicala ude in še novih pridobila, ter jih učila, kako naj dušni in telesni blagor bolnikov pred očmi imajo, jih navduševala, naj stanovitni bodejo, pozvedovala po raznih potrebščinah in jih obdarovala z denarji, s platnom in z zdravilom za rabo revnih bolnikov.

Z dovoljenjem okrajnih župnikov je zbrala deklice ter jih v Božjih resnicah podučila, posebno skrb je pa imela za to, da so povsod pobožne in poštene učiteljice nastavljene bile. Natanko se je držala pravil, katera ji je Vincencij dal; se je prikazala pa kaka težava, jo je Vincenciju naznanila, da se je po njegovem mnenju ravnati vedela. V tem duhu je prvo leto prehodila te škofije: Pariz, Soissons, Meaux, Senlis, Chalons sur Marne in Chartres, povsod jo je blagoslov Božji spremljal. Njena ljubezni polna gorečnost ni potrebovala navduševanja, marveč zadrževanja, posebno že zato, ker je slabega zdravja bila. Zato jo je Vincencij svaril, če se je z opravili preob-

stroške potovanja in miloščinj sama nosila. Je dospela do vasi, kjer je društvo ustanovljeno bilo, si je najprej od ondotnega dušnega pastirja za svoje delovanje dovoljenje izprosila; potem je sklicala vse ude društva, jih je učila, navduševala, pa si tudi prizadevala, novih udov pridobiti. Z eno besedo, poganjala se je, društvo s tem duhom navdati in ga v ta stan spraviti, v katerem je od sv. Vincencija ustanovljeno bilo. Da bi tudi njen izgled živo pridigoval, je ubožno blagajnico, ki je prazna in ubožna bila, obilno obdarila; a še več kakor z denarji, je s svojimi rokami storila, kajti tudi sama je bolnike obiskovala, jim osebno stregla, majhne deklice zbirala in jih v poglavitnih resnicah sv. vere podučevala, ondotnim učiteljem pa čistost in zvestobo na srce polagala, ter je kraj zapustila še le, ko je vse potrebščine ubogih in otrok preskrbela.«

ložila in čez moč delala; pisal ji je: „Prosim vas, da iz ljubezni do Boga in njegovih ubogih udov svojemu zdravju prizanašate; ne preoblagajte se z delom. Hudobni duh zapeljuje pobožne tudi s tem, da jih nagiba več delati, kakor njih moči prenašati zamo-rejo, in tako doseže svoj hudobni namen, da jih za vse drugo nezmožne stori; Božji Duh pa mirno in pohlevno ravna, on ne zahteva dela čez moč, ampak da se dobro s stanovitnostjo opravi. Ravnajte se po tem, in ravnali boste v svetem Duhu. Ako vas spo-štujejo in hvalijo, zjedinite se s zaničevanjem, zasra-movanjem in trpljenjem, ki ga je Božji Sin prenašati moral. Duša, ki je v resnici ponižna, se vedno po-nižuje, tako dobro v časti kakor v nečasti. Tako dela kakor čebela, ki na rosi med nabira, če je rosa na žlahtni cvetlici ali na pelinu, ji je vse eno. Upam, da boste tudi vi tako storili.“

3. Kako se je društvo v mestih upeljalo.

Pri ustanovi tega društva je Vincencij imel samo take kraje pred očmi, kjer bolnišnic ni bilo — vasi. Ne dolgo, in tudi v večjih mestih so se upeljale na posebno zahtevanje škofov, ki so njih korist kmalo sprevideli. Mesta Beauvais in Pariz jih niste mogle pogrešati — v kratkem so se v vseh farah teh škofij razcvetele. Najimenoitnejše gospe so si v čast štele, se služabnicam bolnikov pridružiti, ni jim bilo pre-težavno, iz ljubezni do Jezusa bolnikom osebno streči. Kdo bi pa tudi bil zamogel tako ljubeznivim bese-dam, s katerimi je le Gras ude v društvo vabila, se ustavljati? Da bi društvo trdno stališče dobilo, mu je Vincencij pravila dal:

I. Naloga tega k Jezusovi in Marijini časti usta-novljenega društva je oskrbovanje ubogih bolnikov, tako pa, da se jim najprej iz telesne revščine pomaga s postrežbo in z zdravilom, gledè duše pa jih je treba tolažiti, podučevati in pripravljati na vredni prejem sv. zakramentov ter na srečno smrt; ako se pa ozdra-vijo, jim priporočati zanaprej pobožno živeti.

II. Iz udov društva (ki je iz pobožnih žen in devic sestavljeno) se vsako tretje leto prednica izvoli, ki mora vse nadzorovati. Glej zgorej I. doba, V. št. 15. stran 31.

III. Dolžnost prednice je po bolnikih svojega okraja in po njih potrebščinah pozvedovati; ona mora ude tako nadzorovati, da po redu bolnike obiskujejo, jim strežejo, ter jih v telesnem in dušnem oziru preskrbijo. Ona določuje, koliko smete sprejemnica in ključarica za bolnike porabiti; ravno tako tudi red napravi, po katerem se postrežnice vrstijo pri obiskovanju bolnikov.

IV. Da se potrebni denar za stroške bolnikov dobi, se mora že pri upeljavi društva zbirka prostovoljnih darov napraviti.

4. Nekatero opazke o tem društvu.

Ko bi Vincencij ne bil nič drugega storil, kakor da je dobrodelno društvo vpeljal, že s tem bi si bil neumrljive zasluge za človeštvo pridobil. Brez bolnišnic je njegova ljubezen pota našla, po katerih se je vsako leto na tisoče bolnikov dušno in telesno preskrbelo. Ta ustanova je imela pa še to dobro, da se ni bilo treba ločiti ne ženi od moža, ne otrokom od starišev, kajti udje društva so vsako še tako revno bajto brez nevolje obiskovali in povsod z ljubeznijo tolažili in pomagali. In to društvo je Vincencij ustanovil brez vseh letnih dohodkov — v veri in zaupanju na zaklade Božje previdnosti in na ljubezen, ki je izlita v srca vernih po sv. Duhu, katerega smo dobili. Take ustanove zamore res le krščanska vera napraviti, zato so se na Francozskem tudi ohranile tako dolgo, dokler ni velikanska prekucija krščanstvo razdjala. Kdo ni ginjen, ako pomisli, da so gospe ne samo nizkega, ampak tudi žlahtnega stanu iz ljubezni do Jezusa najrevnejša, včasih tudi ognjusna stanovanja obiskovale, da bi revežem pomoč in tolažbo prinesle! Ni bilo nič posebnega, ako so te že natorno nježne, rahle in občutljive gospe tudi k takim bolni-

kom hodile, ki so kužne bolezni imeli. Vincencij sam je bil ginjen, ko je izvedel, da je gospodičina le Gras neki zapuščeni okuženi deklici stregla. „Moram reči“, ji je pisal, „da me je ta novica močno ganila; in ko bi ne bila že noč, bi siroto sam obiskal. Dobrotljivost Božja, s katero za ude društva skrbi, da se še dosedaj nobenega ni kuga prijela. mi daje upanje, da se tudi vam ne bo nič hudega zgodilo. Verujte mi, da sem gosp. Subpriorja, ki je pri sv. Lazarju za kugo umrl, ne samo obiskal, ampak tudi njegovo sapo požirati moral, in vendar se ni ne meni, ne onim, ki so do smrti pri njem bili, nič hudega zgodilo. Nič se ne bojte, gospodičina, Bog se vas hoče za te nesrečne poslužiti in zato tudi mislim, da vas bo k svoji časti še dolgo ohranil“. — To Vincencijevo prerokovanje se je tudi spolnilo, kajti pobožna gospodičina le Gras je vkljub slabemu zdravju še 30 let živela, v tem času neizrekljivo veliko dobrega storila, med drugim tudi se ustanove družbe hčerij krščanske ljubezni osebno vdeležila.

Peto poglavje.

1. Družba hčerij krščanske ljubezni.

Kako vnete so žlahtne gospe za postrežbo bolnikov tudi sprvega bile, je vendar bilo že naprej videti, da zmiraj tako ne more biti, in res so se težave pokazale najprej v mestih. Kdor se hoče Božjej službi in blagru človeštva stalno posvetiti, mora prost biti posvetnih skrbi in družinskih vezi. Apostol pravi: I. Kor. VII 32. Kdor je brez žene, skrbi za to, kar je Gospodovega, kako bi Bogu dopadel. Kdor je pa oženjen, skrbi za to, kar je posvetnega, kako bi ženi dopadel, in je razdeljen. In žena neomožena in devica misli, kar je Gospodovega, da bi bila sveta na telesu in na duhu. Katera je pa omožena, misli na to, kar je posvetnega, kako bi možu dopadla“. Taka je bila tudi pri tem društvu. Pri nekaterih gospeh je prva gorečnost sama od sebe ugasnila, nekatere so bile pa po

svojih možeh v obiskovanji bolnikov zadrževane; bali so se namreč, da bi znale okužen zrak k družini prinesiti, ali da bo delo doma zaostalo, ako se bodo okrog potikale. Tako se je zgodilo, namesto, da bi same hodile bolnike obiskovat, so svoje dekile k njim pošiljale, ali pa v ta namen dninarce najemale. Res, tudi to je bila velika dobrota, vendar kar je Vincencij pri bolnikih gledé njih dušnega stanu želel, je zdaj zaostajalo. Zato sta on in gospodičina le Gras željo gojila, društvu trdnejo podlago napraviti.

2. Gorčično zrno.

Dolgo je Vincencij to reč v molitvi Bogu pripočal in jo še svojim prijateljem pretresati dal, kar mu na misel pride, da je na deželi veliko pobožnih deklic, ki nimajo ne do zakona veselja, pa tudi toliko dote, da bi v samostan stopile, te bi, si je mislil, sodile za ta stan iz ljubezni do Jezusa bolnikom streči. In res že pri prvem misijonu se oglasite dve prav pobožni in pošteni deklici. Ko so bile dovolj podučene, so eno v duhovnijo Božjega Odrešenika (Sauveur), eno pa k sv. Benediktu za postrežnico bolnikov postavili. Ne dolgo, in že se jih je še več ponudilo. Večje pa, ko je bilo njih število, težavnejši je bilo z njimi ravnati. Vse so sicer imele dobro voljo, a manjkalo jim je večjidel potrebnih vednostij za postrežbo bolnikov. Razun tega je bilo treba, da bi bile te device trdnega značaja, pobožnega življenja in posebne srčnosti, kajti njih posel ni bil samo težaven, ampak tudi poln nevarnosti. Vincencij je to vse vedel, zato je tri teh kmečkih devic gospodičini le Gras izročil, naj jih oteše, podučí in v bolniški postrežbi izuri, ter jo prosil, naj jim hrano in stanovanje daje tako dolgo, da Bog v tej zadevi svojo voljo spoznati da.

3. Bolje čakati, kakor se prenaglati.

Ta prva poskušnja se je tako posrečila, da je le Gras pozneje vzgojo še več drugih devic prevzela; pod

njenim vodstvom so se tako izurile, da so bile za vsak posel pri bolnikih sposobne; povsod, kamor so jih poklicali, so z vspehom delale. Blaga gospodičina je bila tako navdušena, da je sklenila, se vzgoji teh devic stalno posvetiti in novo društvo ustanoviti. Ko je pa svoje misli Vincenciju naznanila, ji je on svoj: „le počasi“ za odgovor dal.

V dotičnem pismu pravi: „Z ozirom na vaš predlog vas enkrat za vselej prosim, da ne mislite več na to, dokler Bog sam ne pokaže, kar imeti hoče. Zgodi se dostikrat, da poželimo reči, ki so na videz Bogu dopadljive, vendar mu vsakokrat niso dopadljive. Bog dopusti, da se v nas take želje vna-mejo, a zato, da nas na to pripravi, kar po nas izvršiti hoče. Savel je oslice iskal, pa je kraljestvo našel, sv. Lúdevik je hotel nevernikom sveto deželo vzeti, pa si je krono nebeške dežele pridobil, vi želite služab-nica tih kmečkih deklic biti, a Bog morda hoče, da boste njegova in mnogih ljudi služabnica, na katere še ne mislite. Za Božjo voljo, častite vendar mirno in tiho srce našega Gospoda v svojem srcu; ono vas bo učilo Bogu služiti. Božje kraljestvo je kraljestvo miru v sv. Duhu, ki bo v vašem srci prebival le, ako bo v njem vse mirno.“ Tako je njen za dobro vneti pa prenagli duh 2 leti zadrževal, da bi se pre-pričal, je-li res od Boga poklicana, novo družbo usta-noviti. Mislil je, če je ta reč od Boga, bo tudi na vsak način svojo voljo pokazal; zato jo je navdu-ševal, naj z zaupanjem moli, in se popolnoma v Božjo voljo vda.

4. Društvo dobi veljavo.

Konečno je Bog pokazal, kar je njegova sveta volja. Novo društvo se je čedalje bolj množilo ne samo v številu udov, ampak tudi v milosti pri Bogu in pri ljudeh, tako da mu je Pariški nadškof dal ime: Filles de la charité, t. j. „družba hčeri krščanske ljubezni“, ali kakor se pri nas imenujejo, „usmiljenih sester“. Po svoji priprosti sivi obleki so se tudi „sive sestre“ imenovale. Vodstvo in nadzorništvo te

družbe je bilo od nadškofa višjemu predniku misijonarjev — General-Superiorju — izročeno. Vincencij in gospodičina le Gras sta doživela še veselje, da se je družba vpeljala ne samo po vseh farah Pariške nadškofije, ampak še na 30 drugih krajih — še na Poljsko jih je kraljica poklicala. V duhu prave krščanske ljubezni so radovoljno pomagale povsod, kamor so jih poklicali. Pri bolnikih so čule, jim oskrbovale hrano in zdravilo dajale, pa tudi najzaničljivejšo službo opravljale. Porabile so pa vsak trenutek, da so jih k pokori, k potrpežljivosti in k zaupanju na Boga opominjale, ter pripravljale na vredni prejem sv. zakramentov. Kakor so zdravniki z njihovo previdno postrežbo pri bolnih zadovoljni bili, tako so tudi duhovni njih ponižnost, pobožnost in gorečnost čislali.

5. Kako Vincencij svoje duhovne hčere uči.

Vincencij je strmel in Boga hvalil za toliki blagoslov, s katerim je novo družbo blagoslavljal. Prva gorečnost in duh poklica sta se morala pa v teh Bogu posvečenih devicah oživljati in hraniti; zategadelj jim je dal ne samo pravila, ki so od papeža Klemena IX. leta 1668. potrjena bila, ampak večkrat je za nje tudi duhovne govore imel. V teh govorih ali konferencijah jim kaže prednosti in žlahtnosti njihovega poklica, pripomočke, katerih se poslužiti morajo, da zamorejo spolnovati, kar poklic tirja od njih, jim kaže veliko plačilo v nebesih, ki čaka tiste, ki so stanovitni do konca. Posebno jim je na srce polagal se ne za druge imeti, kakor za nevredne služabnice Kristusove, ki njemu samemu služijo, kedar bolnikom strežejo. Za popolnost si prizadevati se nikoli ne smejo naveličati, vsa svoja opravila morajo v duhu ponižnosti, v krščanski priprostosti in iz ljubezni do Boga opravljati. "Kedar delo začnete", jim je djal, „se z Božjim Izveličarjem zjedinite, opravite vse tako, kakor je Jezus Kristus delal, brez vsega ozira na hvalo ali ploskanje ljudi. Da boste pa tako ravnati zamogle, vam priporočam znotranjo molitev

ali premišljevanje, prejemanje sv. zakramentov, duhovne vaje, duhovne pogovore ali konferencije, branje duhovnih knjig, edinost in pravo krščansko ljubezen med seboj“.

Priporočal jim je enoličnost (uniformité) v življenji, obleki in ravnanji, čedno vedenje, pokorščino do svojih prednic in dušnih pastirjev; enakovoljnost z ozirom na kraj, službe in osebe; radovoljno uboštvo, kakor se ubogim postrežnicam zapuščenih bolnikov spodobi, in potrpežljivost v zopernostih. — Voljno in iz ljubezni do Boga morajo nadloge, zopernosti, nasprotovanje, zasramovanje in obrekovanje prenašati, tudi tam, kjer so veliko dobrega storile in prav za prav hvalo zaslužile. Premislite, da je to le majhen del tistega križa, katerega je Jezus Kristus nosil“. „Hčer krščanske ljubezni“, je Vincencij večkrat rekel, „mora čednostnejša biti, kakor vsaka druga redovnica, ker vse službe, katere razne redovnice opravljajo, so zjedinjene v osebi hčere krščanske ljubezni; zatoraj mora po popolnosti hrepeneti kakor karmelitarica, bolnikom streči kakor bolnišniška sestra, in revne otročiče podučevati kakor Uršulinka.“ In akoravno ne živijo v samostanu, ker jim poklic tega ne dopusti, morajo vendar pravilno in strogo življenje imeti. „Vaš samostan“, je rekel Vincencij, „je bolnišnica, vaša celica je vaše revno stanovanje, vaša kapelica je farna cerkev, samostanska lopa so mestne ulice, vaša klauzura je pokorščina, mreža v zgovornici strah Božji, vaš tenčičnik naj bo skromnost. Ravno zato pa se morajo pred vsem drugim vneti, da v dobrem vedno napredujejo. Pogosto se morajo spomniti, da jih Bog ni samo za telesno postrežbo k bolnikom poklical, ampak da tudi za njih dušo skrbijo; skrbite, hotel je Vincencij reči, da tisti, ki so za smrt bolni, tudi srečno umrjejo, onim pa, ki se ozdravijo na srce polagajte, da zanaprej pobožnejši živijo.

Duhovni pripomočki, s katerimi bolnikom pomagati zamorejo, só: jih tolažiti in spodbujati, jih učiti tiste resnice Božje, katere vedeti morajo, da se

izveličajo; z njimi vero, upanje, ljubezen in kes čez grehe obuditi, jih opominjevati, da svojim sovražnikom iz srca odpusté, one pa, katerim so sami kaj žalega storili, za odpuščanje prositi. „Učiti jih“, je djal, „kako naj iz ljubezni do Boga trpljenje prenašajo, in v Božjo voljo vdajo življenje in smrt.“ Te in enake nauke naj bolnikom ne na enkrat, ampak polagoma na srce polagajo. Kadar so dovolj podučeni, jim naj svetujejo, da dolgo ali veliko spoved opravijo, naj jim razložijo tudi, kako se dela in kako koristna in potrebna je, kako vest pomiri in srce potolaži. Tistim bolnikom, ki se v stare grehe povračajo, je svetovati, da svete zakramente pogosto prejemaajo. Če jih pa tudi podučujejo, se vendar ni treba pri enem predolgo muditi, da ne bodo drugi prikrajšani. „Ne glejte ne na hvaležnost, ne na nehvaležnost, ne iščite na tem svetu ne plačila, ne prijateljev, obrnite marveč svoje srce na tisto plačilo, ki vam ga bo Bog dal, in na prijatelje, ki v nebesih na vas čakajo“.

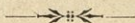
6. Dobro drevo obrodi dober sad.

Razun teh splošnih priporočil je Vincencij svojim duhovnim hčeram še posebna vodila dal, po katerih se imajo pri opravkih svojega sicer lepega pa težavnega poklica in proti ljudem razne vrste ravnati. „Vaš poklic je, ne samo bolnikom streči, ampak tudi revne deklice podučevati, najdence vzgojevati, in druga, v blagor človeštva odločena dela opravljati.“ Vincencij je toraj svoje duhovne hčere tudi k galijotom pošiljal, naj bi tu v jamo razbojnikov tolažbo in pomoč prinesle. Kamorkoli jih je pokorščina klicala, so šle iz ljubezni do Boga in bližnjega; niso imele sicer drugega orožja, kakor nedolžno srce in zaupanje na Boga, tudi niso pričakovale drugega plačila, razun, katero je naš Izveličar obljubil tistim, ki zavolj njega vse zapustijo in za njim hodijo. Ali ni tudi nam to v lep izgled, kako naj mi Božjo čast pospešujemo in za dušno izveličanje svojih bratov skrbimo?

„Posebno si naj to k srcu vzamejo“, piše škof Galura, „Kristusovi služabniki, ki so delilci Božjih skrivnostij! O, kako jih bo pred Božjim sodnikom osramotil izgled teh po natori boječih, po milosti pa junaških devic, ako bodo, ki so z značajem mašništva zaznamovani in v duhovno pastirstvo poklicani, svoje dolžnosti prijetnostim in večno časnemu žrtvovali!“ Vincencij sam se je posluževal njihovih lepih izgledov, da bi gorečnost v svojih vnel: „Dragi bratje“, jim je rekel, „le pogledjte, s kakoršno gorečnostjo hčere krščanske ljubezni čast Božjo in blagor bližnjega pospešujejo! Kraljica me je zadnjič prosila, da bi nekatere sestre v postrežbo bolnih vojakov v Calais poslal, in danes so se 4, kakor vam je znano, tje na pot podale. Ena izmed njih, ki je že čez 50 let stara, pride pretečeni petek v bolnišnico k meni ter reče: „„Gospod, slišala sem, da ste dve sestri v Calaisu umrli, bi me hoteli namesto njih tje poslati?““ Rekel sem: „Draga sestra, hočem si to premisliti. Včeraj je pa prišla po odgovor, in danes je že odpotovala. Glejte, moji dragi bratje, kako srčne in pripravne so te hčere, se darovati v žgavni dar za Jezusa in bližnjega. Ali ne zaslužijo, da jih občudujemo? Kar mene zadeva, menim, da me bodo sodnji dan sodile. Ali nas ne bodo tožile, ako ne bodemo ravno tako srčni, kakor one in saj tako pripravni, svoje življenje v čast Božjo in v izveličanje bližnjega darovati, kakor one?“ — To poglavje sklenemo z besedami žlahtnega grofa Stolberga: „Vdove, včasi tudi device so se od nekdanj, že od apostolskih časov v postrežbo ubogih in bolnikov jemale, škofje sami so jim to službo odkazali. Svet zamore sicer ponarejati naredbe sv. Cerkve, ali s kakoršnim vspehom! Cerkvenega duha jim ne zamore dati. V žalostnej dobi velike prekucije, ko je Francozka brezboštva pijana bila, so v narodnem zboru besedo: „krščanska ljubezen“ zatreti sklenili, in jo z „blagovoljnostjo“ nadomestili; pa precej se je pokazalo, da se je sad te modrijanske blagovoljnosti, kakor sodomsko jabelko v pepel razsul. Vse je godrnjalo, ko so rogovileži z hčerami „krščanske

ljubezni“ tako grozovitno *) ravnali in jih pregnali. Ni ga bilo, ki bi se ne bil spominjal, kako ljubeznjivo, previdno in skrbljivo so te pobožne device z bolniki ravnale.“

Tretja doba.

Vincencijevo delovanje za duhovščino.

Prvo poglavje.

Duhovno prenovljenje duhovščine.

1. Stališče.

Kadar Bog kako deželo posebno oblagodariti želi, ji da pobožnih, apostolskega duha napolnjenih duhovnov; najhujša kazen Božja pa je, ako razvaje-nemu ljudstvu namesto zvestih pastirjev lenih najemnikov pošlje. Oglejmo si nekoliko Francozko ob časih sv. Vincencija in poslušajmo, kar škof Galura o njeni duhovščini pravi: „Gregorij XIII. je papeževal, in Henrik IV. kraljeval. Cerkev in dežela ste imeli

*) Iz zapisnika usmiljenih sester mučenic: v mestu Angers ste bili 1. svečana 1794. I. še s 400 verniki mučeni sestri Marijana in Odila. V železje zakovani ena k drugi vklenjeni so s pušami oboroženi vojaki na sodnišče spremili. Pogled teh nedolžnih devic je vojake tako ginil, da so rekli; »Kaj tukaj iščete? Tu ni vaše mesto, stecite in rešite se«; vojaki sami so jima hoteli k begu pomagati; a blagi duši se niste hoteli te ugodne priložnosti poslužiti, mislili ste, znali bi jima beg kot odpadništvo od sv. vere razlagati; in res njiju srčnost je storila, da so tudi vsi drugi, ki so ravno tako zavoljo vere obsojeni bili, srčni in stanovitni do smrti ostali. Marijana, izmed vseh najsrčnejša, tolaži tovaršico rekoč: »Večna krona nama je danes odločena, ne dajva si je vzeti«. Ponujali so jima plajše in rute, da si zakrijete obraz in se ne prestrašite smrtne kazni; a sestra Marijana pravi: »Tega ne! čemu bi se zagrinjale? je-li sramota umreti za Jezusa?« Žalostna procesija pride do globoke jame, ki ima njiju grob biti; one dve ste v prvi vrsti bile in sv. psalme molile. Poveljnik trume je bil pri pogledu usmiljenih sester tako ginjen, da je poprej, ko je grozo-

takrat velike rane: Cerkev so krivoverci, deželo pa medsebojne vojske razmesarili. Calvin je s svojimi krivimi nauki na tisoče duš iz naročja sv. Cerkve iztrgal in krivoverske zmote, ki so se iz Nemčije na Francozko preselile, so delale še večjo zmešnjavo. Za krivimi prisegami na Boga in cerkev je sledila puntarija zoper kralja. Sv. katoliška vera, ki uči in terja le ljubezen, in sicer občno ljubezen tudi do sovražnikov, je morala zdaj povsod in vsega vzrok biti: prepira, vsake razkačenosti, sovraštva in medsebojnih vojsk. Ne da se povedati, koliko hudega je iz tega prišlo. Francozka, poprej najlepša dežela svetá, je postala gledališče nezaslišanega nasilstva, grozovitosti in brezbožnosti; vsa hudodelstva so se zedinila, nevesto Kristusovo lepote in kinča oropati. Grozoviteži so

vito nalogo izvršiti mislil, se še enkrat k tem srčnim mučenicam obrnil rekoč: »Čas je še, vrnita se na svoj dom in dobre dela opravljajta; vso zagovornost za vaju jaz na se vzamem; rekel bom, da ste prisego storili in nič hudega se vama ne bode zgodilo.« »Prijetelj! tega pa ne«, pravi Marijana; »medve ne bovi ne prisekali, pa tudi nočevi, da bi le mislili, da svi prisegli.« En trenutek še, puše sprožijo in sestre krvavijo; ker jima pa strel ni zamogel življenja vzeti, so njiju s sabljami in bajoneti osmrtili.

9. aprila 1794. l. je v Daksu mučena bila sestra Margareta Rutan, živ izgled hčere krščanske ljubezni. Bila je v Daksu ravno, ko so rogovileži zavod zatrli; če so pa tudi vse razpodili, ona le ni hotela ubogih zapustiti. S svojimi stroški je društvo gospej ustanovila za oskrbovanje bolnikov. Zarad tega je bila tožena kot nasprotno-narodna in republikanska, ki rogoviljenje podpira, ni toraj več sposobna, so rekli, dela »blagovoljnosti« opravljati (*les fonctions de l'humanité et la bienfaisance*). V ječo so zaprli njo in ude društva, 6 dni pozneje so jo k smrti obsodili ter peljali njo in duhovna Eutropija Lannelongua na morišče. Ko se je grozoviti sprevod v mesto zavijati začel, je gospoda okna zapirala same žalosti, otroci so preplašeni bežali, le iz enega okna je gledala majhna glavica; sestra povzdigne svoje oči in se nasmehlja. Kaj je bilo? Majhna deklica, ki se je na dvorišči pri sestri Margareti rada igrala, je iz okna gledala in od nepozabljive usmiljene sestre hotela slovo vzeti, »Poklekni«, reče mati otroku, »in moli za sestro Margareto — zdaj jo k smrti peljajo«. — Duhoven je prvi moral na morišče, ko sestra neprestrašeno smrtno pripravo ogleduje, ji stražar pravi, naj oči v stran obrne, da ne bo videla, kam glava duhovnega pade; Margareta pa reče: »Zakaj hočete, da bi ne videla smrti Svetnika?« Ko pride vrsta na sestro, si je sama zavratnik odvezala, rabeljnu, ki ji je hotel pri tem poma-

cerkve razdevali, oltarje podirali, Bogu posvečene reči oskrunjevali in duhovne pobijali. Najžalostnejše pa je to, da je življenje kristijanov in sploh tudi zadržanje duhovščine vseskozi pohujšljivo in spodtekljivo bilo. Ni tudi moglo drugače biti. Večjidel je bilo ljudstvo na deželi razškropljeni čedi podobno, brez pastirjev, brez duhovne paše, brez zakramentov, brez Božje besede, sploh bili so revni ljudje, kakor ovce brez duhovne pomoči derečim volkovom v rop prepuščeni. — Kralj Henrik je z Božjo pomočjo za nekoliko časa vojsko ustavil, in deželo pomiril; tudi škofje in cerkveni predstojniki so si prizadevali, napol zadušeno vero spet oživiti; a nesreča je bila prevelika, hudo, ki se je po krivoverstvu in puntu vgnjezdilo, je cerkvi in državi pregloboke rane napravilo; dozdevalo se je, nič ne pomaga več; še pri duhovnih niso zamogli grešnih razvad odstraniti. Duhovščino so tako sovražili in zaničevali, da so si celo mladenči nizkega stanu v sramoto šteli, v duhovski stan stopiti. Po takem je lahko razumeti, kako je z ljudstvom, posebno na deželi bilo, ker nikoli Božje besede slišalo ni. Dušni pastirji pri kmetih so bili večji del leni najemniki, na katere Jezusove besede pri Jan. X. 1, dobro sodijo. V taki nevednosti so toraj revni ljudje

gati, srčno reče: »pusti me, še nikoli se me ni nobena možka roka dotaknila.« Meč pade — in v tem trenutku je njena deviška kri morišče porosila.

21. junija 1870. l. so v Tien-Sin-u na Kitajskem neverniki iz sovraštva do krščanstva 2 misijonarja in 10 usmiljenih sester umorili: Sestro Marijo-Terezijo Marquet — iz Belgiškega; — sestro Violet, ki je bila duša angelske čistosti in ljubezni; sestro Marijo-Clorindo Andreoni; — Marijo Josef Adam; Marijo-Ano Pavillon; Amalijo Karolino Legras iz Pariza; Marijo Serafino Clavelin; Marijo Ano Noemi Billet; Marijo Angeliko Lenu iz Pariza; in sestro O' Sullivan iz Irske. — Misijonarja Chevrier in Ou sta bila v cerkvi mučena, katero so neverniki vžgali; ko sestre nevarnost zapazijo, v kapelico zbežijo; pa tudi tu sem grozoviteži priderejo in vse porušijo, kar jim pod roke pride. Ko vgladajo kornete, se še huje razkačijo. Vsem deseterim so s sabljami glave posekali. — »Na priprošnje teh mučenic«, pravi seminiški vodja J. Chinchon, »si je marsikateri že iz velike zadrege pomagal«. O blažene mučenice, prosite Boga za nas! (Glej: Petit pré spirituel de la Congrégation str. 199 in: Annales de la Congrégation de la mission.)

bili, da o Bogu, o Božjih rečeh, o skrivnostih, o najpotebnejših resnicah Božjih niso ali čisto nič vedeli, ali le prav slabe pojme o njih imeli. Kmečko ljudstvo skoraj večji del ni vedelo, ne katere zakramente prejemati mora, pa tudi ne, kako se je na njih vredni prejem pripraviti. Bog zna, kakošna je morala v taki nevednosti njih vest biti, ki ni znala ne Boga se bati, ne Boga ljubiti. — V večjih mestih se je sicer Božja besede oznanjevala, a ker se je le z našopirjenimi, nališpanimi reki oznanjevala po izgledu velikih govornikov, je bilo vse to večjidel za navadno ljudstvo nerazumljivo in brez koristi; še pri izobraženih poslušalcih je bil ves sad pridige le ta, da so nekoliko več vedeli, a v srce jim beseda segla ni, kajti bila je brez duhovnega maziljenja — bleda luč brez toplote“. Tako lice je imela Francozka gledé duhovnega življenja, ko je Vincencij luč sveta zagledal, na tem stališči je bila, ko se je njenega prenovljenja lotil; poglejmo ga, kako je delo začel in kaj je storil.

2. Prosite Gospoda žetve, da pošlje delavcev.

Omenili smo, da so se škofje krivoverstvu zoperstavljali, bili so vsi vneti za pravico in resnico, vredni tega imena in Francozka sme na vse ponosna biti; bilo je še tudi mnogo duhovnov, ki so zarad svoje pobožnosti in vsestranske vede čast in vse spoštovanje zaslužili, vendar je število razvajenih, nevednih in neskrbljivih duhovnov še večje bilo. Vincencij je na svojem potovanji v tem oziru na marsikatero žalostno skušnjo naletel. Vse se je pritoževalo nad slabim zadržanjem duhovščine; lahko si mislimo, kako globoko je ranilo to Vincencijevo srce, ki je z apostolom reči smel: „Quis infirmatur et ego non infirmor? quis scandalizatur et ego non uror? II. Cor. XI. 29. „Kdo oslabi in bi jaz ne oslabel? Kdo se ne pohujša, in bi mene ne peklo?“ O kako je žaloval nad oskrunjenim svetiščem Gospodovim, kako se mu je zapuščena čeda v srce usmilila; kaj bodo naši misijoni pomagali, je djal, ako se seme Božje besede,

ki se je pri tej priložnosti zasejalo, po misijonu ne zaliva, ne goji, ne dozori? Konferencije, katere so misijonarji do okrajnih duhovnov imeli, so pripomogle, da so se nekateri res poboljšali, vendar hudo je potrebovalo korenitega zdravila — kje in kako začeti, pa ni nihče vedel. V tej sili se je Vincencij molitve poprijel ter Gospoda žetve goreče prosil, naj delavcev v žetev pošlje; molitev je tudi priporočal vsem, ki so z njim enakih misli bili.

3. Kdor prosi, prejme.

Poln takih misli se nekega dne snide z Adrianom Bourdoise, duhovnom iz okraja Perche, ki je tudi s takim sočutjem rano Sijonske hčere obžaloval. Pri Boveškem škofu, Auguštinu Potier de Gevres sta se še večkrat snidila. Ta vsega spoštovanja vredni predstojnik se je vselej tresel, kadar se je spomnil apostolovih besed: „Rok na nikogar prenašati ne pokladaj in se ne delaj deležnega ptujih grehov“. II. Tim. V. 22. Tudi so ga strašile besede sv. Gregorja Velikega, ki pravi, da se je cerkvi bolj bati nezvestih služabnikov, kakor očitnih sovražnikov.“ Žalibog je moral resnico teh besed v svoji škofiji le preveč čutiti, a primernega zdravila ni zamogel najti. Večkrat se je o tej zadevi z Vincencijem posvetoval, katerega je zato nalašč ali v Beauvais (Bové) povabil ali sam v Parizu obiskal. Nekega dne, leta 1628., sta bila oba, Vincencij in Bourdoise (Burdoaz) pri škofu. Vincencij poslušal pritožbe čez nevredno obnašanje duhovnov in reče: „Duhovna, ki se je v grehah in grešnih razvadah postaral, poboljšati se mi skoraj nemogoče zdi; hočete pa hudo odstraniti, morate sekiro na korenino položiti. K temu je pa potreba, da škof nobenemu posvečencu svetih redov ne podeli, ako nima dostojnih vednosti in za svoj stan primerne omike, in na kar je posebno gledati, da je v krščanskih čednostih utrjen ter tudi znamenja svetega poklica razodeva. Še tisti, kateri se za poklado rok vredni dozdevajo, se morajo poprej v vseh, duhovnemu potrebnih čedno-

stih in posameznih opravilih sv. poklica vaditi, predenj duhovno oskrbnitvo prevzamejo.“ Častiti predstojnik se je bil med takim razgovarjanjem v nekaj drugo zamislil, in kakor da bi se iz trdnega spanja prebudil, reče: „Vse posvečence, predenj redove dobijo, bom za nekoliko časa v svoje stanovanje vzel, da se v svojih stanovskih čednostih vadijo in z duhovnimi opravili seznanijo“. „O, dragi častiti gospod“, pravi Vincencij, „ta misel pride od Boga; to je pravo sredstvo, vašo duhovščino v kratkem času prenoviti.“ Stvar je bila zdaj določena. Vincencija je škof prosil črtice za duhovne vaje napraviti ter nekaj dni pred Božičnimi kvatrami v Beauvais priti, da pri duhovnih vajah pomaga. — Vincencij je delo z velikim zaupanjem prevzel. Rekel je: „ker mi ta ukaz iz škofovih ust pride, sem bolj prepričan, da je po Božji volji, kakor da bi mi ga bil angel iz nebes prinesel“. Odločen dan pride Vincencij v Beauvais in z njim še dva duhovna, ki sta bila profesorja Sorbone; ti so se dela lotili. Najprej so posvečence podučevali in jih navduševali za njih visok poklic. Škof se je sam vaj vdeleževal. Vincencij je prevzel razlaganje Božjih zapovedij. Govoril je s takim maziljenjem, in ginjeni so bili vsi tako, da je še celo eden izmed Sorbonskih profesorjev, gospod Duchesne, pred Vincencija pokleknil in pred njim veliko spoved opravil.

4. Misijonarji prevzamejo vodstvo duhovnih vaj za posvečence.

V mestu Beauvais so odsedaj posvečenci vsako leto pred mašnikovem posvečevanjem imeli duhovne vaje. Sprememba med duhovščino je bila očitna; nihče se tega ni bolj veselil, kakor pobožni škof. Pri priložnosti je Pariškemu nadškofu o tej zadevi poročal, ter je razlagal obilni sad, ki so ga duhovne vaje obrodile; besede so nanesele, da je spregovoril tudi o Vincenciju in njegovih sposobnostih, katere mu je Bog za to pobožnost dal. Nadškof, to slišati,

je sklenil tudi v svoji nadškofiji duhovne vaje vpeljati. Poklical je Vincencija in leta 1631. je v svojem razglasu vsem posvečencem svoje nadškofije ukazal, da morajo v misijonski hiši desetdnevne duhovne vaje opraviti, preden dobijo mašnikovo posvečevanje. Za hišo sv. Lazarja je bilo to sicer težko breme, vendar ga je Vincencij z veseljem prevzel, ter je do prihodnjega kvaternega tedna vse priskrbel, česar so novi gosti potrebovali. Ker je ta naredba očitno k Božji časti in v izveličanje duš bila, ni gledal ne na trud ne na hišni naložene stroške, zaupal je na tistega, ki limbarje na polji oblači in tice pod nebom preživi. A ne samo posvečenci Pariške nadškofije, ampak tudi iz ptujih škofij so mladenči prihajali v misijonsko hišo k duhovnim vajam, da so z dovoljenjem svojih škofov v Parizu posvečeni bili. Ker so se te vaje, v katerih je navadno nad sto posvečencev navzočih bilo, šestkrat vsako leto obhajale, se je ponudilo še veliko drugih duhovnov, ki so se želeli te pobožnosti vdeleževati. Zatoraj je bilo stroškov toliko, da je, kakor bomo pozneje videli, hiša pod njih težo obnemagala. Sicer so bogaboječe gospe po Božjem nagibu misijonarje z milimi darovi odškodovati želele, celo kraljica Ana avstrijska, mati Ljudovika XIV. jih je nekoliko podpirala; da omenimo le eno: te blage gospe so zavetišče dobrih otrok, kamor so duhovne vaje preložili, z hišnim orodjem preskrbele. Ti darovi so pa, ko so se medsebojne vojske vnele, nehali, a Vincencij od svojega početega dela ni prenehal. Nikoli niso slišali iz njegovih ust zaradi prevelikih stroškov tožiti — pripravljen je bil za Boga, za njegovo cerkev in za tako lepo delo tudi zadnji vinar darovati.

5. Vaje se povsod vpeljajo.

Ker se sad teh pobožnostij v mladih duhovnih ni dal tajiti, so se polagoma v vseh francozkih škofijah vpeljale. Od vseh strani je Vincencij dobival pisma, v katerih so škofje ali za duhovne, ki bi vaje vodili, prosili, ali pa po dokončanih vajah z veseljem

poročali, kakošen sad so obrodile, ter se mu zahvaljevali. Tudi v vnanjih deželah so to pobožnost posnemali posebno na Italijanskem, kjer je papež Aleksander VII., ko je njih korist spoznal, leta 1662. za Rimsko mesto in 6 sosednjih škofij ukazal, da se vsi, ki hočejo mašnikovo posvečevanje prejeti, morajo za 10 dni k duhovnim vajam podati. Kdor bi se tej naredbi odtegnil, zapade kazni suspenzije — in le papež zamore od te dolžnosti odvezati. — Tako so tudi tu iz majhnega vira velike reči izrastle. „Blagor redu“, piše grof Stolberg, „ki je z očividnim blagoslovom Božjim iz majhnega vira izrastel, katerega udje se za slabotno orodje Božje imajo, katerih podpora so darovi pobožnosti, katerih moč je zaupanje na Boga in srečna zavest, da so v Božjih rokah“.

6. Nasprotniki duhovnih vaj.

Kdo bi bil mislil, da bo tako sveta naredba nasprotnike in sovražnike imela! „Vendar, piše škof Galura, se je tudi to zgodilo; a njeni nasprotniki niso bili posvetni ljudje, ampak služabniki svetišča Gospodovega. Sovražnik vsega dobrega je vedel nevošljivost in napačno gorečnost nekaterih duhovnov hudo vneti, ki so obče v spoštovanji bili, in ki so, kakor se je dozdevalo, le Božjo čast iskali. Z zagrizenostjo so gledali, koliko dobrega se je pri duhovnih vajah storilo in koliko spoštovanje so si misijonarji zato pridobili. Dozdevalo se jim je, da se s tem njihovo dobro ime črni, zato so iz nevošljivosti sami iskali misijonarje počrniti. Do papeža in do kardinaljev so se s prošnjo obrnili, naj se duhovne vaje za posvečence ustavijo ali saj misijonarjem naj se to delo zabrani, češ, da si domišljujejo, oni sami so za to sposobni in zmožni. O kdo bi se ne bal, ako to in enake dogodbe bere, ki se v cerkveni zgodovini žalibog le pregosto najdejo, kako se včasih možje, kateri se za pobožne štejejo, v najsvetejših zadevah motijo; zunanje kažejo, da se za Boga in Božjo čast potegujejo, prav za prav pa svojo nečimernost in zadostenje iščejo.

Da, za Božjo čast se potegujejo, a le takrat, kadar njim za njih lastno čast gre, zato se jezijo, ako drugi kaj dobrega storijo, in bi, kakor Massillon pravi, rajši videli, da se duše njih bratov pogubijo, kakor pa, da bi po komur drugem se rešile.“ — Vendar v Rimu so te od nevošljivosti navdihnjene pritožbe neopravičenim spoznali in ne samo, da duhovnih vaj ustavili niso, ampak papež Aleksander VII. je celo misijonarje v Neapel in Benetke poklical in jim sam vodstvo duhovnih vaj izročil. Ravno tako blagovoljen jim je bil njegov naslednik papež Klemen IX. in kardinali so se z veseljem sami duhovnih vaj vdeleževali. — Znabiti vstrežemo bralcem, ako jim nekatere dogodke kot sad duhovnih vaj iz raznih škofij tu navedemo.

Drugo poglavje.

Sad duhovnih vaj.

1. Vincencijeve besede.

Enemu svojih je Vincencij v Rim pisal: „Dobrotljivi Bog je duhovne vaje posvečencev tako blagoslovil, kakor se nismo nadjali. Vsi, ali večjidel vsi imajo zdaj pravilno življenje; so taki, ki se doma dnevnega reda tako držijo, kakor mi tukaj, in ki zdaj lepše in pobožnejše živijo, kakor marsikateri izmed nas, posebno jaz. Vsaki dan imajo premišljevanje, mašujejo vsaki dan, sprašujejo svojo vest, kakor mi, vsaki dan, obiskujejo bolnišnice in jetnike v ječah, jih Božje resnice učijo in spovedujejo . . . .“

2. Kaj pravi Vencejski škof?

Ta cerkveni predstojnik, ki je zarad svoje pobožnosti in obširne vednosti povsod slovel, piše v začetku svoje knjige o seminiščih: „Ne da se popisati, koliko duhovne vaje koristijo. Tisti, ki nikoli niso vedeli, kaj je svetost duhovnega življenja, so se pre-

pričali, da se sv. redovi z najčistejšim namenom in najsvetejšo pripravo prejeti morajo. Več jih je, ki so svoj sklep, v duhovski stan stopiti, spremenili, so drugi, ki so saj z večjim premislikom se za ta stan odločili, ki je zarad velikih in težkih dolžnosti še angelom strašen. Seme pobožnosti, ki se je pri duhovnih vajah v njih srca zasejalo, je korenino poglalo, in duhovni sad, ki se na teh posvečencih kaže, pri posvetnih le spoštovanje in čudenje vzbuja. Njih lep izgled je tudi tistim duhovnom, katerih življenje je poprej spodtekljivo in leno bilo, oči odprl, da so svoje neduhovno obnašanje predrugačili; svoja opravila v službi Gospodovi so začeli zvestejše opravljati, zdaj še bolnike v bolnišnicah in jetnike v ječah obiskujejo in revno kmečko ljudstvo na deželi Božje resnice učijo“.

3. Duhovski stan dobi spet dostojno čast.

Prvi sad, ki so ga duhovne vaje obrodile, je bil, da so posvečenci, pa tudi posvetni ljudje duhovski stan dostojno spoštovati začeli. Zarad nevednosti in preposvetnega obnašanja duhovnov je ta stan svoje spoštovanje bil zapravlil. Prestana sol je bila izvržena in z nogami pohojena. Žalostni nasledki tega so bili, da se je z zaničevanjem duhovnov tudi sveta vera zaničevala; — — zatoraj gorjé posvetnim, ki s hinavskim veseljem pregreške duhovnov opazujejo in pretresajo, ali slabosti posameznih na vso duhovščino obračajo in tudi nedolžne z njimi krivijo ter povzročijo, da se sveta vera, ta edina od Boga podeljena pomoč, v naše izveličanje zametuje. Ker se je pri duhovnih vajah posvečencem z nebeškim maziljenjem in toploto na srce polagalo, kaj je po Božjem razodenji in po besedah cerkvenih učencov duhovski stan, katere dolžnosti nalaga, in kakoršno svetost terja, je to povzročilo, da so sami imenitnost svojega poklica spoznali — in so, ali od svojega sklepa odstopili, ker so svojo nesposobnost sprevideli, ali pa z resnično voljo se za svojemu poklicu primerno sve-

tost prizadevati, v svetišče Gospodovo stopili. S spoštovanjem duhovskega stanu so dobili ob enem tudi spoštovanje do vseh Bogu posvečenih rečij. S častjo in s svetim strahom so verske resnice izgovarjali. Novo posvečeni duhovni so s svojim pobožnim, častitljivim obnašanjem v cerkvi posebno na oltarji in pri delitvi sv. zakramentov kazali, kako zelo so od duha sv. vere presunjeni. Če ne vsi, jih je vendar veliko bilo, ki so od zdaj molitvi in učenji posebno vdani bili. Ravno tako se je poznalo na njih čedni obleki, v dotiki s posvetnimi in sploh v vsem njihovem obnašanji, kako resnobno so si k srci vzeli za svetost svojega poklica si prizadevati. In kako se je ljudstvo nad takim lepim zadržanjem izgledovalo! Zdaj so še le začeli spoznavati imenitnost in visokost duhovske službe. Celo marsikateremu starejših duhovnov, ki so dosedaj v obleki in noši svojo posvetnost kazali, ker se niso sramovali gostilne, gledališča, igre in grešne veselice obiskovati, je boljša zvezda zasvetila; lepo vedenje mlajših duhovnih so-bratov jih je prijetno osramotilo; povrnili so se tudi oni k pravilnosti.

4. Napeljevanje ali poduk v pastirstvu.

Manj ko je časa bilo s posvečenci občevati, bolj si je Vincencij prizadeval vsak trenutek porabiti. Celi dan je bil lepo razvrsten: sedem ur je bilo za počivanje odločenih, dvakrat na dan po obedu in po večerji je bil odpočitek, v katerem času se je govoriti smelo; drugi čas je bil za molitev in podučevanje odločen. Vse pa je merilo na to, dobrega duha, katerega vsak duhoven imeti mora, v mladih posvečencih oživiti in praktično pokazati, kako se ravno ta dober duh v raznih opravilih duhovskega stanu razodevati in sad roditi mora. Zato so se vsaki dan poleg duhovnega branja, premišljevanja in molitve nekatere ure tudi v to obrnile, kar zdaj imenujemo duhovno pastirstvo. Posvečenci so se vadili v razlaganji katekizma in v pridigovanji, so se poskušali v

obredih, ki so od cerkve pri delitvi svetih zakramentov zapovedani, posebno pa so se učili, kako se je spovedniku v spovednici vedeti. Ta nauk je bil tolikanj bolj potreben, ker je marsikateri od navoslovja le malo vedel; sploh niso posvečenci imeli trdnih pravil, po katerih se je spovedniku ravnati, toraj so v nevarnosti bili kot nevedni in slepi voditelji slepih sebe in one, katere voditi imajo, v pogubljenje peljati. Vendar misijonarji jih niso le s suhimi besedami, trdimi stavki in težkimi definicijami krmili, ampak praktično so jim vse to razlagali, oni pa so morali vse na posamezne slučaje obračati. Posebno je Vincencij hotel, da se ne samo pamet posvečencev ostri, ampak tudi srce žlahtni. Kakor se duh z nebeško lučjo napolni, tako se mora tudi srce z ognjem Božjega maziljenja vneti, da vse, kar slišijo, najprej nase, in potem tudi na druge obračati vedó. Ukazal je, naj se taki predmeti najprej obravnavajo, ki posvečence najbolj nagibajo in pripravljajo na veliko spoved. Že zgoraj smo omenili, da je Vincencij pri duhovnih vajah v Beauvais z razlaganjem Božjih zapovedij svoje poslušalce tako vneti vedel, da so vsi ginjeni bili in da je celo profesor Duchesne pretresen mu svoje srce odprl ter od celega življenja pred njim spoved opravil. Sploh mora navoslovje z dogmatiko v tesni zvezi biti, od nje življenje in moč dobivati. Mladi duhovni naj bi iz teh vaj zajemali ne vedó brez jedra, ampak Božjo modrost, in vsak naj bi umetnost duše voditi najprej na samem sebi skusil. V tej zadevi je nekega dne svojim rekel: „Ne, src posvečencev si ne bomo pridobili, ako jim visoke misli in veliko učenost razodevamo; so taki med njimi, ki so popolnoma večči bogoslovja, učeniški prava in več vedó, kakor mi. Vsaki dan slišijo take reči predavati, in nič novega jim ne poveste, kar že sami ne vedó; vse so že slišali in sami pravijo, da so k nam prišli, ne da bi se prepirali, ampak čednosti učili. Za take bi učeni govori in suhe razprave zoperne, za slabe in neučene pa nerazumljive reči brez vsake koristi bile“. Priprosti govori,

kakor jih je Vincencij imel, so dajali vsem učenim in neučenim zdravo hrano, ne samo za njih pamet, ampak posebno tudi za njih srce.

5. Kako je bilo mogoče toliko dobrega storiti?

Vsak, ki je toliko izvrstnega sadu iz duhovnih vaj prirasti videl, se je vprašal: Kako je bilo mogoče v tako kratkem času — v 10 dneh — toliko dobrega storiti? Res, vse, kar je Vincencij začel, se mu je posrečilo, tega so bili že vajeni, vendar reč sama se jim je le čudna zdela. Zato bomo tu sredstva navedli, katerih se je ta služabnik Božji posluževal, da so duhovne vaje tak uspeh imele.

a) Prva reč, katere se je Vincencij navadno pri vsakem podjetji poslužil, je bila neprenehljiva, zupljiva molitev. Vedel je, da „če gospod hiše ne zida, delavci delajo zastonj.“ Ps. 126. Z molitvijo je sklepal tudi post in druga spokorna dela. Opominjal je svoje misijonarje, naj tudi oni svoje molitve z njegovimi zedinjajo, da bo Bog dragim gostom svoj sveti blagoslov dal.

b) Tiste misijonarje, ki so se z posvečenci pečati imeli, je zato delo navdušil in jim globoko ponižnost priporočal. Živo jim je pred oči stavil, kako dobro in koristno delo je mlade duhovne obraževati in za pobožnost vnemati; „vzemite si k srci“, je djal, „izgled našega Izveličarja, ki se je v svojem življenju toliko trudil za to delo, da bi njegova cerkev vredne služabnike imela; premislite, da bo vaš trud v delovanju duhovnov več vekov živel.“ „Glejte“, je z začudenjem rekel, „k temu delu je Bog nas poklical, ta neprecenljiva milost nam je od Boga izročena. Nikar toraj ne mislite, da smo jo zaslužili, marveč imejmo se za nevredne takega poklica, in Boga zato hvalite.“ Rekel je še: „O, koliko zasluženje imamo, da nam je ta služba izročena; kako je mogoče, da je Bog nas izvolil za tako žlahtno delo? Ne najdem nobenega drugega vzroka, kakor našo nizkost; kajti Bog izvoli navadno najslabotnejša

orodja, kadar hoče velike reči izvršiti. Zato se moramo ponižati, vničiti in spoznati, da prav nič ne zamoremo, ako On svoje blagoslovljajoče roke nad nas ne povzdigne“.

c) Tretje sredstvo, katerega se je Vincencij poslužil, je, da je posvečencem dneve duhovnih vaj hotel prav prijetne in ljube storiti. Zato je na predvečer svoje misijonarje po nje v njihovo stanovanje poslal, ki so jih povabili ter sami njihove reči k sv. Lazarji prinesli; pri sv. Lazarji pa jih je Vincencij sam še z drugimi misijonarji pričakoval, jih srčno pozdravil, vsakega v odločno sobo peljal in skrbel, da nobenemu nič potrebnega manjkalo ni. S tako prijaznostjo so tudi med vajami z njimi ravnali. Zato je ukazal onim, ki so njih začasno vodstvo prevzeli, da se imajo zdržati vsega zapovedovanja, in da s temi mladimi duhovnimi vljudno in prijazno občevati morajo. In zares, se je posvečencem tihotno stanovanje tako priljubilo, da so pri odhodu Vincenciju za toliko skrb in ljubezen se presrčno zahvaljevali. Nekaterim so pri poslovu celo solze v oči stopile in so obžalovali, da je čas duhovnih vaj le hitro pretekel. Še tisti, ki so z nevoljo in neradi se v samoto podali, so se pritoževali, da jim je čas prehitro minul. Skoraj vsi so prosili, da predenj bodo novo mašo peli, še enkrat priti smejo, da se v duhu prenovijo in so obljubili, da bodo celo življenje obletni dan nove maše z duhovnimi vajami obhajali, da bodo v sebi z poklado rok podeljeno milost zbudili.

d) Razun ponižnosti in prijaznosti je Vincencij svojim še priporočal, njemu tolikanj priljubljeno priprostost srca v besedah in dejanjih. „Varujte se“, je djal, „nesrečnega duha ničemernosti, ki bi vas nagibal, o visokih rečeh govoriti; gotovo, o tem ne boste nič zazidali, pač pa podrli. Resnica se veliko rajši sliši in bolj v srce sega, ako se čisto priprosto in v svoji natorni lepoti pokaže“. Zato ni mogel trpeti, ako je kateri misijonar umetno in z nališpanimi reki k posvečencem govoril. Zgodilo se je, da je pred tacega pokleknil ter ga prosil, da bi bolj pri-

prosto in na srce govoril. Tudi je svojim priporočal, da, kadar s posvečenci brevir skupno molijo, to s spodobnostjo in pobožnostjo storijo. „Učite jih“, je rekel, „da se cerkvenih običajev in obredov natančno držijo in duhovsko službo s pobožnostjo opravljajo. Predenj pred posvečence stopite, stopite vselej pred Boga ter ga za razsvitljenje in ogenj njegove ljubezni prosite. Bog je živ studenec luči in ljubezni, iz tega studenca moramo zajemati, kar drugim deliti želimo. Zato moramo tudi samih sebe prazni biti, da bo naše srce napolnjeno z milostjo sv. Duha; le ta zamore pamet razsvetiti in srce ogreti“. Tudi bratje lajiki so se morali tega sv. dela vdeleževati; posebno z molitvijo. „Mogoče je“, je djal, „da, če se je v teh gospodih po Božji milosti kaj dobrega storilo, je to menda sad molitve kakega brata, ki se je pri svojem delu večkrat v ponižnosti k Bogu obrnil. Marsikateri misli, ker nimam priložnosti z gospodi občevati, bom saj z gorečimi zdihljeji Boga prosil, naj njihove vaje blagoslovi. Spolnilo se bo, kar kraljevi pesnik pravi: „Gospod je željo ubogih uslišal, pripravljanje njih srca je slišalo tvoje uho“. Ps. 10, 17. Sv. Terezija je vedela, kako treba je, da Cerkev Božja zveste služabnike ima, zato je pogosto sama Boga prosila, pa tudi svojim redovnim sestram naročala moliti, da Bog dobre delavce v svoj vinograd pošlje. Toraj je tudi mogoče, da je poboljšanje, ki se med duhovščino zdaj vidi, sad pobožnosti take velike Svetnice“. Lahko je misliti, s kakošnim veseljem je Vincencij gledal na napredek in srečni vspeh te naredbe; da — neprenehoma je zato Boga hvalil, ker ga je te milosti deležnega storil. Ena reč ga je skrbela, v duhovnih vajah zasejano seme bi se znalo sčasoma osušiti ali med trnjem zadušiti; zato je premišljeval, kako bi tudi tej nevarnosti bilo mogoče v okom priti. Bog mu je sam priložnost dal, da je zasejano seme zamogel tudi zalivati in gojiti; to se je zgodilo v konferencijah z duhovnimi.

Tretje poglavje.

Kako so se konferencije za duhovščino vpeljale.

1. Njih korist.

Konferencije so razgovori družnikov istega stanu in službovanja o svojih stanovskih zadevah; udje svoje misli in želje v pospeševanje in dosego svojega občnega namena javijo, svoje skušnje drug drugemu naznanjajo ter se z besedo in lepim izgledom za dobro vnemajo. Taki v občni blagor in poduk nameravani razgovori so v katoliški cerkvi že od nekdanj v navadi bili; stari, častitljivi puščavniki so se od časa do časa shajali, da bi se v hrepenenji po krščanski popolnosti po medsebojnem posvetovanji in opominovanji vnemali. Kasijanove „collationes Patrum“ so lep spominek takih razgovorov. „Kako je želeti“, pravi škof Galura, „da bi tudi duhovni, taki posebno, ki imajo oskrbovanje neumrjočih duš, se večkrat snideli, se o svojem poklicu med seboj posvetovali, tolažili, vnemali in se tako eden drugemu bližali v ravnanji, kakor tudi v načelih, po katerih se ravnaajo. Največje zapreke se premagajo, ako se složno dela; to smemo tolikanj bolj upati, ker je Božji Sin obljubil: „Zakaj kjer sta dva, ali kjer so trije zbrani v mojem imenu, tam sem jaz v sredi med njimi.“ Mat. 18. 20.

Take razgovore ali konferencije je Vincencij pri svojih že kmalo v začetku družbe upeljal, in je želel, da bi se čedalje bolj razširili; vendar se ni hotel pre-nagliti; — čakal je, da bo Bog sam k temu priložnost dal, kar se je tudi zgodilo.

2. Prvi povod.

Nekateri duhovni, ki so pred mašnikovim posvečevanjem pri misijonarjih duhovne vaje napravili, in so zdaj še brez službe bili, so Vincencija prosili, naj jim v njihovem novem poklicu priložnost h kakemu delu da. Vesel nad tako ponudbo je nekatere na deželo, neka-

tere pa k vratam sv. Antonija poslal, naj tu, kjer se je ravno nova cerkev zidala, delavcem mali misijon napravijo. Vincencij je sam šel za njimi gledat in se je srčno razveselil, ko je videl, kako so ti mladi apostoli delavcem Božje resnice razlagali; delavci, katerih je prav velikō število bilo, se niso dali pri svojem delu nič motiti in so radi poslušali nauke teh „nasiljenih“ misijonarjev. Učili so jih ne samo, kako morajo veliko spoved dēlati, ampak tudi pripravljali so jih na njo. Eden izmed teh duhovnov se nekega dne s prošnjo do Vincencija obrne rekoč: „Gospod, ne bi bilo dobro, ako bi nas včasih v zbor sklicali in nam konferencije napravili, da se prvotna gorečnost v nas oživlja in ohrani?“ To je bila voda na njegov mlin; vendar je prosil za odlog, da bi se v molitvi z Bogom posvetoval. Ko je preteklo 14 dni in je Vincencij namen Božje volje spoznal, je prašal vsakega posebej: je-li pri volji vsak teden enkrat k sv. Lazarji priti, da bi se med seboj o stanovskih dolžnostih pogovarjali? S tem predlogom so bili vsi zadovoljni; ko se je ta reč zvedela, se je precej oglasilo še veliko starih duhovnov, ki so prosili, da bi se tudi smeli teh razgovorov vdeleževati. Da bi konferencije blagoslov Božji imele, je o tej zadevi poročal nadškofu in ob enem tudi papežu v Rim ter je začetek napravil 11. junija l. 1633. pri sv. Lazarji. Pri prvem shodu jim je Vincencij kazal veliko, vsestransko korist, katero take konferencije imajo, ter jih je z ljubeznivimi besedami navduševal, da se samega sebe naj Bogu v dar prinesejo, in ta dar nikdar več nazaj ne jemljejo, ampak naj do smrti stanovitni ostanejo, da se o nobenem reko ne bo: „Zidati je začel, in delo nedodelano pustil“; in z Jeremijem prerokom: „kako je otemnelo zlato — se spremenila najlepša barva, razmetani so svetiščini kamni po voglih vseh trgov.“ Jerem. IV. I.

To bi se pa znalo zgoditi, ako bi od Kristusa izvoljeni služabniki svetišča stanovsko popolnost spred oči pustili, ko bi začeli po široki cesti posvetnih razvad hoditi, in bi tako s slabim obnašanjem samega sebe zavrgli. Rekel jim je, da ti shodi nemajo namena du-

hovne od posvetnih čisto ločiti, marveč naj vsak ostane tam, kjer je: kdor ima dom, na svojem domu, kdor je pri sorodnikih, naj ostane pri sorodnikih; vez, ki vas med seboj vezati mora, je ljubezen, in vas mora čedalje tesneje vezati, da se bližate v načelih, v praksi in vseh duhovskih opravilih. Tudi jim je pravila osnoval za navadno življenje, s katerimi se bodo okuženega posvetnega duha obvarovali in se v spolnovanji svojih stanovskih dolžnostih vneli. Po takem se smejo besede preroka na te duhovne obračati, ki pravi: „Zvezde stojijo v svojem redu in voljno svetijo; in kadar se kličejo, rečejo: tu smo.“ „Take svetle zvezde v katoliški cerkvi boste vi“, je djal, „kateri z lučjo in bliščem lepega izgleda v hiši Božji svetite in ste pripravljeni povsod pomagati, kamor vas zakličejo, da se Kristus naš Gospod po vas poveljuje.“

3. Osnova pravil.

Tako je bila prva konferencija. Ne dolgo in udje so se v drugič snidli. Imeli so prvo zborovanje, v katerem so se predniki volili, ki imajo pod vodstvom Vincencija in njegovih naslednikov opravila konferencij voditi. Pravila, katera je Vincencij na njihovo zahtevanje osnoval, so bile kratke in čisto priproste. Glavni členi so: 1. Vsi udje tedenskih zborov imajo namen in nalogo enega višjega duhovna Jezusa Kristusa častiti posebno njegovo ljubezen do ubogih posnemati. 2. Da ta namen dosežejo, si morajo prizadevati svoje življenje po izgledu Jezusovega življenja vravnati ter se za to poganjati, da bo Jezus od njihovih podložnih, od sorodnikov kakor tudi od vbogih po mestih in deželi prav spoznan, češčen in ljubljn. V 3. členu je dnevni red razvrsten: vsak naj po svoji zmožnosti nekoliko časa v premišljevanje obrne in sicer vsaki dan; razun brevirja naj daritev sv. maše pobožno opravi vsaki dan; naj bere eno poglavje sv. pisma kleče in odkrit; na izpraševanje vesti — v katerem se mora najbolj za tisto čednost poganjati, zoper katero se naj večkrat pregreši — naj se nobeden dan

ne pozabi; drugi čas dneva naj se porabi v branje duhovnih knjig, v učenje, in opravila svojega poklica.

4. Udje konferencije — goreči in neutrudljivi delavci.

Ne samo, da se duhovni teh postav nič prestrašili niso, ampak še z veseljem so jih sprejeli, in njih število je vsak teden rastlo. Vincencij je še to veselje doživel, da so se udje tako pomnožili, da jih je čez nekaj časa blizo 300 bilo. Bili so med njimi duhovni.*) ki so zarad svojega visokega stanu, velike vede in izvrstne pobožnosti povsod sloveli. Vse obravnave pri teh zborih so se v lepem redu in tako složno vršile, da so se udje smeli v izgled edinosti in ljubezni postaviti. Vsi po vrsti so imeli govore o raznih predmetih duhovnega pastirstva, a kakor Vincencij, so tudi oni ne z visokimi, ampak s priprostimi, razumljivimi besedami povedali, kar so povedati imeli — iz srca so govorili. Pa ne samo govorili so, bili so tudi pridni delavci. Obiskovali so bolnike v bolnišnicah, jetnike v ječah, galijote na galejah, z eno besedo, povsod, kjer so jih potrebovali, so radi pristopili in pomagali. Posebno pa jih je Vincencij za misijone v mestih rabil, kajti njegovi misijonarji so po pogodbah ustanove le na deželi smeli sv. evangelij oznanovati. S kolikim vspehom in blagoslovom so ti pobožni duhovni jim izročene misijone obhajali, nam bodo sledeči izgledi pokazali.

5. Vzgledi.

V nekem velikem trgu so se bile nezaslišane pregrehe in razvade vgnjezdile. Lakomni gostilničarji, brezvestni zavetniki in podkupljivi sodniki so delali toliko pohujšanje, da je ondotna občina po dolgem in

*) Maynard piše: »Med prvimi, ki so se konferenciji pridružili, so bili: Olier, utemeljitelj semenišča sv. Sulpicija; — de Coulanges-Abelly, poznejši škof in pisatelj Vincencijevega življenja; Pavillon-Perochel, Godeau, Fouquet in Vialart — vsi 4 pozneje škofje; ne pozabimo posebno Bossueta, ki se je še v sivi starosti z veseljem te milosti spominjal.«

širokem slabo slovela. Duhovni torkovih konferencij so sklenili nesrečnim ljudem misijon napraviti. Najprej so bičali grešne razvade tamošnjih prebivalcev ter so njih srca s tem pretresti želeli, da so jim kazali strašne Božje kazni za take pregrehe; potem pa so prednikom občine in najhujšim početnikom toliko hudega — vsakemu posebej na srce govorili; in kar si nihče mislil ni — je Bog ta misijon tako blagoslovil, da so vsi svoje grehe obžalovali, vsi so velike spovedi napravili in dosedanje pohujšanje odstranili. Še bolj očitven in čuden je bil blagoslov Božji pri misijonu, ki so ga v predmestji sv. Germana leta 1642 napravili. To predmestje je bilo že odnekaj kraj, kamor so vsi potepuhi ne samo iz Pariza, ampak iz vse Francozke zahajali. Ljudje brez vere, brez sramožljivosti, brez vesti, so tu svoje zavetišče našli, in kužili vse sosednje okraje s svojim pohujšljivim življenjem. Neka pobožna gospa (vojvodinja Aiguillon) se do Vincencija s prošnjo obrne, da bi v tem predmestji misijon napravil. Vincencij si je mislil, tu bode trud zastonj, vendar, ko se je v molitvi z Bogom posvetoval, se mu je vzbudila boljša misel, ki ga je nagibala delo pričeti. Predložil je to zadevo duhovnom konferencije v pretres; a nihče ni hotel predloga sprejeti. Ugovori duhovnov so se dozdevali tako opravičeni, da jih Vincencij za zdaj ni upal z delom nadlegovati; vendar mu vest ni dala miru, zatoraj je v prihodnjem zboru svojo prošnjo spet ponovil. Udje, ki so nad vspehom takega misijona obupali, so že nekoliko nevoljni bili. Ko Vincencij to zapazi, se vrže, boječ, da je v svoji gorečnosti preveč zahteval, pred nje na kolena, jih za odpuščenje prosi rekoč: da se je le iz lastnega prepričanja tako živo za to reč potegnil; vendar — je še dostavil — si teh misli še zdaj ne more iz glave spraviti, dozdeva se mu, da Bog to daritev od njihove pobožnosti in gorečnosti pričakuje. Vincencijevo prostovoljno ponižanje jih je tako ganilo, da so ravno tisti, ki so mu poprej najhujše nasprotovali, prvi bili, ki so se za delo ponudili, prosili so le, da jim napravi načrt, po katerem bi svoje pridige in kateheze razvrstili, češ, da priprosti

govori, kakor so jih na deželi pri kmečkem ljudstvu imeli, za meščane ne sodijo; zaničevali nas bodo in se nam smejali. Vincencij je pa trdil, da se tudi s temi ljudmi mora tako ravnati, kakor s kmečkim ljudstvom; „posvetni duh“, je djal, „ki v tem predmestji vlada, se ne da drugače premagati, kakor z duhom evangelske priprostosti; dosedaj je Bog naše govore po naši navadni šegi povsod blagoslovil; nimamo toraj vzroka pot zapustiti, po kateremu smo dosedaj hodili. Da — tudi tukaj morate večne resnice čisto priprosto in brez umetnih rekov oznanjevati, tako, kakor jih je Jezus Kristus oznanoval — iz ljubezni do Boga, in morate pripravljeni biti, zanj vse, tudi zasramovanje prenašati; le tako smete vse od njega pričakovati. Njegov Duh bo iz vas govoril in vašim besedam vhod v srca pripravil.“ Pobožni duhovni so te besede sprejeli, kakor da bi jih bil Kristus sam povedal. Popolnoma vdani v Božjo voljo so se odpovedali zaupanju v samega sebe, ter na Boga zaupajoči so se dela lotili v tem tako obljudenim predmestji. Bodisi, da so pridigovali ali katehezirali, se je čedalje več ljudi okrog njih zbiralo, in Božja roka je očevidno z njimi delala. Predrznih zasmehovalci sv. vere, razuzdane ženske, trdovratni oderuhi in drugi zastarani grešniki so bili tako presunjeni, tako ginjeni, da so glasno jokali — da so kleče prosili za milost in spravo z Bogom, vsi so dolge spovedi opravili, pa so se tudi resnično poboljšali. Tam, kjer ste poprej nečistost in požrešnost vladali, ste se čistost in treznost razcveteli, zastarana sovraštva so bila zadušena in krivično blago se je pravim posestnikom povrnilo. Med misijonarji tu je bil tudi slavni gospod Olier, ki je ustanovil povsod znano semenišče sv. Sulpicija, o katerem smo pa že zgoraj govorili. — Pri tej priložnosti se je tudi zgodilo, da je nek mestjan iz Pariza, ki je vse misijonske pridige zvesto poslušal, k imenovanim duhovnom prišel rekoč: „Gospodje! jaz sem vdovec, nimam otrok, zato prepustim vam vse letne dohodke svojega premoženja 7000—8000 lir, sam pa hočem vaš postrežnik biti, ako v tem društvu ostanete, ter kakor tu pri sv.

Germanu, tudi drugod take sveta dela opravljate. Duhovni so se mu zahvalili za toliko blagovoljnost, ter mu rekli, da njih poklic ni skupno živeti, akoravno so vsi ene misli namreč: celo življenje službi in časti Božji posvetiti. — Pozneje so še več misijonov imeli bodisi v mestih ali na deželi, med drugimi omenimo tu misijon pri vojakih kraljeve straže; povsod pa jih je spremljal blagoslov Božji. Tudi so v Parizu, predenj je velika bolnišnica v to odločena bila, od časa do časa postopajoče berače zbirali, jim miloščino delili in ob enem jim večne resnice razlagali.

6. Kako je društvo konferencij postalo zavod francozkega škofovstva.

Ko so se ti gospodje tako poganjali za Božje kraljestvo brez vsega ozira na plačilo, se je njih delovanje tudi na kraljevem dvoru zvedelo. Kardinal Richelieu je toraj Vincencija k sebi poklical ter pozvedoval, na kakšen način se te konferencije vršijo in kateri so duhovni, ki se pri sv. Lazarji shajajo. Kardinal si je imena duhovnov zapisal, kakor mu je Vincencij narokoval ter obljubil, da se jih bo pri imenovanji škofov, kadar bodo škofijski sedeži spraznjeni, poslužil. Vincencija je to veselilo, vendar je prosil, naj ta reč na tihem ostane; kajti, če bi se zvedela, bi se marsikateri duhoven iz zgolj posvetnega namena konferenciji pridružil, še celo v tistih, ki so iz čistega namena pristopili, bi se znale njih misli predrugačiti.

Kar je Richelieu obljubil, se je tudi zgodilo; po njegovi smrti so udje konferencije k najvišjim cerkvenim službam povzdignjeni bili. Ko je Vincencij še živel, je bilo 23 udov za nadškofe ali škofe imenovanih in pozneje so tudi arhidijakone (dekane) ravnatelje semenišč i. t. d. iz tega društva jemali. „Tako je“, piše Galura, „to društvo postalo — višja šola francozkega škofovstva, res najzlahtnejše semenišče, ki ga je kedaj katoliška cerkev imela. Vincencijeva ljubezen do duhovščine se pa s tem še ni končala; Bog mu je novo polje za obdelovanje pokazal, namreč ustanovo in prenovljenje semenišč v izobraženje častitljive duhovščine.

Četrto poglavje.

Ustanova semenišč.

1. Žalostna podoba.

Po naročilu Tridentinskega zbora so bila semenišča sicer po vseh škofijah ustanovljena, pa take napake so se vanje vrinile, da so njih namen vničevale. Namesto, da bi se ustanovljeno premoženje v vzgojo revnih pa nadepolnih mladenčev obrnilo, se je pri sprejemu odgojencev le na osebno priporočanje in prijateljstvo gledalo. Tako pa se je zgodilo, da so tudi premožni stariši svoje sinove v semenišča pošiljali, ne da bi se za duhovski stan pripravljali, kajti za to niso imeli ne veselja ne poklica, ampak, da so jih na stroške zavoda za nekaj časa gojili, potem pa so jih za kaj drugega obrnili. Na ta način so cerkvene ustanove postali penzijonati ali posvetni zavodi. Potem, ko so se gojenci tu več let zastonj redili, so stopili ali v posvetne službe, ali, če so tudi duhovni postali, je cerkev morala dolgo čakati, preden je primerno starost dosegli. Cerkvenemu duhu čisto nasprotno se je ravvalo tudi glede nastavljanja učencikov in ravnateljev semenišč. Ni se namreč gledalo na to, kakoršne sposobnosti uma in srca mož imeti mora, kateremu cerkev najdražje, kar ima, svoje nadepolne služabnike, izročča, sprejemali so se učenci, ki so iz sebičnih namenov priporočeni bili. Bile so pa tudi škofije, ki še nobenega semenišča imele niso. O kako je to Vincencija skrbelo! Vedel je, da se bo vse, kar se je dosedaj za duhovščino dobrega storilo, razgubilo, ako se semeniščem ne bo večja pozornost dala. Njegove želje so bile te: Naj bi se v vseh škofijah semenišča ustanovila in vodstvo izvrstnim možem izročilo; naj se vanje le taki mladenči jemljejo, nad katerih poklicom več dvomiti ni, in ki so, kakor v starosti, tako tudi v vednosti in čednosti zreli za duhovski stan. Tako pa, ko je to želel, tako malo je bilo upati, da se bo to izvršilo; vendar Vincencij upanja na Božje usmiljenje

ni zgubil; molil je, kakor je že imel navado h Gospodu vinograda ter je čakal, da mu bo o tem sam svojo voljo naznanil. Res je Bog njegovo molitev vslišal in mu zaupanje plačal.

2. Prva poskušnja.

Kardinal je na Vincencija veliko zaupanje imel, toraj ga je v cerkvenih zadevah večkrat za svet prašal. Nekega dne je pri taki priložnosti Vincencij besede na semenišča obrnil ter rekel: „Semenišča, kakor so sedaj, sicer niso brez vsega prida, vendar bi cerkvi Božji več koristila, ako bi se ne otroci, ampak mladenči vanje sprejemali, in sicer taki, kateri svete redove imajo, ali pa, da so že blizo jih prejeti. S vsakdanjo vadbo v molitvi, z branjem sv. pisma, s cerkvenim petjem, z razlaganjem cerkvenih obredov, z podučevanjem bogoslovskih predmetov, posebno morale, s praktičnimi govori o vedenji spovednika in načinu Božje resnice razlagati in oznanovati, bi se dali taki mladenči v kratkem času za duhovno pastirstvo pripraviti, škofje pa bi tako brez vse nevarnosti se motiti, najboljših duhovnov dobili. Ta nasvet se je kardinalu tako dopadel, da je Vincenciju 2000 lir dal, ter mu naročil, naj poskušnjo naredi. Vincencij se je veselil, da je Bog to reč tako naklonil, meseca svečana l. 1642 pa je že v zavetišči dobrih otrok novo semenišče odprl. Določeno je bilo, da gojenci tu 2 leti ostati ter po načrtu, ki ga je Vincencij spisal, se duhovno pastirstvo praktično učiti, posebno pa se v duhovnem življenju vaditi morajo. Ta prva poskušnja se mu je popolnoma posrečila. To je bilo prvo semenišče za svetne duhovne in se je imenovalo unajno semenišče (pozneje: Grand Séminaire) da se je razločevalo od onega, ki je zgolj za misijonarje ustanovljeno — notranje semenišče (Séminaire interne.)

3. Koliko je na vodstvu ležeče.

Če je ustanova tudi dobro proračunjenja in organizirana, je le mrtvo okostje, ako je ta, kateremu je

njeno vodstvo izročeno, s svojim duhom presuniti in oživljati ne ve. Nasproti pa zamorejo v notranji uredbi sicer pomankljive ustanove veliko dobrega storiti, ako je njih poglavar za velike reči vnet ter jih tudi izpe-
ljati ve. Črka umori, le duh je, ki oživlja. Nihče ni tega tako umel, kakor Vincencij. Ker so semenišča tako dobro pri dobrih otrocih kakor več drugih, ki so se v škofijah ustanovila, vodstvu njegovih misijonarjev izročena bila, si je prizadeval jih za tako sveto delo navdušiti. „Število tistih, s katerimi opraviti imate,“ je rekel, „sicer ni veliko, vendar koristite vsej deželi; moram reči, da je izveličanje kristjanov ležeče na pobožnosti duhovnov. Dober duhoven je veliki zaklad, slab duhoven je cerkve največja nesreča.“ (V dokaz temu se je sklicaval na krivoverstva, ki so nastala vsled razvade duhovnov.) Zarad pomanjkanja duhovnov se je nevednost ljudstva polastila, in ker ni bilo nikogar, ki bi se bil tej nesreči ustavljal, je nevednost veliko pregreh rodila. O gospodje! koliko dobrega za Boga storite, ako mlade duhovne učite, kako se morajo za svojemu stanu primerno svetost poganjati, in ako od cerkve sramoto in razdjanje odvrčate, zarad katerih je tolikanj žalovala.“ Predstojnikom semenišč je na srce polagal, da, ako hočejo svojo službo zvesto spolnjevati, se zlasti napuha in častiželjnosti varovati morajo. V občevanji z mladostjo, je djal, se morajo zdržati trdih besed in vsega zapovedovanja. Ne s pretenjem, ne s trdim očitanjem, pa tudi ne s strahovanjem, ampak z ljubeznijo pohlevnostjo, ponižnostjo in prijaznostjo si boste njih srca pridobili, in jih k spolnjevanji dnevnega reda naklonili. Ni še zadosti, ako posvečence samo sv. pismo in vednosti učite, glavna reč je, jih s pravim duhom navdati in jih z ljubeznijo do pobožnosti, zlasti do molitve navdušiti. „Molitev,“ je djal, „je duhovnu ravno tako potrebna, kakor vojaku meč.“ Učite mlade duhovne ne le, kako za svojo dušo skrbeti morajo, ampak pokažite jim umetnost, da vedo tudi druge k popolnosti napeljevati. Zato naj se nobeden iz semenišča ne pusti, ako se ni večkrat na misijonih praktično poskušal, če to

tudi porabiti ve, kar je v semenišči o spovedovanji, pridigovanji i. t. d. slišal. Njegove želje so bile, naj bi vsak, bodisi še tako pobožen, učen in za pastirstvo sposoben, dve leti v semenišči ostal. Vsak v svojem mišljenji in ravnanji veliko posvetnega s seboj prinese, kar se ne da takoj otresti. Pa tudi zato je nekaj več časa potrebno, da se človek uči samega sebe spoznati in da nebeška ljubezen do Boga in bližnjega globokeje korenine v srci požene.

4. Semenišča se povsod vpeljajo.

Ko so se škofje o koristu in primernosti semenišč, kakor jih je Vincencij uredil, prepričali, so jih vsak v svoji škofiji jeli ustanavljati. Da bi se srečnega vspeha zagotovili, so si za njih vodstvo misijonarjev od Vincencija naprosili; mislili so, ti, ki so od Vincencija vzgojeni, bodo tudi v njegovem duhu ravnali. Njih izgled so posnemali škofje na Laškem in v drugih deželah. Če je francozka duhovščina v žalostnih časih Ludovika XVI., v časih velike prekucije, vedela svoje cerkveno stališče ohraniti, je to sad dobro uredenih semenišč. V nekaterih škofijah so bila semenišča ob enem zavetišče za stare duhovne, kateri, potem, ko so v svojem službovanji onemogli, tu v pokoji in sveti samoti želeli zadnje dni preživeti. Bila so pa tudi nesrečnim, ki so s svojim slabim zadržanjem ljudstvo pohujševali, pribežališče, kjer so priložnost dobili, svoje zmote obžalovati in se k Bogu povrniti. *)

*) Enega dela Vincencijeve krščanske ljubezni tu ne smemo prezreti, o katerem Maynard piše: »V semeniščih odgojeni duhovni so po izstopu tudi drugim na deželi stanujočim duhovnom od svojega duha delili. Vabili so jih h konferencijam, v katerih so se o raznih duhovskih dolžnostih pogovarjali, posebno pred velikimi prazniki, da so cerkvene obrede ponavljali. Ne s pregovarjanjem, ampak zgolj s svojim lepim izgledom so na svoje duhovne sobrate tako vplivali, da so po 25 milj pota v semenišče duhovne vaje delat hodili. Vincencij je v zavetišči dobrih otrok takim duhovnom posebno stanovanje odločil. Duhovni, katere je ali radovednost, ali ljubezen do omike, ali čistiželjnost v Pariz gnala, so morali zarad pomanjkanja denarjev v revnih, slabo slovečih gostilnah čez noč ostajati, kar je za duhovski stan in njih čast prav

Še eno delo krščanske ljubezni je Vincencija čakalo, namreč duhovščinc, ki se je s tolikim trudom gojila in izobraževala, varovati in braniti ne sicer hudobnega sveta in njegovih napak, kajti za to so bile konferencije, ampak krivoverstva, — takega krivoverstva, ki je zanjo veliko nevarnejše bilo, kakor protestantizem, — krivoverstva, pravim, ki se je v duhovščini začelo, in v duhovščini vgnjezditi iskalo ter pravega duhovskega duha kakor glodajoč črv izpod-

nevarno bilo. Nekateri so od cerkve do cerkve hodili in za štipe dije prosili — in precej, ko so kaj vlovili, so maševali brez vse priprave in pobožnosti; so bili, ki so celo po ulicah milošnje prosili, ter so tako ponižavali visoki duhovski stan. Tem revežem je Vincencij tisti del stanovanja naklonil, ki je bil po preselitvi gojencev k sv. Karolu izpraznjen; po 40 jih je včasi sprejel, ter jih z vsem preskrbel, česar so potrebovali, in sicer tako dolgo, dokler so spet zmožni bili ali pastirstvo ali kako drugo od škofa odločeno službo prevzeti. In da jim ni bilo treba od cerkve do cerkve letati, se je s korarji stolnice Notre-Dame pogodil, da so tem revežem oltarje in čas za sv. maše določevali. Razun navadnih stroškov za te duhovne si je še nenavadne nakladal. So taki duhovni na pr. zboleli, je hotel Vincencij, da so jim z vsem postregli in je naročil zanje kupiti tudi to, kar so si v svoji čemerosti izmislili. Kateri so imeli gotove dolžnosti izpolnovati, jih je on dal nadomestovati, da niso pri dohodkih nobene zgube imeli. Kadar so se na potovanje odpravili, jih je vselej obdaroval in še potne stroške plačal. Ta Vincencijeva ljubezen in radodarnost se je precej zvedela; zato so duhovni, ki so ne samo iz provincij, ampak tudi iz drugih dežel v Pariz na opravke hodili, le pri misijonarjih pri sv. Lazarju prenočevali. Vincencij ni nikoli popraševal, kako in kaj — njih duhovska čast in revščina ste mu bile edini vzrok, da jih je sprejemal. Bili so med njimi duhovni, katerih pravda se je v Parizu celo leto obravnavala, in Vincencij jih je celo leto preskrboval. Če so njih cerkve mašne oprave potrebovale, so se le do Vincencija obrnili, kateri jim je ne le obleke poslal, ampak v zavitek še vselej kako darilo priložil. Večidel so bili vsi za tako ljubezen hvaležni, pa tudi nehvaležnost posameznih ni zamogla njegove krščanske ljubezni ugasniti. — Enkrat že pozno v noč pride neznan, po vnanjem soditi prav reven duhoven k sv. Lazarju; z ljubeznijo so ga sprejeli. Zjutraj pa, ne da bi se bil zahvalil ali poslovil, je tiho iz hiše zginil in — misijonarjem talar in plajš odnesel. Tistim, ki so ga hoteli iskati in prejeti, je Vincencij rekel: »nikar, nikar! siromak je teh reči gotovo potreben bil, drugače bi se ne bil nepoštenih pripomočkov poslužil; če pa že greste za njim, pojdite v Božjem imenu, a ne, da bi odškodnino terjali, marveč mu še dajte, česar potrebuje.«

jesti želelo; krivoverstva, ki je hotelo s svetom potegniti in se s posvetnimi nauki vjemati, ob enem pa tudi samostansko ojstrost kazati, recimo naravnost: janzenizma.

Četrta doba.

Vincencij v boji z janzenizmom.

Prvo poglavje.

Zgodovina janzenizma.

Predenj Vincencija v boj spremimo, moramo povedati, kako se je janzenizem začel in razvil, kakošen strup v svojih krivoverskih naukih zakriva, moramo spregovoriti tudi o nenavadni pobožnosti „te nove družine“, — pod črtico pa bomo podali dotične nauke svete katoliške cerkve.

Janzenizem se imenuje kriva vera, katero sta Bay*) in Janzenij, dva v bogoslovji učena moža iz Nizozemskega med svet trösila. Kornelij Janzenij se je v Akkoï — v Leerdamski grofiji leta 1585 rodil in je bil po dokončanih študijah v Lovaniji v Hadrijanski koleg sprejet, kjer se je vse v Bajevem duhu delalo. K Bajevi stranki je pristopil Janzenij le na pregovarjanje Janeza du Verger, ki je bil v Bajonu

*) Bay, leta 1513 v Melinu rojen (na Belgiškem) je 1535 postal magister artium; l. 1541 je dobil vodstvo kolegija Standenk, l. 1551 je prevzel profesuro bogoslovja. Tu je bil tako rekoč »drugi Janez Krstnik«, ki je Janzeniju pot pripravljaj. Dosedaj se je v šolah vse po školastični metodi razlagalo; Baju ta metoda ni ugajala; »katoliške resnice«, je djal. »se morajo z dokazi iz sv. pisma utrjevati in razjasnovati.« S tem ni nič hudega rekel, pa pozneje je — kakor je pri takih, ki se trdovratno svojih lastnih misli držijo, že navada — v velike zmote zabredel. — Beri njegovih 76 a Pio V. propositiones damnatas tamquam: haeticas, erroneas, suspectas, temerarias etc. etc.

doma in Bajev součenec. Ta sanjar (du Verger), ki je s svojo prenapetostjo pri navadnih ljudeh kaj veljati hotel, je že 1609 s svojo knjižico „o samomoru“ pozornost sveta na se obrnil. Bodi si, kakor hoče, Janzenij in du Verger sta postala prijatelja. Čez nekaj časa dobi du Verger v Bajonu kanonikat in na njegovo prošnjo Janzenij profesuro tamošnega kolegija. Tu sta ves prosti čas porabila v to, da sta se bogoslovja učila. V duhu svojega učenika Baja sta najrajši Avguština prebiral. Du Verger je bil pozneje v Poitiers poklican, kjer je opatijo sv. Cyrana prevzel, Janzenij pa se je v Lovanijo povrnil, kjer je l. 1617. sv. pismo razlagati začel, vedno pa je še sv. Avguština prebiral, „da bi Baja opravičil in dogmatiko školastikov osramotil, ki se po Jezuitskih šolah preveč šopirijo“ ter s svojimi, čisto neskalsenimi nauki“ sv. Avguština svet osrečil. Proti svojim prijateljem se je večkrat izrazil, da bo skrivnosti razodel, „nad katerimi bo svet strmel“. Leta 1621 je Janzenij Saint-Cyrana (tako se Janez de Verger od sedaj imenuje) obiskal; sklenila sta: Janezij naj spiše razlaganje verskih resnic, Saint-Cyran pa staro cerkveno pravo; te dve knjigi bodeti, kakor duša in telo. Predenj pa spis luč sveta zagleda, sta želela za svojo stranko si prijateljev pridobiti, ki se bodo za „sveto reč poganjali.“ In res, med tem, ko je Saint Cyran po Flandriji prijatelje v svojo mrežo lovil, je Janzenij svoje potovanje (v zadevah univerzitet zoper Jezujite) v Madrid) v to porabil, da je na Francozkem in Španjskem duhove dvojil, kjer pa ni veliko manjkalo, da ni inkviziciji v pest prišel. — V žalostnih časih verskih vojsk je bilo vse duševno zaostalo in se zane-marilo, zato so si prenapetost teh sanjarjev lahko kot gorečnost za Božje reči razlagali; tako sta nam-reč vedela s svojo ostrostjo in unanjo pobožnostjo vse vnemati, da so se jima ne samo navadni ljudje, ampak tudi Florencij Kurij, Tuamski škof, Gandran, general oratorijancev in drugi vklanjali. Na posebno priporočilo Mehlinškega nadškofa Jakopa Boona je Janzenij leta 1630 postal profesor Lovanijanske uni-

verzitate, slovel je kot kinč tega vseučilišča. Leta 1635 je spisal satiro: „Mars gallicus“, s katero je francozke kralje bičal, leta 1636 je dobil škofijo Ypern, pa že 6. maja 1638 je umrl. Leta 1640 je izšla njegova knjiga z vladnim in cerkvenim potrdilom, naslov ji je: „Augustinus“ sive doctrina s. Augustini de humanae naturae sanitate, aegritudine, medicina, adversus Pelagios et Massilienses tribus tomis comprehensa. — Prvi del obsega zgodovino Pelagijancev, drugi del razpravlja stan primi hominis et angelorum, govori tudi de statu naturae lapsae in: de statu purae naturae. V tretjem delu je govorjenje de gratia Christi Salvatoris. V uvodu v druge bukve najprej Pelagija zavrača, potem pa skolastiko napada rekoč: „tudi v najnovejših časih se je (Aristotelovo) modroslovje v bogoslovstvo vgnjezdilo, ter novo skolastiko rodilo, ki je brez vsega krščanskega duha. Ona uči, da je milost Božja ¹⁾ od zapovedajočega migljeja človeške volje odvisna. Školastika uči, da ima volja neomejeno ²⁾ gospostvo čez vse, ter jo je postavila za edin princip vseh dobrih del pred Kristusom in po Kristusu. Zares taka modrost je mati vseh

¹⁾ Dozdeva se, da hoče Janzenij s temi besedami človeško voljo slikati kot beriča, ki trdo ukazuje, in kar ukaže, milost storiti mora — češ, da katoliška cerkev to uči ali saj skolastiki. Katoliška verska resnica se glasi: človek zamore s svojo prosto voljo vabljeni milosti Božji pritrdrti, vanjo privoliti, z njo sodelovati — pa se ji zamore tudi ustavljati, ji nasprotovati, jo tudi zavreči, ako hoče. »Si quis dixerit, liberum hominis arbitrium a Deo motum . . . nihil cooperari assentiendo Deo excitanti . . . neque posse dissentire, si velit: anathema sit. Trid. Sess. VI. c. 4.

²⁾ Če se človek milosti Božji tudi ustavljati more, še s tem ni rečeno, da ima njegova volja »neomejeno gospostvo«, tako na pr. da bi zamogla iz lastne moči verovati, upati, Boga ljubiti, se kesati . . . tega katoliška cerkev ne uči; katoliška resnica je: »da mora sv. Duh s svojimi navdihljeji začeti grešnika klicati, ga buditi, mu mora tudi pomagati — in še le zdaj zamore človek od sv. Duha nagiban začeti verovati, upati, Boga ljubiti, se kesati . . . Si quis dixerit, sine praeveniente Spiritus sancti inspiratione atque ejus adjutorio, hominem credere, sperare, diligere, aut poenitere posse, sicut oportet . . . anathema sit. Sess. VI. III. Dva popotnika sta v poletnem času pod nekem drevesu spala. Zjutraj, ko je solnce jelo pripekati, je sicer oba zbudilo, a le eden

krivih ver.“ — Dalje se z nekako vnemo poganja za Božjo resnico in zametuje probabilizem, ¹⁾ od katerega pravi: „Da bi se školastična morala s človeškimi slabostmi bolj vjemala, je vest že tako raztegnila, da ni drugega potreba, kakor da se ljudje še bolj razvadijo in znašle se bodo postave, ki tudi razvadam prizanašajo . . . Takih nevarnosti se bomo ovarovali, ako se držimo . . . neskajenih in čistih nauk, katerih nam nihče ni tako zvesto ohranil, kakor sv. Avguštin. Dvajset let sem se ga učil, dvajsetkrat sem ga bral in sem njegove razkosane spise spet v eno zložil ter se ne morem zadosti čuditi, kako so zamogli njegove misli in besede tako prevračati.“

O milosti pravi: „Čeznatorna vera, ²⁾ sklenjena z ljubeznijo, je prva milost. Greh je moči človeške nature ³⁾ razdjhal, pokončal, vničil, tako, da človek iz lastne ⁴⁾ moči še natornih zapovedi in nobene Božje

je vstal in naprej šel, drugi se je obrnil in spet zaspal. Tako tudi sv. Duh s svojo milostjo grešnika budi — vselej sicer on začne in ne človek — grešnik zamore prvi klic milosti Božje ubogati in se na pot pokore podati, zamore pa tudi se vnovič obrniti h grehu in spati — v grehu. Sv. Frančišek Zalezijan.

¹⁾ Kaj je probalizem in kedaj se rabiti sme, glej sv. Alfonza ali Gury-a de conscientia I. Nr. 51 do 80. Kakor laksizem (*ex quo semper fas est sequi opiniones etiam tenuiter probabiles*), tako je tudi absoluten tucijorizem (*juxta quem in dubiis pars tutior — legi favens — semper sequenda est*) od katoliške cerkve reprobiran. Glej *propositio ab Alex VIII. damnata Nr. 59.*

²⁾ Glej *propositio a Clemente X. damnatae Nr. 26, 27, 19 in 20.*

³⁾ Sveta Cerkev uči: »Če so moči človeške volje tudi oslabljene in k hudemu nagnjene, vendar jih greh nikakor ni ugasnil, vničil. *Declarat s. synodus . . . in eis liberum arbitrium minime extinctum, viribus licet attenuatum et inclinatum. Sess. VI. c. 1.*

⁴⁾ Pač, tudi iz lastne (natorne) moči zamore nekatere božje resnice spoznati, nekatera dobra dela opravljati, in nekatere skušnjave premagati. Sv. Pavel pravi celo o nevernikih, da so Boga spoznali — pa ga niso častili. Rom. I. 21. Tudi je verska resnica: »Si quis dixerit, Deum unum et verum, creatorem et Dominum nostrum, per ea, quae facta sunt, naturali rationis humanae lumine certo cognosci non posse, anathema sit.« Vatican. de fide catholica cap. 2.

resnice spoznati ne zamore. Vsa dobra dela nevernikov in grešnikov so pravi in resnični grehi,¹⁾ ki zaslužijo večno pogubljenje. Prostost človeške volje je le formalna, ki nima moči za izvrševanje.²⁾ Samo iz strahu, iz napuha ali poželjivosti grehu nasprotuje, tako pa greh grehu nasproti stavi. Če tudi kaj dobrega stori, ne stori dobrovoljno.

Od zdravilne milosti pravi, „da se v človeštvo izliva, zvezano človeško voljo razveže, ter jo za izvršenje krepča. A ta milost vselej zmaga, nje pa nihče premagati ali zavreči ne zamore.“³⁾ Če pa sv. pismo govori o milosti, ki nima vspeha, ne meni milosti, kateri se *gratia sufficiens* pravi, to je le *pulsus levis gratiae* in prav za prav *gratia insufficiens*.“ Vprašan, če po takem ne dobijo vsi ljudje potrebne milosti,⁴⁾ je Janzenij določno rekel: „Ne“. Na ugovor: kaj hočejo besede sv. pisma: Naj se za vse moli, hoc enim bonum

¹⁾ Če bi dobra dela nevernikov res greh bila, zakaj pa je Bog (Exod. I. 17. 20) egiptovske babice zaradi njihovega ravnanja pohvalil in jim dobro storil? Ni tudi pri Eceh. 29. 18 — 20 rečeno, da je Bog kralju Nabuhodonozorju egiptovsko deželo za plačilo dal, ker je Tirce pobil, kakor mu je Bog ukazal? Ne beremo tudi pri Danijelu 4, 24, da je Bog imenovanemu kralju zapovedal, naj se z milošnjo in z dobrimi deli usmiljenja reši svojih hudobij? Če bi dobra dela nevernikov res sami grehi bili, bi iz tega sklepati morali, da Bog, ki je svet in neskončno pravičen, hudo plačuje in hudo delati svetuje; to trditi, bi se reklo Boga preklinjati. Actus apostol. cap. 10 se bere, da je stotnik Kornelij milošnjo delil in vedno molil. Če mu Bog pa sam angela pošlje, ki je pričal, da so njegove molitve vslišane in njegove milošnje sprejete, po takem dobra dela nevernikov ne morejo grehi biti; Kornelij ni bil kristijan.

²⁾ Res nima moči za izvrševanje? Zakaj pa Jezus pravi: Če hočeš v življenje iti, spolnuj zapovedi! Mat. 19. 17. In: si vis perfectus esse, vade, vende omnia, et da pauperibus ibid. Take zapovedi in svetje bi sicer smešni bili, ako bi človek ne imel moči za izvrševanje. Brez vsega pomena in vseskozi krivično bi bilo tudi Jezusovo očitanje: »Jeruzalem, Jeruzalem, ki moriš preroke . . . kolikokrat sem hotel tvoje otroke zbirati, kakor koklja pišeta pod peruti zbira, in nisi hotel! Mat. 23, 37.

³⁾ Vide propositiones Nr. 10, 11, 12, 13, 14 a Clemente XI. damnatas, in propos. II. ab Innocent. X.

⁴⁾ Djanska milost je čeznatorna Božja pomoč, ki grešniku a) pomaga se na opravičenje pripraviti, b) ki mu pomaga, kedar

est et acceptum coram Salvatore nostro Deo, qui omnes homines vult salvos fieri et ad agnitionem veritatis venire I. Tim. 2, 1—4. in: Za vse je umrl Kristus. II. Kor. V. 15. je Janzenij rekel: „Beseda „vsi“ ne pomenja „vsakega“ človeka, ampak „vse vrste“ ljudi. Judje, mohamedanci, neverniki, mladi, stari, možki, ženske so razne vrste ljudi, „vsakej teh vrst“ daje Bog milosti, in izmed vsake vrste bodo nekateri, in sicer le izvoljeni izveličani. ¹⁾ Strupa poln je nauk o „sveti sladkosti, o sladkem veselji, ki je včinek milosti ali prihod samega Boga v dušo“. Te sladkosti vdeležiti se zamorejo le izvoljeni, katerih je

je že opravičen, se v milosti Božji ohraniti in čeznatorna dobra dela opravljati. — Sv. Cerkev uči, da je po izvornem grehu človeška volja sicer oslABLJENA, a nikakor ne pokončana, tudi um je otemjen, vendar so ostale še iskricice prvotne luči v nas, ki nam svetijo, da nekoliko spoznamo in razločimo dobro od hudega in nekatere natorna dobra dela opravljati zamoremo. Za vsa druga dela pa, ki so čeznatornega reda in da zaslužijo večno plačilo, dobivati moramo čeznatorno pomoč, katero nam je Jezus Kristus s svojim trpljenjem zaslužil in ki se — djanska milost imenuje; to milost pa daje Bog vsem, kajti on želi, da bi se vsi izveličali. Če prebivalci mest Korozajn in Betzajde niso milosti od Boga dobili, se spokoriti, zakaj jim Jezus žuga: Vae tibi Corozain et Bethsaida . . . Tyro et Sidoni remissius erit in die iudicii, quam vobis. Math. 11, 21. Sveti Štefan je Judom očital: »Vi trdovratneži in neobrezanih src, vi se vedno svetemu Duhu zoperstavljate, kakor vaši očetje, tako tudi vi. Djanje Apost. 7. 51. Komu bi se bili zamogli zoperstavljati, če niso milosti dobili, kateri so se zoperstavljali? Da, tudi trdovratnim Judom je Bog milost za spokorjenje dal.

Beri tudi: Trid. sess. VI. cap. 2. in 3. Deus . . . Filium suum ad homines miserit, ut et Judaeos, qui sub lege erant, redimeret, et gentes, quae non sectabantur justitiam, justitiam apprehenderent, atque omnes adoptionem filiorum reciperent. Hunc proposuit Deus propitiatorem per fidem in sanguine ipsius pro peccatis nostris, non solum autem pro nostris, sed etiam pro totius mundi. — Verum etsi ille pro omnibus mortuus est, non omnes tamen mortis ejus beneficium recipiunt, sed ii dumtaxat, quibus meritum passionis ejus communicatur.« »Za vse je umrl Kristus II. Kor. V. 15 in: Bog želi, da bi se vsi izveličali in k spoznanji resnice prišli.« (Zgor.)

¹⁾ Kako pa veš, da si v številu izvoljenih, ali kdo ti je povedal, da se moraš k zavrženim šteti? Ali bi ne bilo bolje, greha se varovati, krščansko živeti in na Boga zaupati, ki je takim obljubil večno življenje?

pa malo; pijani take sladkosti so janzenijani učili: da se mora odveza odreči in sv. obhajilo prepovedati vsem, ki se le iz strahu pred peklom spokorijo; „kajti, da se kristijan nad sv. obhajilom ne zagreši, mora na klic milosti čakati.“¹⁾ Ta pretiran in preojstri nauk s svojimi trdimi doslednostmi se je najprvo v krščansko življenje vgnjezdil in je slovel kot prava pobožnost.²⁾ Kdor toraj klica milosti ni slišal, je moral čakati na odvezo in „stradati“ celo leto brez sv. obhajila. — Nezaslišan in čisto krivoverski nauk je pa ta: Bog tudi pravičnim včasi milost odreče, da ne morejo Božjih zapovedi spolnjevati.³⁾ Vendar pustimo zdaj vse to in pogledjmo, kako se je janzenizem razvijal in kako je za duhovno življenje vseskozi nesreče poln in nevaren sled zapustil povsod, koder je hodil.

Drugo poglavje.

Zgodovina janzenizma. (Dalje.)

Med tem je bil Saint-Cyran po škofu Sebastijanu Zametu z redovnicami v Port-Royalu des Champs

»Beseda: vsi« ne pomenja »vsakega« človeka. Kolika krivica! Zakaj Božji besedi drugi pomen podlagati, kakor kakoršnega že ima? Ali ni prvo in glavno pravilo hermeneutike: pri razlaganju sv. pisma držati se je literalnega pomena besed? Ker toraj nikjer ni pisano, da je Kristus samo za nekatere ali le za izvoljene umrl, ampak »pro omnibus« za vse, in želi, da bi se vsi izveličali, se moramo tudi tega držati, kar je Bog rekel — kaj ne?

¹⁾ Cfr. propos. 5 a Clemente XI. damnatum, quae sonat: »Quando Deus non emollit cor per interiorem unctionem gratiae suae: exhortationes et gratiae exteriores non inserviunt nisi ad illud magis obdurandum«. Insuper: »Modus plenus sapientiae, lumine et charitate est dare animabus tempus portandi cum humilitate et sentiendi statum peccati, petendi spiritum poenitentiae et contritionis, et incipiendi ad minus satisfacere iustitiae Dei, antequam reconcilientur«. Propos. 87. ab eodem Pontific. damnata.

²⁾ Ne samo na Francozkem, ampak žalibog! tudi pri Slovencih.

³⁾ Propos. I. ab Innocente X. damnata, quae sic sonat: »Aliqua Dei praecepta hominibus iustis volentibus et conantibus,

v dotiko prišel. Ondotni prednici Angeliki Arnauld, o kateri se je že sv. Frančišek Zalezijan čudno izrazil, so se mistični in ojstri nauki Saint-Cyran tako dopadli, da je rekla: „Duhovno vodstvo poprejšnega spovednika Zameta mi je premehko, in me čedalje bolj v greh pelje“. S prednico si je pridobil Saint-Cyran vso samostansko družino. — Angelika je bila hči Pariškega odvetnika Antona Arnaulda, ki je po tej spremembi precej umrl. Po odvetnikovi smrti so tudi njegova bivša žena in hčere v tisti red stopile, ne dolgo potem še petero hčerij njegovega starejšega brata Roberta; pa tudi možki so se pridružili tej „novi družini“, tako na pr. Anton le Maitre, ki je „od milosti klican in presunjen“, se v samostan podal, da bi pod vodstvom Saint-Cyran „pokoro delal“, njegov brat Simon Sericourt, Izak de Sacy, Robert Arnauld in dr. Anton Arnauld, trdoglaven, napuhnjen in ošaben mož, ki je postal pa glava janzenistov.

Leta 1638 so se redovnice v Pariz preselile in tako je nova „pobožna možka družina“ sama v samostanu ostala — v Port-Royal des Champs. Njih

---

secundum praesentes, quas habent vires, sunt impossibilia; deest quoque illis gratia, qua possibilia fiunt. Katoliški nauk je ta: »Posvečujoča milost se daje le vrednim. t. j. takim, ki se nanjo pripravijo; djanska milost pa ne tako. Djanske milosti nam je treba za vsako čeznatorno dobro delo, in Bog nam jo daje brez vsega pripravljanja od naše strani, in jo daje vsem, kateri je potrebujejo. Justis gratiam actualem semper adesse est de fide; — quoad peccatores autem induratos, definitionem Ecclesia quidem non tulit; ast communis est sententia theologorum: etiam his gratiam vere sufficientem. ut salutem suam operari possint, non denegari. »Nolo mortem impii, sed ut convertatur impius a via sua. Ezech. 33. 11. — Venite ad me omnes, qui laboratis . . . . To vse bi smešno bilo, ako bi Bog sicer klical, moči bi pa ne dal. priti. Christus lux vera, quae illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum (scil. interne vel externe vocando) Apostol pravi: Naj se za vse moli, kajti to je Izveličarju, našemu Bogu prijetno, ki želi, da bi se vsi izveličali. I. Tim. II. 1 — 4. Beri, kar je spredaj na strani 119. pod *) rečeno bilo. Vendar se to ne sme tako razumeti, kakor da bi nam ne bilo treba milosti prositi, gratia proxime sufficiens non semper datur, zato je Kristus rekel: »Vigilate et orate; — petite et accipietis. Mat. 25, 41. Mat. 7, 7.

število je pa vedno naraščalo, tako so na pr. vstopili še: Singlin, ki je bil po Saint-Cyranovi smrti spovednik redovnic; zdravnik Hamon; vojvoda de Luinez in Liancourt i. t. d. Že ob 3. uri zjutraj so vstajali; po skupni jutranji molitvi so iz ponižnosti tla poljubovali; potem so klečé poslušali eno poglavje iz sv. evangelija in eno iz apostolskih listov, branje se je z molitvijo sklenilo. Cerkvene poste so oostro spolnjevali. Dve uri predpoldnem in dve uri popoldne ste bili poljedelstvu posvečeni, v vrtih in pristavah so delali. Videl si tu vojvode orati in jerbese plesti, za se in za nove ude celice staviti . . . . Šole v Port-Royalu so pod Lancelotovim vodstvom tako zaslovele, da so postale glasovit penzjonat. Ko je Saint-Cyran višji pastir te „pobožne družine“ postal, je prepovedal pogostno obhajilo ter je redovnice učil „stradati in hrepeneti“ po sv. obhajilu. Od sedaj si videl te zastradane reve vedno se vklanjati, se na prsa tolči, po dolgem na tla padati — pa tudi na smrtni postelji „stradati“ — brez sv. obhajila. — Taka nenavadna pobožnost in nekateri Saint-Cyranovi predrzni izrazi so povzročili, da je leta 1638 kardinal Richelieu dal samostan preiskovati, spovednika pa zapreti, pri kateri priložnosti se je duhovni napuh Saint-Cyran najboljš pokazal. Na smrtni postelji pa se je grozil, da jih 12 zapusti, ki so močnejši od njega; mislil je posebno na Antona Arnaulda, ki je leta 1642 knjigo o sv. obhajilu izdal z naslovom: Sancta sanctis! t. j. sv. obhajilo je le za svetnike. Njegovi nauki so: Nihče naj se ne predrzne k mizi Božji pristopiti, ako ni s popolnoma pokoro vsako misel do posvetnega otresel. Le kdor gorečo pobožnost v sebi čuti, in ki se orlu enak proti Bogu povzdiguje, — v sveti navdušenosti, je vreden se sv. obhajilu bližati, ki je le za orle, pa ne za vrane.“ Pri tej priložnosti Jezuite napada in jih psuje, češ, da vse posvetne ljudi brez svetega strahu k obhajilu puščajo. — Kako se je dalje s pobožno družino v Port-Royalu godilo, da so nje ude razpodili in poslopje razdjali, kako je Pasquier Quesnel z novega

rogoviliti začel — kakoršno osodo je njegova knjiga doživela — od nadškofa Noailles a, kako so se janzenisti (z njimi tudi Quesnel) na Nizozemsko preselili, kjer še dandanes živijo (glej Gerberon, Leydecker l. IV. — Wezer in Welte.

Tretje poglavje.

Sv. Vincencij in Saint-Cyran.

Omenili smo, kako se je Saint-Cyranu posrečilo, si samostan Port-Royal za svojo stranko pridobiti, ravno tako je želel tudi pri sv. Lazarju se vgnjezditi. Družba sv. Vincencija je dan na dan rastla, po vsej Francozki se je jela širiti; koliki dobiček zanj, ko bi si jo bil pridobil in iz misijonarjev apostole svoje krive vere napravil! Ti bi jo bili lahko po mestih in po deželi med duhovščino in ljudstvo trosili. Saint-Cyran je toraj hotel na vsak način, tudi zoper svojo vest ta namen doseči; ker, kakor so janzenisti sami trdili, je obetal misijonarjem marsikaj dobrega storiti, kar se z njegovimi nauki ni vjemalo, če bi le bili k njegovi stranki pristopili. Toliko vemo, da je že prav zarano z Vincencijem občevati začel. Znano je, kako si je Vincencij prizadeval, dobre duhovne združevati, posebno take, ki so pobožni in izvrstnih lastnostij bili in o katerih je mislil, da bodo za sv. cerkev marsikaj storiti zamogli. Saint-Cyran je že v začetku slovel kot mož posebne čednosti in visoke vede. Vincencij je pa moža pregledal že takrat, ko je z njim še občeval; čudno se mu je namreč zdelo, da brez vsega dela okoli hodi, zato mu je tudi rekel, kako je, da se nobenega dela ne loti. Odgovor na to nam ni znan, to pa vemo, da je še hujše pritiskal, Vincencija si pridobiti, bolj ko je videl, kako mu je ta pobožen duhoven vdan in kako mu vsi njegovi govori k srci grejo. Vincencij se nikoli ni trdovratno svojih misli držal, rajši je druge poslušal. ter se je v rečeh, ki niso greh vselej po mnenji drugih ravnal,

kajti mnenje drugih je višje cenil, kakor svoje, zlasti takih, ki so se za sv. cerkev poganjali; zato se je z možem, ki je bil tako nesvarljivega življenja rad zgovarjal. Njuni pogovori so bili večjidel, kako potrebno je duhovščino prenoviti, sploh krščanstvo v stan prvotne čistosti postaviti. Ko je Saint-Cyran mislil, da je priprosto, nič hudega mislečo Vincencijevo dušo v mrežo vjel, je odkril svoje hudobne naklepe; dan na dan jih je jasneje razodeval; in bolj ko je videl, da na Vincencija vpljiva, predrznejši je vanj pritiskal. Vincencijeva trdna in živa vera tu ni nič dobrega sumila, in ko je Saint-Cyran zadnji, glavni vdarek mislil dati, je bil hudo odbit. Poslušajmo: Nekega dne sta v svojih pogovorih prišla na nek člen Kalvinske krive vere, katero je Saint-Cyran braniti imel. „Ali res tako mislite?“ mu Vincencij v besedo seže. „Brez dvombe“, pravi Saint-Cyran. „Kalvin s tem ni nič slabega učil, le slabo je svoj nauk branil.“ Jasneje je razložil, kar misli. „O gospod“, pravi Vincencij, „pregloboko segate, boste zagazili; ta nauk je bil od Tridentinskega zbora zavržen (reče Vincencij), ki ga je hotel na pot resnice spraviti. „Od Tridentinskega zbora!“ pravi Saint-Cyran zaničljivo, „ne govorite mi o tem zboru, bil je zbor papeža in školastikov, kjer so same zvijače kovali“. Zbor školastikov! s tem je Saint-Cyran zadosti pokazal, kako ognjusni so mu školastiki in njih metoda. Lahko si mislimo, kako globoko je ta neznosni napuh ponižno Vincencijevo srce prebodel. Dve sto let je preteklo, pa še zdaj se spominjajo, kako se je Vincencij, ki je določila sv. cerkve tolikanj spoštoval, takega predrznega nasprotovanja prestrašil. Vincencijevo vero je nosila korenita veda, o kateri še bomo več kakor eden dokaz videli, zlasti pa je bila njegova vera, kakor je navadno prava vera Svetnikov, čista, priprosta, na podlagi Božje besede in na določilih svete cerkve in ne na lastno pamet ali na prosto protestantsko pretresanje zidana. Mož take vere se je moral prestrašiti, ko je sprevidel, kako Saint-Cyran v svoji prevzetnosti z verskimi resnicami modruje. Sklenil je

toraj se ga ogibati, in, če tudi ni naenkrat zveze pri-
 jaznosti raztrgal, vendar je z njim odslej previdnejši
 bil. Predenj ga je pa čisto pustil, ga je skušal še
 pridobiti. Nekega dne ga na domu obišče, najde ga
 v branje zamišljenega, ni si upal ga motiti, zato je
 nekaj časa pri vratih mirno in tiho čakal. Zdaj
 Saint-Cyran glavo vzdigne, se k njemu obrne rekoč:
 „Glejte, gospod Vincencij, kaj berem! Sveto pismo
 je; Bog me je razsvetil, da ga popolnoma umem;
 smem reči, da se v moji pameti bolj sveti, kakor
 samo v sebi.“ Preteklo je nekoliko dni, ko je Vin-
 cencij v cerkvi Notre-Dame maševal; po maši ga
 gre obiskat. Opat se je bil v svojo izbo zaklenil in
 ko je čez nekaj časa sam prišel vrata odpirat, mu
 Vincencij reče: „Gotovo ste to pisali, kar vam je
 Bog danes pri premišljevanji v srce dal. „Res“, od-
 govori Saint-Cyran vesel, „moram reči, da mi je Bog
 veliko razsvetljenje dal in mi ga vedno daje; dal mi
 je spoznati, da *) . . . . (izustil je besede, katerih no-
 čemo ponavljati). „Kaj?“ reče Vincencij, „hočete svojim
 mislim bolj verovati, kakor Jezusovi besedi, ki je
 rekel, da je svojo cerkev na skalo zidal in da je pe-
 klenska vrata ne bodo zmagala; cerkev je njegova
 nevesta, zato je ne more zapustiti.“ „Res je, da je
 Jezus Kristus svojo cerkev na skalo zidal . . . . pa
 (odgovori Saint-Cyran); verjemite mi, gospod“, pravi
 Vincencij z žalostnim srcem, „da ste pravo pot zgre-
 šili; ne zanašajte se na svojega duha, ki vam misli
 daje, katere se čisto nič ne vjemajo s častjo, ki smo
 jo sv. cerkvi dolžni.“ A gospod! reče Saint-Cyran
 razburjen, vi s tako gotovostjo govorite — ali pa tudi
 veste, kaj je cerkev? „Gospod, pravi Vincencij, cer-
 kev je vidna družba vseh pravovernih kristijanov . . .
 definiral mu je cerkev“ z besedami katoliškega ka-
 tekizma. „Bežite, bežite, vi ne veste nič“, ga Saint-
 Cyran zavrne. „Tako nas sveta cerkev sama uči“,
 reče Vincencij; Saint-Cyran pa: „vi ste nevednež, res,
 da ne zaslužite, da ste prednik misijonske družbe,

*) Omisimus verba blasphematoria, ne infirmi scandalizentur.

bolje bi bilo, da bi vas izpodili, ne morem umeti, kako vas med seboj imeti morejo.“ „Žalibog, da me med seboj imajo; moja nevednost je večja, kakor si misliti morete“; in ko bi po pravici z menoj ravnati hoteli, bi me že zdavnej bili od sv. Lazarja spodili“. „Vi ne veste nič, vi ste nevednež“; to so bile zadnje besede, katere je Saint-Cyran pred Vincencijem izustil; tako je pa tudi navadno govorjenje napuhnjenih krivovercev, ki hočejo s tem usta nasprotnikom zamašiti in vsakemu podučnji pot zapreti. V teku bojevanja s krivoverstvom je imel Vincencij še veliko trpeti, Saint-Cyran in njegovi privrženci ometavali so ga s zasramovanjem in krivičenjem. Zares, sram bi nas moralo biti, ako bi tu hoteli naštevati in zavračati vse krivičenje in natolcevanje, s katerim so Vincencija posuli, duhovna, katerega je takratni vek občudoval in sv. cerkev v vrsto svojih Svetnikov postavila. Na vsak način pa je to zasramovanje, natolcevanje in krivičenje nam v dokaz, da je Vincencij, če ne z orožjem učenosti, saj s sveto gorečnostjo, z globokim prepričanjem in iz lastnega nagiba janzenizem zatiral. Tako goreče pa, ko se je za resnico potegoval, ga vendar nikoli niso videli razburjenega, vedel je do zadnjega trenutka z gorečnostjo in učenostjo vedno ljubezen in krotkost sklepati.

Po zadnjih razgovorih, katere smo zgoraj omenili, se je Vincencij jel napuhnjenega krivoverca ogibati in — rekel bi, čisto je prijazno zvezo z njim razdril. Da bi pa njega in tiste, ki bi ga znali posnemati, pogubljenja rešil, je še zadnji in določni boj poskusil. Ravno je to reč pretresoval, ko zve, da se Saint Cyran misli v svojo opatijo povrniti. To priložnost je Vincencij porabil in se k njemu podal, kakor da bi se hotel od njega posloviti. Prizadeval si je najprej ga udobrovoljiti, potem pa mu je živo pred oči postavljaj dolžnost se rabsodbi sv. cerkve podvreči in določila Tridentinskega zbora spoštovati. Konečno ga je opomnil onih (od Saint-Cyrana) izustenih napčnih trditvá, ki so cerkvenim naukom naravnost nasproti ter še dostavil: „Gotovo pa se boste zgubili, ako se

predrznete v labirint teh zmotnjav še dalje tavati; to vendar vedite, da sami v pogubljenje greste; kar mene zadeva, moram reči, da vas ne bom posnemal, pa tudi moja družba ne.“ Gorečnosti in ljubezni poln mu je tako živo na srce govoril, da Saint-Cyran še besedice ni spregovoriti mogel, bled in otrpnjen kakor zid je stal in strmel. — Saint-Cyran je v Poitou od-potoval in čez dva meseca Vincenciju razžaljivo pismo pisal, ki je bilo polno surovosti, zvijač in zmot, s katerimi je svoje izustene krive nauke braniti in zagovarjati hotel. Janzenisti trdijo, da Vincencij na to pismo ni nič odgovoril, vendar, ko je Saint-Cyran spet v Pariz prišel, ga je obiskal, se mu za vse zahvalil, in mu pri vsaki priložnosti svoje spoštovanje naznanjal. Ne dolgo, bilo je 14. maja l. 1638, so Saint-Cyrana na povelje kralja ali prav za prav Richelieu-ja v ječo (v stolp de Vincennes) zaprli. O vzrokih tega zopora se je marsikaj govorilo, a pravi vzrok iskati je v nasprotnih značajih kardinala in Saint-Cyrana. Richelieu namreč ni mogel trpeti, da bi se kdo zoper cerkveno ali državno vlado povzdigoval, Saint-Cyran je pa s despotizmom hotel vse vladati in nobenega zapovedovalca zraven sebe videti ni mogel. Ta dva moža toraj nista mogla ob enem in zraven eden drugega na klopi sedeti. Med tem, ko je bil Saint-Cyran zaprt, so se njegovih papirjev polastili, da bi imeli, česar bi ga tožili. Od Richelieu-ja poslani preiskovalci so našli sicer veliko spisov, ali še več so jih Cyranovi prijatelji poskrili. Vendar že v tem, kar so v roke dobili, so našli toliko spodtikljivega, da so lahko napčnost Saint-Cyranovih krivih naukov dokazali.

O pravdi Saint-Cyranove zadeve so pisatelji raznih mislij. Šestnajst prič je bilo zaslišanih, a vsa njih pričanja so bila za Saint-Cyrana neugodna. Še zaslišanje in zagovarjanje opata priča zoper njega; tako saj njegovi pripovedujejo. S prvega je Laubardement obravnavo vodil, a temu sodniku, ker je lajik, Saint-Cyran ni hotel odgovoriti; zato je moral dr. Lescot, Richelieu-jev spovednik, pozneje Chartreski škof, njegovo mesto prevzeti. „Corpus delicti“ v tej pravdi so

bili 4 v pismu, katerega je krivoverec na Vincencija pisal, izusteni stavki, in še neko drugo pismo, ki ga je neka redovnica iz Poitiers na Saint-Cyran pisala, in v katerem so se ravno iste zmote nahajale. Trdi se, da je Vincencij vjetega Saint-Cyran obiskal in mu svoje sočutje izrazil. Vendar je, od Richelieu-ja vprašan, v svoji resnicoljubnosti in iz ljubezni do sv. cerkve naklepe in hudobne namene prenaleduha odkritosrčno razodel. Če je tudi osebo čislal, Saint-Cyranovih naukov ni mogel čislati; to nam pričajo Vincencijevi nagovori do misijonarjev, to pričajo pisma, posebno dva, katera je misijonarju d'Horgny v Rim pisal, ki se je, kakor se dozdeva, novim naukom nekoliko vklanjal. Ta pisma so tolikanj važnejša, ker se v njih ljubezen in skrb pravega očeta do svojih duhovnih sinov razdevate, pa tudi zato, ker se v teh dveh pismih *) nahajajo glavni členi že zgoraj omenjenih krivoverskih naukov, katere je Saint-Cyran izustil v

*) Iz imenovanih 2 pisem, ki obsegate 30 strani, in katere v izvornem staro-francozskem jeziku pred seboj imamo, navedemo to-le:

A. M. D' Horgny à Rome.

Paris 25 juin 1648.

Monsieur!

Votre dernière lettre dit deux choses: l'une que nous . . . . et l'autre, que nous avons mal fait de nous déclarer contre les opinions du temps. To je: V svojem zadnjem pismu govorite o dveh stvareh, prvič, da . . . . in drugič, da smo napčno ravnali, ker smo mnenji časa nasprotovali . . . . . Kar toraj zadeva drugi del vašega pisma, namreč, da smo napčno ravnali, ker smo se ustavljali mnenji časa, blagovolite presoditi vzroke, ki so nas nagibali tako storiti. Prvi vzrok je moja služba kot dvornega svetovalca v cerkvenih zadevah; v tem (posvetovanji) je bilo vse contra: Kraljica, gospod kardinal, g. kancler Séguier in g. penitencijar Bail. Iz tega lahko sprevidite, da se nisem mogel neutral držati. Izid je pokazal, da je bilo prav, da sem tako ravnal. — Drugi vzrok je znanje naklepa, ki ga ima začetnik novih naukov, namreč razdžati in spremeniti sedanji stan cerkve in ji dati prvotno ustavo. Sam mi je nekega dne rekel: Božja volja je, sedanjo cerkev pokončati — in da tisti, ki si prizadevajo, jo v tem stanu ohraniti, zoper njegove namene ravnajo. Ko sem ga pa s tem zavrnil, da take pretveze le krivoverci imajo, kakor na pr. Kalvin; mi je odgovoril, da to, kar je Kalvin rekel in storil, nič ni slabega, le slabo se je branil. — Trije ali štirje papeži so Bajeve krive nauke, katerih se Janzenij drži, zavrgli; to je storila tudi Sorbona leta 1560.;

svojih pogovorih z Vincencijem. Da pa Vincencij pre-nareduha takoj ni pri cerkveni vladi naznanil, je njegova ljubezen storila, katera, kakor sv. pismo pravi, „nič hudega ne misli,“ in vsled besed našega Izveličarja, ki pravi, da moramo brata, ako se zagreši, med

najstarejši in modrejši udje te fakultete novim naukom nasprotujejo, in sedanji papež so krivi nauk »o dveh poglavarjih«, katerega so zlobneži upeljati hoteli, zavrgli; in to je moj tretji vzrok.

Četrty vzrok je pismo papeža Celestina do nekaterih duhovnov, ki so o milosti krive nauke učili, katere so pa francozki škofje zavrgli. Ta papež piše: »Timeo, ne connivere sit, hoc tacere; timeo ne illi magis loquantur qui permittunt illis taliter loqui; in talibus causis non caret suspicione taciturnitas, quia occurreret veritas, si falsitas displiceret; merito namque causa nos respicit, si silentio faveamus errori.« (Epist. 2. ad episc. Gall.) Po-rečete mi, te besede le škofe zadevajo, in ne posamezne duhovne; jaz pa vam povem, brž ko ne, tudi posamezne, ki greh vidijo, in se mu ne ustavljajo, kolikor je v njih moči. Poglejmo zdaj, o čem se reč suče. Pravite mi, da je Janzenijeva knjiga, v kateri je govorjenje o pogostem obhajilu, vsega kriva, ali znabiti zloraba tega presvetega zakramenta. — Res je, gospod, da je, žalibog! le preveliko takih, ki ta sv. zakrament zlorabijo, med katerimi sem tudi jaz revež; zato vas prosim, molite za me, da mi Bog prizanese; vendar moram reči, namesto, da bi branje te knjige ljudi navduševalo za sv. obhajilo, jih odvraca od sv. obhajila. Ni več tistega hrepenenja po tem sv. zakramentu, kakor je bilo nekdanj, ne v velikonočnem času ne ob praznikih. Župniki Pariške nadškofije tožijo, da imajo sedaj veliko manj obhajancev za veliko noč, kakor v poprejšnjih letih. V fari sv. Sulpicija jih je letos 3000 manj bilo, kakor druga leta. Gospod župnik sv. Miklavža du Chardonnet je po velikej noči družine sam obiskoval in po drugih obiskovati ukazal, pa mi je ove dni rekel, da je našel 1500 faranov, ki niso velikonočnega sv. obhajila opravili; tako je tudi drugod. — V samostanih ni ga več sv. obhajila, redko kedaj se najde duša, ki bi se prvo nedeljo meseca ali v praznikih Božji mizi približala, samo pri Jezuitih se je še stara navada ohranila in ravno to je Saint-Cyran tako peklo, da jih je počrnil. G. de Chavigny je un dan enemu svojih prijateljev rekel, da sta Saint-Cyran in Janzenij sklenila ta sveti red zavoljo njegovih naukov in delitve svetih zakramentov čisto počrniti; jaz sam sem ga slišal tako reči.

Odkar je g. Arnauld, ki je knjigi svoje ime dal, videl, kako se njegovim naukom «o očitni pokori» in «o pokorjenji» ki ga je pred sv. obhajilom upeljati hotel, od vseh strani nasprotuje, je prišel v veliko zadrego, a izvil se je iz te zadrege z «deklaratorično odvezo». Bodi si kakor hoče, zmota je, kakor pričajo: nadučenik iz Navare, najglasovitejši učenjak tega veka, g. penitencijar Bail, gg. Cornet in Coqueret, ki so ravno o tej zadevi zbor imeli.

4 očmi posvariti, predenj cerkvi povemo. Za drugo pa so mu bile Saint-Cyranove besede le izrodek enega človeka in ne kake krivoverske družbe, ki se začinja ustanavljati. Namen krivoverstvo ustanoviti, je bil še vsem, posebno Vincenciju skrivnost. Ko se je pa zarad od Janzenija spisane knjige „Augustin“ s prepirljivimi vprašanji vojska vnela, ko je tudi Arnauld svoj spis o pogostem obhajilu izdal, ko so se v cerkvi in državi jele ločitve in zmešnjave kazati, ki so na šole in duhovna društva vplivale, je Vincencij spoznal, kam peljajo Saint-Cyranovi prijazni pogovori, in kaj hoče prizadevanje, s katerim je hotel njega in njegovo družbo na svojo stran dobiti. Njegova živa vera se je prestrašila takih naklepov, toraj je sklenil vse storiti, da sebe in svoje vbrani, papeža in škofe pa nakloni zmoti z vso oblastjo in cerkvenimi kaznimi se zoperstavlja. Predenj o tem spregovorimo, moramo nekatere zgodovinske dogodke omeniti. Tudi v ječi Saint-Cyran ni nehal na svoje privržence vplivati. Pisal je brez števila veliko pisem. Pripravljal jih je na objavo svoje knjige, kateri je za sv. Pavlom in Augustinom prvo mesto naklonil, ter jo „pobožnost poslednjih časov“ imenoval. Ta knjiga je bila glasovit „Augustinus“, ki je l. 1640. izšla. Še le po smrti pisatelja tiskana je našla dovolj braniteljev in svojo pravo domovino na Francozskem, katero so dolgo časa na to pripravljali. Saint-Cyran si jo je dal v ječo prnesti, da bi jo prebral in branil. Ko je leta 1643 dva mesca po Richelieu-jevi smrti oproščen bil, mu je bila bula papeža Urbana VIII. izročena, v kateri so bili krivi nauki „Augustina“ zavrženi. Bulo prebravši reče: „Prevzeli so se, treba jih bo na dolžnost opomniti.“ Janzenisti so jeli nasprotovati, Arnauld je prevzel branitev ter zoper bulo pisal, o kateri pravi, da je „subreptitia“ (Vide Propos. damnata Nr. 31...) Njegove 3 apologije so Saint-Cyranu veliko veselje napravile, češ, da bo po smrti tako iskrenega in hrabrega boritelja sv. resnici zapustil. Še to veselje je dočakal, da je knjiga o pogostem obhajilu izšla — kajti umrl je 11. oktobra še tistega leta.

Drugo poglavje.

Vincencij v boji.

Tudi po smrti svojega poglavarja, Janzenisti niso mirovali; prizadevali so se — na vsak način Vincencija na svojo stran dobiti; pa jim je spodletelo. Kakor smo že omenili, je prišla leta 1643 knjiga „o pogostem sv. obhajilu“ na svetlo. Prizadevali so se jo ostrupiti kolikor je bilo le mogoče. Predenj, ko so jo v boj poslali, so si vedeli zanjo odobrenje več škofov pridobiti. Pa le knjižico so škofom v pretres poslali, uvoda knjige pa ne, a ravno v uvodu je ves strup zmote zakrit, in ravno to je vnelo vojsko, in vsled tega se je Vincencij očitno na bojišče podal. Barcos namreč v uvodu pravi: „Sv. Peter in sv. Pavel sta poglavarja cerkve, vendar sta le en poglavar.“ S tem pa je tajil papežev primat in samovladno ustavo sv. cerkve. Ta stavek so v Rimu naznanili; da bi se branil in zagovarjal, je Barcos svoje učenjake in sporočila tje poslal. Vincencij se je v zvezi z Mazarinom za zavrženje te zmote tako poganjal, da je meseca prosinca l. 1644 mnenje o dveh poglavarjih od sv. prestola kot zmota zaznamovano bilo. — Več ostalih Vincencijevih pisem kaže, da se je ravno takrat tudi za to poganjal, naj bi se knjiga o pogostem sv. obhajilu v Rimu obdodila. S čudno bistroumnostjo je spoznal, kak strupen sad in hude nasledke vsebina te knjige zakriva; zatoraj je zlasti svoje opozarjal, kako zmotljive in nevarne nauke ima. O tej zadevi je pisal dve obširni pismi misijonarju D' Horgny-u,*) ki je, kakor se dozdeva, se novim naukom vklanjal ter rekel, „da ta knjiga zametuje le zlorabo sv. obhajila, sploh pa je srečen uspeh imela.“ Vincencij mu pa ravno nasprotno mnenje pred oči stavi in dokazuje, da imenovana knjiga namerava sv. mašo in obhajilo odstraniti, duhovne in verne od altarja ločiti. Če se bo pa sv. obhajilo odpravilo, mora tudi spoved zaostati, po takem se bosta

*) Glej stran 128 in 129.

ravno tista dva zakramenta, katera bi kristjani najgostejše prejemati morali, odstranila — in ravno to je namen prenareduhov. Čudno je, s kakoršno bistroumnostjo je Vincencij hudobni Arnauldov namen v imenovani knjigi zasledil. — Ko je Arnauld videl, da so ga od vseh strani zgrabili, je pojasnovati hotel, kar je pisal, a s tem se je še v hujše zmote zamotal, tako, da se še iz poprejšnih ni zamogel rešiti.

To nam priča Vincencijevo prvo pismo do D' Horgny-a, v katerem je rečeno, da so se najgorečnejši in najzanesljivejši doktorji Sorbone pri sv. Lazarji zbirali ter se posvetovali zastran tega vprašanja. Tu storjeni sklepi so pozneje ravnilo Sorbone v enakih zadevah bili.

V Rimu so Arnauldovo knjigo obsodili in nje vsebino kot zavržljive nauke zaznamovali. Med stavki, katere je papež Aleksander VIII. leta 1690 zavrgel, sta dva, ki ravno to povesta, kar smo iz Vincencijevih ust glede sv. obhajila in spovedi slišali. Od teh dveh stavkov se sme reči, kar je Bossuet od onih iz „Auguština“ posnetih peterih rekel: „duša knjige so, da, knjiga sama.“

Vincencij se je kakor z bistroumnostjo tako tudi z določnostjo v boj podal. Če je bil spis „o pogostem sv. obhajilu“ manifest ali napoved vojske, so bile bukve „Auguština“ trdnjava, v kateri so se janzenisti branili. Povod vojski je bila vsebina tega folijanta. Leta 1649 je Miklavž Cornet, doktor Navarskega kolegija Bossuetov učenik in sindik bogoslovja, vsebino Auguština v 5 stavkov skrčil in Sorboni v pretres izročil. Ti stavki so:

1. Aliqua praecepta Dei impossibilia sunt etsi conantibus et volentibus justis.
2. Interiori gratiae nunquam resistitur.
3. Ad merendum . . . non requiritur libertas a necessitate sed a coactione.
4. Semipelagiani admittebant praevenientis gratiae necessitatem . . .
5. Semipelagianum est dicere: Christum pro omnibus . . . mortuum esse.

Sorbona je stavke prevzela ter se je z večino glasov določilo, da se morajo pretresovati. Tudi so se komisarji izvolili, ki bodo o tem poročali. Med tem, ko so učeni te reči preiskovali, je dr. Saint-Amour 60 prijateljev svoje stranke nagovoril, naj bi se nasproti taki „zlorabi“ na parlament sklicali. Katoliški učenjaki, ki so videli, da so se cerkvene zadeve pred posvetno sodnijo prenesle, so sklenili vso stvar Rimskemu sedežu v presojo izročiti. Pa še bolje bi bilo, so djali, ako bi, ne univerziteti, ampak škofje skupno si od papeža razsodbo izprosili. Sklicali so toraj leta 1650 zbor; zbrani škofje so morali eno izmed teh dveh reči izvoliti: ali po svoji pravici, katero si je galikanska cerkev napčno prilastovala, v prvi inštanciji razsoditi, ali pa vso zadevo na papeža zavaliti. Zbor pravilne razsodbe ni mogel skleniti, ker bi debate bile pre dolgo časa trajale, škofje pa tako dolgo niso mogli skupaj ostati; ni jim bilo drugo storiti, kakor zadevo na papeža zavaliti. In res so škofje enoglasno sklenili pismeno se do sv. očeta obrniti. Le ena reč jih je strašila: parlament je imel navado se v vsako stvar vtikati, lahko, da bo tudi rekurzu v Rim pot zamašil zlasti gledè peterih stavkov, katere so janzenisti že tako njegovemu varstvu izročili. Tudi so se bali, da bodo med njimi samimi, kakor se v takih zborih večkrat zgodi, razprtije navstale, toraj so si pomagali s tem, da so določili: vsak za se naj podpiše prošnjo, katero je Vabreški škof Habert do sv. očeta sestavil. Razgovori zarad omenjene pismene prošnje vršili so se pri sv. Lazarju vpričo Vincencija. Navzoči škofje so jo podpisali takoj vsak za se; drugim škofom poslale so se kopije, da se podpišejo. Ravno tako so raznim redovnikom v Parizu kopije za podpis izročili. Hoteli so namreč, da bi vsa francozka duhovščina v prošnji zastopana bila in da bi se sv. Oče naklonili prej ko mogoče o tem svojo sodbo izreči. Pri tej priložnosti je posebno Vincencij razvijal svojo gorečnost. Že nekaj let je branil Božjo resnico zoper Janzenijške krive nauke. Njegova služba v dvornem svetu za cerkvene zadeve, natančno znanje hudobnih naklepov za-

četnika novih nauk, razsodba, s katero so se zavrgli od Janzenistov pa se še vedno trdovratno trdili, končno misel, da bi njegovo molčanje znali krivo razlagati, češ, da je z Janzenisti potegnil, vse to ga je primoralo, da je jel gibanju očitno nasprotovati, kakor v pismu *) na D' Horgny-a sam spoznava.

Škofom, ki pri zboru niso navzoči bili, poslal je Vincencij pisanje polno časti in spoštovanja do njih posvečene osebe. Skorej vsi so se podpisali. Nekateri se za zdaj še niso mogli določiti, nekateri so podpis pa odrekli. Lusonski škof ni dal nobenega odgovora. Vincencij mu je toraj 23. aprila 1651 vdrugeč pisal po besedah apostolovih: *insta opportune, importune; obsecra, increpa in omni patientia . . .* Od škofov Pavillona in Cauteta je dan poprej pisanje dobil. Ta dva škofa namreč nista bila z Janzenisti v nobeni drugi zvezi, kakor da sta jim zarad njihovih strogih nauk nekako blagovolno nagnjenje naznanjala; dala sta Vincenciju sicer odgovor, a prošnje na papeža podpisati nista hotela; seveda iz nekake, rekel bi, napčne miroljubnosti, kajti tudi nasprotnega od 11 škofov sestavljenega pisma nista podpisala. Ta na neutraliteti sloneča slabost, ki resnico in zmoto na eno stopnjo stavi, in kateri je, žalibog, v 17. veku veliko pobožnih in izvrstnih mož podvrženih bilo, je za Janzeniste bila velika sreča. Omenjena škofa sta mislila, ako krivoverce v miru pustijo, jim bosta s tem orožje iz rok izvila; tako pa so dobili nasprotniki še večjo prostost svoje krive nauke brez strahu širiti. Vincencij je tema dvema škofoma vdrugeč pisal ter razkazal, kako nevarno je tako ravnanje in kako prazni so njih izgovori. Če to pismo za zdaj tudi ni vspeha imelo, je saj povzročilo, da sta oba škofa vendar še nekoliko časa med mejami sv. pokorščine do papeža ostala. Če je pa Vincenciju pri nekaterih spodletelo, se mu je vendar to posrečilo, da je od 88 škofov t. j. od večine francozke duhovščine podpise dobil. Drugi so, ali popolnoma molčali na p. Pavillon in Cautet,

*) Zgoraj stran 129.

ali pa so tej prošnji nasprotno pismo na papeža podpisali. Ti poslednji, katerih je bilo kakih 11 ali 12, niso janzenizma branili, le z obnašanjem drugih škofov v tej zadevi niso bili zadovoljni.

Ko so prenapreduhi videli, da se na škofe ne morejo zanašati, so sklenili svojo reč v Rimu sami braniti. Imeli so že takrat stalnega opravnika v Rimu. Videti, da je njih zadeva v nevarnosti, so mu poslali še dva doktorja na pomoč. Tem agentom je Vincencij Hallier-ja, Joisel-ja in Lagaulta nasproti postavil in v Rim poslal; vsi trije so bili doktorji Sorbone in najbolj učeni imenovane fakultete. Bili so v prijazni zvezi z Vincencijem in so se mu prostovoljno ponudili braniti Božjo resnico. Stroške za potovanje in stanovanje v Rimu so prevzeli Vincencij, Olier, in Bretonvilliers. Njih ravnanje je vodil Vincencij, njemu so tudi poročali, kako in kaj v Rimu delajo. Vse je poskusil, da jih je podpiral na Francozkem in Italijanskem, dobil jim je priporočilna pisma od kralja ter je svojim v Rimu stanujočim misijonarjem naročal, naj jih krepko podpirajo. Bil je pa tudi zadnji čas, da so v Rim dospeli. Krivoverski doktorji so — kakor krivoverci že navado imajo, -- po mestu razstlali, da so prišli resnico braniti; trdili so, da niso Janzenisti, za janzenizem še ne marajo, le za milost Jezusa Kristusa se želijo potegniti; janzenizma pa ni nikjer, to ime so si nasprotniki izmislili. Katoliški doktorji so toraj morali, da si ohranijo svoje stališče, razjasniti za kakakoršno reč se mislijo vojskovati in očitno naznaniti, da so prišli — ravno janzenizem pobijati, ki že 10 let v cerkvi na Francozkem nemir dela in pravoverne moti. Tako so pravdo sprožili.

Vincencij je pri dvoru posebno kraljeve prince priporočilnih pisem prosil; a takratno rogoviljenje v Parizu je kraljevo pozornost na druge reči obrnilo. Svoje poročevalce v Rimu je vedno navduševal, sam pa neprenehoma molil, naj bi Bog nasprotnikom orožje odvzel in razne stiske, v katerih so se do njega kot od Božje previdnosti izvoljenega pomočnika obračali, odvrnil. Pravoverni doktorji so bili od vseh strani za-

puščeni, vendar niso zgubili srca; treba jim je pa res tu poguma bilo. Janzenisti so se iz vseh moči prizadevali, da bi se čas njihovih zadev zavlekel, modro in počasno ravnanje rimskega dvora so v svoj prid obračali in čakali smrti že 80 let starega papeža. Katoliške poslance, ki so do malega že vse bili potrosili, so s takim pridrževanjem še bolj v stisko spravili, ter jih še z obrekovanjem in lažmi počrnili. Tako se je pokazala pobožnost in čednost Janzenistov! Pa še predrznili so se reči, da ne dobijo audijence, da se njih spisi na stran polagajo i. t. d. Vse to ni moglo srčnosti pravovernih učenjakov pretresti. Pisali so Vincenciju, da so pripravljene za sv. resnice tudi kri preliti; nič pa tudi ni moglo čudne dušne trdnosti starega papeža Inocencija X. vtruditi. Za taka poročila je Vincencij Boga hvalil in je blagoslavljal zveste in v veri tako močne poslance.

Bližal se je čas, ko je imela stvar dognana biti. Ko Janzenisti v Parizu to zvejo, pošljejo novih pomočnikov v Rim, med njimi glasovitega oratorijana o. des Mares, glavnega boritelja svoje stranke. Zahtevali so, naj se razsodba še odloži, a Inocencij X. tega ni dovolil, ampak je ukazal, naj svoje nazore in nauke v zboru jasno in kratko razložijo. V tem slovesnem zboru je o. des Mares vso umetnost svoje zgovornosti pokazal; njegov govor, ki ni bil nič drugega, kakor deklamacija brez konca, je trajal celi Božji dan. Inocencij X. je imel zadosti in je prepovedal še drugo zaslišanje.

Pregledal je vse hudobne naklepe nasprotnikov in sklenil zadnje določilo storiti. Neko jutro se je v molitvi Bogu priporočil, poklical tajnika ter mu v eni sapi narekoval bulo: *Cum occasione*“ v kateri je 5*) zgorej imenovanih stavkov zavrgel.

Bula: „Cum occasione“ in nove homatije.

Ko so bulo v Parizu dobili in jo je Vincencij prebral, se je veselja topil; z navdušenostjo je za to

*) Glej stran 132.

Boga hvalil ter še druge prosil, naj z njim Boga hvalijo. Takoj je poročal svojim oddaljenim misijonarjem o tej veseli novici, naznanjal jo je pa tudi onim škofom, ki so zanjo prošnjo do papeža podpisali.

Kakor se je poprej z gorečnostjo krivim naukom in zmotam zoperstavljal, tako je sedaj kazal sočutje in ljubezen za one, ki so v zmoto zabredli. Zato je na vsak način zabraniti hotel, da bi zmagovalci preveč ne kazali, da so zmagali; za premagane bilo bi to grozovitejša in občutljivša rana, kakor pobje sam, in znalo bi novo vojsko povzročiti. V ta namen je obiskoval doktorje in prednike raznih redov, ter jih prosil, naj se v zasebnih in očitnih razgovorih med mejami treznosti in zmernosti držijo; z onimi pa, ki so se trdovratno za zmoto poganjali, z vso častjo in spoštovanjem ravnajo. Da, še Saint-Cyranove učence, ki so v samostanu Port-Royal stanovali, je obiskal. Cele ure se je z njimi pogovarjal ter jih pohvalil zaradi njihove vsestranske vdanosti in pokorščine in jim vso čast, spoštovanje in prijaznost na znanje dal. Ravno tako se je vedel proti tistim osebam visokega stanu, ki so zmoto pospeševali. Vsi so obljubili pokorščino določilu sv. očeta; žalibog, da so se te obljube v dejanji prelomile.

Leta 1653 so francozki škofje pod predsednikom kardinaljem Mazarinom razsodbo papeža Inocencija X. slovesno sprejeli — toraj Janzenisti niso mogli več omenjenih 5 stavkov braniti; ako bi jih bili pa še branili, bi se bili s tem sami iz cerkve izključili. Kako so si pomagali? Izumili so razloček med dogodkom in pravico (*question du fait et du droit*). „Priznavamo, so djali, da cerkev ima pravico določevati, je-li ta ali oni nauk prava ali kriva vera; a v razsodbi, je-li ta nauk res in ravno v tem spisu zapopaden, se zna motiti. Peteri stavki, kakor so v buli navedeni, so res kriva vera, a razun prvega, se ne najdejo v Janzenovih bukvah.“ S to zvijačo so od ene strani sicer naznanjali, da bulo s spoštovanjem sprejmejo, od druge strani pa so se še vedno krivih v „Augustinu“ izustenih navkov držali. Rekli so, da so sicer dolžni glede

vere se papeževemu določilu podvreči, glede dogodka pa niso pokorščine dolžni. Tako nasprotno ko je to govorjenje tudi bilo, se je vendar marsikateremu dopadlo; zato so francozki škofje leta 1564 določno izrekli, da so peteri stavki v Janzenijevem pomenu zavrženi. Inocencij X. jih je zato le pohvalil. Tudi njegov naslednik Aleksander VII. je svoje misli o tem slovesno izrekel 2 septembra 1656; da papeževa bula onih 5 krivoverskih nauk v tem pomenu zametuje, v katerem jih bukve „Auguštin“ imajo. Janzenisti videti, da so od vseh strani pobiti, so jeli tajiti, češ, da ti stavki še v „Auguštinu“ niso, nihče jim še tega ni dokazal, le oslepljene, od strasti otemnjene oči zamorejo kaj takega v „Auguštinu“ najti. S tem pa so nasprotovali ne le očitnim dogodbam, ampak tudi samim sebi. Konečno so obstali, stavki, kakor so v buli navedeni, imajo tisti pomen, v katerem jih je Janzenij pisal, tudi so v resnici iz njegovih bukev posneti. Najpredrzejši med njimi pa se še zdaj niso popolnoma vdali, trdili so vedno, da se jim je s tako obsodbo krivica zgodila, kajti njihovi nauki so nauki sv. Avguština in sv. Tomaža Akvinskega o djanski milosti. Razstlali so povsod, da niso krivoverci, ako se v tem razsodbi cerkve zoperstavlja — ne verski resnici, ampak le dogodku nasprotujejo.

Da se širjenje krive vere ustavi in nasprotnikom pot za izgovore zapre, so leta 1657 francozki škofje zbor sklicali ter mu načrt glavnih verskih resnic, ki je obsegal tudi vprašanje „o pravici in dogodku“, predložili; vsi so ga morali podpisati. Drugi načrt „vere“, ki je obsegal nauk o dveh poglavarjih so predložili, in bilo je določeno z žuganjem najojstrejših kazni, da ga morajo podpisati vsi, tudi redovnice po samostanih. Tako pa ste nastali dve stranki v taboru novovercev: tistih, ki se niso hoteli podpisati in onih, ki so sicer pokorščino hlinili ter se podpisali, akoravno svojih misli niso spremenili. Ta načrt so tudi škofje podpisali in duhovnom svojih škofij podpisati ukazali. Samo 4 škofje so podpis odrekli, med katerimi sta bila Pamierski in Aletški. Vincencij

je s Pavillonom. Pamierskim škofom še tako dolgo v prijazni zvezi bil, dokler je ta še katoliško mislil in ga vabil k duhovnim vajam k sv. Lazarju. Vendar ni več dočakal žalostnega odpada tega moža, ki ga je tako skrbno vzgojil in tolikanj ljubil.

Sv. Vincencij po dokončani vojski.

a) Črtice miroljubnosti in pravovernosti.

Tolike hinavščine, prekritosti in zvijačnosti Vincencij pri novovercih ni sumil, Hallier in Lagault sta ga morala o tem še le podučiti. Ni moči povedati, s kakoršno krotkostjo in ljubeznijo je Vincencij vedel z njimi občevati, zato mu je takega svéta treba bilo. — Ravno v ta čas spada njegov spis na D' Horgny-a,*) v katerem razlaga dolžnosti misijonske družbe do novovercev. Vincencij pravi: „O imenovanih prepirljivih vprašanjih se ne smemo ne prepirati, ne razgovarjati, tudi iz lece o tem ne govoriti; še omenjati jih ne smemo, razun, če smo vprašani, in takrat je treba previdno govoriti. 2) Nobenemu izmed svojih ni dovolil, da bi smel o tem misliti, kar sam hoče; ukazal je take, ki se njegovega navoda ne držijo, odpraviti iz družbe. Tega pravila se je držal tudi še po razglašenju bule Inocencija X.; o spravi v verskih rečeh ni hotel nič slišati. Rekel je: Reč je razsojena. Mi ne moremo svoje vere po nazorih gospodov Janzenistov ravnati; oni morajo svoje nazore in svojo voljo glavarju sv. cerkve podvreči.“ — 3) Njegova prva skrb je bila, svoje ovarovati okuženja krive vere. Toraj je vsakega izpraševal, od vsakega pozvedoval, kaj o teh vprašanjih misli. ter je brez usmiljenja izključil iz družbe tiste, ki njegovega svarjenja niso poslušali in ki so svojo razumnost višje cenili, kakor glas višjega pastirja. Kakih 14 je odpravil. Če so mu oporekovali, da družba najboljše glave zgubi, je rekel: bolje je, da so zunaj, kakor pri nas, z njihovim izstopom je družba le na dobičku. — Vendar

*) Glej stran 128—129.

je tudi pri tem ravnanji se držal besed sv. evangelija: Je izvedel, da je eden izmed njegovih kako besedo izustil, ki je na krivoverstvo cikala, ga je najprej k sebi poklical ter rekel: Gospod! vedite, da je janzenijška zmota ena najnevarnejših, ki so kedaj sv. cerkev kalile. Povem vam, da čisto posebno Boga hvalim zato, da me niso glavarji te zmote, katere sem poznal in v vrsto svojih prijateljev štel, v svoje zanjke dobili. Ni moči povedati, kako so se trudili, me na svojo stran potegniti, zavračal sem jih s tem, da sem jim kazal nauke in določila Tridentinskega zbora, ki je njihovim naukom ravno nasproti. Ko sem videl, da se svojih misli trdovratno držijo, sem, namesto jim še odgovarjati, tiho molil „vero“, in tako sem z Božjo pomočjo ohranil svojo vero“. — Še, če je zarad novih naukov posvarjenega kaznovati moral, ga vendar ni takoj odpravil, ampak poslal ga je v kako drugo naselitev misijonske družbe. Posebno pozornost obračal je na to, da je imela mladina zanesljive, zveste in pobožne učenike, duhovne neskaljene, čiste vere. Učenike pa, od katerih je izvedel, da se novim zmotam uklanjajo, je takoj iz službe djal. Nikoli ni dopustil, da bi njegovi janzenijške bukve brali, ampak je ukazal, na pregled in ponudbo prinešenih bukev ne sprejemati. Ne samo v glavni hiši pri sv. Lazarju je to ravnanje veljalo, veljalo je tudi za vse naselitve misijonarjev na Francozskem, kakor tudi po drugih deželah.

To ponižno pokorščino in udanost do sv. cerkve, kakor jo je od misijonarjev zahteval, je terjal tudi od hčer krščanske ljubezni. Za nič ni mogel trpeti, da bi se v njih srca tisti napuh vgnjezdil, ki se s posestvom prave vednosti baha, kakor so ga janzenisti redovnicam v Port-Royalu vedeli vriniti. „Ker morajo čiste, kakor angeli biti, ne smejo napuhnjene kakor hudiči, ampak pokorne in ponižne kakor otroci biti. Ne smejo svoje preračunjene nevednosti za podlago nepokorščine staviti, kakor so omenjene redovnice storile; „nevednost naj vam bo“, je djal, „povod, da se date s pripravnim srcem od svojih prednikov učiti in voditi.“ Rekel jim je: „Vaša dolžnost je

zdihovati k Bogu zarad tolikih nerodnosti, ki so med kristijani, njih potrebe v molitvi pred Boga nositi in svojo „vednost“ v tem iskati, da bošče pokorne brez prašanja po vzrokih pokorščine“.

b) Za ptuje.

Kar je svojim bil, je hotel tudi vsem onim duhovnim in posvetnim društvom biti, katerih duhovno vodstvo je imel. Utrjeval je škofe in doktorje v veri, posebno tiste duhovne, ki so se torkovih konferencij udeleževali. Naročal je udom teh konferencij in mladim bogoslovcem ugibati se novovercev in njih novih nauk. Tudi kraljevi materi je svetoval, naj mladega, nadepolnega kralja s studom do nove krive vere navduši, kakor je Ljudevik XIV. res v dejanji pokazal. — Kot dvorni svetovalec se je poganjal za to, da so se iz škofijskih sedežev, iz beneficij in drugih cerkvenih služb odstranili taki, o katerih se je vedelo, da so z janzenizmom okuženi; vedel je, da so lece v šoli in cerkvi viri zdravih nauk za vero in pobožno zadrževanje, in skrbel je, da so se možje z neskaljeno, čisto vero na take službe nastavljali. Je pa izvedel, da se v kakem samostanu ali v šoli janzenijski nauki trosijo, je tudi skrbel, da so se takim vrata odprla.

c) Za ponesrečene.

Koliko se je trudil, da bi tudi tiste, ki so v zmoto zabredli, na pot pokorščine pripeljal! Z gorečnostjo, vendar z ljubeznijo in previdnostjo je vedno z njimi ravnal. Največje zaupanje pa je na molitev stavil. Od molitve je rekel, da je najboljšo zdravilo zoper janzenijske bolezni. Veselil se je sicer, ako so učenjaki pero in čas v to obračali, da so sv. vero branili, še navduševal jih je za to, vendar na molitev in Božjo pomoč je še večje zaupanje stavil. Večkrat je svojim rekel: „Najboljšo orožje, s katerim janzenizem premagamo, je molitev in janzenijskim strastim nasprotne čednosti, posebno ponižnost in pokorščina duha, ki ste njihovemu napuhu nasproti;

ljubezen do zaničevanja, ki je njihovi častiželjnosti, priprostost srca, ki je zvijači, hinavščini in prekri-
tosti, krščanska ljubezen, ki je njihovemu sovražnju
nasproti.

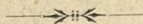
Sklep.

Tu smo v kratkem hoteli povedati, kako se je Vincencij janzenijškim zmotam ustavljal. Dozdeva se, kakor da bi se bila glavna naloga njegovega življenja s tem spolnila, vendar tudi še za druga vsestranska in velika dobra dela se je potegoval. O priložnosti razglašanja Vincencija svetnikom je neki doktor Sorbone rekel: „Kakor je Bog sv. Ignacija Lojolskega in njegov red poklical v boj zoper Lutra in Kalvina, tako je Vincencija in njegovo družbo ustanovil zoper janzenizem.“ In res, Vincencijevo gorečnost so pode-
dovali tudi njegovi nasledniki. Vsled nepretrgane ču-
jočnosti in previdnosti prednikov, vsakega odstraniti, ki bi se predrznil novovercem se vklanjati, se je zgodilo, da se družba z janzenizmom ni okužila, ampak neomadeževana ostala med tem, ko so druga društva v zmote zabredla. Ko je v začetku 18. veka janzenijška kriva vera zopet glavo vzdignila, je Bog dal misijonski družbi Janeza Bonnet-a za višjega prednika, ki jo je s svojo previdnostjo in modrostjo vseh nevarnostij ovaroval.

Da pa spet na Vincencija pridemo, moramo vprašati, odkod je izhajal njegov stud do krive vere? Previdel je nje žalostne nasledke, ki bodo Francozko trli. Strahovite razvaline, kakor jih je kalvinizem povzročil in katerih priča je Vincencij v svoji mladosti moral biti, so mu dale soditi, da bo ta nova kriva vera francozko deželo ravno tako izdelala, kakor se je nekdanj z angleško, nemško in z drugimi po Luteranstvu zgodilo. Mislil si je, novo katoliško življenje, ki je po tridentinskem zboru v prvi polovici 17. veka tako čudno se razcvetalo, veliko svetih mož rodilo ter tako čudno spremembo naredilo, janzenizem mora zadrževati, v janzenizmu vsi katoliški zavodi, dobra dela in ustanove največjega sovražnika imajo. In res,

ko je nova kriva vera jela se ustanovljati, zapazimo, da je jelo tudi vse katoliško gibanje zastajati. V tem veku ne nahajamo onih blagosrčnih duš, ki so polne junaške ljubezni, kakor so se videle poprej v službi ljubezni sv. Vincencija in jih še bomo videli; nova duhovna društva ne nastajajo; dobra dela so zaspala, svetnika ne najdemo nobenega v tem času. Na mestu navdušenih src, ki so za dobro vneta bila, se nahaja ledena, trda pravilnost, mesto maziljenja pobožne ljubezni, gospodari povsod neokusna strogost. Čistost je najti le še v bukvah, razvada in razujzdanost ste nje mesto prevzeli.

Nekrščansko gibanje 18. veka izvira iz janzenijške krive vere. Strahovita zveza med Janzenisti, nevernimi modrijani in kraljevo vlačugo, katere zavetišče so parlamenti, je povzročilo punt, ki je vso Evropo vnel. Nameravali so, kakor da bi hoteli le Jezuite pobiti, a prav za prav je vojska obrnjena bila zoper papeštvo in sv. Cerkev — to pa se je zamoglo zgoditi le potem, ko so janzenijski nauki v srcih ljudstva spoštovanje do cerkve zadušili. Take nasledke ima janzenizem. Janzenizmu se je zahvaliti, da so lajiki se v svetišče vrinili; on je duhovščino pred novega Pilata postavil in izdal cerkvene zadeve svetni sodnji, on je poskusil, kar se poprej ni zgodilo, cesarja poleg ali celo nad papeža staviti. Potem, ko je kakih 200 let se zoper papeža bojeval, se njegove sledi razgubijo v boju leta 1793, ko so sv. cerkev v krvi njenih lastnih otrok zadušiti hoteli. — Tak je janzenizem, tako je njegovo delovanje, tako je pridrževal katoliško prenovljenje, katero pospeševati je Vincencija Bog na Francozkem poklical bil. Smrt tega svetnika je tako rekoč začetek propada, vendar svetniki tudi po smrti v svojih delih živijo; videti toraj hočemo, kako je uživiljanje njegovih del začetek vstajanja katoliške vere in krščanske ljubezni.

Četrta doba.

Vincencijeve posamezna dobra dela krščanske ljubezni.

Prvo poglavje.

1. Duhovne vaje za razne ljudi.

„Vsa dežela je popolnoma pokončana, ker ni nikogar, da bi si k srcu vzela.“ Jerem. 12. 11. Te besede so žalibog le preveč resnične; da ne omenjamo onih ki v senci smrti sedijo, pogledajmo, kako se med nami (kristjani) godi, ako si Božjih resnic, katere z ustmi spoznavamo, k srcu ne jemljemo in na se ne obračamo? Brez premišljevanja so najtehtnejše resnice brez uspeha, ne ganejo, ne zagrejejo, tudi ne pretresejo, človek pozabi na svoj poklic, se vtopi v posvetno, in če tudi vse veruje, kar je Bog razodel, živi, kakor da ne bi nič veroval. Zato so se svetniki tolikanj poganjali, da bi kristjani s premišljevanjem Božjih resnic svojo vero oživljali in pri luči sv. vere svoj dušni stan preiskovali ter vse, kar grešnega najdejo, odstranili in se zanaprej tega držali, kar so v premišljevanji za dobro spoznali.*)

*) To je površni načrt duhovnih vaj. — So, ki bi radi duhovne vaje napravili, pa nimajo priložnosti in tudi ne vejo, kako. Takim podamo tu obširen načrt in razvrsteno tvarino, po kateri naj se pri premišljevanji ravnajo.

Prvi dan: Ob $\frac{1}{2}$ 6. uri jutrajna molitev in premišljevanje: Zakaj nas je Bog vstvaril, — do $\frac{1}{2}$ 7. ure; takoj ob $\frac{1}{2}$ 7. uri se moli: Angel Gospodov . . . in litanije sladkega imena Jezusovega. Ob 7. uri je sv. maša.

Ob 8. uri branje Tomaža Kempčana I. bukve 20. poglavje. Za duhovne so ob $\frac{1}{4}$ 9. uri Horae minores.

Ob 9. uri duhovno branje do $\frac{1}{2}$ 10. ure. — Od $\frac{1}{2}$ 10. do $\frac{3}{4}$ 11. ure izpraševanje vesti, pretresanje stanovskih dolžnosti, in priprava za spoved.

Ob $\frac{3}{4}$ 11. do $\frac{3}{4}$ 12. ure premišljevanje: greh. — Ob $\frac{3}{4}$ 12. litanije sv. Jožefa, in kratko obiskovanje sv. rešnjega Telesa. -

Zelo koristno je, ako se človek vrh svojih vsakdanjih pobožnostij vsako leto enkrat vsem posvetnim skrbem odpove, se za nekoliko časa v samoto poda, in samo na eno potrebno misli ter za svojo dušo poskrbi. Tako duhovno samoto priporočajo posebno sv. Ignacij Lojolski, sv. Karol Boromej in sv. Frančišek Zalezijan — ne samo duhovnim, ampak tudi posvetnim ljudem. Tako lepa ko je ta misel, izvršiti za vse sploh se ni dala, Vincencij je poskušnjo naredil ter svojo hišo vsem odprl, bodisi katerega stanu koli, če so le želeli duhovne vaje delati. Na se je obračal Jezusove besede: „Pridite k meni vsi . . . jaz vas bom poživil.“

S prvega so se te pobožnosti opravljale v zavetišču dobrih otrok; ker je pa tu prostora zmanjkalo, so se prenesle k sv. Lazarju, kjer se je — pa ne le tu, ampak tudi v drugih naselitvah misijonske družbe, — za blagor duš neizmerno veliko dobrega storilo. Kdorkoli se je oglasil, je bil z veseljem sprejet, in misijonarji so postregli vsakemu na duši in na telesu. Neki duhoven, ki je sam vse videl in slišal, piše o

Ob 12. uri Angel Gospodov in kratko izpraševanje vesti. — Ob $\frac{1}{2}$ 2. uri sv. rožni venec — (Vesperae et Completorium za duhovne.) Ob $\frac{1}{2}$ 3. uri duhovno branje do 3. ure; prosti čas. — Ob $\frac{1}{4}$ 4. uri premišljevanje: stanovske dolžnosti do 4. ure. — Ob 4. uri križev pot (Matutinum za duhovne.) Ob 5. uri branje iz Tomaža K. druge bukve 6. poglavje. — Potem priprava za spoved.

Od $\frac{1}{2}$ 6. do $\frac{1}{2}$ 7. ure premišljevanje: smrt. — Ob $\frac{1}{2}$ 7. uri litanije sv. Vincencija in obiskovanje sv. rešn. Telesa. — Ob 8. uri večerna molitev in priprava premišljevanja za naslednji dan: sodba.

Razvrstitev časa za drugi in tretji dan je, kakor prvi dan: premišljevanje pa je:

Drugi dan: Ob $\frac{1}{2}$ 6. do $\frac{1}{2}$ 7. ure sodba. — Ob 8. uri iz Tomaža Kempčana I. knjiga 15. poglavje.

Ob $\frac{3}{4}$ 11. do $\frac{3}{4}$ 12. ure drugo premišljevanje: Pekel.

Iz Tomaža Kempčana ob 5. uri se bere: I. knjiga 24. poglavje. — Ob $\frac{1}{4}$ 4. do 4. ure premišljevanje o krščanski ljubezni. Četrto premišljevanje od $\frac{1}{2}$ 6. do $\frac{1}{2}$ 7. ure: Kristusovo trpljenje.

Tretji dan: Prvo premišljevanje od $\frac{1}{2}$ 6. do $\frac{1}{2}$ 7. ure sv. maša ali sv. obhajilo. — Iz Tomaža Kempčana ob 8. uri se bere I. knjiga 23. poglavje. — Drugo premišljevanje od $\frac{3}{4}$ 11. do $\frac{3}{4}$ 12. ure Mati Božja. — Tretje premišljevanje $\frac{1}{4}$ 4. do 4. ure: Nebesa. — Ob 5. uri Tomaž Kempčan IV. knjiga 12. poglavje. — Četrto premišljevanje od $\frac{1}{2}$ 6. do $\frac{1}{2}$ 7. ure: Stanovitnost.

tem: „Vsi — revni in stiskani, bodisi katerega stanu koli, najdejo pri sv. Lazarju zavetišče in tolažbo; vsi se od Vincencija in od njegovih z veseljem sprejemajo. Velika vrata, stanovanje, obednica, vse jim je odprto. Videl sem tu ob enem svetne duhovne in redovnike, žlahtnike in dvornike, svetovalce in vojake, dijake, puščavnike in priproste kmetiče; Vincencij je hrepnel vsakemu pomagati, postreči in tolažiti. Hotel je, naj bi se v njegovi hiši vedni misijon obhajal. In res, vedno so prihajali in odhajali taki, ki so se želeli z Bogom spraviti, in svoje življenje poboljšati. Vincencij v to samoto vse vrste ljudi sprejema, jih za čas duhovnih vaj preskrbuje z vsem, česar potrebujejo, pa s tako ljubeznjivostjo, da so tudi najneobčutljivši ginjani in se poboljšajo. Že tak ljubeznjiv sprejem in prijazni razgovori si morajo srce pridobiti. Vincencij je sam rad — kedar so ga besede na to nanese — kakor za šalo hišo sv. Lazarja primerjal Noetovi barki, v katero so razne vrste živali sprejete bile. — Da bi pa še ženskam priložnost naklonil duhovne vaje opraviti, je hčeram krščanske ljubezni dotična sporočila dal, gospodično les Gras pa za duhovno voditeljico postavil.“

2. Korist duhovnih vaj.

Morda se nepotrebno zdi dokazovati, koliko duhovne vaje tudi posvetnim ljudem koristijo. Če bi nas tega tudi skušnja ne učila, nam duhovne vaje same svoj korist kažejo. In zakaj bi ne bilo za vsakega koristno in dobro, ako se posvetnemu šumu in blišču za nekoliko časa umakne in v samoti po navodu pobožnega voditelja Božje resnice premišluje, svoje dosedanje ravnanje pretresa, svojo vest v veliki spovedi očisti, si za prihodnost v molitvi vpričo Boga načrt novega življenja napravi ter za milost prosi zvesto potem načrtu živeti? „Na vsak način pa je vprašanje pastirstva važno, piše škof Galura, kako bi se tudi dušni pastirji tega sredstva poslužili v blagor njim izročeni ovčic, posebno takih, ki so že več let z greš-

nimi navadami premreženi. Gotovo ima dušni pastir dolžnost zgubljenе ovčice iskati, in vse poskusiti, preden jih žalostni osodi prepusti. Če toraj navadno opominjevanje in svarjenje nič ne pomaga, bi ne bilo dobro tudi z duhovnimi vajami poskusiti? Sv. Vincencij kaže v besedi in dejanji, kako pripravne so ravno duhovne vaje grešnike, če so se tudi že v največje pregrehe pogreznili, Bogu pridobiti; on pravi: „Komur pa duhovne vaje ne pomagajo, tega le čudež pobiljšati zamore. Kadar se je dušni pastir zadnjega sredstva poslužil — brez vspeha — sme z zaupanjem reči: „Gospod, ti veš, da sem s tem človekom vse poskušal, kolikor je bilo v moji moči, sem storil; je toraj tvoja sv. volja, da se ta z Jezusovo krvjo odrešena duša izveliča in ne pogubi, moraš čudež storiti.“ Kaj pa bodo svojemu višjemu pastirju Jezusu Kristusu rekli taki, katerim nič mar ni, ako njim izročene ovčice po grešnih potih letajo in v pogubljenje zabredejo? Pa pustimo to in poglejmo, kako so se duhovne vaje pri sv. Lazarju vršile. Že takoj od začetka se je tu marsikaj čudnega videlo. Kakor hišni oče v evangeliju je Vincencij k mizi vabil brez razločka vse: revne, slepe, kruljeve, kdorkoli se je oglasil; še pošiljal je svoje misijonarje, naj iščejo takih, ki se želijo v duhovnih vajah za nebeško ženitnino pripraviti. Vsaki dan so se v obednici videle osebe raznega stanu — iz mesta in iz dežele; revni in bogati, škofje in mašniki, dijaki in profesorji, vojaki in obrtniki, visoki gospodje in priprosti rokodelci, sploh vsi, kateri so se želeli z Bogom spraviti, so tu dobro došli. Postreglo se jim je z jedjo in pijačo — brezplačno — zato, da bi jih v samoti skrb za stroške ne motila. Zato pa je tudi blagoslov Božji ne le rosil — ampak z curkom tekelnava navzoče.“

3. Ugovor — odgovor.

Število pobožnih gostov je pa vedno naraščalo, tako, da so jih na leto po 700 do 800 računili, ki so samo pri sv. Lazarju duhovne vaje delali. Taka je bila

tudi v drugih naselbah misijonarjev, zlasti v Rimu, kjer je v 25 letih 20.000 oseb to pobožnost opravilo. Povsod so duhovne vaje rodile obilen sad, breme stroškov pa se je od dne do dne stežilo. Kakor smo omenili, se je vsem prihajajem brezplačno vse dajalo in vsled tega so se pri sv. Lazarju morali zadolžiti. Nekateri, ki so sicer pošteno mislili, a Vincencijevega duha in zaupanja poznali niso, so mu jeli pred oči staviti, češ da v hiši ni več prostora za toliko ljudi, tudi se bo družba preveč v dolgove zakopala, kar bo njeno delovanje zadržavalo, konečno, da so med temi, ki tu sem zahajajo, taki, ki ne pridejo iz pobožnosti, ampak le, da se za nekoliko dni zastonj pasejo. Poslušajmo, kaj je Vincencij na to odgovoril: „Ako bo prostora zmanjkalo, porabite mojo sobo; je govorjenje o stroških, moram reči, da so dobro obrnjeni; in če se bo naša hiša v dolgove zakopala, Bog zamore vse dolgove poplačati, smemo se tudi zanesti, da jih bo res plačal. Če ne pridejo vsi iz čistega namena in če duhovne vaje ne koristijo vsem, je že veliko storjeno, ako le nekaterim koristijo. Če pa nekateri pridejo res samo, da se pri nas nasitijo, ker nimajo kaj jesti, ni tudi to dobro delo, ako lačne nasitujemo. In kaj? če bi hoteli take odpraviti, kako bomo ločili vredne od nevrednih? Bi se nam ne znalo primeriti, da bomo tudi takim slovo dali, ki iz čistega namena pridejo? Tako pa bi mi krivi bili, da milosti zgubijo, katerih bi se bili v duhovnih vajah vdeležili.

4. Dajte, in se vam bo dalo.

Tako je hotel Vincencij svoje z nepretresljivim zaupanjem na Božjo previdnost navdušiti. Kakor se mu je ravnanje onih studilo, ki brez premisleka dolgove delajo, tako je tudi trdno upal, da Bog tistega ne bo zapustil, ki v službi krščanske ljubezni svoje premoženje potrosi. Ravnal se je po besedah Jezusovih: „Dajte, in se vam bo dalo; dobro, natlačeno in potreseno in zverhano mero vam bodo dali v vaše naročje. S kakoršno mero namreč boste merili, s tako se vam

bo odmerjalo.“ Luk VI. 38. Denar v dobra dela usmiljenja obračati mu je bilo ravno tako, kakor ga Bogu na posojilo dajati. Zato je rekel: „Če bodo majhen čelnič naše družbe dolgovi kakor morski valovi sem ter tje metali, in se bo jel že topiti, se ne bomo bali, ampak z zaupanjem bomo rekli: Gospod, pomagaj nam, da se ne vtopimo.“ Ko se je toraj nekega dne nek brat lajik nad preveliko trumo pobožnih gostov vstrašil, in rekel: „dozdeva se mi, gospod, da jih preveč sprejemate,“ mu Vincencij smehljaje in prijazno odgovori: „Veste, ljubi moj brat, zakaj so k nam prišli? Zato, ker bi se radi vsi izveličali.“ Malo se je zmenil tudi za trud in težave, ki so se morale prenašati pri taki priložnosti, vsi so bili z največjo prijaznostjo sprejeti. Če je bil kateri čisto neveden, ga je Vincencij enemu izmed svojih izročil, naj mu dotične resnice iz bukev bere in razloži, ter ga uči, kako se ima Begu priporočevati, svoja dela Bogu darovati, rožni venec moliti, in druge pobožnosti opravljati, in kaj ima storiti, kadar mu od Boga dobre misli in svete želje pridejo. — Eno ga je skrbelo — tega moža po Božji volji — namreč, da bi se njegovi polagoma tega dela naveličali in se stroškov zbali, katerih je vselej treba bilo. Koliko skrbi mu je to delalo, razvidimo iz njegovih nagovorov, s katerimi je svoje za to reč vnemal; tu navedemo le nekatere njegovih mislij in izrekov:

5. Vincencijeve misli o duhovnih vajah.

Rekel je nekega dne svojim: „Oh dragi gospodje! kolika milost za nas, da nam Bog toliko ljudi pošilja, katerih duše zanj čistimo! Pri nas je vedno veliko vojakov in te dni pride eden in pravi: „gospod, ne bo dolgo, ko se bom moral v nevarnost podati, zato bi rad svoj dušni stan poravnal. Vest mi pokoja ne da, in ker nevem, je-li bom še živ prišel iz te nevarnosti, se hočem na vse dogodke pripraviti, ki me znajo zadeti.“ Zdaj, hvala Bogu, jih je tu veliko, ki želijo duhovne vaje pri nas opraviti. Oh gospodje! koliko dobrega lahko storimo, ako jim po svoji moči pomagamo!

Pa kako žalostno bi bilo, ako bi naša gorečnost v tem ponehala! Bojim se, da, sila se bojim, moji dragi bratje, da bodo časi prišli, ko se gostje ne bojo s tako radostjo sprejemali v duhovne vaje. In kaj potem? Bati se je, da bo Bog družbi ne le milost duhovnih vaj, ampak tudi še vse druge milosti, odvzel. Še ni dolgo, ko mi je bilo rečeno, da je parlament nekega svétnika iz službe djal. Pripeljali so ga v veliko svetovalno izbo, kjer so ga vsi v rudečih, častnih oblačilih pričakovali. Predsednik pokliče beriča in mu ukaže, naj zadolženemu častno obleko in baret vzame, ter ga proglasi nevrednim in nesposobnim za tako čast in službo. Taka se zna tudi nam zgoditi, ako bi od Boga podeljeno milost zlorabili, to je: ako bi od prve gorečnosti odjenjali. Bog bi nam milost odvzel, ker smo se stanu, v kateri nas je poklical, in službe, katero nam je izročil, nevredne storili. Oh Bog, kolika nesreča!

Tisočkrat zahvalimo Boga, moji dragi bratje, da se je k nam ponižal, in hišo sv. Lazarja v gledališče svojega usmiljenja spremenil, kjer sv. Duh vedno s svojo milostjo take čudne reči dela. Ko bi pa njegove nevidne milosti z očmi videli, kako bi se še le čudili! Blagor vam, dragi bratje, naša hiša je sedež Božjega usmiljenja, ona je kraj, kjer se kralju vseh kraljev vredno prebivališče pripravlja v tistih srcih, ki pridejo, da bi pri nas duhovne vaje opravili. Kaj ne, da bomo radi tem ljudem postregli? in kot takim, katere nam Bog sam pošilja. Ne glejmo na zunajno postavo človeka, reven nam mora ravno tako ljub biti, kakor bogat, da, še ljubši, kakor bogat, ker je v svojem revnem stanu Božjemu sinu podobnejši, kakor bogat. Koliko jih je, ki se po 20, 30, 60 in še več milj po pošti k nam pripeljajo; ne gledajo ne na stroške ne na težave potovanja; pridejo, ne samo, da bi veliko spoved od celega življenja opravili, ampak še tudi v svojih posebnih zadevah bi radi določni odgovor imeli: Eni se želijo o volitvi svojega stanu posvetovati; drugi bi radi zvedeli pripomočke, s katerimi bi se tudi med svetom zamogli izveličati; eni čutijo v sebi nagib se svetu odpovedati in pridejo v samoto, da bi Božjo

voljo prav spoznali; so, ki so še le pred kratkim katoličani postali, in ti pridejo, da bi se resnic sv. vere še bolj naučili ter se na vredni prejem sv. zakramentov pripravili. Tudi že več častnikov (oficirjev) je bilo tu, ki so želeli svoj dušni stan poravnati, da bi potem za druga opravila svojega stanu tolikanj pripravnejši bili. Priletni in stari se te pobožnosti poslužujejo, da se na smrt pripravijo; dušni pastirji in drugi duhovni hodijo od vseh krajev k nam, da v tej samoti svoje ravnanje pregledajo in svoje življenje po svojem poklicu vravnajo, da bi, kakor v starosti, tako tudi v čednosti rastle. Oh dragi moji gospodje, koliko dobrega bi se v teh duhovnih vajah storilo, ako bi tudi mi zvesto z milostjo Božjo sodelovali! Kolika tolažba za ljudi, ako pri nas najdejo zavetišče, katero je vsem odprto, ki se z Bogom spraviti želijo! Ta hiša je bila nekdanj hiralnica za gobove, pa še eden se tu ni ozdravil; sedaj pa je pribežališče grešnikov, ki so na duši gobovi, in koliko jih je, ki se popolnoma očistijo dušnih boleznij. Moram reči, da jih je veliko, ki mrtvi sem pridejo, po milosti Božji pa spet življenje duše dobijo. Oh kako srečni smo, da je hiša sv. Lazarja, hiša vstajenja postala! Sv. Lazar je bil že 3 dni v grobu, a četrty dan je oživel in vstal. Kristus naš Gospod, ki ga je oživel, deli tudi tukaj mnogoterim ravno tiste milosti. Veliko jih je, ki so tu v duhovni samoti, kakor da bi v grobu bili, ker so od posvetnega šuma ločeni, in samo z Bogom občujejo, zato tudi čisto prenovljeni vstanejo. Kdo bi se ne veselil nad takim blagoslovom? Kdo bi zato ne hvalil Boga, ki je začetnik toliko dobrega? Kolika sramota, kolika nesreča pa tudi za nas, ako bi se teh milostij iz zanikernosti nevredne storili! Kako grdo bi bilo, ako bi se pritožili, češ, da duhovne vaje neznosne težave in stroške zahtevajo! V primeri z onimi misijonarji, ki so nekdanj mrtve oživljali, bi mi bili le senca, ne bili bi živi služabniki Božji, ampak mrtva trupla, ne Lazarji, ki so iz groba vstali, ampak mrtvo okostje brez duše. Naše poslanstvo, ki je zdaj zdravilna kopel in v kateri se jih toliko očisti, bi postalo smradljiva mlaka, ako bomo leni in zanikerni.

Prosimo toraj, dragi gospodje in bratje, Boga, da nas nikoli taka nesreča ne zadene; prosimo blaženo Devico Marijo, da nas s svojo priprošnjo in z gorečo željo, s katero po spokorjenji grešnikov hrepeni, tega varuje; prosimo tudi sv. Lazarja, naj bode varuh in branitelj naše hiše.“

6. Dalje.

O priložnosti nekega potovanja v Bretagno sreča Vincencij moža, ki se mu je prisrčno zahvaljeval za ljubeznjivo postrežbo in za vse dobrote, katere je v času svojih duhovnih vaj pri sv. Lazarju dobil ter rekel: „Gospod, ko bi ne bil pri vas te pobožnosti opravil, bi bil gotovo pogubljen; to povem vsakemu, tudi kedar sem v družbi, in ponavljam povsod: ako bi ne bil pri sv. Lazarju duhovnih vaj opravil, prišel bi bil v pekel.“ Ko je Vincencij to svojim poročal, je rekel: „Gotovo, ne vsak, ki je pri nas duhovne vaje opravil, jih je tako dobro opravil, kakor ta mož; vendar vedite, da so v Božjem kraljestvu na zemlji dobri in slabi, kakor so v mreži razne vrste ribe, dobre in slabe. So, ki milosti Božje, katere so v obilnosti dobili, zametujejo, in akoravno je Bog tako zlorabo prevedel, jim je le milost dal. Koliko jih je, ki se ne vdeležijo sadu Jezusovega trpljenja in smrti? So, ki — kakor apostol pravi, Jezusovo za njih izveličanje prelito kri z nogami teptajo. O ljubeznjivi Izveličar, vedel si, da se večji del ljudi ne bo zmenil za tvojo drago kri in — akoravno si vedel, da te bodo neverniki zasramovali in tudi kristjani tvoje milosti zlorabili, si vendar za vse hotel vmreti. Ni ga res tako dobrega in svetega dela, ki bi se ne bilo že od hudobnih oskrunilo in zlorabilo, zato pa se dobro le ne sme opustiti.“ Še pri neki drugi priliki je rekel: Pred več leti je bil nek gospod pri nas v duhovnih vajah — od dalječ je prišel in že pri svojem prihodu je rekel: „Gospod, do vas sem se obrnil, in če me v duhovne vaje ne sprejmete, sem zgubljen.“ Pri odhodu pa je bil sila ginjen, tako, da sem se čudil. Trije drugi gospodje so

prišli od unanjih mej Champagne k nam v duhovne vaje, eden je druga dva s seboj pripeljal. Oh Bog, kako mogočna je tvoja milost, ki ljudi od vseh krajev h križanji privabi! Kajti duhovne vaje se delajo, da človek svoje mesene želje križa in da z apostolom reči sme: „Jaz sem svetu in svet je meni križan.“

7. Sklep.

Ti in enaki nagovori so bili iskrice tistega svetega ognja, ki je tlil za Boga in blagor bližnjega v njegovem srcu, hotel je pa, da bi tudi v srcih njegovih misijonarjev tlil, zato jih je tako navduševal. In res je misijonska družba tudi po smrti svojega blagega očeta razun drugih opravil tudi to od Vincencija tolikanj priporočano delo nadaljevala ter si prizadevala v njegovem duhu ravnati*) do francozke prekucije, ki je ude sicer razškropila, družbe pa ni razdjala.

Kdo zamore preračuniti, koliko hudega se je z duhovnimi vajami odstranilo in koliko dobrega storilo! Koliko v globočino greha pogreznjenih se je rešilo! Koliko duš izveličalo! Koliko se jih je na pravo pot pripeljalo! Je bil kje kak spriden človek, pri katerem ni pomagalo ne opominovanje ne svarjenje, so ljudje navadno rekli: „ta bo moral pri sv. Lazarju duhovne vaje opraviti; in res. večji del vsakokrat se je ta zadnja poskušnja posrečila.

*) Vsem — ne le prečastitim duhovnom, tudi poštenim lajkom so še dandanes vrata odprta v vseh naselbah misijonske družbe, in kakor v časih sv. Vincencija, se jim tudi sedaj postreže

- 1) v Grádcu, Mariengasse Nr. 14,
- 2) v Celju, pri sv. Jožefu,
- 3) v Wiener-Neudorf, (postaja Mödling),
- 4) na Dunaju Kaiserstrasse Nr. 5,
- 5) v Währing-u na Dunaju Vincenz-Gasse Nr. 3,
- 6) v Ljubljani, travniške ulice št. 1.

Drugo poglavje.

Ustanova društva žlahtnih gospá v Parizu.

1. Predsednica Goussault.

Tako sprideno, ko je tudi takrat ljudstvo na Francozkem bilo, se nahajajo v zgodovini tistih časov še blage duše, ki se smejo kristijanom prvotnih časov krščanstva primerjati. Nekaterih — ne le ženskega, ampak tudi možkega spola — smo že omenili, druge hočemo v življenji našega Svetnika spoznavati. Med te štejemo po vsej pravici vdovo ranjkega predsednika Goussaulta. Bila je še mlada, in ne le zala in vrlega obnašanja, ampak tudi bogata. Ne bilo bi ji pretežko se v drugič omožiti, bilo jih je veliko, ki so ji roko ponujali, a ona se je odpovedala vsem še tako bliščečim ponudbam ter storila junaški sklep, samo ubogim streči, zlasti bolnikom. Za polje svojega delovanja si je izvolila veliko Pariško bolnišnico: Hôtel-Dieu. Ta zavod je imel blizo 1200 postelj in vsako leto se je tu 20 — 25.000 bolnikom postreglo. Bolnike oskrbovale so že veliko let redovnice, katerih nočemo imenovati. Blaga predsednica pa se je pričala, da je tu prenovljenja treba in to doseči, so bile njene hrepeneče želje.

2. Kako se je društvo ustanovilo.

S takimi mislimi navdana se poda gospa Goussault leta 1634 k Vincenciju ter ga prosi, naj v svoji ljubezni do bolnih misli na sredstva, s katerimi bi se v bolnišnici boljši red dal napraviti. Vincencij je odgovoril: *) „Ta zavod že ima svoje oskrbnike — duhovne in svetne — in v njihovo ravnanje se vtikati bi znalo zamero, mojemu početju tisoč zadržkov vzročiti, tako, da bi bolnikom nič ne bilo pomagano.

*) Vincencijeve lastne besede so: »Kako bi se predrznil svoj srp na ptujo žetev položiti? Oskrbniki imenovanega zavoda so, kolikor jih poznam, previdni in modri možje.«

Gospa gre h kardinalu-nadškofu Pariškemu, ter mu živo pred oči stavi nerodnosti in pomanjkljivosti te za Pariz tolikanj važne bolnišnice. Ta pa je dal Vincenciju sporočiti, da so njegove želje društvo žlahtnih gospá vpeljati, ki se bodo za bolnike v tem zavodu potegovale. Več ni bilo treba; Vincencij je svojega višega pastirja precej umel ter več žlahtnih gospá v zbor povabil, v katerem jim je to zadevo tako živo priporočal, da so vse enoglasno obljubile, veliko delo v roke vzeti. Konečno jim je priporočil, naj svoj junški sklep z molitvijo in s prejemom sv. zakramentov utrdijo, ob enem pa še več takih blagih duš pridobijo. Vse se jim je posrečilo. Drugi zbor, katerega je čez nekaj časa sklical, je imel že veliko več udov, kakor prvi, navzoče so bile med drugimi tudi soproga velikega kancelarja, gospé de Touquet in de Traversay, sploh gospé žlahtnosti prvega reda. Izvolile so si prednico društva, pomočnico prednice in ključarico. Ne dolgo je društvo imelo nad 200 gospá, med temi so bile tudi kneginje in vojvodinje. Vse vnete za Božjo čast so se le veselile Izveličarju streči v osehah revnih bolnikov.

3. Vincencijeva previdnost.

Tako se je osnovalo društvo žlahtnih gospá, ki je tekom časa neizrekljivo veliko dobrega storilo.

Prva naloga društva je bila bolnikom telesno in duhovno pomagati, v obojnem obziru so bili zanemarjeni. Najtežavnejše pa je bilo delo pričeti, ali, kakor je Vincencij rekel: srp na ptujo žetev položiti, in pri tem ne žaliti one, katerim je oskrbníštvo bolnikov izročeno bilo. Bilo je lahko misliti, da bo sovražnik vsega dobrega takemu podjetju nasprotoval in blagim dušam kamne pred noge metal. Vincencij je gospem to že poprej povedal, ob enem pa jih je navduševal, ne bati se nobenega nasprotovanja.

Kako bodo reč sprožili? Vincencij se sam k predniku bolnišnice in v postrežbo odločenim redovnicam poda, ter jim v ponižnosti razloži želje kar-

dinala-nadžkofa in pošteni, blagovoljni namen gospá. In res, Vincencijev predlog je bil dobro sprejet, ondotno predstojništvo je bilo zadovoljno s tako ponudbo. Vincencij takoj štirim gospem naroči, naj delo začnejo z obiskovanjem bolnikov; le-te še niso svojega obiskovanja končale, ko na Vincencijev ukaz že druge štiri pridejo in njih delo prevzamejo. Vse je bilo tako narejeno, da so v kratkem času vse gospé na vrsto prišle. Za podlago njihovega ravnanja jim je Vincencij te-le ravnila dal:

1. Vselej, predenj v bolnišnico stopijo, naj Boga, ki je oče ubogih, za milost prosijo, in se blaženi Mariji Devici ter sv. Ljudeviku, ki je prvi ustanovitelj tega zavoda, ponižno priporočijo.

2. Naj se ondotnim redovnicam, ki oskrbnništvo bolnikov imajo, v postrežbo ponudijo in prosijo, da jim blagovolijo, se tako bogoljubnih del vdeleževati.

3. V svojem obnašanji in občevanji z redovnicami naj bodo vljudne, prijazne v besedi in dejanji in naj se natanko držijo tega, kar one ukažejo, kakor da bi bile res njihove služabnice.

4. „Ko bi pa te Bogu posvečene device proti vam neprijazne bile, ali jim ponujane pomoči prezirale, se ne smete z njimi prepirati, ne jim nasprotovati, ampak molčite in dajte jim njihovo veljati. Tudi jim je priporočal: kadar naletite na razvade in napake, ki se na vsak način zatreti ali odstraniti morajo, varujte se vsake tudi najmanjše žaljive besede; ne ravnajte in ne govorite, kakor da bi hotele gospodariti. Ne iščite drugo, kakor bolnikom duhovno in telesno pomagati; te naloge pa ne morete izvršiti brez pomoči duhovnih devic, katere so za postrežbo bolnih odločene. Spodobi se toraj, da imate do njih tako spoštovanje, čast in ljubezen, kakor Kristusove neveste zaslužijo. Božji Duh s krotkostjo in ljubeznijo ravna in temu, ki se od njegovega navdihovanja voditi dá, se bo gotovo vse posrečilo“.

4. Res se je vse posrečilo.

Ti nauki so živ dokaz evangeljskega duha, kateri je Vincencija navduševal. Kdo bi pa tudi ne občudoval srčnosti in določnosti teh gospá? Bile so hčere prvih najimenitnejših žlahtnih rodbin, navajene zapovedovati, in zdaj se morajo šegam teh redovnic vklanjati, se pred njimi poniževati, z njimi prijazno govoriti, jih še prositi, je-li smejo pri bolnikih dobra dela usmiljenja opravljati. Koliko zatajevanje za take imenitne, žlahtne in vseskozi omikane gospé! Razodevala se je tu res moč žive vere in prave krščanske ljubezni. Zato so povzdigovale svoja srca k njemu, ki jih je v postrežbo njihovih trpečih bratov in sester poklical, natanko so se držale Vincencijevih pravil ter so se proti duhovnim postrežnicam bolnišnice ne le ponižno, vljudno, prijazno in ljubeznjivo obnašale, ampak so še njim in njihovim sorodnikom, ki so tu in tam v mestu stanovali, razne dobrote delile; in tako so si pridobile popolnoma njih zaupanje. Slobodno in brez vsega zadržka so smele razne sobe zavoda obiskovati, bolnike popraševati, česar potrebujejo; tako pa jim je lahko bilo opazovati marsikaj, kar ni bilo prav, bolnike tolažiti, učiti in olajševati njih grenko osodo. Njim se je zdaj gospodičina le Gras s svojimi hčerami krščanske ljubezni pridružila, kajti dosedaj si niso upale ne ene stopinje v bolnišnico storiti. Pripravljala je zlasti razne pijače in jedila za krepilo in olajšanje, katere so gospe pri obiskovanji bolnikom dajale. V ta namen je Vincencij blizu bolnišnice posebno sobo v najem vzel, kjer so hčere krščanske ljubezni deloma pripravljale, deloma shranjevale to, kar je bilo bolnikom potreba. V nekem pismu na gospodičino le Gras se Vincencij prisrčno zahvaljuje žlahtnim gospém, slavi njih spretnost in gorečnost, gospodičino samo pa svari, ne se preoblagati z delom. „Ne mislite, da preveč storite, ako svojo dolžnost spolnujete. Vendar varujte se, da ne poželite več storiti, kakor kar storite. Vselej se vstrašim, če kdo

želi čez svojo moč delati, kajti k temu nam Bog ne da ne moči ne sredstev. Za hčer Božje previdnosti bilo bi to pregrešno.“

5. Kako zvesto se gospé ravnaajo po Vincencijevih pravilih.

Razun onih v številu 3 omenjenih, je Vincencij še druga posamezna pravila gospem dal. Priporočal jim je: naj sicer v čedni pa priprosti obleki v bolnišnico hodijo že zato, da častijo revščino Izveličarjevo, nekaj pa tudi, da se jih bolniki ne bodo bali zaradi prevelike imenitnosti, tako bo tudi postrežba lažja. S praznimi rokami naj ne pridejo k bolnikom, „z darili“, je djal, „si boste za poduk in tolažbo lažja pot v srca odprle“. Gledé duhovne pomoči je hotel, naj gospe le osebe svojega spola k potrpežljivosti in vdanosti v Božjo voljo opominjajo ter jih učé, kako imajo svoje grehe obžalovati, dobro spoved opraviti in na srečno smrt se pripraviti, ali če ozdravijo, kako morajo pobožno živeti in Bogu služiti. Vendar ne smejo, kakor z oblastjo ravnati ali se obnašati, kakor da bi hotele pridigovati. Da bi vse enako ravnale, je dal zato posebno knjižico tiskati, iz katere so gospe dotične nauke bolnikom lebrale. Tu postavimo Vincencijev navod, v katerem razlaga, kako gospe bolne osebe svojega spola za veliko spoved podučevati in pripravljati morajo. „Ljuba sestra, kako dolgo je že, odkar ste zadnjič bili pri spovedi? . . . Hočete veliko spoved opraviti, ako vam povem, kako se dela? . . . Rečeno mi je bilo, da je sila dobro in koristno, zlasti pred smrtjo dolgo ali veliko spoved opraviti nekaj zato, da se popravi, kar je pri kratkih spovedih bilo pomanjkljivega, nekaj pa tudi zato, da srčneje obžalujem svoje grehe, ako si vse ob enem pred oči postavim in Božje usmiljenje premišlujem, da me ni zavrgel, kakor sem zaslužila, ampak me dosedaj čakal, da bi mi odpustil ter me izveličal, ako se resnično skesam. Glejte, ravno tisti vzrok, ki je mene nagibal, dolgo spoved delati, nagiba tudi vas . . . Če

ste pri volji in hočete vedeti, kako se dolga spoved dela, vam bom povedala . . . . Vest izpraševati so me tako učili . . . . Pravo žalost in kes nad grehi obuditi so me učili tako . . . . Vera, upanje in ljubezen se tako obudijo . . . . Tako so te pobožne, žlahtne gospé po navodu svojega modrega voditelja ravnale, da so bolnike za dolgo spoved pripravile; storile so pa to s tako ljubeznijo in prijaznostjo, da se jim noben bolnik ni mogel ustavljati, pa je tudi Bog blagoslavljajal njih blago delo.

6. Bolnišnica dobi novo podobo.

Da bi bolniki sv. zakramente tudi vredno premajali, so gospé dva pobožna duhovna najele, katerih naloga je bila, ne le za smrt bolne, ampak tudi vse druge spovedovati; eden izmed njih je moral še več jezikov znati; plačo so jima iz svojega dajale. Ko se je število bolnikov pomnožilo, so najele še štiri duhovne, ki so spovedovati pomagali, zlasti pa možke podučevali Božje resnice. Gledé podučevanja bolnikov ženskega spola je Vincencij z dovoljenjem društva stvar tako vravnal, da so nekatere gospé se s tem pečale med tem, ko so druge telesno postrežbo preskrbovale. Spoznal je namreč, da so nekatere za telesno postrežbo, nekatere pa za duhovno spretnejše in urnejše bile. Hotel je pa, da so tiste, ki so duhovno oskrbnitvo imele, vselej prednika bolnišnice (ki sta dva korarja bila), za sv. blagoslov prosile in skoz 3 mesece vsaki dan bolnike po vrsti obiskovale. Ko so 3 meseci pretekli, so te odstopile in so jih druge nadomestile. Za vsako, kolikorkrat se je ta sprememba vršila, so sklicali zbor, v katerem so gospe stopivše iz službe poročale, kar se je v 3 mesecih njihovega službovanja pri obiskovanju bolnikov posebnega prigodilo ali zapazilo, ter se je pretresalo, kaj bi bilo še priporočati onim, ki vnovič službo nastopijo. Tako so se dosedanje vgnjezdene napake lahko dale odstraniti. Tu omenimo le nekatere: V tej bolnišnici je bila slaba navada, da so bolniki brez

razložka takoj pri sprejemu spoved opraviti morali. Nasledki tega so bili, da se je veliko spovedij slabo pa tudi nevredno opravilo, nekaj zaradi pomanjkanja dostojne priprave ali iz nevednosti Božjih resnic, nekaj pa zaradi prevelikih bolečin. Še celo krivoverci, ker so se bali, da jim bodo sprejem odrekli, ako se spoznati dajo, kdo so, so se katoliške hlinili, ter so sv. zakramente hinavsko prejeli. Seveda pozneje se nihče ni zmenil več za spoved. K večjemu so bolnike, kadar se jim je smrt že bližala, še na spoved spomnili, a v takem času, ko so najmanj zmožni bili za sv. zakramente. Vso drugo podobo je dobila bolnišnica zdaj, ko so goreče gospé za to skrbele, da so se bolniki vedno podučevali v Božjih resnicah, opominjevali k dobremu, v trpljenji tolažili, z obdarovanjem telesnih dobrot h hvaležnosti nagibali, k dolgi spovedi pripravljali in od časa do časa s sv. skrivnostmi se krepčali. Bogu samemu je znano število onih, ki so po ljubeznjivem prizadevanji teh gospá rešeni bili. To sklepamo iz poboljšanja več krivovercev, ki so h katoliški cerkvi prestopili. Že v prvih letih, ko je društvo še le delovati začelo, štejeemo blizu 700 deloma protestantov, deloma turkov, ki so sv. katoliško vero očitno spoznali. Tako se je godilo tudi v naslednjih letih. Bolnišnica sama pa, katere so se dosedaj vsi bali, ki so vanjo prinešeni bili, je bila tako priljubljena, da si je celo nek bogat mestjan v svoji bolezní to posebno milost izgovoril, naj bi ga na njegove lastne stroške preskrbovali v imenovani bolnišnici, kjer se je drugim vse brezplačno storilo.

7. Pregled delovanja udov.

Te od duha krščanske ljubezni navdušene gospé niso le v bolnišnici veliko dobrega storile, Vincencij jim je odkazal, še drugo polje obdelovati. Ker bomo pozneje obširnejši o tem govorili, navedemo tu le pregled njihovih dobrih del: prevzele so izrejo in vzgojo najdenecv, oskrbníštvo revnih deklic, ki so bile v nevarnosti, zapeljivcem v roke priti, dajale so

obilne darove za ustanovitev raznih pobožnih zavodov, podpirale so unanje misijone in ponesrečene kraje, da, cele provincije, ki so po vojski, kugi in lakoti bile v največjo revščino prišle, so podpirale z darovi. Za Vincencija pa je bila velika tolažba videti, kako so te žlahtne gospé povsod, kjer je treba bilo, rade na pomoč pritekale in kako je blagoslov Božji njih delovanje spremljeval. Zato je pri vsaki priložnosti Boga, ki je začetnik vsega dobrega, hvalil, kakor tudi te blagosrčne in pobožne duše, ki so bile v rokah nebeškega Očeta orodje njegove Božje previdnosti. Prizadeval si je toraj iz vseh moči tako zares vse hvalevredno dobrodelno društvo ohraniti — v prvotni gorečnosti, zlasti ga varovati, da ne razpade. Vso moč svoje zgovornosti je obračal v to, da bi podžigal plamen njihove ljubezni, ki se ni nobene težave, nobene daritve bala. Porabil je za to, zlasti zборе, v katerih so se udje društva shajali. Za izgled naj ti bode govor, ki ga je imel do žlahtnih gospá v hiši vojvodinje Aiguillonske in v katerem jih vnema v prvotni gorečnosti stanovitnim biti.

8. Govor.

Najprej je zahvalil Boga za vse, kar se je dosedaj po društvu dobrega storilo, potem pa je rekel: „Prvi nagib, zakaj te dobra dela nadaljevati morate, je, ker ga je Bog začel in ne ljudje. Sem vam že povedal, da bi človek ne bil mogel takega društva upejljati. Tako je tedaj Bog sam, ki je roko na delo položil; on je začetnik vsega dobrega, njemu moramo vse pripisovati, ki je Bog moči, in oče usmiljenja. Odkod imajo planetje svetlobo, če ne od solnca, od katerega vsa luč pride? In kdo je temu društvu začetek dal, če ne Oče usmiljenja, ki je vir vse tolažbe in ki vas je za orodje svojega usmiljenja izvolil. Bog nikogar ne pokliče v svojo službo, od katerega ne ve, da je za službo sposoben; če ga pa pokliče, ga stori sposobnega, da službo tudi dobro opravlja. Bog je, ki vas je v svoji dobrotljivosti poklical in vas združil. Ne

vaša lastna volja, ampak klic od zgoraj vas je naklonil, da ste za tolažbo revnih bolnikov, ponesrečenih provincij in zapuščenih najdencev v društvo stopile. Ne, vaša nestanovitna, nezmožna volja dela ni pričela, ampak Božja dobrotljivost. Zato pa ta misel zasluži, da duha ljubezni v sebi vnovič oživimo in prenovimo. Naj vsaka le pomisli: Bog je, ki se je k meni ponižal ter me poklical, zato ga moram vbogati; on me je odločil za dobra dela, toraj se jih moram tudi poprijeti. Ni sicer Božja volja, žlahtne gospé, da bi vaše oči tako, kakor Simeon gledale Izveličarja, to pa je Božja volja, da njegov glas poslušate, da greste, kamor vas kliče, če ne slepe, kakor Pavel, saj z veseljem in z določnostjo. Njegov glas slišati, in ga ne vbogati, se pravi nevrednega se skazati milosti Božjega klica. Videl sem, kako se je delo pričelo, videl sem, kako ga je Bog blagoslovil; en sam dar za vboge je bil, ki je delo sprožil — znano mi je še vse; vidim tudi, kako daleč se je k Božji časti in v blagor bližnjega razširilo; nadaljujmo ga toraj. Bi ne bila trdoba srca, ako bi katera izmed vas odstopila in ne hotela več se tako važnega dela vdeleževati?

Drugi nagib je, da se nam je bati, da bodo dobra dela zaspala in pod vašimi rokami se vničila. To pa, žlahtne gospé, bila bi velika nesreča, tolikanj večja, večji in čudnejši ko je Božja milost, ki vas je poklicala in navdušila. — Preteklo je že 800 let, odkar ženske osebe ne opravljajo v cerkvi nobene očitne službe. V poprejšnjih časih bile so dijakonise, ki so imele nalogo, osebam svojega spola v cerkvi prostore kazati in odločevati, tudi jih podučevati. Ob času Karola Velikega se je ta navada odstranila, in osebe vašega spola so bile izključene iz cerkvenih služb. Ali glejte, zdaj je Božja previdnost si nekatere izmed vas izvolila, revnim bolnikom v veliki bolnišnici s tem postreči, kar jim je dosedaj manjkalo. One so Božje namene spolnile, jim so se druge pridružile; tako pa jih je Bog izvolil, da so postale matere najdencem, oskrbnice bolnišnice, in dobrotnice celih provincij. Z milostjo Božjo so te dobre duše pošteno in stanovitno

svoje storile. Oh, žlahtne gospé! ko bi vse to popustile, kolika žalost, kolika nesreča, kolika sramota! Kaj si bodo o tem mislili? Praša naj se vsaka: je-li sem jaz tista nesrečna, ki je kriva, da je tako dobro delo razpadlo? In: zakaj bi se ne hotela več dela vdeleževati? Sem li jaz vzrok, da je Bog svojo milosti polno roko skrčil? Zares, gospé, če se tako vprašamo, se moramo bati, da še nismo vsega storili, kar bi bili lahko storili. In če stvar dobro pretresate, bi vam moralo to delo tako ljubo biti, kakor vaše lastno oko, in kakor vsako drugo dobro delo, ki ga za svoje izveličanje opravljate. Povem vam, ako se delu iz čistega namena in iz ljubezni do Boga poprimete, boste tudi druge gospé naklonile, da se vam bodo pridružile. Drugače pa bi se vam znalo očitati, kar sv. evangelij človeku očita, ki je sicer začel turn zidati, pa ga ni dovršil, t. j. da ste sicer delu podlago vložile, pa nedokončano pustile. Zares, te besede veliko pomenjajo, zlasti, če še pomislite, da je ta vaš turn kinč sv. cerkve in pribežališče revnih. Ako bi pa delo opustile odvezamete ubogim vso tolažbo, pobožnim pa lep izgled. Brat, ki je vaše mile darove razdelil, mi je povedal, da bi na meji Francozki veliko ljudi bilo moralo lakote vmreti, in brez vaše podpore bile bi cele okrajine ostale brez setve. Glejte, koliko dobrega se stori po vaših rokah, in kolika bi bila nesreča, ako bi to opustile!

Tretji nagib je čast, katero Jezusu Kristusu s tem skazujete. Pa kako? Se ne reče Kristusa, Božjega Sina častiti, ako se po njegovem zgledu in njegovih naukih ravnamo, ako storimo, kar je on storil, in spolnujemo, kar je on zapovedal? Ali ni Božji Izveličar ravno na uboge vso svojo pozornost obračal? Ni največ ubogih ozdravil, potolažil; ni uboge krepčal in jim pomagal? Zares, do ubogih je bilo njegovo srce najbolj obrnjeno. On sam je hotel reven in vbog rojen biti, revne je okoli sebe imel, revnim je stregel in pri revnih je najrajši bil. To pomenjajo tudi njegove besede, ko pravi, da bo to, kar vbogim dobrega ali hudega storimo, tako sprejel, kakor, da bi bili njemu samemu

storili. Nježniše in večje ljubezni ubogim ni mogel naznanjati. Za Božjo voljo, povejte mi, kako ga bomo mogli ljubiti, ako tistih ne ljubimo, katere on tolikanj ljubi? Tako je, gospé, in to se pravi ga v resnici ljubiti, ako vboge ljubimo, to se pravi ga častiti, kakor se spodobi, ako ga v tem posnemamo. Tistim blagim dušam, ki Boga ljubijo, so te besede zadosti, da pričeto delo krščanske ljubezni nadaljujejo;“ pa

9. Kako?

Vincencij priporoča pripomočke, katerih se poslužiti imajo, ako hočejo spolniti nalogo društva. Rekel je:

„Vnemajte v sebi srčno hrepenenje, da v dobrem rastete in popolnost, kolikor je mogoče, dosežete. Svetilo mora v vaših srcih vedno goreti, vedno morate v sebi željo gojiti le Bogu se dopasti, Bogu pokornim biti in sploh tako živeti, kakor se za služabnice Božje spodobi. Ker se pa posvetni nauki z vašo pobožnostjo ne vjemajo in človek, bolj ko se na posvetno naveže, dalje od Kristusa odvrne, se morajo udje društva krščanske ljubezni — posvetnega duha varovati bolj kakor okuženega zraka in očitno spoznati, da se Boga in ljubezni držijo in sicer z vso odločnostjo. Kdo pa bi se le malo posvetni stranki vklanjal, bi vse pokvaril. Za razdeljeno srce Bog ne mara; Bog hoče celo srce in ga hoče sam imeti. Posebno dopadenje ima nad dušami, in s takimi zlasti rad govori, ki so čisto njegove in ki so se vsemu odpovedale, kar mu ni dopadljivo. Izmed vseh, ki so želeli v društvo stopiti, smo dajali predstvo onim, katerim ni bilo mar ne za igro ne za komedijo, ali druge nevarne veselice in ki se niso zmenile, kaj ljudje o njih govorijo. Po takem moramo misliti, da Bog svoje milosti deli le onim, ki se popačenega sveta ogibajo, se Bogu bližajo, so z njim zedinjene v mislih, v molitvi in v drugih pobožnih delih usmiljenja. To se pravi v resnici Bogu služiti. Oh žlahtne gospé, koliko bo izveličanih? Po dveh potih se pride v večnost: je ozka pot in je ši-

roka pot; malo jih je, ki po ozkem potu hodijo, veliko pa jih je, ki po širokem hodijo. Po besedah cerkvenih učnikov pomenja široka pot prostost posvetnih ljudij, ki s praznimi reči čas tratijo, in v raznih veselicah svoje razuzdano poželenje sitijo; del pa, ki jih čaka, je jeza in prekletstvo Božje kakor sv. Pavel pravi: „Ako boste po mesu živeli, boste vmrli;“ oh strašna kazen! Se tudi nam ne bo bati, da bi znali v številu teh nesrečnih biti, ako ne bomo po ozkem potu hodili? Vendar naše društvo ima namen svoje nagnjenje, lastno voljo in čas le Bogu darovati. Zakonske toraj naj može in otroke le zavoljo Boga ljubijo in le zavoljo Boga dobra dela usmiljenja opravljajo, tako so njih daritve za Boga in njih pot je prava pot.

Trojne vrste ljudje so bili, s katerimi je Jezus Kristus občeval: Apostoli, učenci in ljudstvo. Ljudstvo je le nekoliko časa za njim hodilo; ko je okusilo besede večnega življenja, se je zopet razšlo. Zato je svojim učencem rekel: „Me hočete tudi vi zapustiti? So gospé, ki bi rade ravno tako ravnale, kakor ve, ker vidijo vas, da po ozkem potu Božje ljubezni in ljubezni do bližnjega hodite in ker se jim vaše ravanje dobro delo zdi, ker pa na marsikatero težavo nalletijo, nestanovitne postanejo. Med tistimi, ki so s Kristusom stanovitno do smrti hodile, so bili ne le možki, ampak tudi ženske; te pa niso bile apostoli, ampak žene, ki so hrano in druge potrebne reči jim priskrbovale in jih podpirale v službi. Želeti je, naj bi se gospe krščanske ljubezni v zgledu teh žen kakor v zrcalu ogledovale. Ni ga stanu na svetu, kateri bi bil življenju teh žen tako podoben, kakor je vaš stan. Morale so zdaj sem zdaj tje teči, da so priskrbele, česar je bilo treba ne le apostolskim delavcem, ampak tudi revnim kristjanom. Glejte, žlahtne gospé, to je tudi vaša služba, to je vaš del. Hvalite Boga, da vas je v tak srečen stan poklical in vravnajte svoje življenje po vzgledu teh pobožnih žen. Častite s posebno pobožnostjo blaženo Ivano, Kuzovo ženo, in druge žene, o katerih sveti Lukež govori. Tako boste hodile po ozkem potu, ki v življenje pelja, tako se boste

izveličale; kajti, kakor sv. Tomaž pravi, se nihče ne more pogubiti, kdor dela krščanske ljubezni opravlja. Prosimo toraj Jezusa, da nam podeli razsvetljenje in gorečnost, dovršiti, kar smo pričeli; kdor ne stori jutre, kar bi danes lahko storil, tak gre nazaj (ne naprej.) V duhovnem življenju moramo vedno rasti, raste pa le tak, ki dobrega ne opušča. Bog sam vas naj v tem krepča in stori, da živite, kakor prave matere, ki ne zametujejo svojih otrok. Vi pa ste matere ubogih, proti kojim biti morate, kakor naš gospod Jezus Kristus, ki je oče ubogih in je sam vbog postal ter zato na svet prišel, da bi uboge učil, tolažil in jih nam priporočal. Storite tudi vi tako, obiskujte svete kraje to je bolnišnice.“

Vendar jih je opominjal, ne se preoblagati z delom in z dolžnostmi, „tako“, je djal, „satan pobožne duše zapeljuje, da jih nagiba večja bremena si nalagati, kakor nositi morejo“, ker ve, da bodo pod težo obnemagale.“ Rekel je še: „Božji Sin je sam na videz manj storil, kakor njegovi apostoli. Sv. Peter je z eno pridigo 3000 ljudi spreobrnil, naš gospod pa z mnogimi pridigami morda še enega ne. Sam je prerokoval, da bodo tisti, ki vanj verujejo, večje čudeže delali, kakor on. Hotel je namreč ponižnejši biti, ker je manj očitvidnih reči storil. Predenj težko breme na ramo naloži, ga poskuša, je-li ga bo mogel nesti ali ne; spozna, da je preslab, ga popusti. Prosimo toraj Boga, naj nam sam breme naloži, nas bodo moči jele puščati, nam ga bo sam pomagal nositi. Društvo ne sme nobenega dela prevzeti, katerega mu Bog ni odkazal; Bog nas obvaruj take slepe gorečnosti. Saj še veste, kako dolgo smo stvar pretresali, predenj je društvo prevzelo oskrbnništvo najdencev. Spomnite se, koliko se je v ta namen molilo, koliko svetih obhajil opravilo in kolikorkrat ste za to cerkve obiskale, da nam je Bog svojo voljo spoznati dal. Kaj ne, žlahtne gospé, kako dobro je, tako ravnati, da bi se nas ne polastila kaka nepremišljena gorečnost! Ako vidite, da vam delo, katerega vam je Bog odločil, dobro gre od rok, zaupajte, hvalite Boga, in ne prenehajte ga ljubiti; ne predrznite

se pa še druga bremena si nalagati. Le pogledjte kakoršne dolžnosti imate pred seboj: mile darove za bolnike v veliki bolnišnici, njih podučevanje; izrejo, vzgojo in vse oskrbnništvo najdencev; duhovno in telesno pomoč galijotov; denarne doklade za misijone na jutrovem, v severnih in južnih deželah; vsa ta bremena so na vaših ramah! Pa kaj! ženske bi ta bremena nosila! Da, ženske! že 20 let jih nosijo. Ne iščimo toraj drugih bremen, saj smo v začetku vse dobro premislili; pač pa hočemo začeta dela dobro in čedalje zvestejše opravljati. Toliko in ne več Bog od nas zahteva.“ H koncu opominja društvo, naj si prizadeva, da se mu še druge bogaboječe gospé pridružijo — že zavoljo obstanka, nekaj pa tudi, da se veliki stroški ložej prenašajo.

Tretje poglavje.

Najdenci.

1. Žalosten stan teh revčkov.

Kako slabega zadržanja glede čistosti so takrat ljudje v Parizu morali biti, kaže nebrojno število nezakonskih otrok. Po 300 do 400 so vsako leto nabrali takih nesrečnih otrok, katere so njihove nečloveške matere izpostavljale. Več redarjev je bilo samo za to odločenih, da so jih pobirali ter neki vdovi nosili, katera jih je za malo plačilo obskrbovati morala. Zarad pičle plače ta vdova ni mogla toliko dojk državati, da bi vsem otrokom zadostovale; zato jim je, da bi zastradane potolažila, ki so vpili, motivne pijače dajala, kar, seve, ni bilo le nezdravo, ampak tudi večji del nevarno. Med dojkami je bila tudi marsikatera vlačuga, ki je otrokom, namesto zdravega mleka, le tisto strupeno hrano dati mogla, ki iz grešnega poželjenja izhaja. Ni se toraj čuditi, da so večji del vsi ti nesrečni otroci že v prvem mesecu pomrli. Veliko jih je bilo za male solde prodanih, in ti so za

zdravilstvene poskušnje služili, nekatere so celo še za vraže in vedeževanje rabili. Oskrbnica teh najdencev je pozneje sama spoznala, da ni nobenega krstila pa se tudi ne ve spominjati, da bi bila katera njenih postrežnic to storila.

2. Kako je pomagati?

Vincencij je sila žaloval, kolikorkrat se je na tako nečloveško ravnanje spomnil, ki se je v krščanskem, bogatem in omikanem mestu toliko časa trpelo. Ker mu za zdaj ni bilo mogoče pomagati, je prosil žlahtne gospe, o katerih je v II. poglavji govorjenje bilo, naj hišo najdencev saj obiščejo ter na pripomočke mislijo, s katerimi bi se dala taka napaka odstraniti. Gospe so — ne le obiskale imenovani zavod, ampak bile so tudi globoko v srci ginjene, ko so vidеле, kako surovo in nekrščansko se je s temi nesrečnimi stvarmi ravnalo. Se ve, za vse niso mogle skrbi prevzeti, storile so pa sklep, za zdaj si jih 12 izvoliti — in sicer po srečkanji. Najele so v ta namen hišo, in gospodičina le Gras je s svojimi hčerami krščanske ljubezni prevzela vso skrb zanje. Pri tem številu pa ni ostalo. Čedalje — več so jih jemale v svoj nov zavod, in večje ko je bilo število rešenih, večja je bila njih želja — brez razločka rešiti vse. Stvar je bila v molitvi priporočena Bogu, in v zboru leta 1640 se je Vincenciju posrečilo, da je društvo njegov predlog ozir najdencev prevzelo.

3. Obravnava zadeve najdencev.

V tem zboru je Vincencij poročal o žalostnem stanu onih otrok, ki še pri vdovi ostajati morajo, ter je zasluženje društva, ki si ga je za te revčeke pridobilo, tako ginljivo in krepko naglašal, da so gospé enoglasno sklenile, zanje se potegovati in oskrbnitvo sploh vseh prevzeti. Da se pa ne prenaglijo v zadevi, ki toliko stroškov zahteva, se je določilo, da jih hočejo le kakor za poskušnjo prevzeti in ne se stalno zavezati. Najdenci so bili toraj prenešeni v drugo hišo,

skrb zanje izročila se je hčeram krščanske ljubezni, ki so njih odrejo in vzgojo prevzele. Vincencij je velikost, stroške in težave dela previdel, in le njegovo nepretresljivo zaupanje na Božjo previdnost je storilo, da ni srca zgubil. Iz ustanove se je za oskrbovanje najdencev le 1400 livres dajalo na leto, stroški pa so znašali vsako leto 40.000 livres. Kraljica Ana Avstrijska je sicer darovala vsako leto 12.000, tudi Vincencij je iz doneskov posestva sv. Lazarja dostavljal, kolikor je mogoče bilo, vendar je ostalo še veliko dolga, ki so ga morale žlahtne gospé poravnati. K nesreči so jih stiskale takrat še druge časne nadloge: Pošiljale so brez števila veliko milih darov ponesrečenim Lotaringijanom; na Francozkem — tudi v Parizu je vse vrelo —; ne dolgo, vnele so se medsebojne vojske, revšina je rastla vsaki dan, z revšino množilo se je pa tudi število najdencev. Žlahtne gospe toraj niso mogle prikrivati, da jim je srce upadlo, in da ne morejo dalje za to delo skrbeti. Da bi se toraj določno sklenilo, kaj je storiti, skliče Vincencij leta 1648 zbor, v katerem so vsi udje navzočni bili. Prašal jih je najprej, kaj je ozir najdencev storiti; hočete še zanaprej zanje skrbeti, ali jih njihovi grenki osodi prepustiti? Rekel je, njih osoda je na udih društva ležeča; ker so iz lastnega nagiba, iz zgolj ljubezni in ne iz dolžnosti dosedaj zanje skrbele, smejo tudi svobodno zdaj od tega dela odstopiti, ako ga nočejo nadaljevati. Še več, brezobzirno jim je pred oči postavil nagibe „za“ in „proti“. — Vendar, ker je njegovo srce bilo polno ljubezni in sočutja, jih je opomnil vsega, kar so dosedaj dobrega storile, koliko teh otrok, ki bi bili nesrečno morali poginiti, je po vaši dobrotljivosti rešenih; le pogledjte, kako že zdaj Boga, katerega so po vašem prizadevanju spoznali, molijo in mu hvalo pojejo; kako so se nekateri že rokodelstva naučili in si že svoj kruh služijo; koliko dobrega bo še le v prihodnosti iz tega zavoda prišlo! Ginjen je sklenil govor z besedami: „Zares, žlahtne gospé, iz usmiljenja in krščanske ljubezni ste te majhne stvari za svoje otroke sprejele, in ste njihove duhovne matere postale potem, ko so

jih njihove telesne matere zavrgle, hočete jih tudi vi zavreči? Danes — v tem trenutku ste — ne matere ampak sodnice teh otrok, njih življenje in njih smrt ste v vaših rokah! Čas je, da sodbo izrečete; same razsodite, če še hočete usmiljenje imeti z njimi zana-prej! Živeli bodo, ako vi zanje skrbite, vmreti pa mo-rajo, ako jih vi zapustite; skušnja nas je tega naučila.“

4. Ljubezen zmaga.

Pri teh besedah so se vse razjokale; društvo je sklenilo vkljub tolikim stroškom tudi skrb za te rev-čeke stalno prevzeti. Kraljica je dovoljila, da se otro-čički v grad Bicêtre — ki je blizo mesta — prenesejo. Ker se je pa pokazalo, da je tu za otroke nezdrav zrak, je društvo blizo sv. Lazarja hišo v najem vzelo, kjer se je 12 hčeram krščanske ljubezni oskrbnitvo za najdence izročilo. To poslopje je tudi dobilo ime: „hiša najdencev“. Dojenčki so bili poštenim ženam na deželo dani, hčere krščanske ljubezni so jih morale od časa do časa obiskovati; takoj, ko so k pameti prišli, so se učili moliti in Bogu služiti ter delati. Oskrbovali na stroške so se tako dolgo, da so zmožni bili si sami kruh služiti. Zares velika tolažba za Vin-cencija in za žlahtne gospé, ker so postale s tem orodje tistega ki je rekel: „Je-li mogoče, da pozabi mati svo-jega otroka, da bi se ne usmilila svojega dojenčka? Pa, če ga tudi mati pozabi, jaz te ne bom pozabil.“ Izaj. 49. 15.

Četrto poglavje.

Bolnišnice za galijote.

1. V Parizu.

V čim večji revšini ko je kateri človek bil, tim več se je smel na ljubeznivo Vincencijevo srce zana-šati. Že zgoraj smo omenili, kako ljubeznjivo se je Vincencij za revne galijote poganjal. Leta 1622 je od

generala Gondy-ja zanje dobil blizo cerkve sv. Roka hišo, v kateri jih je obiskoval in tolažil. A to zljajšanje je bilo le za nekaj časa za zmiraj tako ni moglo ostati, kajti hišo, kjer so stanovali, so bili le v najem vzeli, podporne ustanove zanje pa ni bilo nobene. Hotel jim je Vincencij priskrbeti stalno olajšavo, zato se je obrnil do kralja in do mestnega zastopa s prošnjo, naj bi se mu za polajšanje grenke osode galijotov stolp sv. Bernarda prepustil; kar se je leta 1632 res zgodilo. Nekoliko so ga predelali, ga s potrebno hišno opravo preskrbeli, duhovno oskrbništvo galijotov pa so misijonarjem izročili, ki so za galijote Božjo službo imeli, jim sv. zakramente delili in jih od časa do časa še z milošnjo obdarovali. Ker jih sam ni mogel zadosti podpirati, je pri dobrotnikih iskal pomoči, zlasti pri društvu žlahtnih gospá. Med vsemi največjo gorečnost in ljubezen je kazala tu gospodičina le Gras, ki je bolne galijote oskrbovala. Zavod je bil zelo dobro oskrbljen, le manjkalo mu je ustanove ali gotovih dohodkov. Bog pa je tudi tu pomagal. Neka pobožna oseba je na smrtni postelji 6000 livres letnih dohodkov sporočila, ki naj se porabijo za potrebne stroške galijotov. Izvrševanje testamenta imelo je sicer veliko nasprotovanja, a Vincencij je s svojo ljubeznijo, potrpežljivostjo in s svojim trudom stvar tako dognal, da je zadnja volja ranjke dobrotnice obveljala.

Na Vincencijevo prošnjo je bila ustanova tako narejena, da se je nekaj denarja moralo tudi v duhovno pomoč tem revčekom obrniti. Iz te ustanove je namreč župnik sv. Nikolaja, v katerega fari je stolp bil, moral dobivati vsako leto 300 livres, kajti on je dolžnost duhovnega pastirstva ondi prevzel in se zavezal mrtve po katoliško-cerkvenem obredu pokopavati. Drugi del ustanove dobile so hčere krščanske ljubezni, ki so se zavezale bolnim galijotom streči in jim zdravnika in zdravilo oskrbovati. Revežem je s tem bilo toliko pomagano, da si v svoji zasluženih kazni res niso boljšega želeti mogli. Kadar so pa odtod v Marseille na galeje odposlani bili, se je njih revščina in nesreča v novič začela.

2. Bolnišnica v Marsel-ji.

Žalostna podoba osode, kakor jo je Vincencij leta 1622 Marsel-ji videl, ko je za galijote misijone imel, je še vedno švigala pred njegovimi očmi. Oh kako ga je to skrbelo in tolikanj bolj ga je skrbelo, dalje ko je Pariz od Marsel-je bil! Spominjal se je, v kako žalostnem stanu je našel takrat te siromake, zlasti kadar so bolani bili; dozdevalo se mu je, da še zdaj vidi tiste za smrt bolane, v železje zakovane, kako je mrčes lazil po njih, kako so jih črvi jedli, zapuščeni in pozabljeni pa so bili od vseh ljudi! Kakor neumna živina brez tolažbe so ležali v smradu ter kleli in v obupnosti vmirali. Ta pogled je Vincencijevo ljubeznjivo srce ne le ginil, ampak tudi naklonil, da je vse storil, naj bi se z njimi, ki so tudi po Božji podobi stvarjeni in — kristjani, bolj človeško ravnalo.

Že ob časih generala Gondy-ja jim je nekoliko polajšanje napravil, vendar je želel njih žalostno osodo popolnoma predrugačiti. Zato je nesrečni položaj teh revežev kardinalu Richelieu-ju in vojvodinji Aiguillonski, tako živo pred oči stavil, da je dosegel, kar je iskal, namreč ustanovo bolnišnice v Marsel-ji, ker so se odzdaj bolni galijoti z vsem preskrbovali. Prav prostorna hiša se mu je v ta namen naklonila, in iz državnega zaklada se mu je 12.000 livres letnih dohodkov dovolilo. Leta 1645 se je napravilo kraljevo ustanovno pismo, s katerim je oskrbništvu galijotov pod škofijskim nadzorništvom misijonarjem izročeno bilo. Predniku misijonarjev v Marsel-ji pa je bila pravica priznana kapelane galijotom imenovati, kateri pri ondotnih misijonarjih stanovati, ter se v vsem po navodu misijonarjev ravnati morajo, dokler se galijoti na morje ne razpošljejo.

Kako vspešno je Vincencijevo ravnanje in prizadevanje v tem oziru bilo, kaže pismo gospoda Cot-a. Ta žlahtni kavalir se je za ustanovo bolnišnice res prav zložno z Vincencijem poganjal ter je nalašč zato v Pariz prišel. In zdaj, leta 1645, ko je bolnišnica dovršena bila, je pisal: „Pred vsem drugim vam poročam,

kako v bolnišnici napredujemo, za katero ste se tolikanj trudili. Iz mojega zadnjega pisma ste razvideli, da so se po dolgem nasprotovanju vsi bolani galijoti v bolnišnico prenesli. Ne morem vam dopovedati, kolika tolažba je za te revne sužnje, kadar se v bolnišnico peljajo, celo svoj raj jo imenujejo. Če noter pridejo, so nekateri že napol zdravi. Prvo delo tu je, da se takoj osnažijo in se jim noge vmijejo, potem se v posteljo položijo, ki je saj nekoliko bolj mehka, kakor galejeve klopi, na katerih so navadno počivati morali. Močno se čudijo, ako vidijo, da smejo v postelji počivati — da se jim streže, sploh, da se z njimi bolj po človeško ravna, kakor na galejah. Veliko smo jih že nazaj poslali, ki so se tukaj popolnoma ozdravili, kateri bi bili brez te pomoči gotovo umreti morali. Verjemite mi, gospod, da je Bog to delo res blagoslovil, kajti ne le veliko slabih kristjanov se je poboljšalo, tudi nekateri turki so se spreobrnili in zakrament sv. krsta prejeli.

3. Sklep.

Gotovo si je Vincencij s tem delom velike zasluge za človeštvo pridobil. Da ne omenjamo dobrih del usmiljenja, s katerimi se je tem revežem postreglo in olajšal njih žalostni stan, rečemo le, koliko se jih je po pridigah in podučevanju z Bogom spravilo, kateri bi v svoji obupnosti in nezadovoljnosti s kaznijo gotovo se pogubili bili! Zavrženi in pozabljeni od vseh, so bili ti sužnji zares najzaničljivejše stvari iz med vseh ljudi na svetu; med ljudi se še prištevali niso. In ravno zato bo tudi Vincencij enkrat iz ust Božjega sodnika slišal besede: „Karkoli si storil najmanjšemu mojih bratov, si meni storil.“ Pa tudi vsakemu izmed nas pravi: „Pojdi in stori tudi ti tako.“

Peto poglavje.

Ubožnice.

1. Blagosrčni dobrotnik.

Leta 1653. pride k Vincenciju nek meščan iz Pariza, mu izroči veliko svoto denarja rekoč: „obrnite jih po svoji volji za dobra dela, mojega imena pa ne omenjajte; zadosti, če je Bogu znano“. Take blage misli pobožnega gospoda, ki je vedel radodarnost s ponižnostjo zakrivati, so se Vincenciju res dopadle, vendar je nekoliko premišljeval, kako bi denar obrnil. „Ravno takrat“, piše škof Galura, „je bila hiša sv. Lazarja vsled mnogobrojnih duhovnih vaj v dolgove zakopana, in denarja bi bilo tu res potreba; pa Vincencij je studil tudi senco samopridnosti; obrnil se je toraj v molitvi k Bogu ter ga prosil, naj mu naznani, kaj mu je najbolj dopadljivo in kam naj se denar obrne, v takem posvetovanji z Bogom mu na misel pride, koliko je takih rokodelcev, ki zaradi bolehnosti delati ne morejo, in vsled tega ali stradati ali beračiti morajo, kar jim je nevarno ne le v telesnem oziru, ampak tudi za dušo. Poklical je toraj dobrotnika, mu razlagal žalostni stan bolnih, revnih in pohabljenih rokodelcev ter mu razodel svoje misli, namreč: bolnišnico ali ubožnico za imenovane rokodelce ustanoviti. Dobrotnik je temu rad pritr dil, Vincencij pa se je takoj dela lotil.

2. Ubožnica presvetega Jezusovega imena.

V predmestji sv. Lavrencija je kupil Vincencij dve hiši ter jih za 40 oseb pripraviti naročil; nakupil je postelj, perila in hišnega orodja, dal je napraviti domačo kapelico in je skrbel, da se je vse pripravilo, kar je za Božjo službo potrebno bilo. Ostali denar se je položil na obresti, iz katerih se je 20 možkih in 20 ženskih oseb zamoglo preskrbovati. Revni pa so bili tako razvrsteni, da je vsak spol za se svoje stanovanje imel, in da se niso mogli videti

ne pri maši ne pri mizi. Da bi jih lenobe in postopanja obvaroval, je bilo slehernemu primerno delo odločeno, za katero jim je potrebnega orodja priskrbel. Oskrbništvo zanje zlasti v bolezni prevzele so hčere krščanske ljubezni, vodstvo zavoda pa je izročeno bilo enemu izmed misijonarjev, tako namreč je dobrotnik hotel imeti. Duhoven je moral vsaki dan v ondotni kapelici maševati, pridigovati, krščanski nauk razlagati in sv. zakramente deliti. Vincencij sam je uboge večkrat obiskal, k Božjemu strahu opominjeval, k molitvi, h krščanski ljubezni med seboj in k edinosti, ter tako tudi čas počitka naj v dobro obračajo. Če je kateri izmed revčkov umrl, so na njegovo mesto takoj drugega sprejeli. Tako so revni tu mirno in brez vse skrbi živeli in Boga hvalili, da jih je na večer njihovega življenja za dušo in telo tako očetovo preskrbel. Ubožnici dali so ime: „Presvetega Jezusovega imena; bila je od nadškofa in kralja z ustanovnim pismom potrjena, ime dobrotnika pa se nikoli ni izvedelo; Oče v nebesih, ki tudi na skrivnem vidi, mu bo tolikanj večje plačilo dal, bolj ko je želel samo njemu se dopasti.“

3. Kako bi se dalo tudi beračenje odstraniti?

Tako se je ustanovila ubožnica v Parizu, in ne le žlahtne gospé društva krščanske ljubezni so jo rade obiskovale, ampak zavod se je tudi vsem dopadel, kajti vse je bilo v lepem redu, revčeki so bili zadovoljni in njih življenje je bilo res pobožno življenje. Iz njihovih ust se ni slišala nobena zbodljiva beseda, ne kaka pritožba, bila je med njimi edinost in ljubezen. Vsak je imel primerno delo, čas pa je bil tako razvrsten, da je za delom sledila pobožnost, za pobožnostjo pa spet delo. Zavod je bil bolj podoben samostanu, kakor bolnišnici ali ubožnici. To videti je marsikomur se želja zbujala, naj bi se tudi brezštevilnim beračem, ki po mestu postopajo, celó cerkve oblegajo, pri tem pa prav razujzdano in pohujšljivo živijo, taka naprava ustanovila. Tako po-

trebno pa, ko se je to tudi dozdevalo, te napake odstraniti ni vendar nihče mogel. Le nekatere gospé iz društva krščanske ljubezni so mislile, ako bi Vincencij stvar v roke vzel, bi bilo pomagano, kajti dosedaj, so djale, je Bog še vsa njegova dela blagoslovil. Sklenile so, da mu bodejo v prihodnjem zboru to zadevo v pretres predložile ter ga prosile, naj bi poskusil beračenju se ustaviti in te postopače in klateže na pravilno življenje navaditi. To se je zgodilo, in neka gospa takoj ponudi v ta namen 50.000 livres za zidanje ubožnice, druga pa je obljubila kapital, ki bo vsako leto 3000 livres obresti donašal. Vincencij je bil osupnjen in je strmel nad blagosrčnostjo teh gospá. Tako ugoden in všeč pa, ko mu je ta predlog bil, je vendar nekoliko pomišljeval, kajti podjetje je velikansko, zato je rekel le: „Žlahtne gospé, ta zadeva se mora Bogu priporočati in dobro pretresati“.

4. Kako so reč pretresali.

Ne dolgo, in zbor se zopet skliče. Gospé so v Vincencija pritiskale, naj bi se njihov predlog sprejel in izvršil. Trdile in obetale so, da milih darov pri tem ne bo manjkalo in da ni drugzega treba, kakor da Vincencij reč sproži. Vincencij je nasprotoval s tem, da je rekel, naj se varujejo prenaglenja, pa nič ni pomagalo. Gospé so glasovale, glasove štele, ter enoglasno sklenile, naj se delo v roke vzame. Ponižni duhoven se ni hotel ustavljati njihovi gorečnosti; dobil je od kraljice tovarno za solitar — velikansko poslopje — in dotično polje; ker se je pa nek mož pritožil, češ, da so mu z novo napravo njegove pravice prikrajšali, ga je neka gospa takoj z 800 livres letnih doneskov odškodovala. Stanovanje je bilo toraj pripravljeno, s potrebnim perilom, z hišnim orodjem in z ustanovo preskrbljeno, in gospé so mislile, zdaj je vse dovršeno in da ni drugzega potreba, kakor beračem bobnati, da skupaj priletijo. Vincencij pa je vedel, koliko težav in zaprek še bo treba premagati;

vzlasti mu je bila ena težava pred očmi, namreč: kako bo mogoče berače v ubožnico dobiti, in kako bi bilo tu z njimi ravnati. Da bi se v tej zadevi ne prena-
glili, je gospem rekel: „Božja dela se ne godijo na-
enkrat, imajo sicer svoj začetek, vršijo se pa pola-
goma. Ko je Bog hotel Noeta in njegove potopa re-
šiti, mu je ukazal barko napraviti; bil bi jo lahko
v kratkem času zgotovil, vendar mu je 100 let že
pred povedal, da bi se polagoma izdelala. Tako je
ravnal Bog tudi z Izraelci, ki so v obljubljeni deželi
potovali; v kratkem času bili bi dospeli v Palestino,
Bog pa jih je tako vodil, da so 40 let potovali. Od
vekomaj je sklenil svojega Sina na svet poslati, da
bi nas greha rešil, vendar je čakal več ko 4000 let,
da bi se v pravem času zgodilo. Bog se v svojih
delih nikoli ne prehitil. Jezus Kristus bi bil lahko
kot odrašen človek na svet prišel, ne bilo bi mu
treba 30 let v tihi samoti v Nazaretu živeti; vendar
je hotel kot majhno dete rojen biti in kakor vsak
drugi človek v starosti rasti, da bi veliko delo na-
šega odrešenja polagoma izvršil in spravo med Bogom
in ljudmi napravil. Božji Sin sam je večkrat rekel,
„moja ura še ni prišla“, da bi nas učil, v rečeh, ka-
terih si nismo sami izvolili, ampak katere nam je
Bog odkazal, ne se prena-
gliti. Lahko bi bil svojo
cerkev naenkrat po vsem svetu razširil, pa ni, za-
dosti mu je bilo, da ji je podlago vložil, jo razširiti
je svojim apostolom in njih naslednikom prepustil.

Če to premislite, boste spoznale, da ne bi bilo prav,
reči, ki so bolj na Božji previdnosti ležeče, kakor na
nas, tako rekoč v eni sapi izvršiti, kakor tudi ob-
upati ne smemo, ako nam ne ploska vez svet z ro-
kami. Če me pa vprašate, kako nam je ravnati, so
moje misli te: „Počasi gospé, počasi se moramo za reč
potegovati, Boga goreče prositi, delo pa, ki ga opravi-
viti hočemo, složno opravljati.“ Tudi je še dostavil:
„Najbolje bo, ako v začetku le kakih 100 ali 200 be-
račev sprejmemo, in sicer takih, ki sami radi pridejo.
Če bomo s temi lepo ravnali in bodo oni z nami za-
dovoljni, bodo drugi sami od sebe prišli; tako se jih

bo vsaki dan več oglasilo, in zamogli jih bomo toliko sprejeti, kolikor jih letni doneski preživiti zamorejo. To se mi dozdeva najbolj gotovo; drugače bomo, namesto, da bi zidali, vse podrli. Res, če bi se v tem prenaglili, bi se v namene Božje previdnosti vtikali, kar bi ne bilo prav.“

5. Zavetišče (ubožnica) za berače se ustanovi.

Stvar je bila toliko dognana, da je kralj zavod sicer dovolil, parlament pa je hudo nasprotoval. Bili so, ki so to podjetje za neizpeljavno razglašali; drugi so rekli, da je nevarno, zaradi očitnega miru; ne gre, da bi se dalo 40.000 beračev, ki se po mestu in po predmestjih potikajo, v eno tesno poslopje spraviti; drugi spet so oporekali, da ta načrt se izpeljati ne dá. Dve leti ste pretekli, gospé so bile v tem času čisto mirne, Vincencij je tudi molčal, zadevo so le Bogu priporočali. Leta 1657 se je pa velikanska ubožnica odprla, nje vodstvo se je 26 razumnim možem (od kralja) izročilo. Vincencij jim je naklonil ne le tovarno za solitar, ampak tudi še poslopje Bicêtre, ki je sprvega bilo za najdence odloženo. Ko se je kraljevi ukaz razglasil, se je armada beračev razšla, ostalih 4000 do 5000 je bilo v zavod sprejetih. Beračenja odzdaj v Parizu ni bilo več. Vsak berač je moral ali z rokami si kruh služiti ali pa so ga v ubožnico pripeljali.

6. Vincencijevo pismo.

Vincencij je takoj enemu svojih prijateljev pisal: „Ne bo dolgo, in beračev v mestu ne bo več; razdelili jih bodo v ubožnice, zanje skrbeli in k delu priganjali. Sicer je to velikansko podjetje, vendar se bliža svojemu koncu, in veliko jih je, ki ga podpira. Že 10.000 srajc je gotovih in veliko hišnega orodja. Kralj sam in parlament pospešujeta delo ter sta z nadškofijskim dovoljenjem duhovne misijonske družbe in hčere Božje ljubezni za njih oskrbnništvo določila. Naš namen sicer

ni ta predlog sprejeti, ker še ne vemo, če tudi Bog to hoče od nas; če ga pa tudi sprejmemo, ga le za en čas prevzamemo.“ In res se je misijonska družba odpovedala temu delu. Na Vincencijevo priporočanje je bilo nadzorništvo zavoda gospodu Ljudeviku*) Abellyju izročeno, ki je s pomočjo še drugih pobožnih duhovnov neizrečeno veliko dobrega pri teh tako divjih in surovih ljudeh storil.

7. Romarska hiša pri sv. Regini.

Omenimo tu še ene ubožnice (romarske hiše) ki so jo v Autunski škofiji v blagor revnih romarjev postavili in pri kateri je Vincencij veliko pomagal. Reč sprožil je pobožni baron de Renty. V trgu sv. Regine je bil glasovit studenec s zdravilno vodo. Pa ne le zarad vode, ampak tudi sveto mučenico Regino, po kateri je kraj svoje ime dobil, so ljudje tu sem častit hodili. Se vé, romarjev je bilo zmiraj zadosti, hiše pa ni bilo nobene, v kateri bi se saj revni in bolehní sprejemali; ravno tako je tudi v duhovnem oziru vse bilo zanemarjeno. Pobožni gospod Renty je toraj sklenil tu ubožnico postaviti, a pokazale so se tolike zapreke in težave, da je njegov dober namen po vodi splaval. — Nekaj let pozneje pride k Vincenciju nek Pariški meščan gospod des Noyers ter mu pripoveduje, kaj je pri sv. Regini videti moral, in kako dobro bi bilo, ako bi se ondi za revne romarje ubožnica zidala. Ponudil se je, da se hoče s svojo ženo tje preseliti, hišo postaviti in sam ubogim streči. Ko je Vincencij to zadevo v molitvi Bogu priporočal, je spoznal, da je po Božji volji ter je pobožnega des Noyers-a le utrjeval v njegovem sklepu; rekel mu je, da se mu ni treba nobene nasprotovanja bati, Bog bo njegovo delo blagoslovil. Leta 1659 se je des Noyers tje preselil, vložil podlago imenovani ubožnici vkljub marsikateremu nasprotovanju ter je v zaupanji na Boga pričel svoje delo

*) Ljudevik Abelly, pozneje Rodeški škof, je življenje sv. Vincencija popisal, iz katerega virov vsi drugi pisatelji zajemajo.

krščanske ljubezni. Res, vse njegovo premoženje je znašalo le 10.000 livres,*) pa blagoslov Božji ga je tako pospeševal, da se je hiša, ki je stala 100.000 livres, popolnoma zgotovila, ter je romarjem, katerih so vsako leto na 20.000 šteli, bila v marsikatero polajšanje. Razun telesne pomoči, se je romarjem skrbelo tudi za dušo; duhovni so tu imeli toliko dela, da so se, nepretrgano misijoni obhajali. Vincencij se je tega srčno veselil in je delo podpiral, kolikor je le mogel, tako tudi žlahtne gospé krščanske ljubezni. Dobra dela krščanske ljubezni cvetela so pa tu v blagor bližnjega do žalostnih časov francozke revolucije, ki je, kakor drugod vse dobro vničila, tako tudi ta zavod požrla.

Šesto poglavje.

Vincencij podpira ponesrečene Lotaringijane, Champagnijane in Pikardijane.

1. Lepa dežela postala je nesrečna dežela.

Le prepogosto se nahajajo v občni zgodovini slike človeških nesreč, žalostnih dogodb in nezaslišanih nadlog, o katerih pravi, da so jih povzročile natorne moči, ki so svoja naravna pota zgrešile; pa še tužnejšo podobo nam pred oči stavijo tiste dogodbe, ki so znesek razburjenih človeških strasti na p. vse pokončevavne vojske. A da bi se bilo takim stiskanim in ponesrečenim s toliko ljubeznijo, s tako proračunjeno skrbjo in skoz toliko let pomagalo, kakor se je po Vincenciju ravno tu zgodilo, in sicer celim deželam — takega zgleda nam zgodovina ne more pokazati. Dogodbe, katere bomo v tem in naslednjih poglavjih povedali, bi se neverjetne zdele, ako bi ne pričali zanesljivi,

*) Da si pri besedi «livres» ne boš zastonj glave belil, postavimo tu račun: Livrov zdaj ni več, veljavo so imeli le do Francozke revolucije; 1 livre veljal je (livre Tournois) po našem 33 novih soldov; 1 livre Paris pa $41\frac{1}{4}$ novih soldov. Po takem je bilo 10.000 livres Tournoiške veljave le 3300 avstrijskih goldinarjev, Pariške: 4125 avstr. gl.

uradni zapisniki, ki se v arhivih zadetih mest še zdaj lahko vidijo. Začnimo z Lotaringijo.

Najsrečnejša, rodovitnejša dežela v Evropi postala je vsled dolgoletnega miru tudi najbogatejša. Malo jih je, kjer bi med vladarjem in podložnimi vladala tolika složnost, taka neprisiljena, srčna ljubezen, kakor tu. A ta neskaljeni mir in obilnost bogastva sta povzročila zapravljenost in požrešnost in, kakor se navadno pri takih okolščinah zgodi, so jeli ljudje Boga zapuščati in svoj poklic pozabljati. Da bi se toraj ljudstvo iz grešnega spanja zbudilo, zadela ga je roka tistega, ki tepe vsakega, katerega ljubi. Plamen strahovite 30letne vojske pridrvil se je do Lotaringije, in ta lepa dežela — bila je dolgo časa gledališče najgrozovitnejših dogodb; Francozi, Nemci, Švedi, Španjolci, prijatelji in sovražniki, vse se je zjediniło deželo pokončati. Vojsko spremljali ste kuga in lakota. Gnjusoba razdjanja je tolika bila, da so ljudje od lakote prisiljeni se najostudnejših reči za hrano posluževali, — še zavrženo, smradljivo in gnjilo mrhovino so jedli. V mestu Nancy je nek mož svojo sestro ubil, da se je njenega kruha polastil; matere so svoje lastne otroke klale, pekle in jedle. Trupla tistih, ki so gladu ali za kugo umrli, in na prostem ležala, privabila so cele trume volkov, ki niso le mrličev snedli, tudi živih, zlasti žensk in otrok, so se lotili in celo v mesto so pritiskali. Tudi najimenoitnejšim družinam revščina ni prizanašala, gospé in gospodičine žlahtnega rodu so tako daleč zašle, da so bile namenjene za košček kruha svoje poštenje dati. Tako se je godilo veliko Bogu posvečenim devicam, že so mislile samostan zapustiti in iti si kruha prosit. Vasi in trgi so bili brez dušnih pastirjev, nekateri so namreč v vojski konec našli, nekateri za kugo umrli, nekateri vsled gladu življenje končali, bili so pa tudi, ki so kakor boječi najemniki vse pustili in zbežali.

2. Vincencijeva neutrudljiva ljubezen vsem pomaga.

Lahko si mislimo, koliko rano je Vincencijevemu občutljivemu srcu napravila novica takih žalostnih

dogodb. Kakor nekdam Mojzes, tako je tudi on zdihoval in prosil Boga, da bi se usmilil stiskanega ljudstva in tolikanj strašno šibo odvrnil. Ob enem je pa tudi vse storil, kar je mogel, da bi olajšal osodo ponesrečenih. Če se tudi nikoli ni vtikal v svetne in politične zadeve, zdaj — je le šel h kraljevemu ministru, kardinalju Richelieu-ju ter mu žalostne nasledke vojske živo pred oči stavil, ga prosil in rotil, naj prej ko mogoče mir napravi. Da bi ložej revnim Lotaringijanom pomagal, so morali njegovi domači si marsikaj pri jedi pritrpati; svojim misijonarjem pa, ki so bili v mestu Toul naseljeni, je poslal denarja, da bi revne bolnike, ki so tu in tam po ulicah in cestah zapuščeni ležali, pod streho spravili, jim stregli in pomagali, da okrevalo. Poslal je še drugih misijonarjev z denarji, naj bi v mestih: Metz, Verdun, Nancy, Bar le duc, Pont a Mousson, St. Michel, Luneville in sosednjih okrajih revnim bolnikom na pomoč prišli. Žalibog jih je bilo toliko število, da mili darovi niso veliko izdali, revščine je bilo toliko — od leta 1635 do 1648, ko so sklenili Vestfalski mir — da po človeški pameti soditi, ni bilo mogoče vseh rešiti. Vendar Vincencij ni zgubil srca, kajti večja ko je bila revščina, bolj se je v njegovem srcu vnemal ogenj ljubezni. Obrnil se je do kraljice, do vojvodinje Aiguillonske. Zlasti pa do žlahtnih gospá krščanske ljubezni; vedel je vse navdušiti s tistim dejanskim sočutjem, katero je njega samega vnelo. — Kakor uradne in druge zanesljive spričebe kažejo, je v teh letih samo v Lotaringiji in srednjih pokrajinah še čez 1 milijon in 500.000 livres ponesrečenim v pomoč poslal. Pa tudi ta velika svota bi ne bila zadostovala vsem revščinam, ako bi ne bil Bog njegove darove čudovito blagoslovljal. Blagoslov Božji je bil v teh darovih tako očiten, da so se nehote spominjali tistih od Božjega Sina čudno pomnoženih kruhov v puščavi. Da bi z milimi darovi ložej shajal, je kruh in obleko z dovoljenjem dobrotnikov v takih deželah kupoval, kjer ni dragine bilo, ter je pošiljal v kraje, kjer je revščina bila. Nekatera poročila, kakor so jih iz hvaležnosti iz raznih krajev pošiljali, hočemo

tu bralcem podati, da vidijo od ene strani velikost 10letne revščine, in od druge strani tudi Vincencijevo neutrudljivo ljubezen spoznajo.

3. Mesta: Toul, Verdun in Metz poročajo:

Kakor se dozdeva, je mesto Toul med vsemi najmanj od nesreče zadeto bilo. Ondotni general-vikarij uradno poroča, da so misijonarji 2 leti bolnike in uboge z hrano, obleko in z zdravilom preskrbovali. Po 60 bolnikov so imeli v svoji misijonski hiši, druge so v raznih hišah mesta obiskovali. Razun tega so podpirali tudi take revne, ki so se sramovali prositi, vzlasti so se za ranjene in bolne vojake poganjali. "Ko je Vincencij to poročilo v roke dobil, je svojim odpisal: „Zastran naših dobrih del ni treba nobenega spričevala več sprejemati; zadosti je, če Bog ve in če je ubogim pomagano.“ Vendar je pozneje od te prepovedi odjenjal, da bi se pri dobrotnikih ložej o porabi milih darov spričal.

Tužnejši bil je stan v mestu Metz. Okoli 5000 ljudi, ki so obožali, je polnilo mesto, veliko jih je postopalo po okolica, vsaki dan je bilo po 10 do 12 mrtvih na cesti in na ulicah najti. Lakota in prevelika revščina silile ste ponesrečene se poslužiti vsake grešne priložnosti. Tamošne redovnice so bile v toliki revščini in stiski, da so se namenile samostan zapustiti. Pri tej priči pridejo od Vincencija poslani misijonarji na pomoč; zares poslanci iz nebes, kakor je ondotni magistrat v poročilu leta 1640 pisal in dobrot hvaležno spominjal, katere so ti duhovni bolnikom, ubogim in onim, ki so se sramovali prositi, delili, vzlasti redovnicam.

V mestu Verdun so misijonarji od leta 1639 do 1641 okoli 500 ubogim s kruhom postregli, bolnikom pa so pomagali še z drugimi olajšavami. Imeli so zmiraj za popotnike in revne kmete živeža pripravljenega. Enim so delili obleko, enim denarje. Posebno se je oziralo na tiste revne, ki so se sramovali prositi. Eden izmed misijonarjev odtod piše: „Neizrekljivo smo po-

tolaženi, ko vidimo pri bolnikih toliko potrpežljivost in udanost v Božjo voljo. O koliko duš revščina v nebesa spravi! Odkar sem v Lotaringiji, sem več nad 1000 vmirajočim v srečno večnost pomagal, vsi so se dobro na smrt pripravili. Vsi ti bodo gotovo tam priprošniki svojim dobrotnikom.“

4. Poročila iz mest Nancy in Pont-a-Mousson.

V Nancy, ki je Lotaringije glavno mesto, so misijonarji vsaki dan 400 do 500 ubogim kruha in juhe delili. Za vsako so jim pa tudi razlagali Božjo besedo ter so jih opominjali vsak mesec sv. zakramente prejemati. V misijonski hiši imeli so toliko bolnikov, kolikor jih je hiša obsegla; drugim, ki so v bolnišnicah bili, so nosili hrano in perilo. Razun teh že omenjenih, jih je ležalo po raznih krajeh mesta še kakih 40 ali 50, katerim so meso, kruh in ribe pošiljali. Med revnimi, ki so se sramovali prositi, je bilo 50 meščanskih, katere so vsaki tedenj s kruhom preskrbovali, in 30 drugih deloma svetnih, deloma duhovnih oseb, katerim so vsaki mesec z denarji pomagali. Izmed poročil, ki so odtod na Vincencija dohajale, omenimo le enega, ki ga je pisal nek pobožen duhoven. „Ko sem pisma prebiral, ki so se iz Lotaringije na vas pošiljale, sem se jokal, in sicer tako jokal, da sem moral branje večkrat prenehati. Iz vsega srca častim Božjo previdnost; ki tako ljubeznivo za svoje stvari skrbi in prosim Boga, da misijonarje še za naprej s svojo gnado podpira, katere v svoji Božji službi potrebujejo. To, kar se mi najbolj studi, sem jaz sam, ker vidim, da ti neutrudljivi delavci za se in za druge nebesa služijo, jaz revna stvar pa, kakor malopridna zvêr po zemlji lazim.“

Nič bolje ni bilo v Pont a Mousson; žalosten stan tega mesta popisuje eden izmed misijonarjev tako-le: 400 do 500 ubogih k nam po milošnjo hodi; njih unanja podoba je tako revna, da se brez usmiljenja in sočutja ne morejo pogledati. Večidel so kmetje, pa tako zastradani in slabi, da nekateri celo med jedjo

umrjejo.“ „Od 4 župnikov smo si dali zapisnik bolnikov in ubogih napraviti in tu zapisani so res sila v nesrečnem položaju, med njimi so zaznamovane ondotne redovnice.“ Kmetje iz dežele, če bi tudi radi, ne smeje v mesto po milošnjo hoditi zarad preveliko volkov, ki ljudi napadajo in jih raztrgajo. Nek pobožni župnik pa se je osrčil ter se ponudil sam iz mesta jim na deželo milošnjo nositi. Imel je namreč v svoji fari okoli 100 bolnikov in 50—60 takih ubogih, ki so se sramovali prositi, med njimi je bila tudi neka oseba žlahtnega stanu. Ubogim in bolnikom so dajali tudi v tem mestu zdravilo, perilo, hrano in obleko. Ondotni magistrat je Vincenciju najtoplejše hvalo izrekel in trdil, da se je po njegovi podpori več ko 500 ljudi rešilo, ki bi gotovo bili morali vmreti. Ob enem je prosil, naj bi jih tudi za naprej blagovolil podpirati, kajti brez te pomoči mora večji del ljudi gladu umreti.

5. Iz mest St. Michel in Bar le Duc.

Tu je bilo toliko revščine, da se ne da popisati. Po besedah misijonarja, ki je Vincenciju o tem poročal, se je pri razdelitvi kruha na enkrat 1132 ubogih sošlo. Njih izgled je bil strašen. „Ne lažem, ako rečem, „so njegove besede,“ bili so kakor živo okostje mrličev, katere le še koža pokriva; ne mogel bi jih gledati, ako bi mi Bog k temu posebne moči ne dal. Njih koža je podobna marogastemu marmorju, ki se je tako nečedno skrčila in posušila, da še svojih zobi ne morejo zakriti. Oči debelo iz glave molijo, obraz je tako nagrbančen, da ni človeku podoben, ljudje so kakor strašilo ali prikazen. Dosedaj so koreninice nekega želiša na polju nabirali in si jih kuhali, veliko pa jih je gladu umrlo. Priporočam jih pobožni molitvi družbe.“

Iz pisma, ki ga je še drug misijonar Vincenciju pisal, posnamemo le te okolščine: „Tukaj se nahajajo reči, katere bi ne verjeli, ako bi jih sami z očmi ne videli. Prebivalci vsi, posebno pa žlahtne rodbine, morajo neizrečeno stradati. Žalostno je le to, da si ne

upajo milošnje prositi. Malo jih je, ki bi se predrznili za dar poprositi, nekateri rajši gladu umrjejo, kakor da bi se v tako sramoto podali, zjokajo se in s tem se utolažijo, kakor so mi sami povedali. Strašno, neka udova, ki za se in svojih troje otrok nič več jesti ni imela, je kačo odrla, na razbeleno železo djala, in si tako pečenko napravila. Naš sobrat, ki je to zvedel, je hitel njeni revščini pomagat. Kadar kakšen konj na cesti pogine, njegovo meso hitro raznosijo in ga snejo. Neka žena, ki je poln jerbas takega mesa dobila, ga je drugim razdelila in ga za kruh zamenjala. Neka gospodičina iz žlahtnega rodu je že več časa priložnost iskala za košček kruha. svoje poštenje dati; pa, hvala Bogu, je ni našla in zdaj je rešena. Oh, kaka grenka osoda! Tukajšni duhovni, ki so, hvala Bogu najlepšega obnašanja, so v veliki revščini, nič nimajo jesti; zato je nek župnik, — pol ure unkraj mesta — primoran namesto konja sam se vpreči in voz vleči. Ali se še da kaj tužnejšega misliti? Duhoven, dušni pastir, pa v takem stanu! Ni vam treba v Turčijo hoditi, da bi gledali pred voz vprežene duhovne, revščina jih sili tukaj pred našimi vratami k takemu ponižanju! Pri tem pa je Bog tako dobrotljiv, da je okolici sv. Mihela naklonil milost posebne pobožnosti in potrpežljivosti. Ker imajo pomanjkanje posvetnega, hrepenijo bolj po nebeškem. Tako da jih po 2000 pride poslušat Božjo besedo, kadar krščanski nauk razlagamo. Toliko število za tako malo mesto, kakor je St. Michel, je res veliko, vzlasti, ker je veliko ljudi iz mesta že pobegnilo. Ubogi tudi prav pridno hodijo k službi Božji in pogosto sv. zakramente prijemajo. Misijonarja, ki je pri njih, prav radi imajo, in vsak se srečnega šteje, ako sme z njim govoriti. Je pa tudi res prav goreč. Zarad prevelikega dela v spovednici in pri bolnikih še jesti nima časa. Žalibog, je vsled tolikega truda onemogel, in zdaj bolan leži. Čudim se, kako je s tako malo denarji, ki jih je iz Pariza dobil, toliko milih darov napraviti mogel. Vidi se, da je Bog tu čudno pomagal. Dozdeva se mi, da se čudeži ponavljajo, katere je Bog nekdanj z mano delal; vsaka družina je je nabrala

enako mero, pa je vsem zadostilo, akoravno ješcev v vsaki družini ni enako število bilo. Tako se tu godi. Tukajšni misijonarji, kateri imajo za večje število ubogih skrbeti, s tisto mero milošnje shajajo, kakor oni, ki imajo manj ubogih; niso še imeli dosedaj pomanjkanja.“

Bar le Duc.

Kolika je bila revščina, tolika je bila tudi neutrudljivost in gorečnost misijonarjev, ki so tukaj delali. To mesto je bilo, rekel bi, pribežališče vseh ubogih. Cele trume revnih ubežinov so tu sem zatekale, katerim, da jim je bilo mogoče v Pariz priti, se je, ne le milošnja delila, ampak še denar za potovanje dati moral. Eden izmed misijonarjev je bil tako srečen, da je v službi bolnikov svoje življenje kot daritev Bogu daroval. Častiti O. Roussel, iz reda Jezuitov in vodja tamošnjega kolegija je Vincenciju o ranjkem pisal: „Gospod Montvit, katerega ste tu sem na misijon poslali, je umrl. Veliko je v svoji dolgi boleznici trpel. Reči moram, na tem misijonarju sem imel živ izgled močnodušnosti in potrpežljivosti, tako še nisem videl nikoli v svojem življenju. S kratkim, umrl je tako, kakor si sam želim umreti. Oba tukajšna kapitelna sta s svojo navzočnostjo njegov spreved počastila; pa še lepše je bilo viditi onih 600 do 700 ubogih, ki so ranjkega spremljali; imeli so vsi goreče sveče v rokah, jokali pa tako tužno, da se je zdelo, vsak svojega najboljšega očeta h grobu spremlja. Tako hvalo so mu pa ubogi res dolžni bili, kajti on je svoje življenje dal, in umrl, da je njihovo življenje rešil. Vedno je med njimi hodil, in vsak njegov dih je bil ljubezen do njih. Za smrad se ni zmenil, brez godrnjanja je spovedaval pred poldnem in popoldne; ni si časa vzel, da bi se bil saj nekoliko odpočil. Pokopali smo ga tik njegove spovednice, kjer je bolezen našel in kjer si je toliko zaslužnja pridobil, da mu bo Bog za to res nebesa dal. Dva dni pred, ko je umrl, je še njegov sobrat zbolel; 8 dni je bilo prav nevarno, zdaj pa je nevarnost minula. Vzrok boleznici je bila njegova pre-

velika gorečnost, s katero se je za uboge poganjal. Na Božičen predvečer je 24 ur v eni sapi spovedaval, tako da ni nič vžil in nič spal; spovednico je le toliko zapustil, da je sv. mašo bral. Ti gospodje so hrabri duhovni, in se radi dajo podučiti, kadar je treba, le ene reči si ne dajo dopovedati: ako se jim ukaže, da bi se odpočili; vsaka beseda je zastonj; mislijo, da njih telesa niso iz mesa, ali pa, da samo za eno leto delati morajo in ne dalje.“ To so besede O. Roussel-ja.

6. Sklep.

Ne prišli bi do konca, ako bi hoteli vse povedati, kar se je za olajšanje revščine še v drugih mestih storilo. Bil bi tudi popis predolgočasen; ker je bila revščina povsod enakega značaja, je bila tudi pomoč povsod enaka. Leta 1643 je Vincencij vse svoje misijonarje v Pariz poklical, ker so bolezni ponehale, denarje pa je še 5 ali 6 let pošiljal, tako dolgo, da so si ljudje nekoliko iz revščine opomogli. Vzlasti se je oziral na samostane, katerim je ne le vsaki mesec gotovo svoto denarjev pošiljal, ampak tudi sukna pri-skrbel, da so se mogli čedno oblačiti, kajti stara oblačila so jim, rekel bi, na telesu strohnele. Na njegovo prošnjo podarila mu je kraljica vse o priložnosti smrti Ljudevika XIII. nakupljene tapete in črna ogrinjala. Razun že omenjenih milošinj je Vincencij še 28.000 vatlov sukna nakupil ter ubogim ponesrečenim v Lotaringijo poslal. Onim pa, ki so iz svoje domovine v Pariz pribežali — in takih je bilo sila veliko — je z veseljem in prijazno odprl zavetišče.

Sedmo poglavje.

Srčni sprejem Lotaringijskih ubežinov.

1. Vse se k Vincenciju zateka, on pa vse preskrbi.

Tudi po dokončani vojski je revščina v Lotaringiji še dolgo gospodarila, zato se ni čuditi, da je

veliko prebivalcev — ljudi raznega stanu — domovino zapustilo in drugod pomoči iskalo. Večidel so prihajali vsi v Pariz in so se zatekali — k Vincenciju. In res, v njem so našli, kar so iskali, — ljubeznivega očeta, ki jih je prijazno sprejemal. Storil je vse, kar je mogel, da so dobili obleko, hrano in stanovanje. Če je pa za njih telesne potrebe skrbel, njih duše ni pozabil. Ti ubežini že delj časa niso slišali Božje besede, tudi so zanemarjali prejemati sv. zakramente, nekaj so si bili sami krivi, nekaj pa, ker niso priložnosti imeli. Skrbel je, da so dobili zunaj Pariza svojo cerkev, v kateri jim je misijon napravil. Vdeleževali so se pa misijona ne le ubežini, ampak tudi meščani: duhovni, ki so misijonarjem pomagali pri službi Božji in pri spovedovanju, in svetni, ki so besedo Božjo poslušali in presunjeni ponesrečenim ubežinom vsmiljenje v dejanju kazali. Da bi jih lenobe varoval in da bi si s časom sami svoj kruh služili, je Vincencij vedel vse te ptujce z delom preskrbeti.

2. Vincencijeva posebna skrb za mladino.

Vzlasti je želel mladino rešiti iz nevarnosti, ki so ji protili. Brat, ki je iz Pariza v Lotaringijo mile darove nosil, je Vincenciju poročal, koliko zapušeni deklic — med katerimi so tudi hčere imenitnega, žlahtnega rodu — je, ki nimajo ne očeta ne matere, ki so pa sedaj v nevarnosti tamošnjim, surovim vojakom v roke priti. To slišati je Vincencij tudi že vse povabil, naj v Pariz pridejo, kjer bodo varno zavetišče našle. Oglasilo se jih je pa toliko, da ni bilo mogoče vseh sprejeti. Izbral si je le take, ki so v največi nevarnosti bile. Prišla je v Pariz truma, 160 takih deklic, katere je pobožna le Gras v svoje stanovanje vzela in preskrbovala, dokler se je priložnost našla, da so se pri žlahtnikih za hišne sprejele. Prišlo je tudi veliko sirotišnih dečkov, vsi so bili pri sv. Lazarju sprejeti. Vincencij jih je s časom pri pobožnih ljudeh v službo spravil, ali pa skrbel, da so se rokodelstva naučili.

3. Redovnice.

Tudi 14 redovnic iz reda sv. Benedikta je pribežalo v Pariz; prevelika revščina jih je k temu prisilila. Bile so iz mesta Rembeviller, in Vincencij jih je sprejel s spoštovanjem, ki se njihovemu stanu spodobi. Izročil jih je žlahtnim gospem iz društva krščanske ljubezni, in dve izmed njih gospa Markviza de Beaume in grofinja de Chateau-Vieux ste priskrbele v predmestju sv. Germana posebno jim primerno stanovanje zato, naj bi neprenehoma molile sv. Rešnjje Telo. V tem poklicu so se tako vrstile, da je noč in dan vedno ena pred sv. Rešnjim Telesom klečala in molila. Imenovali so jih zato: „Redovnice svetega Rešnjega Telesa in njih zavod je ostal do francozke revolucije.“

4. Žlahtniki.

Med ubežini je bilo tudi veliko žlahtnikov možkega in ženskega spola, kateri so potem ko so svoj denar porabili, v veliko revščino zabredli, zlasti, ker so se sramovali naznanjati svoje uboštvo in milih darov prositi. Prišel je nekega dne žlahtnik k Vincenciju ter mu pred oči staval stisko teh ptujcev in ga prosil naj misli, kako bi jim pomagati bilo. „O gospod, pravi Vincencij, kako me s tako novico razveselite! Kaj pa da, tem žlahtnikom se mora na pomoč priti, da častimo v njih našega Odrešenika, ki je sicer najžlahtnejšega rodu bil, pa zavoljo nas čisto reven postal. — Kakor je bil navajen, je zadevo Bogu priporočil, potem pa je društvo pobožnih, žlahtnih gospodov ustanovil, katerih dobrodelno srce mu je zadosti znano bilo. Le kakih 8 ali 10 udov je sprvega v društvo vstopilo; med njimi je bil baron de Renty, ki je v tej službi posebno slovel. Napravili so natančni zapisnik vseh teh ubogih ter so vsak mesec in sicer v nedeljo vsak po svoji zmožnosti mile darove skladali. Na ta način so skrbeli celih 8 let od leta 1640 do 1648 za imenovane, ponesrečene, uboge žlahtnike.

Ravnanje udov pa je bilo tako nježno, blago in prizanesljivo, da si ni nobenemu žlahtniku čast žalila. Po sklepu Vestfalskega miru l. 1648 so dobili še denarjev za potovanje, da so se spet na svoj dom vrnili. Pa ne samo spodbujal je Vincencij dobrodelno društvo, naj darove sklada, tudi sam je veliko dal. Ko je pri neki priložnosti 300 livres premalo bilo, je takoj svojih 300 določil. To svoto mu je pa nek dobrotnik bil naklonil, naj bi si novega konjička kupil, njegov se je bil že postaral in ga neke krate prevrgel. — Drugokrat je manjkalo 200 livres; Vincencij vpraša prokuratorja, koliko denarja je v blagajnici. Ta pravi, da ni več kakor 150 livres, pa še te, je djal, moram dati, da za jutre hrane nakupim. „No, tak dajte jih, da bo sklad poln.“ Nek kavalir, ki je ta razgovor poslušal, je bil tako ginjen, da je že drugi dan 1000 livres prinesel in misijonarjem naklonil. — Dobrodelno društvo gospodov je cvetelo še potem, ko so se ponesrečeni žlahtniki že v svoj kraj vrnili. Udje so se shajali vsak mesec pri sv. Lazarju, da bi se razgovarjali in posvetovali o dobrih delih, ki so najbolj potrebne. Zlasti je društvo skrbelo — in sicer skoz 20 let, za tiste uboge žlahtnike, ki so iz Škocije in iz Angležke, kjer se je katoliška vera zatirala, se tu sem zatekali in domovino zapustiti morali. Pariz je bil takrat res sedež ne liberalizma, ampak liberalitete, t. j. tiste krščanske ljubezni in žive vere, ki se v dejanju razodeva.

5. Brat Matevž.

Predenj to poglavje sklenemo, naj omenimo še, kako dobrotljivo je Božja previdnost ravnala, da so brezštevne milošnje varno in gotovo v Lotaringijo dospete. Pot v imenovano deželo je bil prav nevaren, nekaj zarad velike revščine, nekaj zarad vojakov, ki so v malih iz raznih narodov sestavljenih trumah se tu in tam potikali; bili so namreč ljudje surovega značaja, brez vse omike, ki niso vedeli za drugo pravico kakor pest; bila je torej povsod nevarnost. V ža-

lostnih časih vesoljne zmešnjave so se osnovale tudi cele trume tolovajev, ki so vsakega popotnika, ki jim je v pest prišel, brez usmiljenja oropali. Naloga je bila toraj prav težka, mile darove na določene kraje nositi. Vincencij je za to delo odločil čvrstega in hrabrega, pa prav pobožnega Matevža, ki je bil brat (lajik) misijonske družbe. Ta je v 10 letih 50krat v Lotaringijo potoval, za vsako je nesel naj manj 20.000 livrov, včasih pa še več. Tudi se je zvedilo „da brat Matevž z denarji obložen v Lotaringijo hodi“; zalezovali so ga, dobili ga pa niso. Kajti, zdaj se je pridružil kaki trumi vojakov, in ko so tolovaji te napadli, je on imel priložnost ubežati; zdaj je šel z drugimi popotniki, in Bog je tako naklonil, da ni bil nikoli takrat zraven, kadar so med tolovaje prišli. Če je sam potoval in nevarne ljudi zvohal, je svojo torbico takoj v kaki grm ali v kako travo vrgel, in potem srčno in neprestrašeno dalje korakal, in tolovaji, ker so ga čisto neprestrašenega videli, se zanj še zmenili niso, ali, če je moral na preiskavo, so našli le prazne žepe. Ko je nevarnost minula, je šel torbico spet iskat, in je srečno na določen kraj prišel. Po vsej deželi in tudi v Parizu se je govorilo od brata Matevža, kakor od čudodelnika. Tudi kraljica ga je hotla viditi ter ga vprašala: „Kaj mu je v taki nevarnosti najbolj pomagalo?“ Rekel je: „Vincencijeva molitev.“

6. Poročila iz Pikardije in Champagnije.

a) Žalostni nasledki medsebojnih bojev.

Tudi domači ali medsebojni boji, s katerimi so Francozi od strankarskega duha vneti, svojo lastno domovino trgali, so Vincencijevi ljubezni odkazali obširno polje. Naš namen ni — izvirk in tek imenovanih krvavih bojev in prepиров razpravljati, le tistih posameznih črtic omenjamo, ki nam kažejo Vincencija, kako je spravo delal, stranke krotil in pomoč delil. — Izmed vseh provincij, ste največ trpele Pikardija in Champagnija. Nadvojvoda Leopold Viljelm je Guizo oblegoval; leta 1650 so ga pa kraljeve čete pregnale,

in zdaj se tu ni vidilo drugo, kakor žalostni ostanki človeške razburjenosti. Veliko vojakov je zbolelo ki niso mogli z drugimi odriniti — in ležali so čisto oslabljeni po cestah — brez vse pomoči. Drugi čisto zapuščeni in žalostni so postopali po provincijah, a našli so namesto pomoči, le revščino. V Parizu je vse veselja ploskalo, da so sovražnike pregnali, Vincencij pa je žaloval, ko je slišal, v kako žalostnem stanu se ponesrečeni znajdejo. Podal se je k predsednici Herce in z njeno pomočjo je bilo mogoče 2 misijonarja z živežem in 800 livres v ponesrečene kraje poslati. Misijonarja pa sta našla na razpotjih in pri plotih toliko bolnih tudi že umirajočih vojakov, da jima je precej zmanjkalo, kar sta s seboj prinesla. Podala sta se v sosednje trge, da bi drugih reči nakupila, pa kako sta strmela, ko sta tu na ravno tako revščino naletela. Hiše so bile do malega vse oropane, prebivalci pa prisiljeni pobegniti. Zdaj, ko so sovražne armade odšle, so jeli spet iz gojzdov se na dom povračati, našli so pa doma le razvaline ali izpraznjene hiše, nič niso imeli, s čem bi se preživeli, ali se pokrili, da bi se mraza varovali. Zlasti žalostno bilo je viditi slabe starčke in bolnike, ki še ubežati niso mogli. Zapuščeni in brez vse pomoči ležali so na gnjili, smradljivi slami med zidovjem svojih lastnih požganih hiš; le nagla pomoč bi jih zamogla še smrti rešiti.

b) Strahovito!

Misijonarja sta o tem, kar sta vidila, takoj Vincenciju poročala; ta pa, potem ko je svoje obteženo srce pred Bogom izlil, se je s prošnjo obrnil do žlahtnih gospá krščanske ljubezni. Težko mu je sicer bilo jih zopet milih darov prositi za ponesrečene, ker so za enake blage namena že poprej veliko darovale, vendar sila je bila prevelika. Zato jim je položaj ponesrečenih pokrajin živo pred oči stavil, in res vse so bile ginjene, pa tako, da so sklenile pomagati, kolikor moči. Predenj o tem poročamo, moramo nekoliko spregovoriti o žalostnih, strahovitih dogodbah, o katerih misijonar iz ondotnih krajev poroča. „Noben jezik ne more

izgovoriti, in nobeno uho brez strahu slišati, kar sma na dan najnega prihoda vidila in slišala, piše misijonar. Cerkve so vse — tudi take, v katerih je presveto rešnje Telo, oskrunjene, posvečene posode pa ukradene. Tukajšne duhovne so grozoviteži ali stepli, pregnali ali pomorili. Od hiš, ki so tu stale, ni drugega najti, kakor razvaline. Setve so pokončane, polje neobdelano. Povsod lakota in kužna bolezen. Trupla mrtvih ležijo povsod in so volkom v živež. Prebivalci, ki so stisko še preživeli, so prisiljeni nezrelo sadje in žito pobirati, iz katerega si kruh delajo, ki je pa blatu podoben in tako nezdrav, da vse boleha. Skrivajo se po votlinah, gozdh in samotah, kjer na trdi zemlji ležijo — brez obleke, še srajc nimajo, le za silo so s kako raztrgano capo ogrnjeni. Njih obraz je črn in ostuden, vendar so pri vsem tem tako potrpežljivi, da se moram čuditi. So kraji, kjer ni videti nobenega človeka; prebivalci, ki so smrti ubežali, so v druge kraje pobegnili, da se preživijo. Ostali ljudje so večidelj sami bolniki, sirote in vdove, ki s svojimi majhnimi otroci, vse bridkosti zime, lakote in revščine prenašati morajo. Lakota je tolika, da ljudje blato jedó in se kakor neumna živina na polji pasejo. Nekateri skorjo iz drevja čehajo, še cape iz sebe trgajo in vživajo. Naj strahovitejše pa, kar smo videli, je, da si nekateri celo iz rok in ram meso grizejo in v obupnosti mrjejo. Samo v mestu St. Quintin smo našli 3000 ubogih in 500 bolnikov, veliko pa še drugih oseb imenitnega stanu, ki se sramujejo beračiti. Z milimi darovi rešili smo tu veliko devic oskrunjenja in več mladenčev obupanja; 50 mašnikov, deloma župnikov, deloma drugih duhovnov smo smrti rešili.“ Taka šiba tepla je Pikardijane in Champagnijane okoli 10 let. Res, da v naslednjih letih niso vsi kraji v enaki meri trpeli, vendar revščina se je pokazala zdaj tu, zdaj tam bolj ali manj občutljivo in v strahoviti podobi. Mesta in trgi, katere je Vincencij sam ali katere so žlahtne gospé na njegovo prošnjo podpirale, so: Guiza, Laon, Noyon, Chaney, Lafere, Riblemont, Ham, Marles, Vervins, Rosay, Plomoyon, Orson, Aubenton, Montcornet in veliko drugih.

c) Vincencijeva previdnost.

Ko je Vincencij sprevidel, da mu milih darov ne bo manjkalo, je odposlal še več misijonarjev k ponesrečenim, ter je enega za nadzornika čez vse postavil. Ta si je moral najprej natančno poznanje in pregled revščine dotičnih mest in trgov priskrbeti, da je vedel enakomerno milošnjo deliti. Drugi misijonarji so morali vsak na svojem kraju skrbeti, da se je vse vestno porabilo, ob enem pa so tudi bolnike vzlasti umirajoče, s sv. zakramenti preskrbovali posebno tam, kjer so izpraznjene duhovnije bile, za telesno pomoč pa je Vincencij hčere krščanske ljubezni tje poslal. Nadzornik ali prednik misijonarjev je Vincenciju vsak teden poročal, kaj in kako se godi, ta pa je društvu žlahtnih gospá poročila bral in nove darove nabiral. Tako se je spet celih 10 let ravnalo in preračunjeno je, da se je v teh letih za 600.000 livres bodi si v denarjih ali v živežu in obleki iz Pariza v ponesrečene kraje poslalo. Blagoslov Božji je tu bil viden.

d) Sad dobrih del.

Vsako dobro delo, ki iz krščanske ljubezni izvira, je seme, ki stoterni sad rodi. Nekoliko tolažbe človek že iz tega dobi, ker mu vest reče, da je ptujo revščino polajšal, vendar prava žetev sadu dobrih del je prihranjena za večnost. Zares, kako se bodo tiste blage duše, katere smo pod Vincencijevim vodstvom za vsako dobro delo tako pripravljene vidili, o priložnosti vesolne žetve veselile, ko jih bo Jezus Kristus poklical rekoč: „Pridite oblagodarjene mojega Očeta; bil sem lačen, in ve ste me nasitile; bil sem nag in ve ste me oblekle, bil sem bolan in ve ste mi postregle . . . kajti resnično vam povem, karkoli ste storile najmanjšemu mojih bratov, ste meni storile.“ Kako se bojo takrat pa tisti počutili, ki so svojega bližnjega v revščini vidili, pa so mu svoja srca zaprli, svoje imetje skrivali in zaklepali, ali za nepotreben lišp, za veselice, za nasitenje svoje poželjivosti ali za baharijo porabili in zapravili? Imenovane po-

božne dobrotnice so že na tem svetu okusile tako tolažbo, kajti vest jim je rekla, da so svoje premoženje dobro obrnile.

Da ne utrudimo bralca, izpustimo vse ginljive poročila, katere so dotični prebivalci iz hvaležnosti v Pariz pošiljali in jih spremljali z najtoplješo hvalo, navedemo le to:

1. Z omenjenimi milimi darovi se je veliko tisoč ljudi smrti rešilo.

2. Oskrunjene cerkve so se vnovič posvetile, oropane spet obdarovale in prenovile. Samo v Soissonskem okraju so našli misijonarji nad 25 oropanih cerkvá.

3. V duhovnijah, kjer ni dušnih pastirjev bilo, so misijonarji oskrbovali duhovno pastirstvo, ostale duhovne preskrbeli z živežem, veliko pa so jih smrti rešili.

4. Veliko število ženskih, ki so bile v nevarnosti nedolžnost in poštenje zgubiti, je bilo otetih. V nekem kraju Champagnije se je 30 gospodičin iz žlahtnega rodu v votline in gozde poskrilo, da bi se ovarovale grozovitosti vojakov, kjer so pa neizrekljivo revščino trpele, dokler so iz Pariza pomoč dobile; iz nizkega in meščanskega stanu pa jih je bilo še več, ki so bile v ravno taki nevarnosti.

5. Veliko ubogih sirot je bilo rešenih. Že v mestu Laon so 600 takih otrok našli, ki še niso bili 12 let stari, in ki niso imeli ne očeta in ne matere; gotovo bili bi morali vsi umreti, ako bi jih ne bili misijonarji s svojimi milimi darovi oteli. Bogu samemu pa je znano število tistih, ki so s pomočjo misijonarjev in hčera krščanske ljubezni srečne smrti umrli ali pa na boljšo pot življenja pripeljani bili.

Vincencij je toraj nekega dne svojim rekel: „Zares, ne moremo brez začudenja misliti, koliko blagih duš je Bog vnel zato, da so ponesrečenim obleko, posteljo, perilo, odejo in obutalo priskrbele, in ne le ženskim ampak tudi možkim in celo duhovnim. Tudi zato se je skrbelo, da se je za cerkve dostojna oprava in posoda pripravila, brez katere bi se ne mogla

še daritev sv. maše niti druge cerkvene opravila opravljati. Čudno je bilo gledati v palačah žlahtnih gospá, kako so bile navešene cerkvene oblačila in mašni plajši, kakor da bi bila tu razstava dobrih del krščanskega vsmiljenja, ki želi ubogim cerkvam pomagati. Smem reči, da bodo te gospé v nebesih plačilo in krono duhovnov prejele, ker so Jezusa Kristusa v njegovih altarjih in duhovnih in njegovih revnih udih s tako ljubeznijo in gorečnostjo oblačile.“

e) Vincencijeva skrb za mrtve.

Ne samo za žive je Vincencij skrbel, tudi mrtve je njegova ljubezen obsegala. Kazala se je ta ljubezen vzlasti po boju pri sv. Štefanu v Champagniji, kjer je 1500 sovražnikov pobitih bilo. Zmagovavci si niso vzeli ne časa ne truda, da bi bili trupla umorjenih pokopali, pustili so jih na bojišču volkom in psom v živež. Ko Vincencij to zve, ukaže misijonarju, ki je takrat tam opraviti imel, delavcev najeti, ki naj mrtve pokopajo. Zgodilo se je, in delavcem se je zato moralo 300 livrov dati. Misijonar o tem poroča: „Danes smo po črki spolnili, kar sv. evangelij o ljubezni sovražnikov pravi; zagrnili smo trupla tistih, ki so naše premoženje ropali in naše domorodce preganjali. Veseli me, da sem Vaš ukaz, ki je bil zgolj po evangeljskih besedah, natanko spolnil. Naznanim toraj, da smo vse po polju raztrosene trupla pobrali, če tudi z veliko težavo, kajti zmrznjeni mrličji jeli so se že otajati; Bog pa je pospešil naše delo s tem, da je hudo zimo poslal; ko bi bila toplota nastopila, bi bilo delo stalo nad 1000 tolarjev, tako pa smo s 300 livres vse odpravili. Zdaj počivajo v krilu matere črne zemlje, odkoder so vzeti, da vstanejo na dan vesoljnega vstajenja. Vsa dežela se zahvaljuje tistim, ki so jo tega strašnega gledišča rešili. Bog jim bo za plačilo zaslužen krono v nebesih dal.“

f) Irski vojaki.

Med tem, ko je grozoviti Kromwel na Angležkem katoličane preganjal, je veliko irskih družin zbežalo

na Francozko. Moški, kateri so že zamogli orožje nositi, so stopili v vojaško službo in so sestavili svoj lastni regiment. Bili so hrabri vojaki, žalibog da so se polagoma čisto razgubili. Ostali so bili ali pohačeni in ranjeni ali zaradi drugih prestanih težav nezmožni za vojaško službo. Zato je prišlo povelje, naj se umaknejo z ženami, z otroci, z udovami svojih pobitih domorodcev — v hudi zimi iz Arres v Trojaško mesto. Dospeli so v ta kraj — pa v naj večji revščini, bosih, brez obleke; utrudeni, zastradani so pobirali in glodali zavržene kosti, katerih še psi niso povohati hoteli. Omilovanja je bila vredna osoda vzlasti tistih 150 otrok, ki niso imeli ne očeta ne matere. Ko je Vincencij to zvedel, je zbral spet žlahtne gospé ter jim živo slikal žalostni stan zapuščenih, in toliko milih darov je dobil, da je zamogel misijonarja, ki je bil rojen Irc s 600 livres k ponesrečenim poslati. Ne dolgo, jim je poslal še obleke, perila in denarjev. Žene in deklice so dali v Trojaško bolnišnico, dečke pa so drugam v izgojo spravili. S tem pa se niso le žalostni in tolikanj pobiti Irci spet osrčili, ampak tudi prebivalci mesta Troyes so se jeli gibati in dobra dela usmiljenja opravljati. Misijonar jim je v irskem jeziku dvakrat na teden krščanski nauk razlagal, ter jih cel postni čas pripravljaj na spoved in velikonočno obhajilo. In res, v povzdigo občne pobožnosti so vsi prejeli sv. zakramente. Prejemali so mile darove tako dolgo, da se je mir napravil.

g) Dobre dela usmiljenja v Parizu in po okolicah.

Tudi v sosednjih okolicah in vzlasti v mestu je imel Vincencij priložnost svojo dobrodelno ljubezen razvijati. Zgodilo se je to o priložnosti, ko ste si leta 1652 sovražne trume v Parizu in v obližju ena drugi nasproti stale. Kamorkoli je oko pogledalo, vidilo je le razdjanje in gnjusobo. Posebno veliko je trpelo mesto Estampes in obližje. Vojaki so mesto dolgo oblegali, prebivalci pa so morali čutiti vse nasledke grozovite, krvave vojske. Ljudje bili so blede,

kakor stena in suhi kakor pošasti; v mestu in okoli mesta ležale so trupla mrličev v sredi med mrhovino in drugimi poginjenimi živali, katerih smrad je daleč okrog zrak kužil, in boleznih vzročeval. V tej strahoviti sili se je Vincencij spet pokazal rešitelj domovine. S pomočjo milih darov društva žlahtnih gospa pošlje nekatere svojih misijonarjev na kraj gnjusobe, naj jim duhovno in telesno pomagajo. Ti so najprej mrtve pokopali, potem ulice in ceste osnažili, po hišah in ulicah kadilo sežigali, da so brez skrbi in varno ljudje tam prebivati zamogli. V mestu Estampes in v okolicah so zastradanim juho, kruh in drugo hrano delili, pri kateri priložnosti se je veliko ljudi smrti rešilo. Ravno tako so storili v sosednjih vaseh, trgih in srenjah, ki so vsled potovanja vojaških trum skoz te kraje veliko trpeti imele. Misijonarji so naleteli na duhovnije, ki niso imele dušnih pastirjev, kajti nekateri so zbežali, nekteri gladu umrli, veliko pa je bilo umorjenih. Poročali so to Vincenciju, ki je takoj nekatere hčere krščanske ljubezni tje poslal, da so revežem hrano in zdravilo dajale, da so se duhovni le z duhovnimi opravili pečali. Ker je pa jama nesreče bila tolika, da misijonarji sami niso zadostovali, je Vincencij naprosil še drugih redovnikov, ki so ljubeznjivo pristopili in pomagali. Huda kužna bolezen se je tudi hčer krščanske ljubezni prejela, ter marsikatero v večnost preselila; pet misijonarjev zgubilo je življenje v službi krščanske ljubezni, drugi pa so zboleli. Vincencija, ki je svoje srčno ljubil, je to sila bolelo, vendar je hvalil Boga, ki je misijonarje vredne spoznal, da so umrli smrti mučeništva ali, kakor je rekel: „z orodjem v rokah na polju časti.“

b) Vincencij podpira ubežine.

Med tem, ko se je to zunaj Pariza godilo, jih je bilo veliko, ki so v mesto pribežali, in na Vincencijevo ljubeznjivo srce trkali. Bilo jih je 1500, katere je po hčerah krščanske ljubezni z živežem preskrbel. Med njimi bile so redovnice in druge pobožne device,

za katere je skrbel, da so v poštenih hišah zavetišče našle. Druge je drugod oskrbovati izročil. Vsem pa je napravil sv. misijon, v katerem so se v Božjih resnicah podučevali in za vredno prejemo svetih zakramentov pripravljali, k molitvi in k medsebojni ljubezni opominovali. Razun teh bilo je še drugih 800 ubežinov, ki so se vsi do Vincencija obrnili. Vsem je dal kruha in sočivja in hotel je le, naj pridno sv. misijon obiskujejo, ki so ga cel mesec zanje obhajali. Pridige so bile vsaki dan zjutraj in zvečer, opoludne pa je bil krščanski nauk. Poslušalce so v trume razdelili. Vincencij sam, akoravno že star, bolehen in slab, je prevzel zanje krščanski nauk, pri katerem so mu nekateri drugi v duhovski službi že zastarani duhovni pomagali. Med tem, ko so njegovi duhovni sinovi kot hrabri vojaki Kristusovi se na bojišče podali, je on doma stare invalide podučeval. Brez nevolje je spovedal vse po vrsti, in da bi revni Božjo besedo še rajši poslušali, jim je te dni milošnjo pomnožil. Tako podučeval je Vincencij še potlej 6 let, dokler so vsi revni preskrbljeni bili.

Sklep.

Kakor smo dosedaj videli, je bilo mesto Pariz takrat pribežališče vseh revnih in ponesrečenih. Poslušajmo Vincencija samega, kako piše v priložnosti, ko je v Parizu vse vrelo, enemu svojih prijateljev: „Upamo, da bomo mir dobili tolikanj prej, več ko se tu dobrih del ozir ubogih opravlja. Vsaki dan se 14.000 do 15.000 ubogim postreže z hrano, ki bi brez te pomoči gladu umreti morali. Nad 800 ali 900 deklic je bilo sprejetih v poštene hiše, kjer so dobro zavarovane. Ravno zdaj se pripravljamo, še veliko število redovnic, ki se tukaj v mestu, in kakor slišim, tudi pri nepoštenih zadržujejo, v kak posebno zanje odločen samostan spraviti. To je, dragi moj gospod, novica, katero sem vam mislil naznaniti, akoravno nimamo navade v časopise pisariti. Kdo pa more molčati, če je ves svet poln Božjega usmiljenja?“

Božja volja je bila, da so vse dobre dela, katere je ta služabnik Božji pričel, tak blagoslov imele, da so tudi še po njegovi smrti se ravno s tako gorečnostjo opravljale. Med leti 1660 in 1664, ko se je Vincencij v večnost preselil, je bila huda lakota in kuga; v tem času pa se je, kakor računi kažejo 500.000 livres med uboge razdelilo. Bil je Vincencij drugi Elija, ki je pri svoji smrti ne le svoji družbi, ampak vsem, ki so z njimi občevali, duha krščanske ljubezni zapustil. Opomnimo še, da je v času vesoljne stiske večkrat zmanjkalo zdravila; Vincencij pa je dal take zdravila pri sv. Lazarju napravljati in bolnikom na dom nositi. Pri tej priložnosti je nek gotov, pa priprosto pripravljen „prah“ posebno zdravilno moč imel, in zarad srečnega vspeha povsod slovel; imenoval se je „čudodelni prah.“ In kdo bi se temu čudil, če je Bog veliko ljubezen svojega služabnika tudi z zunanjimi gnadami spremljal?

Osmo poglavje.

Vincencij in medsebojne vojske.

1. Vincencij se poda v kraljevi tabor.

Dolgo časa gojena nezadovoljnost med kraljevim dvorom, med princi in parlamentom jela je kipeti in vnele so se leta 1649 meščanske ali medsebojne vojske. Ali ni ga bilo človeka, ki bi bil nad nesrečo svoje domovine toliko žaloval, kakor Vincencij. Vendar ta srčen duhoven ni le žaloval, ampak tudi poganjal se je in storil je vse, da bi šibo Božje kazni odvrnil. Zato je najprej pri sv. Lazarju, svojim očitne molitve in pokoro napovedal. Potem pa si je v dolžnost štel med razdraženimi strankami na vsak način spravo narediti, in prelivanje krvi zabraniti. Če je tudi vedel, da se mu bo to na krivo obračalo, se je podal v kraljevi tabor k sv. Germanu, kamor je bila kraljica s kardinaljem Mazarinom pobegnila. Sivi, 73letni

starček se vsede toraj na konjička, in od brata spremljan odrine; bilo je 13. dne prosinca. Nihčerju ni povedal, kam je namenjen, le gospoda Lamberta je postavil za čas svojega potovanja za namestnega prednika in mu je pismo izročil, ki ga je imel po odhodu gospodu Molé-ju, predsedniku parlamenta izročiti. V pismu opravičuje svoj odhod; dozdeva se mu, pravi, kakor da bi ga Bog sam klical mir in spravo delati; če pa ni osebno prišel, se je zgodilo le, da zamore kraljici reči, da iz lastnega nagiba ravna in da se o tej zadevi z nihčerjem ni posvetoval. Štiri ure je hodil do sv. Germana; pot je bila nevarna nekaj zarad povodnji, nekaj zarad vojakov, ki so se povsod potikali. Ko pride v tabor, se je dolgo s kraljico zgovarjal in jo za Božjo voljo prosil naj se da spraviti, da se odvrne šiba nesreče, ki bo ne le Pariz, ampak vso deželo nesrečno storila.*)

Potem se je podal k Mazarinu in ga prosil, naj odjenja od svojih naklepov. Oba, kraljica in Mazarin sta bila ginjena, pa ko so se še tisti dan udje državnega zbora sošli, so bili njegovi predlogi zavrženi.**)

2. Nevarnost.

Kakor smo omenili, je Vincencij kraljico prosil, naj ministra Mazarina odpravi. Ker je pa ta predlog od državnega zbora zavržen bil, je moral po pravici misliti, da ga bodo v prognanstvo poslali. Pa še bolj se mu je bilo bati Pariških strankarjev in ondotnih razburjenih glavačev; ti so njegov pot v kraljevi tabor

*) Sklenil je govor z besedami: «Če je gospod kardinal vsega nemira kriv, in če vsa nesreča odtod izvira, da ga še v službi imate, Veličanstvo, mislite, da ni vaša dolžnost ga saj za nekoliko časa darovati?» (iz službe djati?)

**) Rekel je kardinalju: «Eminenca! umaknite se, vrzite se v morje, da nevihto pomirite.» Z mrzlim srcem, pa mirno kardinal reče: «To so, rekel bi, nekoliko predrzne besede, nihčer mi še ni v obraz takih povedal; vendar, moj duhovni oče, se bom umaknil, ako je tudi gospod Tellier vaših misli.» Se ve, Tellier, ki je bil čisto v Mazarinovih rokah in tako rekoč njegovo orodje, ni tako mislil.

imeli za izdajavstvo, njega samega pa za takega, ki je k Mazarinovi stranki prestopil. Ko je videl, da se je obema strankama zameril, je sklenil — ne v Pariz hoditi, ampak podal se je v Fresneville, kjer so misijonarji imeli malo pristavo za poletne sprehode. Prav neugodno hišo imel je za stanovanje, hišo, ki je bila izpostavljena napadom vojakov in vsem vremenskim nezgodam. Kruh, ki ga je jedel, bil je iz bobove moke, in če je boljšega dobil, ga je bratu ali revnim kmetom dal, ki so se ravno opoludne k njemu zatekali. Med kosilom nista nič govorila, brat je iz duhovnih bukev bral, in ko je Vincencij nekatere grižljeje zavžil, je rekel bratu jesti, in je sam bral. Če hočemo resnico govoriti, moramo reči, da je bila njegova jed kruh žalovanja, in voda grenkosti njegova pijača. Med tem, ko je čakal, da bi se zmešnjave razsnovale, je kakor drugi Jeremija objokoval nesrečo svoje domovine, za katero je Bogu svoje molitve, svoje solze in spokorne dela daroval. Vendar, kakor se je pobožnemu Jobu godilo, so tudi njemu dohajale le žalostne novice. S kakšno udanostjo pa je vse to prenašal, razvidimo iz pisma, ki ga je takrat gospodu Lambertu pisal; Vincencij pravi: „Z veseljem sem poslušal poročati, da misijonska družba zgubo našega posestva tako voljno prenaša. Res je, da za to čisto nič ne žalujem; to, kar me naj bolj žalosti, je, da zavoljo teh reči toliko trpeti morate.“

3. Kako so se sovražniki nad Vincencijem zmaščevali.

Vincencijev odhod je bil nekaterim maščevalnim in lakomnim ljudem povod, da so hišo sv. Lazarja prav hudo zdelali. Poslušajmo, kaj nek pobožen in prav zanesljiv duhoven o tem poroča: S svojimi očmi sem videl, kako hudo so ob času vojske in mestnega punta hišo sv. Lazarja poškovali. Kriv vsega je nek parlamentarski svetovalec, s katerim je še nekaj zlobnežev v zvezi bilo. Napravili so hišno preiskavo, češ, da pregledati morajo, koliko žita je še shranjenega; pri tem pa so vse prevrgli in narobe obrnili, kakor,

da bi skrit, zakopan zaklad iskali. Cel regiment prav razvajenih vojakov so v hišo postavili, ki so jo, prav rečeno, hudo zdelali, in rekel bi, razdjali. Da so mero hudobije napolnili, so še drvarnico v dvoru užgali; o priložnosti, ko sem Vincencijevega namestnika, gospoda Lamberta, obiskati želel, sem videl še dim, ki se je iz drvarne drvil in nje zagorete ostanke. Vincencij pa je ne le zasramovanje in preganjanje mirno in voljno prenesel, ampak tudi zgubo blaga in zaloge, s katero so se imeli ubogi celo leto preskrbovati, z nekako radostjo gledal, po besedah sv. pisma: „Zgubo svojega premoženja ste z veseljem sprejeli.“ Hebr. X. 34. Vojakom, ki so v hiši sv. Lazarja oboroženi bogastva in zakladov iskali, bi se bilo smelo reči, kar je veliki sv. Lavrencij svojim denarjaželjnim preganjavcem odgovoril, ko so cerkveni zaklad od njega zahtevali: „Roke ubogih so premoženje, ki ga vi išete, v nebeško zakladnico znosile.“

Kakor se je nekdam pravični Lot po angelu rešil, tako se je pobožni Vincencij po Božjem nagibu temu pogorišču in razdjanju srečno umaknil. Zapustil je nesrečni Pariz in se k sv. Germanu (en Lay) podal, da bi kraljici izjavil svoje misli; od ondot pa je svoje potovanje v to obrnil, da je naselitve svojih misijonarjev obiskaval.

Tako so Vincencija izplačali za dobrote, ki jih je svoji domovini storil, tako so se mu zahvalili za vso njegovo ljubezen; v naj hujši zimi moral je potovati. Vendar „blagor jim, ki zavoljo pravice preganjanje trpijo, takih je nebeško kraljestvo.“ Manj ko svet pobožni trud spozna in ceni, tolikanj večje bo plačilo v nebesih.

4. Nevarnosti na potovanju. (Vizitacije.)

Vincencij je bil toraj sam z bratom na svojem majhnem posestvu in ne le pokoro je delal, se postil in molil, vedel je tudi čas v blagor bližnjega dobro obračati. Sklicaval je ljudstvo ondotnih krajev, ga podučeval, ter kazal, kako naj s pokoro in dobrimi deli

usmiljenja šibo Božje jeze od sebe in od domovine odvrtačo. V tej samoti prebil je cele 4 tedne, in ker so se v Parizu še zmirej klestili in prerivali, ni hotel v mesto, ampak sklenil je v kljub slabega vremena razne naselitve misijonske družbe obiskavati (vizitacije.) Pri tem potovanju pa je naletel večkrat v smrtno nevarnost. Namenil se je najprej v mesto Angers, in ravno, ko je mislil nek potok prekoračiti, pade iz konja in bil bi se vtopil, ako bi mu ne bil njegov spremljevalec na pomoč pritekel. Ves moker se vsede na konja in jezdari do bližnje vasi, kjer je svojo obleko nekoliko posušil, potem pa srčno dalje potoval. Pozno v noč dospel je do neke revne gostilne. Namesto pa, da bi se bil odpočil, je sklical otročičke in družino ter jim je krščanski nauk razlagal. Gospodinja to viditi, gre in pozove otroke iz cele vasi in jih pred Vincencija postavi. Ljubeznjivi starček se je tega veselil in je en del sam podučeval, drugega pa je prepustil svojemu spremljevalcu. Drugi dan je prišel v novo nevarnost. Po nekem lesenem mostu je moral jezdari in tu se je nad mlinskim kolesom konj tako splašil, da je odskočil in eno nogo že čez most postavil. Vincencij sam je rekel, da ni bil še nikoli v tako očitvidni smrtni nevarnosti, kakor tukaj, ter je s svojim spremljevalcem usmiljenega Boga hvalil, ki ga je tako čudno rešil. Dospel je v Rennes, ki je glavno Bretansko mesto; našel je pa tu vseskozi razburjene ljudi nad kraljevo stranko. Za stanovanje si je izvolil neko gostilno; pa ne dolgo, pride uradnik ter mu naznani: „Vincencij je zaradi svoje službe pri kraljevem dvoru nevarna oseba, naj se toraj le pobere, drugači ga bodo zaprli.“ Ni bil sicer njegov namen se tu zadržavati, hotel je precej odriniti; pa ko se na konja vsede in odide, sliši nekega na kraljevo stranko razburjenega žlahtnika vzadi vpiti: „Vincencij se ne bo malo vstrašil, ko mu bo 2 uri odtod kroglja iz samokresa pribnela in glavo prebila.“ Vincencij ni veliko maral za take besede, vsaki dan je bil pripravljen umreti, in z apostolom je rekel, da želi ločen in z Kristusom biti.“ Spremljevalcu je toraj rekel: „Poj-

dima, smrti tako ne morem ubežati.“ Vendar nek duhoven, ki je Vincencija srčno ljubil, ga je pregovoril, da je pri njemu ostal. Drugi dan — Vincencij še ni bil daleč od mesta, pride imenovani žlahtnik v gostilno; celo noč, pravijo, ga je zalezoval; Bog ga je rešil iz nevarnosti; in brez skrbi je zdaj obiskaval razne naselitve svojih misijonarjev.

5. Vincencij se povrne v Pariz.

Dva meseca so se strankarji pobijali in klali in sedaj — so napravili sicer mir, a le na videz. Kraljica toraj Vincencija spet v Pariz pokliče. Napotil se je, pa že v mestu Richelieu je zbolel in dolgo je moral tu ostati. Ko je okreval, mu pošlje vojvodinja Aiguillonška kočijo, katero mu je dobrodelno društvo žlahtnih gospa napraviti dalo. Odzdaj se je moral vedno voziti; kajti zarad bolehnosti in starosti ni mogel ne peš hoditi niti na konju sedeti. Sprvega se je branil kočije, rekel je, če mi je Bog zdravje vzel, mi je s tem na znanje dal, da se me noče več poslužiti. Pa ta izgovor ni obveljal. Nadškof in kraljica sta mu zapovedala, da se znanprej brez ugovora voziti mora; vedela sta, da bo brez njegove pomoči marsikaj zaostati moralo. Ponižen duhoven je sicer ubogal, bil je pa za vsako, kadar se je, če tudi priprosto napravljene kočije poslužiti moral, sila osramoten; imenoval jo je le: svoje osramotenje in rekel je: „nikakor se ne spodobi, da bi se sin ubogega, revnega kmeta v kočiji vozil.“ Da bi se konjičkoma gosposka ličnost malo pristrigla, je hotel, da se pred oralo vprežeta in za poljsko delo porabita.

6. Medsebojne vojske — v drugič.

Leta 1652 so v Parizu vnovič jeli rogoviliti in v drugič se je vojska vnela; zmešnjava in razburjenost strankarjev pa ste bili še večji, kakor kedaj. Tužnega srca je gledal Vincencij na žalostne nasledke, ki bodo za cerkev in državo iz takih bojev

prišli. Zelel je toraj rešiti, kar bi se rešiti dalo. Vzlasti se je molitve poprijel in z molitvami Bogu silo delal; ravno to je priporočal tudi drugim, posebno duhovnom, ki so se pri sv. Lazarju k torkovim konferencam shajali, in žlahtnim gospém krščanske ljubezni, naj z molitvijo, s postom in milošnjo Boga prosijo, da odvrne šibo vojske. Domačim pa je naročil, da so se vsaki dan trije postili: en duhoven, en klerik in en brat. Duhoven je moral še na svoj postni dan daritev sv. maše v ta namen opraviti, onadva pa sv. obhajilo prejeti. In kadar je vrsta na Vincencija prišla, je tudi on, akoravno že 76 let star, se na tanko tega reda držal. Z ginjenim srcem je nekega dne svojim rekel: „Opomnem, kar sem že večkrat opomnil, in nikoli zadosti opominjati ne morem, molite in prosite Boga, da nam dá mir in edinost napravi med krščanskimi vladarji. O Bog! vojsko imamo na Francozkem, vojsko vidimo na Španjskem, vojsko na Laškem, vojsko na Irskem, odkoder so prebivalci pregnani, da se po gorah, po puščavah in votlinah potikati morajo. V Škociji ni nič bolje, in žalostni stan Angležke je vsem znan. In na Francozkem — koliko ljudi! — oh Bog, oh Bog! kaj morajo trpeti! Če smo že v 4 mesecih vojske toliko nesreče videli, mi, ki smo v osrčju dežele, kaj še le na mejah biti mora, ki že 20 let vdarke šibe prenašajo? Kadar sejejo, ne vedó, če bodo tudi želi, kamorkoli vojaki priderejo, povsod žgejo, režejo, ropajo in pokončavajo vse; in kar oni pustijo, vzamejo tolovaji. Kaj tem revčekom še ostane? Nič, kakor smrti pričakujejo. Če se kje v kakem kotecu zemlje še prava pobožnost nahaja, se najde gotovo le pri ubogem ljudstvu. Da, ubogi imajo še živo vero, verujejo priprosto vse, se vdajo v Božjo voljo, so potrpežljivi, če jih tudi nadloge tarejo. Vse prenesejo, kar in kakor jim Bog pošlje: zdaj grozovitost vojske, zdaj breme lastnih težav: oh, koliko imajo od vročine, koliko od mraza trpeti! Koliko pa še od drugih nezgod! Ti ubogi kmetje in vinogradniki, ki v potu svojega obraza delajo, nam delijo od svojega, da, zastonj nam delijo, in za plačilo. Zato se na nas

zanašajo, da bomo saj Boga zanje prosili. Tako je, moji dragi bratje; le pomislite, ko smo mi tukaj v senci, se oni potijo in trdo delajo, da nas preživijo. Tudi pri misijonih, kadar se zanje trudimo, smo pod streho, ni se nam treba bati ne deža, ne druge nezgode. Zares, ker se od truda teh ljudi, od Kristusove dedščine, živimo, se moramo, kadar v obednico stopimo, vprašati: je-li tudi zaslužimo kruh, ki ga jemo? Kar mene zadeva, moram reči, da me ta misel vselej osramoti. Kolikokrat sem že sam pri sebi rekel: Hudož, ali si zaslužil kruh, katerega zdaj misliš jesti in ki ti ga je trud kmetičev pripravil? Dragi bratje, če nam ni treba si kruh tako trdo služiti, kakor jim, moramo saj moliti zanje. Naj ne mine dan, da bi jih ne priporočali Bogu, naj jim svojo milost dá, da voljno svoje trpljenje prenašajo. Slišali smo te dni, kako Bog vzlasti od duhovnov pričakuje, da bi ojestrost njegove pravične jeze krotili. Kakor nekdanj Aron, naj tudi sedaj duhovni za kadilnico primejo, s kadilom svojih molitev med Boga in ljudstvo stopijo, ter spravo delajo, in kakor Mozes, naj tudi oni z molitvijo Bogu silo delajo, in šibo kazni odvrnejo, katero si je ljudstvo s svojo nevednostjo in s svojimi strastmi na glavo nakopalo; da, z nevednostjo, kajti, ko bi bilo zadosti podučeno, in h pokori opominjano, bi mu bil Bog prizanesel, storimo toraj ljudem še to dobro delo usmiljenja; in dolžni smo to storiti, nekaj že zaradi našega poklica, nekaj pa iz hvaležnosti, ker nam s trudom živež priskrbujejo. Dokler so v stiski, moramo, kakor Mozes svoje roke proti nebesom povzdigovati in zanje Boga prositi. So pa njih grehi vzrok nesreče, ali nevednost, moramo tudi njihovi priprošniki pri Bogu biti, ter jim roko podati, da iz grehov in iz nevednosti vstanejo. Če si pa ne bomo prizadevali, jih podučevati in k pokori napeljevati, bomo mi krivi nesreče, katero še pretrpeti imajo“.

7. Tudi stranskim je to priporočal.

Tako je Vincencij z besedo in z izgledom vedel svoje k molitvi, k pokori in k dobrim delom usmi-

ljenja navduševati, da bi zamašili izvirk nesreče, namreč nevednost in razujzdanost ljudstva. V tem duhu je govoril tudi proti stranskim. Eden izmed prvih duhovnov, ki so se pri sv. Lazarju k torkovim konferencam zbirali, piše: „Če je Vincencij veliko ljubezen kazal s tem, da je skoz vojsko ponesrečenim na pomoč hitel, njegova gorečnost, s katero je želel izvirk nesreče zamašiti, tudi ni bila manjša. Med tem, ko so žlahtne gospe krščanske ljubezni in druge blagosrčne osebe za ponesrečene provincije mile darove nabirale, je Vincencij, kakor nam je vsem znano, z vso gorečnostjo svojega srca s telesnimi deli usmiljenja molitev, poste, pokorjenje, spovedi, sv. obhajilo in druge pobožnosti sklepati priporočal, da se omehči Božje usmiljenje in ukroti njegova ojstra pravica. Znano je, kako so na njegovo prigovarjanje pobožne osebe skoz več let v ta namen posebne pobožnosti opravljale, kako so imenitne gospe — za drugo prav občutljive in nježne — svoje telo z verižicami, z bičanjem in še z drugimi ojstrostmi pokorile, da bi z zedinjenimi močmi zaželjeni mir od Boga sprosile, katerega zdaj po Božji milosti uživamo. Kako je žalovalo njegovo srce, ko je videl nesrečo, ki jo je ljuta vojska naredila! Kako živo je občutil grozovitosti, ki so se ljudem brez razločka oseb delale na vseh krajih! Kako je zdihoval zarad toliko Božjih ropov, oskrunjenja cerkvá in Najsvetejšega! Kolikokrat je nam svetnim duhovnom rekel: „Oh, gospodje, če je odmenjeno, da naš Gospod in Izveličar od teh zlobnežev 50 vdarkov dobiti mora, prizadevajmo si, da to število zmanjšamo in na svojem telesu odmerimo, kar smo s prošnjo Jezusu odtegnili. Pri taki grozovitosti saj nekaj moramo storiti. Oh, ko bi se saj eden našel, ki bi ga v njegovem preganjanju tolažil in v trpljenju omiloval““.

8. Kako je Vincencij povsod trkal — za mir.

Razun duhovnega orodja se je Vincencij poslužil še drugih pripomočkov, da bi napravil v kraljestvu

mir in kraljevi oblasti dostojno priznanje in spoštovanje pridobil. Če se tudi ni v vladne zadeve in v politiko vtikal, sedaj, ko je bilo, rekel bi, vse razdajano, je vendar po izgledu sv. Bernarda le svojo samoto večkrat popustil in šel zdaj h kraljevi materi in k njenemu še mlademu sinu Ljudoviku XIV. zdaj k princem, da bi srca zedinil. Na škofe, kateri so zanja največe spoštovanje imeli, je pogosto pisal ter jih opominjal s ponižnimi pa živahnimi besedami, naj svoje ljudstvo v pokorščini do kralja ohranijo, naj se ne odvrnejo od svojih stolnic; „Vaša navzočnost“, je djal, „bo, ako se ljudstvo tudi spunta, punt tolikanj ložej zatrla.“ (Beri II. knjigo: „Vincencijeva ljubezen do bližnjega.“) To opominovanje bilo je v obleki pohvale dosedanje zvestobe do kralja; ni jim hotel namreč prikrajšati časti in spoštovanja, ki se takim cerkvenim predstojnikom spodobi. Pa tudi škofje so ga večkrat za svet prašali, na pr., je-li bi prav bilo, ako bi v Pariz prišli in odškodnino za svoje oropane cerkve terjali. Odgovor na take vprašanja porabil je v to, da jih je z lepim k zvestobi do kralja opominjal, potovanje v Pariz pa je odsvetoval, ker ni bilo opravičeno. Pri tej priložnosti bi se lahko bil na svoj izgled sklical, ker tudi on ni nobene odškodnine terjal za škodo, ki jo je hiša sv. Lazarja trpela. Večidel vsi škofje so se po njegovem nasvetu ravnali; ostali so vsi pri svojih čedah in za njih dušni blagor skrbeli.

Osmo poglavje.

Raznoterosti.

1. Kako se je hiša sv. Lazarja v vojašnico spremenila.

Leta 1636 so Španjolci pod vodstvom junaškega Janeza de Wert v Pikardijo pridrli in mesto Corbie vzeli. Vse je trepetalo, ko se je ta novica v Parizu razglasila. V naglosti so nalovili kakih 20.000 mož, bili so pa večidel sami postrežniki in rokodelci, ki

so se vojaških vaj še le učiti morali. Za nabor in vaje teh novih vojakov izvolili so si hišo sv. Lazarja. Vincencij je imel pravico zoper tako početje protestirati; sobe, lope in hiša, vse se je navesilo z orožjem, dvorišče je bilo polno vojakov, in od jutra do večera se tu ni slišalo, kakor bobnanje, komandiranje, kletve in upitje; Vincencij vendar še besedice ni rekel; vedel je pri vsem tem neznosnem hrupu svoje v tihoti in navadni duhovni samoti ohraniti. Da bi duha pobožnosti v njih prenovil, in jih na nove dela pripravil, je pričel ravno takrat z njimi osemdnevne duhovne vaje. Namenjen je bil jih takoj potem v razne škofije na misijone poslati, ko se naenkrat vse drugače naklone. Ljudevik XIII. je Vincencija prosil, naj 20 misijonarjev k armadi pošlje, da bojo tudi vojakom misijon napravili. Kakor se je nad kraljevo pobožnostjo razveselil, tako se je veselil tudi sadu, ki bo iz te pobožnosti prirastel, zato je takoj 15 misijonarjev — več jih ni bilo doma — k armadi odposlal, še sam se je v Senlis podal, kjer je ravno kralj se zadrževal in je ondi enega izmed misijonarjev popustil, ki je bil vedno pripravljen na kraljeve ukaze.

2. Vincencijeve besede do misijonarjev.

Vedel je, kako težavno delo bo ta misijon, zato je odhajajočim misijonarjem živo na srce polagal, da se naj prepričajo, da je Bog sam, ki jih v to službo kliče. „Njemu se morate, je djal, v molitvah in pri sv. maši kakor same sebe, tako tudi vojskine trume priporočati in premisliti, da se on v sv. pismu Gospod vojskinih trum imenuje. Drugič morate vojakom z vsem, kolikor mogoče, postreči, tako, da bodo njih duše res v milosti Božji. Če se vam tudi ne bo posrečilo vsakatero pohujšanje med vojaki zatreti, zaradi tega ne smete ugovarjati ne obupati, ampak upajte, da je že veliko, ako ste z Božjo milost število grehov saj zmanjšali. Le pomislite: Ko bi Božji Sin imel 100krat v novič križan biti, in bi se dalo napraviti, da bi ga le 90krat križali, bi ne bilo to ravno tako,

kakor če je 1000 duš zavolj svojih grehov na potu pogubljenja in se le ene iz med njih rešijo?“ Ker je Vincencij prevedel, da je ta misijon tudi za duhovne poln nevarnosti, zaradi opravi, ki duha preveč raztresejo, jim je ukazal, tudi pri vojaki držali se natančno tistih pravil, po katerih se misijonarji ravnati morajo pri ljudskih misijonih na deželi; priporočal jim je vse čednosti, zlasti ljubezen do bližnjega, zatiranje svojih strasti, potrpežljivost v trpljenji, molčanje o takih rečeh, ki vlado zadevajo in varovati se radovedne kritike zastran boja, zakaj se je pričel in kakšen izid bo imel i. t. d. Da bi v vsem svojem delovanju enako ravnali, bilo bi dobro, ako bi se od časa do časa zbrali in med seboj duhovne razgovore ali konference napravili ter se posvetovali, kako bi bilo v tem ali unem položaju ravnati, na pr. kadar bodo sovražnika napadli, kadar se bodo v kvartirje razšli, kako se je pri zdravih, kako pri bolnikih zadržati. Zastran okuženih je naročil, naj jih le spovedujejo, akoravno z modro previdnostjo in dobro njih duše preskrbijo, skrb za njih zdravje in njih telesne potrebe pa naj drugim prepustijo. Konečno, če bodo tudi pri raznih regimentih nastavljeni, morajo le skupno in pri eni mizi jesti, tisto uro vstajati in pod enim taborjem spati.

3. Srečen izid misijona.

Te od Vincencija priporočane pravila so polne modrosti in previdnosti, in ker so se jih misijonarji zvesto držali, je bil tudi blagoslov Božji pri njih delovanju upati. Še prednj ko so nad sovražnika planili, je več nad 4000 vojakov svojo spoved opravilo, marsikateri je stopil s solznimi očmi iz spovednice, tako so bili ginjeni; s tako pobožnostjo so tudi sv. obhajilo prejeli. Opustimo tu, kar se je med potovanjem, v kvartirjih in med pripravo na boj dobrega storilo. Celih šest tednov so imenovani misijonarji tu poslovali; polovica vrnila se je v Pariz, drugi pa so ostali pri armadi do meseca novembra, ko je tudi

zmagovavna truma francozkih vojakov se v prezimovanje podala.

4. Vincencijeva skrb za zblazjene dečke.

Bilo je že omenjeno, da je Vincencij s posestvom sv. Lazarja tudi skrb za nekatere zblaznjene dečke prevzeti moral. Za te ponesrečene otroke je z naj večji ljubeznijo skrbel in je svojim naročal, naj jim dajō vsega, česar potrebujejo. Tako ljubeznjivo ravnanje se je precej razglasilo ne le v Parizu, ampak tudi daleč okrog in nasledek je bil, da so od vseh strani take nesrečne dečke Vincenciju v oskrbnništvo pošiljali. Vse je sprejel, plačila pa ni nobenega zaterjal; bil je zadovoljen s tem, kar so stariši pristočno prinesli ali sporočili. Doživel je pa veselje, da se je marsikateri popolnoma ozdravil, in se je rabi dal za vsakatero delo, kar je tudi starišem veselje delalo.

5. Poredni sinovi.

Še večja dobrota bila je za tiste poredne mladenčce ki se niso hotli poboljšati in ki so starišem le žalost in skrb delali. Žalostnejši pa, ko je njih stan bil, hudobnejši ko so tudi bili, večji sočutje je Vincencij z njimi imel. S tem, da jih je v stanovanje k sv. Lazarju vzel, jim je odrezal pot h grešnim priložnostim, v taki sveti samoti so bili ovarovani razuzdanosti. Vse je poskusil, da bi njih srca k Bogu obrnil. Bratje lajiki so jim z vso ljubeznijo stregli, obiskovali so jih za to odločeni misijonarji, ki so jim v pohlevnosti brezno nesreče kazali, v katero je njih dosedanje življenje peljalo; napeljevali so jih na pot poboljšanja in pred oči stavili veselje, ki si ga sebi in svojim starišem napravijo. Dajali so jim duhovne bukve brati, dan so tako razvrstili, da je vsaka ura svoje posebno duhovno opravilo imela. Tako so se jim odprle oči, da so spoznali svoje zmote in pregrehe, jeli so se kesati in na Boga misliti. Njih stariši so se tolikanj bolj veselili, porednejši, ko so popred

bili in rajši, ko so jih sedaj ubogali. Nekateri stopili so v najpravilnejše samostane, drugi so postali svetni duhovni, eni pa so med svetom živeli kot izgled pobožnosti. Stariši, sorodniki in znanci niso imeli zadosti besed, da bi se Vincenciju zahvalili za ljubezen in njegov trud proslavljali, s katerim je take divjake ukrotil in pod jarm Kristusov spravil.

6. Kaj pa Vincencij pravi?

Kako je Vincencij mislil o tem, izvemo iz nagovora, katerega je nekega dne do svojih imel; rekel je: „Ni ravno tako lahko, kakor si mislijo, se s temi zblaznjenimi in porednimi dečki pečati. Na vsak način pa je dobro delo in Bogu naj prijetnejše dobro delo — takim nespametnim streči, in tolikanj bolj zaslužljivo, bolj ko je naši natori nasprotno. To je dobro delo na skrivnem, in takim storjeno, ki zato nobene hvale ne vedó. Prosimo Boga, da misijonarjem, ki so zato odločeni, duha ponižnosti da, in bratom lajikom moč in srčnost, da zamorejo vse težave prenašati, ki se v takem delu nahajajo. Nekateri izmed teh gojencev so bolani na telesu, nekateri na duši; ti so nespametni in neumni, uni pa razujzdani in poredni; obem manjka zdrava pamet; prvi so pri nas, da se ozdravijo, drugi, da se poboljšajo in pobožni kristijani postanejo.“ Zato je Vincencij svoje vedno opominjal, naj jim zvesto in ljubeznjivo strežejo; tistim pa, ki bi ne hoteli tako ravnati, je žugal, da si bodo jezo Božjo na glavo nakopali, kakor si bojo uni, ki zvesto in ljubeznjivo z njimi ravnajo, prijaznost Božjo pridobili.

Ker se pa naša natura le težko določi, takim dobro delati, ki nočejo dobrega spoznati in hvaležni biti, je Vincencij razne nagibe zato pred oči stavil. Postavil jim je pred oči izgled Izveličarja, ki se je tudi z neumnimi in celo z obsedenimi pečal in jih prijazno sprejemal. „Ali ni naš Izveličar požlahtnil in posvetil rod človeški s tem, da je — razun greha — vse človeške revščine na se vzel ter nas tako učiti

hotel, da ravno tistih, ki so z revščino najbolj obloženi, zapustiti ne smemo? In če je dopustil, da so ga, kakor nespametnega, neumnega človeka zasramovali, nam ni hotel s tem stud odvzeti, ki ga naša popačena natura nad takimi reveži občuti? Iz cerkvene zgodovine pa je znano, da so nekateri sveti papeži in mučeniki od sovražnikov naše vere prisiljeni bili, celo zverino pasti, veliko manj, je djal, se je nam sramovati, če so ljudje naši skrbi izročeni, ki so ali iz neumnosti ali iz razujzdanosti se živini upodobili. Tolažil je svoje tudi z nasledki, ki izhajajo iz takega ljubeznjivega oskrbovanja; marsikateri poreden sin namreč tako svojo zmoto spozna, se s skesanim srcem k svojim starišem povrne, in zanaprej pobožno živi; se je res, ne enkrat, ampak večkrat zgodilo. Vincencij se je tega sicer veselil, vendar je čast Bogu pripisoval. Nekega dne, ko se je od imenovane naprave govorilo, je nekdo rekel: „Hiša sv. Lazarja je pribežališče grešnikov.“ „To ime, je rekel Vincencij, zaslužita le Božji Sin in njegova blažena mati.“

7. Hudodelniki v bastilji. (Bastille.)

Tudi hudodelnikov, ki so zarad političnih pregreh v bastilji zaprti bili, ni pozabil. Zvedel je, kako ti nesrečneži brez tiste tolažbe, katero bi jim sv. vera dala, in brez vsega krščanskega znamenja v obupnosti živijo. Zato je prosil duhovne, ki so se k torkovim konferencam shajali, naj duhovno oskrbnništvo teh revežev prevzamejo, kar se je tudi zgodilo in veliko dobrega storilo.

8. Zavod za vzgojo učiteljic.

Žalostne skušnje so pokazale, kako nevarno je mlade deklice možkim učiteljem izročevati ali z dečki skupno v šolo pošiljati. Že sv. Frančišek Zalezijan je željo gojil, naj bi se osnovala šola, izključno za učiteljice odločena. Njegova duhovna hči, gospa de Huiller, vseskozi pobožna duša, je dolgo, dolgo premišljevala, kako bi se dalo to napraviti. Ko je leta 1636

nesrečna vojska Pikardijo, rekel bi, razdjala, je med drugimi ubežini od ondod tudi veliko deklic v Pariz pribežalo; bile so prav prebrisanih glav in so se gospej de Huiller ponujale podučevanje mladine ženskega spola prevzeti. Gospa je poskušala njih duševne zmožnosti, Vincenciju poročala in ga za svet prosila. Vincencij je tako podjetje le prerad potrdil, in ženska šola se je osnovala. Sostavili so nekatera pravila, ki so jih nadškofu in kralju v potrjenje predložili. Naloga teh deklic je bila, mladino v šoli podučevati, pa tudi take, ki so dobro glavo in poklic zato imele, izobraževati. Začetek je bil dober; pa kakor se že godi v delih, ki so za blagor bližnjega in k Božji časti, je bilo tudi tukaj. Sovražnik vsega dobrega jih je tolikanj preganjal, jim toliko nasprotoval, da so po vsej pravici zaslužile ime, ki ga imajo: „Hčere od križa.“ Konečno jim umrje še mati, gospa Huiller in ker so tudi še drugi dobrotniki odstopili, je bilo videti, da bo društvo, ki je začelo še le cvesti, umrlo. Vendar Vincencij je stal nepremakljiv. Tako previden ko je tudi bil, kadar je bilo treba nova društva ustanovljati, tu je očitno glasoval za obstanek zavoda. Rekel je, da bo veliko dobrega iz njega prirastlo. Vse je storil, da je pobožuo in imenito vdovo, gospo Traversay pregovoril, naj skrb za zapuščene deklice prevzame ter jim mater nadomestuje. Od Vincencija podpirana je premagala vse zapreke, pri nadškofu je pa njena beseda storila, da je novo društvo duhovna za svojega prednika dobilo. V teku časov pa je društvo ne le v tem obziru veliko dobrega storilo, da je postalo semi-nišče za učiteljice, prejemale so se v zavod tudi osebe ženskega spola, ki so želele duhovne vaje delati.

Še drugim zavodom je Vincencij na noge pomagal, zlasti hčeram Božje previdnosti. Vodile so namreč zavod, ki je bil zavetišče spridenih deklic.

„Tako je“, piše Stolberg, „Vincencij postal duša tudi takih zavodov, ki niso bili ne od njega ne od udov njegove družbe ustanovljeni. Ta ponižni duhoven, ki je od mladih nog vaje bil sebe v senco, Boga pa na svetlo staviti, je vedel vsem pomagati: Njega so

za svet popraševali ne le škofje na Francozkem, ampak tudi vladarji in škofje ptujih dežel, posebno, kadar so hotli k Božji časti kaj izvršiti. Provincijam je bil živi angel varuh, in poglavar katoliške cerkve se je do njega obrnil, ko je bilo treba v blagor človeštva neko delo v obližji Rima in v unanjih deželah izvršiti. Težko je šteti zavode, katere je on vodil; k vodstvu enega samega bilo bi treba čvrstega prednika; pri vsem tem pa je vsakemu, ki je pri njem tolažbe, razsvetljenja in pomoči iskal, z vso potrpežljivostjo, ljubeznijo in prijaznostjo pomagal, ravno tako, kakor da bi brez vse skrbi pod milim solncem bil “

9. Kako se je vitez Sillery poboljšal.

Noël Brulard de Sillery, vitez Malteškega reda z velikim križem, dosedaj v naj viših službah, bil je kraljevi poslanec na Španskem in Laškem dvoru pa tudi po drugih deželah. Ko se je na dom vrnil, jel je presunjen od Božje gnade spoznavati ničemernost tega sveta ter sklenil svet čisto zapustiti, in le Bogu služiti. Odkril je svoje srce Vincenciju in ga prosil, naj ga sprejme v svoje vodstvo. Pustil je toraj svojo palačo, prodal vse svoje posestva, izplačal pošteno vse svoje služabnike, ostale denarje pa obrnil v dobre dela usmiljenja. Tako junaško, ko je tudi ravnal, da se je vsemu odpovedal tako vnet je bil svojo dušo očistiti vsega, kar bi jo zamoglo omadeževati. Z otroško priprostostjo in srčno ponižnostjo je od časa do časa odkrival Vincenciju svoje srce ter je natanko se držal pota, po katerem mu je ta hoditi ukazal. Imamo še pismo, ki ga je Vincenciju pisal in iz katerega res čudno veje njegov ponižni, pobožni duh — tolikanj bolj, ako pomislimo, da je nekdan njegovo ime povsod slovelo in da je čisto posvetnega življenja bil. To pismo je odgovor na ono, katerega mu je Vincencij pisal in se glasi: „Prečastiti, preljubeznjivi duhovni oče! Prepričan sem, da ste le zato s takim ljubeznjivim pisanjem svojega zgubljenega sina počastili in dobrotljivo Vaše srce pred njim izlili, ker predobro

poznate globočino mojega srca. Akoravno sem mislil, da sem v vsem odkritosrčen, kolikor je človeku mogoče, spoznam, da ste me v tej reči še prekosili. Moral bi iz lesa biti, ako bi se ne zjokal ljubezni do takega očeta, ki kaže tako ljubezen do sina, s katerim le skrb in žalost ima. Res, ne morem pomagati, zato s ponižnim srcem sprejemem osramotenje zavoljo svojih pregreškov in prosim z vsem dolžnim spoštovanjem in podložnostjo odpustite mi, imejte potrpljenje z menoj. Obljubim, moj ljubeznivi oče, da srčno želim z Božjo milostjo se poboljšati. Moram reči, moj oče, da še nikoli me ni nevidna Božja moč k temu tako nagibala, kakor ravno sedaj. Oh ko bi zamogel, ali prav za prav, ko bi hotel se svojih slabosti poboljšati, katerih sem, kakor Vam je znano, ves poln, kaj ne, kako bi se Vi tega veselili? Vendar, če se tudi ne naenkrat in vidno ne zgodi, kakor Vaša gorečnost želi, Vas prosim in zarotim, moj dobri oče, pri usmiljenju našega Gospoda, s katerim nas je obiskal, nikar se ne utrudite z menoj in ne zapustite svojega zgubljenega sina. Saj veste, sam bi si bil le hudoben vodnik, pa še hudobnejši učenik.“

10. Srečna smrt.

Potem, ko se je de Sillery svetu in vsemu, kar svet bliščečega ponuja, odpovedal, in svoje posvetno veličastvo z evangelsko ponižnostjo zamenjal, je čutil v svojem srcu nagib v duhovski stan stopiti. Vincencij ga je v tem sklepu le potrjeval ter ga napeljeval in primerno pripravljal na mašnikovo posvečenje. — Ne dolgo, mu je veliki prednik reda ukazal, naj posestva Trojaškega priorata pogleda in napake, ki so se tekom časa vgnjezdile, zatere. Na njegovo prigovarjanje ga je Vincencij spremljal in ob enem tam sv. misijon napravil. Ukaz svojega prednika je s takim vspehom izpolnil, da je Laskaris (veliki prednik) Vincenciju zato še posebno zahvalno pismo pisal. Pobožni Sillery je z lepim zgledom svojega pobožnega življenja in z dobrimi deli usmiljenja še dolgo časa ljudem

svetil, ko je prišel čas, da gaje Bog v boljšo domovino poklical. Umrl je v Vincencijevem naročju in tako lepo je umrl, da Vincencij priča, še pri nobenem umirajočem ni videl toliko moč svetega Duha, kakor pri tem.

11. Prijor le Bon umrje.

Blagi Lebon, ki je misijonarjem prijorat sv. Lazarja prepustil ali bolje rečeno vsilil, je živel potem še 20 let. Veselil se je vsega, kar so Vincencij in njegovi k Božji časti storili in upal, da bode z njihovimi deli rastlo tudi njegovo zasluženje. Pa tudi misijonarji so ga ljubili in spoštovali kakor svojega največega dobrotnika; vzlasti mu je kazal Vincencij pri vsaki priložnosti svojo hvaležnost; vsaki dan mu je razodeval veči ljubezen in skrb, ga častil kakor svojega očeta. Posebno vnemal je svojo gorečnost zanj v njegovi zadnji bolezni. Ko se mu je smrt približala, je sklical vse svoje misijonarje, da so okoli postelje svojega dobrotnika kleče molili med tem, ko je Vincencij sam ga tolažil in navadne molitve za umirajoče opravljal. — Ko je 75letni starček svojo dušo stvarniku izročil, reče Vincencij ginjen: „Glejte, zdaj je naš oče že pred Božjim sodnikom.“ Potem je povzdignil oči proti nebesom rekoč: „Sprejmi, o Bog, milostljivo za tega svojega služabnika vse dobre dela, katera je naša družba opravila, vse če tudi slabe opravila, ki je dosedaj v tvojo čast storila, vse to ti darujemo, o Bog, in te prosimo, vse zasluženje tej duši v prid obrni. Mi bi znabiti stradati morali, ako bi nam on ne bil priskrbel kruha. Varujmo se toraj, varujmo se, moji dragi bratje, da se z grdo pregreho nehvaležnosti nad ranjkim ne pregrešimo, kakor tudi nad njegovimi korarji, ki so še tu pri nas. Mi smo njihovi sinovi, toraj jih moramo kakor očete spoštovati in jim hvaležni biti. Da hvaležni jim moramo biti, ker smo toliko dobrega od njih dobili, noben dan naj ne mine, da bi se jih ne spominjali v svojih molitvah. Ranjkemu je napravil veličasten pogreb in

veliko črnih maš za pokoj njegove duše se je opravilo ne le pri sv. Lazarju, tudi v drugih cerkvah. Naselitvam svojih misijonarjev je poročal smrt ranjkega z naslednjimi besedami: „Božja volja je, da nam je naši družbi odvzet ljubi oče, ki nas je za svoje otroke sprejel: Dragi gospod le Bon, prior sv. Lazarja je umrl previden z svetimi zakramenti za umirajoče — velikonočno nedeljo 1651. Bil je tako vdan v Božjo voljo, da ni bilo videti naj manjše nevolje ne v zadnji ne v poprejšnih boleznih. Prosim toraj vse misijonarje tamošnje naselitve, naj sv. mašo zanj berejo, bratje pa sv. obhajilo zanj darujejo. Postavil je tudi lep spomenik v znamenje vedne hvaležnosti, ki so mu jo misijonarji dolžni. Napravil je tudi še ustanovo, vsled katere se je vsako leto za ranjkega 9. aprila v cerkvi sv. Lazarja sv. maša brala.

12. Vincencij pri umirajočem kralju Ljudoviku XIII.

Ne dolgo potem, ko je kardinal Richelieu umrl leta 1643, je umrl tudi kralj Ljudovik XIII. v 42. letu svoje starosti. Bolehati je začel že pri sv. Germanu, zato je Vincencija k sebi poklical. Ko Vincencij kralja ugleda, spozna tudi že nevarnost. Pozdravil ga je z besedami: „Kdor se Gospoda boji, njemu se bo dobro godilo na zadnje. „Kralj ga je umel, toraj mu odgovoril: „In oblagodarjen bo na dan ločitve.“ Osem dni je Vincencij pri njem ostal, porabil je ta čas v to, da je z njim molil in mu marsikaj na srce polagal. Med stvarmi, ki so kralja najbolj strašile in zavoljo katerih se je najbolj bal, je bilo, kakošen odgovor bo dajal sodniku zaradi imenovanja škofov. Storil je trdni sklep, da, ako mu Bog življenje podaljša, bo z naj večjo previdnostjo o tej zadevi ravnal. Rekel je: „Vsakega škofa, predenj ko na svoj sedež gre, bom k Vam poslal, da se z Vašim duhom navda.“ Ko se je kralju nekoliko zboljšalo, se je Vincencij vrnil k sv. Lazarju, a ne dolgo, so ga zopet poklicali, ali našel ga je popolnoma udanega v Božjo voljo in pripravljenega za večnost. Ko mu zdravnik naznani, da ima le nekatere

trenutke živeti, reče kralj mirno. „Moj Bog, zadovoljen sem, iz vsega srca sem zadovoljen.“ Poprosil je še, naj „Te Deum“ molijo in zaspal je mirno v Gospodu med tem, ko mu je Vincencij kratke molitvice narekoval in njegovo dušo blagoslavljal. Kraljeve želje — da bi se namreč pri imenovanju škofov previdnejše ravnalo, so se tudi spolnile, kakor bomo vidili v

desetem poglavji.

1. Vincencij dvorni svetovalec imenovan.

Po kraljevi smrti je parlament kraljici Ani, vojvodiniji avstrijski vladarstvo izročil ob enem tudi vso skrb za mladega še le 5 letnega Ljudovika XIV. — Živo ji je v spominu ostalo, kako nepokojin je bil njen soprog na smrtni postelji zaradi imenovanja škofov; zato je takoj po nastopu vladanja sklicala posebni zbor, ki se je imenoval „vestni zbor“ za duhovne zadeve in ki se je imel pečati vzlasti z imenovanjem škofov, opatov i t. d. Za ude tega sveta imenovala je svojega prvega ministra, kardinala Mazarinija, kraljevega kanclerja, Seguierja, velikega penitencijarja, Chartona in našega Vincencija. Ko Vincencij svoje imenovanje zve, se tako prestraši, kakor da bi bilo blizo njega tresnilo; to pa, ker se v svoji ponižnosti ničesar ni tako bal, kakor časti, in ker je največja teža in največja odgovornost nanj padla. Kraljica namreč je hotela, da se vse prošnje za duhovske službe naj Vincenciju predlagajo in on naj o tem poroča. Vse je storil, da bi to breme iz svojih ram otresil, kraljica se pa ni dala preprostiti. Iz pokorščine je toraj leta 1643 to službo nastopil — s strahom, ker, če se tudi nobenega truda ni bal, je mislil, da ni zmožen za take reči, in, če se bo za to poganjal, bo sebe in svojo družbo zanemaril. Rekel je toraj enemu svojih prijateljev, da vsaki dan pri sv. maši Boga prosi, naj bi ga rešil tega dela. Nekega dne, ravno, ko se je na pot odpravljal, se mu je povedalo, da se je kraljici zameril, češ, da mu je prepovedano v zbor hoditi. Pri njegovem prihodu v Pariz, mu nek duhoven čestita,

da so to le prazne besede bile in da se ni kraljici zameril. Vincencij pa svoje oči proti nebesom povzdigne rekoč: „Oh, ko bi to le res bilo! pa jaz grešnik te milosti nisem vreden.“

2. Vincencijevo uradovanje.

Če je tudi neprenehoma Boga prosil, da bi mu to breme odvezal, ga je moral vendar 10 let nositi. Zgoraj je bilo rečeno, kako se mu je breme stežilo še s tem, da je na ukaz kraljice vse pismene prošnje sam moral sprejemati, sposobnosti prošnjikov preiskavati, in po svoji vesti o tem poročati. Občudovati moramo le njegov dušni mir in enakovoljnost, katero si je Vincencij hraniti vedel v sredi med valovi tolikih opravil in med tolikim številom prošnjikov, s katerimi je vedno občevati moral. Ako pomislimo, koliko je imel opraviti kot kraljevi svetovalec, kot glavni prednik svoje povsod razširjene družbe, kot predstojnik raznih pobožnih zavodov in samostanov, bi rekli, da je zarad prevelikega dela ves zmešan bil. Pa ne, vedno je bil v duhu zbran in z Bogom zedinjen. Vselej in povsod je vedel biti gospod čez samega sebe, in na obrazu je razodeval mir, kakor da bi nič opraviti ne imel. Vsako uro je bil pripravljen občevati z vsakim, in je govoril z vsakim s čudno pohlevnostjo, kdorkoli je hotel z njim govoriti. Uboge in bogate, nizke in visoke, vse je z enako ljubeznijo sprejemal, tako neotesano, nerodno ali žaljivo, ko je tudi kateri z njim govoril, nikoli ga niso zato videli čmernega. Kakor veliki apostol, je postal tudi Vincencij v izgled angelom in ljudem, zares najlepši izgled, kakoršnega na dvoru še niso videli. Iz njega so se odsvitale razne čednosti v najlepših barvah, ne sicer zato, da bi bil viden, ampak hotel je po Božji volji ravnati in za Božjo čast. Če ga je ljudstvo z hvalisanjem obsulo, se je njegova ponižnost le še bolj zasvetila; tistim, ki so ga zavidel in ga z zvito hudobijo stiskali, je svojo nezmagljivo potrpežljivost in krotkost nasproti stavil; njegova stanovitnost je zmagala vsako človeško

visokost in vsako pregovarjanje, ki se z njegovo vestjo ni vjemalo. Svojo nesamopridnost pokazal je s tem, da od kraljice, katera je vse svoje zaupanje nanj stavila, nikoli nobenega dobička ni zahteval ne za se, ne za svojo družbo; njegova previdnost je bila vedno s priprostostjo zedinjena; njegove unanje opravila niso zamogle kaliti njegovega dušnega miru, bil je v duhu zbran in vedno z Bogom zedinjen; njegove opravila so izhajale iz najčistejšega namena; se je zvekšalo število pritiskajočih prošnikov, je zasijala še večja prijaznost iz njegovega obraza. Njegovo zunanje obnašanje je bil odsvit znotranjega, iz vere izhajajočega spoštovanja do vseh od Boga postavljenih oblasti: kraljevega trona se je držal z neprelomljivo zvestobo, svojo domovino je z otroško ljubeznijo ljubil; do škofov je kazal odkritosrčno spoštovanje, za blagor duhovščine in redovnikov je bil neutrudljivo vnet. Kraljica, ki ga je vedila le predobro ceniti, bi mu bila rada kardinalski klobuk podarila; Vincencij pa se je tej časti odpovedal; kadar je namreč Vincenciju za to šlo, si čast zabraniti, ni nihčér znal besede tako sukati, kakor on; zato si je tudi vso dvorno čast zabranil. Prosil je kraljico že pri svojem nastopu, naj dovoli, da mu ne bo treba na dvor hoditi, kakor le, če ga dolžnost kliče. Tako pa si je pridobil časa za potrebnejša opravila, se je umaknil nepotrebnim dvornim šegam in ceremonijam in je smel tistim, ki so ga s svojimi posvetnimi zadevami nadlegovali, naj bi se zanje pri kraljici potegnili, v resnici reči: „Ne hodim na dvor, kakor le, če me kličejo“.

3. Kakošno podlago so si vložili?

Da bi pri podelenju duhovnij trdno podlago imeli in bi se odstranilo vsako strankarsko in samovoljno ravnanje, je Vincencij koj v začetku določno zahteval, naj se nekatere nespremenljive temeljne pravila za podlago postavijo. Med drugim je bilo toraj določeno, 1. da so nevredni in nesposobni proš-

niki za vselej izključeni; 2. ravno tako tisti, ki so z Janzeniško krivo vero okuženi ali zaradi tega saj sumljivi; 3. duhovnije naj se ne oblagajo z penzijami i. t. d.

Vincencij je čul z nepodkupljivo vestnostjo, da so se teh pravil vsi držati morali. Odkritosrčno in neprestrašeno je nasprotoval vsakemu ugovoru, odkoderkoli je prišel (posebno kadar so se prezirale določene pravila): „od določenih postav se ne smemo odstraniti“. Če se je katerikrat zoper njegovo voljo od kraljice ali Mazarini-ja določilo, kar ni bilo po cerkvenem duhu, je očitno grajal in ni nič zamolčal. Le, kjer se ni dalo nič pomagati, je molčal in na tihem Boga prosil, naj On, ki je mogočen Abrahamu iz kamnja otroke obuditi, posvetno misleče srca v duhovno misleče spremeni.

4. Kako se je Vincencij napakam ustavljal.

Bilo je videti, da se Vincenciju za Božjo reč ne bo malo bojevati; in res je tako prišlo. Med duhovniki, ki so se v toploti dvornega solnca greli, so bili taki, ki so, akoravno že z obilnimi cerkvenimi dohodki obdarovani še vedno po novih in boljših duhovnijah zevali. Želeli so jih v roke dobiti po priporočanju svojih mogočnih prijateljev pri kraljici — pri tem so se pa vrednejši in sposobnejši prezirali. Takim je bil Vincencij nepremakljiva skala katere nihčer pretresiti ni zamogel. Zgodilo se je tudi, da so vojaki iz žlahtne rodbine, ki so se v vojski pohabili in za nobeno službo več zmožni niso bili, z denarji iz cerkvenih dohodkov si hoteli plačevati svoje zasluženje za domovino. Vincencij se je potegoval iz vseh moči, naj se taki primerno oskrbijo, a ne iz cerkvenega premoženja in na stroške duhovnih ustanov. — S čujočim očesom je pazil, da bi se simonija ali grda odrtija ne storila pri podelenju, pri menitvi ali odpovedu duhovskih služb.

Druga prav pogubljiva napaka je bila, da je marsikateri hudoben vznemirjal tiste, ki so pravično

in s pravim namenom duhovno službo nastopili; žugal jim je celo s pravdo, češ, da so se po krivici beneficij polastili, in da naj debelo plačajo, ako se hočejo pravde ogniti. Takemu ravnanju se je Vincencij določno ustavil, in posrečilo se mu je, da je več takih homatij v korenini zadušil. Kakor nekdam sv. Bernard, je tudi sv. Vincencij žaloval čez tako lakomnost, ki je ne le na svetem mestu, ampak tudi s svetim odrtijo vganjati vedila; in kadar je bilo treba takim napakam nasprotovati, se Vincencij ni bal ne zamere velikašev, ne nevarnosti ali škode, ki je njemu ali njegovi družbi protila.

5. Kaj Vincencij misli o viših cerkvenih službah?

Narbolj ga je srce bolelo, ko je videl, kako so nekteri častiželni najviše cerkvene službe lovili. Da bi škofijsko čast dosegli, posluževali so se prav nizkih pripomočkov. Z grdim prilizevanjem so si pridobili prijateljev, ponujali bogate opatije, prevzeli težavne penzije, da so dobili, kar so želeli. Tako previden, ko je Vincencij v govorjenji tudi bil, tu svoje žalosti ni mogel več prikrivati; rekel je: „bati se nam je, da bo taka grda obrtnija z najimnitnejšimi duhovnimi službami Božje prekletstvo čez celo Francozko priklicala. Zato je pobožnim, učenim in vrednim duhovnom svetoval nobene više cerkvene službe iskati, ampak čakati, da jih Bog sam na viši sedež postavi. Med drugimi so v nekega pobožnega, bogaboječega duhovna njegovi sorodniki prav tišali, da bi se za neko škofijo potegnil. V svoji ponižnosti si sicer ni upal prositi, pa ker se svojim ni hotel zameriti in se je bal, da bi s takim zavlečenjem Božjemu namenu nasproti ne ravnal, piše Vincenciju, naj bi mu svoje misli o tej zadevi razodel. Vincencij mu odpiše: „Ker vsak človek že iz nature po časti hrepeni, je gotovo sam Bog, ki Vas je razsvetlil in Vaše srce naklonil, da ste tu naturi nasproti ravnali. On Vam bo tudi moč dal, to storiti, kar mu je najbolj dopadljivo. Storite to, moj gospod, ravnali bote po namenu sv. Cerkve, ki noče,

da bi se kdo iz svojega lastnega nagiba v cerkvene službe vrinjal, vzlasti na škofijske sedeže. V tem Sina Božjega posnemate, ki si ni sam svoje častne službe vzel, ampak je čakal, da ga je nebeški Oče v to poklical, akoravno je bil duhoven od vekomaj in več tisuč let od narodov zaželjen in pričakovan. S tem bote tudi tolikanj lepši izgled dali posvetnim, manj ko jih je dandanes, na katere bi se zamogli ozirati; — Vaše junastvo pa bode marsikdo posnemal. Če je Božja volja, da pridete v to službo, bote slišali tudi glas poklica in se tolažili s tem, da se nobena človeška roka v to ni vtikala. Bog pa bo Vaš poklic ravno zato, ker je pravi poklic, s posebnimi gnadami spremljal, ki bodo sad apostoljskega življenja rodile in vam krono večne slave zadobile. Skušnja vseh časov je pokazala, da so škofje, ki si nikakor niso takih služb iskali, od Boga očitvidno bili oblagodarjeni za svojo dušo pa tudi za svoje službovanje. Konečno bote ob svoji smrtni uri brez strahu in brez skrbi, ker si niste sami naložili bremena škofijske službe, ki je ravno v teh časih tako neznosno težavna. Verjemite mi, da ravno zdaj, ko pišem, Boga hvalim za gnado, ki Vas je držala službo brez njegovega poklica iskati, in da še ene stopinje niste storiti hoteli brez njega; oh, to je neprecenljiva milost i. t. d.“

6 Vincencijeva trdnost

V drugi knjigi, kjer bo govorjenje o Vincencijevih čednostih, bomo marsikateri izgled povedali, kako hudo so njegovo zvestobo in vestnost skušali. Bili so imenitni gospodje, ki so bogate opatije imeli (kot komende) pa le za dohodke jim je bilo, ohranjenje stanovanj in cerkva, ki je bila njih dolžnost so zanemarjali. Zato je Vincencij vse storil, da se je deželnim oskrbnikom poslal dopis, vsled katerega se je moral en del dohodkov pridržati za prenovljenje in ohranitev razdrtih poslopij. To je dotične gospode tako žalilo, da so mu pri priložnosti čutiti dali; on pa se za to ni zmenil in je ravnal le, kakor mu je njegova vest velevala.

Vzlasti se je moral bojevati še zato, da bi se izpraznjene škofije ne oddajale mladim in nesposobnim osebam. Da omenimo le enega dogodka, postavimo tukaj naslednje pismo, ki ga je od Mazarini-ja dobil: „Hotel sem Vam poročati,“ piše Mazarin, „da je gospod N. za svojega sina za škofijo N. prosil. Kraljica je v to tolikanj rajši privolila, ker ima mladeneč vse potrebne sposobnosti, ona pa priložnost najde s tem očeta za njegove zasluge za blagor očetnjave plačati. Kraljica pravi, da Vam bo sama pisala, jaz pa sem jo prehitel, da se potrudite novega škofa obiskati in mu za njegovo službo potrebnih naukov dati.“ -- Vincencij se prestraši, ko pismo prebere; vedel je, da imenovani škof ni sposoben za to službo, škofija sama, ena največih v kraljestvu, pa v prav žalostnem stanu, toraj čisto drugega višjega pastirja potrebuje. A stvar je bila določena, in ker ga niso pri imenovanji celo nič vprašali, si je mislil, da tudi odgovora zato ne bo dajal; vendar je poskusil še zadnje. Poda se k očetu imenovanega, kateremu so zarad povzdige njegovega sina od več strani že čestitali, mu kaže, koliko vednosti in čednosti imeti mora, kdor škofisko službo nastopi, in kako težki odgovor bi imel njegov sin, ki teh lastnosti nima. Zarotil in prosil ga je, naj svojega sina pregovori, da se bo svojemu imenovanju odpovedal. Mož, ki je Vincencija visoko cenil, ga mirno posluša in konečno prosi odloga, da si to reč premisli. Čez nekoliko dni pride Vincencij spet in oče pravi: „O gospod Vincencij, koliko nemirnih noči ste mi napravili!“ Začel mu je dokazovati žalosten stan svoje družine, svojo visoko starost, število svojih še ne preskrbljenih otrok ter obljubil, da si bo sin več pobožnih in skušenih duhovnov pridružil, tako da bo škofija dobro oskrbljena. Ko Vincencij vidi, da njegov nasvet ne bo sprejet, molči in gre. Bog pa je mladega škofa takoj po nastopu v službo k sebi poklical, in oče je grenke solze prelival, ker ni Vincencija ubogal.

Deseto poglavje.

Vincencij, svetna duhovščina in redovniki.

1. Kako je Vincencij škofom pomagal.

Vincencij je duhovne sploh, vzlasti pa škofe spoštoval. V njih si je predstavljal naslednike apostolov in namestnike edinega višjega duhovna Jezusa Kristusa. Zato je njegova posebna skrb bila jim, ne le pokorščino skazovati, ampak tudi vsestransko pomagati in koristiti. Njih potrebe je ne le kraljici, tudi v zboru z večo gorečnostjo priporočal, kakor svoje, in to pri vsaki priložnosti. Tako n. pr. je pripomogel, da je mesto Larochele, ki je dolgo časa Kalvinijancem, rekel bi za obzidje in vojašnico služilo, dobilo svojega škofa, ki je spet pravo vero upeljal. Več prepirov med škofi je zatrl. Posebno se je zanje potegoval, kadar so zoper napade krivovercev pri kralju pomoči iskali. On je zabranil, da krivoverci niso smeli svojih shodov in govorov imeti, kakor le na tistih krajih, kateri so jim zato odločeni bili. Nekateri, da bi ložej katoliško ženo v zakon dobili, so na videz v katoliško cerkev prestopili, po sklenjenem zakonu pa se k svoji krivi veri vrnili; takemu hinavskemu ravnanju je Vincencij na sled prišel in mu pot zaprl.

2. Boj s sovražniki.

Da bi Kalvinijani svojo krivovero ložej razširili, so se bili v raznih mestih najvišjih služb polastili, in v ta namen veliko denarja potrosili. Vincencij je kraljici in kanclerju to nevarnost živo pred oči stavil. Na njegov nasvet so se razposlali dopisi na vse namestnike provincij s poveljem, naj pazijo na nepokojne in k rogoviljenju nagnjene krivoverce, katoliške pa naj branijo njihovega nasilstva. Ni mogoče povedati, kaj in koliko je Vincencij za dobro reč storil; zadosti je, ako rečemo, da ni nobene priložnosti za-

mudil, da bi ne bil branil pravice škofov ali njihove njemu predložene dvornbe rešil. Sicer je bil prav previden in varčen s svojimi nasveti, ker je škofom, katere je sv. Duh postavil vladati sv. Cerkev, veči rasvetljenje prilastoval, kakor sebi, vendar, kadar je bilo treba, ni opustil tudi jim svetovati. Med drugimi napakami med duhovščino je bila tudi ta, da se razvajeni duhovni niso nič brigali za določila svojih viših pastirjev, in da se cerkveni kazni ložej umaknejo, so se na svetne sodnije sklicovali. Tako pa so škofje prisiljeni bili, se, ali odpovedati svojim pravicam hudobne kaznovati, ali pa se zamotati v prepire s svetno oblastjo in konečno, kakor se je navadno zgodilo, se ukloniti. Te homatije so Vincenciju globoko v srce segale; zato, je, ker ni mogel hudo v korenini zatreti, saj nekoliko ovirati in zapreke staviti hotel. — Raznim škofom, ki so se do njega obračali in ga svéta prosili, je toraj svetoval, da naj prej svoje duhovne sodnije dobro uredijo in zato take može postavijo, ki so zvedeni ne le v obojem pravu, ampak tudi v sodnijskih postavah in sodnijskem redu; razun tega morajo možje biti dobrega značaja in zarad ljubezni do pravice povsod sloveti. Se je pa tako pohujšljivo sklicovanje na svetne sodnije vendar le zgodilo, takrat tudi Vincencij ni zamudil se za pravice žaljenih škofov določno potegovati.

3. Vincencij pomaga redovnikom.

Vincencij je odkritosrčno vse duhovne družbe ljubil in jim je razodeval pri vsaki priložnosti svojo blagovoljnost. Ni ga bilo reda na Francozskem, ki bi tega ne bil občutil. Kakor je bilo ravno potreba, je skazoval svojo prijaznost ali celemu redu ali njegovim posameznim udom; zdaj je njih samostane branil krivičnega zahtevanja in stiskanja, zdaj s svojo previdnostjo pripomogel, da se je v njih skaljeni mir oživil in propadeno samostansko življenje upeljalo in utrdilo. V tem oziru se mu imajo posebno zahvaliti redovniki sv. Mavra, sv. Bernarda, sv. Antona, Pre-

monstratenzi in pravilni korarji sv. Avgušтина. Nek opat, katerega je Vincencij v boju zoper nasprotnike krepko podpiral, mu je leta 1644 pisal: „Treba je, da Vas Bog za take važne zadeve s posebno močjo oboroži.“ Odkritosrčno rečem: „Vi branite Božjo reč proti velesili. Mi pa bomo Boga prosili in najprej se Božji previdnosti prepustili, potem pa v Vaše naročje pribežali, kajti Vi ste zdaj edina pomoč in podpora našega propadenega reda.“ Dobival je tudi iz Rima od prednikov raznih redov pisma, v katerih so ga ali prosili, naj se za njih red poteguje, ali pa so se mu za storjeno postrežbo zahvaljevali. Kako zelo ga je bolelo, ako je videl, da samostanska pravilnost in pobožnost pešate, razvidimo iz naslednjega pisma. Nek redovnik je hotel svoj red zapustiti in v samostan drugega reda prestopiti; poprej pa je hotel vedeti, kaj Vincencij o tem misli. Vincencij je dobro vedel, da v imenovanem samostanu ni ne edinosti, ne pravega reda, in mu je odpisal: „Nobenemu človeku bi ne svetoval v ta zavod stopiti, naj manj pa redovniku, učeniku, profesorju bogoslovja in tako slovečemu pridigarju, kakor ste Vi, častiti gospod. Ta zavod ni noben red, ampak nered, telo brez obstanka in brez glave, katerega udje nimajo nobene zveze med seboj — ne edinosti. Nekega dne najdem pečatnikarja v arhivu, ki mi pravi: „Že dolgo iščem začetek, ustanovo in širitev našega reda na Francozskem, pa nič ne morem najti.“ Z eno besedo: ta zavod je le pobelen grob, duhoven red ni; tu sem zatekajo le taki, ki prostost ljubijo in priložnost iščejo, jarm pokorščine iz sebe otresiti in brez vseh pravil čas tratiti. Mislim, da ti ljudje v svoji vesti ne morejo mirni biti. Prosim Vas toraj, odjenjajte od svojega sklepa.“ Če je ta izjava iz ust sv. Vincencija tudi trdo govorenje, moramo pomisliti, da je svojemu prijatelju pod 4 očmi moral brezdno pokazati, v katero je iz nevednosti pasti hotel. Vincencij je vedel, da je čas molčati, pa je tudi vedel, da je čas govoriti.

4. Kako je Vincencij zvite zanjke razvozlal.

Nekega dne dobi pismo od redovnika, ki je zaradi svojih čednosti in zgovornosti daleč okrog slovel. Čudno je, kako je ta glasoviti mož, ki se je prerad v svoji domišljiji zibal, visoko od sebe mislil. Da bi se njegovi žarki še bolj zasvetili v sv. katoliški cerkvi, je želel na viši svečnik postavljen biti. Dokazoval je v svojem pismu na Vincencija svoje dosedanje delovanje, strogost svojega reda, oslABLjenje svojih moči, in „zdaj, je djal, zdaj se je bati, da ne bom zamogel s svojimi talenti več koristiti. Ena stvar mi je vendar še prišla na misel, kako bi bilo mogoče še pomagati, in to je, ako bi me za škofijskega pomočnika (koadjutorja) za Reimsko cerkev imenovali. Ko bi mi strogo življenje mojega reda polajšali, bi moje oslABLjene moči okrevale in lahko bi še delal in pridigoval. Če ste toraj mojih misli, priporočite me za to službo, gotovo me bodo tudi moji prijatelji priporočali.“ Vincencij je zanjkam skušnjavca na sled prišel in redovniku tako odpisal: „Ne dvomim, da bi čudeže delali, ako bi Vas, moj spoštovani gospod — Bog v to službo poklical. Ker Vas je pa v samostan in za to delo poklical, kjer ste zdaj, in ker je Vaše delovanje dosedaj s tolikim blagoslovom spremljal, je to gotovo znamenje, da tudi pri tem ostanete. Zares, ko bi Vas bil Bog za škofijsko službo odločil, bi ne bil v Vašem srcu prve misli sprožil (da ste najprej Vi to iskali) ne, — ampak v srcih tistih, ki imajo pravico Vas k taki časti klicati in sicer takrat, ko še niste mislili in nobene stopinje storili zato; tako bi bil Vaš poklic čist in gotov. Sam od sebe po tem hrepeneti, se pa pravi Bogu narekovati, kaj naj stori. Tudi bi ne smeli pričakovati Božjega blagoslova za tako spremembo stanu, katero ponižna duša, kakor je Vaša ne želi, pa tudi ne zahteva. Sploh rečeno, častiti oče, povejte mi, bi ne bila tudi krivica Vašemu redu, ako bi ga z Vašim izstopom oropali močne podpore, kateremu ste dosedaj s svojo učenostjo in čednostjo slavo in čast delali! Ko bi si te vrata odprli, bi ne dali priložnosti

drugim, da ravno tako storijo? Ostalim pa bi bili kamen spodtikljeja, ker bi svoje strogosti le neradi ali s čmernostjo spolnovali ali celo opušali. Natura se pokore kmalu naveliča, in če jo vprašate. Vam bo odgovorila: „Res, to je preveč, treba si je prizanašati, da dalje živimo in ložej Bogu služimo.“ Naš Izveličar pa drugače uči; on pravi: „Kdor svoje življenje ljubi, ga bo zgubil, in kdor ga sovraži, ga bo ohranil za večno življenje.“ Vse to veste, in še boljše, kakor jaz; lahko pa, da ne mislite na krono, ki Vas čaka; o Bog, kako lepa bo! Veliko ste se že zanjo trudili, morebiti, da se ne bote več tako dolgo trudili, kakor ste se že. Nu, stanovitno hodite po tem potu, katerega ste si izvolili, in ki Vas gotovo v večno življenje pelje. Narveče težave ste že prestali, utolažite se toraj, Bog Vam bo gnado dal, da bote tudi še manjše prestali. Če ravno hočete po mojem nasvetu ravnati, spočijte se nekaj časa, da se bote ozdravili. Kakor vidim, še lahko veliko storite za Boga in za Vaš red, ki je v sveti cerkvi eden izmed najpobožnejših i. t. d.“

Tudi za časni blagor raznih samostanov, duhovnih zavodov in bolnišnic se je Vincencij potegoval. Ker so nekateri iz kraljeve blagajnice svoje dohodke dobivali, blagajniki pa pri izplačevanju prekasni bili, je v kraljico in kardinala tako dolgo tišal, da se je vsakemu moralo točno izplačati.

5. Vincencij in redovnice.

Kakor redovnikom, tako je bil tudi redovnicam skrbljiv duhoven oče. Po besedah sv. Ciprijana, ki pravi: „imenitnejši ko je deviški stan, večji mora tudi skrb biti, da se v svoji čistosti ohrani, kajti slabost in nestanovitnost spola zveksata nevarnosti padeca — je Vincencij povsod pokazal svojo gorečnost, kjer je bilo treba samostansko pobožnost ohraniti ali napake zatreti. — V samostanih, kjer so dosedaj pravico proste volitve imeli, je hotel, naj se ta pravica ohrani. Zato se je določno ustavljal častiželjnim redovnicam, ki so po priporočanju mogočnih in po drugih

nedopuščenih pripomočkah se vrinjale na prvi sedež. Ravno tako je zatrl naklepe takih gospostvaželjnih prednic, ki so si vedele po zvijačnosti milostna pisma od kralja dobiti, da bi, ker so le za določen čas bile izvoljene, do smrti v tej časti ostale.

Vendar najhujšo vojsko je imel v takih samostanih, kjer je volitev in imenovanje prednic bilo v kraljevi oblasti. Imenitne družine in rodbine visokega stanu, so, rekel bi, ena drugo kar prekositi hotle, kako bi vsaka svojo ljubljenco na prvo mesto spravila. Vincencij je predobro vedel, koliko je na prednici ležeče, zato je takim homatijam z vso močjo se zoperstavljal, in zahteval, brez vsega človeškega obzira, naj se najvrednejša izvoli. To pa je dalo povod marsikakemu pikanju in krivičenju. Nek gospod, ki je imel svojo hčer v samostanu, — bila je v sorodstvu umrli opatici — pride k Vincenciju ter začne razgrajati, zakaj se ustavlja imenovanju njegove hčere, kajti že od nekaj so se gospe iz njegove sorodbine v predništvu nasledovale. Krotkost in pohlevnost, s katero mu je Vincencij odgovarjal, ga je še bolj razkačila, tako, da je začel zmirjati in kleti — celo uroga je ošteval, ga s zasramljivimi besedami pometal in protil, kakor, da bi imel s kakim tatom opraviti, ki mu je premoženje vkradel. Vincencij je to lahko razumel. Žaljeni oče namreč je imel imenovani samostan za svojo lastnino, ki je njemu in njegovim poleti za pribežališče služila, kjer so se na samostanske stroške pasli. Pa ravno zarad takih stroškov je rasla nezadovoljnost med redovnicami in je pešala samostanska pobožnost. Vincencij je toraj mirno in pohlevno rekel: „Oče, Vaša hči je še premlada za prednico, in zoper svojo vest bi ravnal, ako bi jo kralju priporočal, ker je drugih zadosti, ki so vrednejše“; potem pa je molčal in čakal, da je oče nehal klepetati; konečno ga je še spremil do lopinih vrat ter se veselil, da je zavoljo Božje pravice zaničevanje trpel. — Pod pretvezo starosti ali bolehnosti so nekatere opatice svoje v istem samostanu bivajoče sorodnice si pri vladanju pridruževale; Vincencij pa tudi tega ni dopustil, zato, da bi

po smrti prednic pri volitvi ložej svobodno ravnali. — Druge spet so odložile svojo službo iz dobrohotnosti do svojih prijateljc, katerim so se morale izvrstne spričevala dati in priporočila, ker le tako so se smele potrditi. Vincencij pa ni maral za take spričevala in je ukazal, da se zadeve natančno preiskujejo. Posebno se je potegoval v zboru in pri škofih za to, da se je zapovedana klavzura natanko spolnovala in da so se rovanke ali zdražbe med redovnicami zadržale.

6. Vincencijeva zvestoba v uradovanju.

„Dajte cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je Božjega“; te besede je Vincencij imel vedno pred očmi, v njih je bila vkoreninjena tudi njegova zvestoba za tron in domovino. Njemu je bila vsaka oblast kakor od Boga (Rom. XIII.) in vedel je, da kdor se oblasti zoperstavlja, se Božji naredbi zoperstavlja in si pogubljenje naklada. Zato je svojim oblastnikom pokorščino skazoval ne iz strahu pred kaznijo, ampak zavoljo vesti. Bog mu je bil vse v vsem, zato je tudi kralju, ki je namesto Boga deželo vladal, pošteno in zvesto služil. To zvestobo je razodeval vzlasti ob času sile, ko je puntarstvo pretilo vse vneti. Med tem, ko so sebični prilizevalci kraljeve rodbine preplašeni se ali poskrili ali k sovražni stranki prestopili, je Vincencij očitno glasoval za postavno vlado; s tem je sebe in svoje marsikaterim nevarnostim izpostavil, vendar se za to ni veliko zmenil. Pa tudi, če se je v kraljevem šotoru prikazal, ni prišel kot človek, ki išče svojega dobička, ampak kraljico in ministra je opozoril njih dosedanjih krivih stopinj, ter je predlagal pogoje za mir, ne, kakoršni so jima vseč bili, ampak kakoršne mu je vest narekovala.

Srečna država, ki ima tako misleče državljane! Pa le sv. vera si zamore take državljane vzgojiti; bolj pa, ko vera peša, bolj se trga tudi vez, ki vladarja in ljudstvo v eno srečno družino veže.

7. Vincencijeva nesamopridnost.

Nobenemu državljanu ni zameriti, ako za svoje zasluge in zvestobo priznavo in plačilo pričakuje; to zahteva že pravi red, da se ta, ki se je za občni blagor žrtvoval, tudi primerno odlikuje; saj tudi svetna oblast ne nosi meča zastonj in ne more si kaj, da bi ne kaznovala hudodelstva. Vendar dokaz večje blagosrčnosti je, ako kdo brez upanja na plačilo, le po nagibu svoje vesti svojemu kralju in domovini služi in ki le iz ljubezni do Boga sebe in vse svoje v dar prinese. „Blagor možu, pravi sv. pismo, ki ne iše zlata in ne zaupa na denar in zaklade, kdo je ta in hvalili ga bomo?“ Takega moža smo našli, Vincencij je, to priča vse njegovo ravnanje. Narbližej pri viru bogastva je reven ostal. Ni se potrudil, in ne ene stopinje ni storil, da bi bil od kraljice, ki ga je tolikanj cenila, za se ali za svojo družbo kako poboljšanje dobil. Ne bilo bi mu težko, prav bogate duhovnije, katere je v duhovnem zboru oddajal, za svojo družbo pridobiti, in jo tako ložej širiti; vendar, toliko ko bi mu to tudi koristilo bilo, ni hotel za to prositi. Če so bile pa nekatere beneficije v semenišči, katere so njegovi vodili združene, se je zgodilo le zoper njegovo voljo ali brez njegovega vedenja. Še za take posestva se je dal težko pridobiti, ki so se mu od drugih ponujale; opomnemo tukaj le, kako dolgo so vanj tiščali, preden je privolil priporat sv. Lazarja prevzeti. — Nekega dne mu prinese nekdo 100.000 livrov — kot dar za njegovo družbo — s tem pogojem, naj bi v duhovnem zboru neko reč priporočal, ki je na videz sicer dobra, za duhovstvo pa prav škodljiva. Vincencij se prestraši zarad takega predloga, vzdigne svoje oči proti nebesom ter pravi: „Bog me varuj! rajši umrjem, kakor le eno besedico izustiti za to.“

8. Vincencij ravna le po svoji vesti.

Z napčno ustrežljivostjo bi se bil Vincencij lahko rodbinam najvišega stanu prikupil posebno pri ime-

novanju škofov; a kar je bilo zoper njegovo vest, mu je bilo ostudno. V občevanju z velikimi gospodi je bil prijazen in ponižen, želel je vsakemu imenitnemu in neimenitnemu vstreči, pa le pod tem pogojem, da se nič ne zahteva, kar bi Boga žalilo; so zahtevali reči, ki so zoper Božjo voljo, se ni dal premakniti; ne visokost osebe, ne strah zamere, ne srditost imenitnih oseb, nič ga ni zamoglo kreniti. Nič ni maral, kdo je, ki take reči zahteva, ni se prestrašil žuganja, pa se tudi ni zmenil za preganjanje ki ga je zavoljo pravice zadelo.

9. Počasen v določevanju, trden v izvrševanju.

Prva potrebna lastnost v modrem uradovanju je, da je človek gospod čez samega sebe, ki ve svojim strastim zapovedati. Če od te strani Vincencija opazujemo, moramo reči, da ga niso nikoli videli razburjenega, srditega ali vnetega ne v besedah ne v dejanji. Njegov resno-prijazni obraz je pri vseh nezgodah prijazen in miren bil. Najsitnejše reči, ki bi vsakega drugega razburile, Vincencijevega obraza niso spremenile: mir, zadovoljnost, prijaznost in ljubezen so se mu odsvitale iz čela in oči.“ — „Druga lastnost prave modrosti,“ piše Galura, je ta, „da se reč predenj se določi, od vseh strani presodi in potem s stanovitnostjo izvrši“. To je Vincencij izvrstno vedel. Pred vsakim važnim delom je najprej v molitvi pred Bogom pretresal vzroke „za“ in „proti“, se posvetoval z modrimi prijatelji in potem še le delo pričel. Če se je stvar še tako ugodna in koristna dozdevala, ni se je nikoli prenašlo poprijel, je spoznal pa, da je Bogu všeč, jo je tudi hitro in stanovitno izvršil, nobena težava ga ni zamogla prestrašiti, in če se mu je tudi izid ponesrečil, ni zgubil zato ne srca ne miru; kakor verni Abraham, tako je tudi Vincencij v takih slučajih upal zoper vse upanje. Držal se je pri tem vodila, da se za človeka ne spodobi Bogu čas določati, kdaj naj našim opraviлом vspeh da, in prava vrednost naših dejanj ni ležeča na vspehu, ampak na namenu in v meri našega pri-

zadevanja. Živ izgled takega ravnanja nam je nase litev misijonarjev na Madagaški otok. — Papež Inocencij X. je po svojem Nunciju v Parizu Vincenciju izročil misijon na imenovanem otoku. Vincencij je previdel težave tega poslanstva nekaj zarad prevelike daljave — ker pot po morju je držala mimo predgorja „Dobrega upanja“ — nekaj zarad nezdravega zraka na otoku. A tukaj mu ni bilo treba še le prevdarjati — ker beseda namestnika Jezusa Kristusa, mu je bila gotovo znamenje Božje volje. Odposlal je toraj dva misijonarja: Nacquarta in Gondré-ja. Dospela sta po dolgi, nevarni vožnji srečno na Madagasko — in sta z velikim vspehom delala na poboljšanju Francozkih vojakov v trdnjavi „Dauphin“, in na spreobrnenu otočanov. Pa že prvo leto 1648 umrje Gondré zarad prevelikega trpljenja, in njegov tovariš Nacquart je tudi, še pred ko sta druga dva, Bourdaise in Mounier na pomoč prišla, v večnost šel. Mounier je precej po prihodu svet zapustil in trije drugi, izvrstni misijonarji so pomrli, eden že na morju, druga dva takoj po prihodu na otok. Tako osodo so tudi drugi imeli, ki so prvim sledili. Več njegovih prijateljev mu je svetovalo, naj odjenja od tega podjetja, ki družbi le škodo dela, otočanom pa nič ne koristi. Vincencij pa se ni dal pregovoriti, sklicaval se je na izgled Izveličarjev, ki je cerkev s krvjo svojih apostolov in mučenikov utrdil. Tako bo tudi smrt prvih preljubljenih daritev v svojem času obilni sad rodila; in je do svoje smrti skrbel za ta misijon.

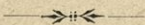
10. Molčečnost.

Tretja lastnost modrega uradovanja je molčečnost. Nikoli niso Vincencija slišali ne besedice govoriti od tega, kar se je v duhovnem zboru storilo ali sklenilo. Ne le, da nikoli ni izdal svoje uradne skrivnosti, ampak držal se je pravila, molčati o vsem, česar ni bilo treba razodevati. Tako odkritosrčen in prijazen ko je za druge bil, v tej zadevi ni nikoli delal izjeme.

11. Ne samoglaven.

Če je Vincencij počasen bil v določevanji, varčen v svetovanji in previden v izvrševanji, je bil tudi trden in stanoviten v sklepu; vendar ni bil samoglaven ali trdovraten. Mirno in pohlevno je poslušal vzroke, s katerimi so mu drugi nasprotovali, mirno in pohlevno jim je odgovarjal in brez vse žaljenosti ali čmernosti se jim je uklonil, ako so ga zmagali. Nikoli se ni pritožil, če se je zoper njegovo voljo kaj storilo; sicer v srcu ni privolil, kadar mu vest ni dala privoliti, stvar je le Bogu priporočal in se je tolažil s tem, da je od svoje strani pošteno ravnal. Nagib in konec vseh njegovih dejanj je bila Božja volja, katero je v sv. evangelju bral. Nikoli ni nič določil, če se ni prepričal, da je tako Božja volja. Tako je ravnal tudi, kadar je drugim kaj svetoval. Prvo je bilo, da je srce in oči k Bogu povzdignil, in prosil razsvetljenja, postavljal si je resnice sv. evangelija in Izveličarjev izgled pred oči in potem se je ravnal. Tako pa se je zgodilo, da so ga imeli sploh za „svetovalca“ in so njegove dela čudno blagoslovljene bile. Skrivnost njegove modrosti je bila kratka in priprosta, a resnična in nezmotljiva; gledal in zaupal je le na Boga, zato se ni mogel lahko motiti.

Peta doba.

Vincencij in njegovi misijonarji.

Prvo poglavje.

1. Prve misijonske podružnice.

Za trudapolnim delovanjem, s katerim je Vincencij širil Božjo čast, sledila je zanj obilna nebeška tolažba. Omenimo tu le, da se je misijonska družba razširila povsod, ko je še Vincencij živel in da je

svoje duhovne sinove videl, kakor zvezde na nebu pomnožene na vseh krajih sveta. Precej, ko se je misijonska družba k sv. Lazarju preselila, je začelo to pičlo drevo veje poganjati, ki segajo sedaj iz Francozkega na Laško, Poljsko Avstrijsko in vnanje dele sveta. Stvar je tolikanj čudnejša, manj ko se je Vincencij za ustanove poganjal; držal se je stalnega pravila — katerega se njegovi še zdaj držati morajo — „nikoli nobene stopinje ne storiti za razširjanje misijonske družbe“. Za ustanovo misijonske naselitve je pa veliko treba, ker misijonarji misijone brezplačno, na svoje stroške obhajati morajo. V smislu prvotne ustanove misijonarji še niso smeli v mestih, kjer se navadno veliki dobrotniki odlikati hočejo, ne misijona imeti, ne spovedovati, njih delovanje je omejeno bilo le za ubogo kmečko ljudstvo. Pa manj ko je tu človeško oko videlo in človeški um preračunal, bolj je roka Božje previdnosti delala.

Prve naselitve misijonarjev na Francozkem nahajamo v mestih Sedan, Richelieu, Metz, Fontenebleau, Versailles, h katerim sta, razun posameznih dobrotnikov, vzlasti kraljevi dvor in kardinal Richelieu pripomogla. Blagosrčni Sillery je v mestu Annecy na svoje stroške misijonsko družbo ustanovil, da bi se seme sv. vere, ki ga je sv. Frančišek Salezijan tu in v vsej svoji škofiji sejal, gojilo in sad rodilo.

K naselitvi v Rimu je vojvodinja Aigillonska največ pripomogla. Že leta 1638 je bil Vincencij misijonarja Breton-a v Rim poslal, katerega je papež Urban VIII. prav prijazno sprejel. Žalibog, Breton je umrl že 1641 in mesto njega prišel je Janez Martin iz Pariza. Ko je naselitev imela že trdno podlago, je papež Urban VIII. misijonarjem izročil misijone v cerkveni državi, oskrbnništvo bolnišnice in duhovne vaje za posvečence. Kakor Urban VIII. sta tudi njegova naslednika Inocencij X. in Aleksander VII. visoko cenila delovanje misijonarjev.

2. Misijon pri pastirjih.

Spomina vredno je poslanstvo pri ubogih nevednih pastirjih v obližji Rima. Obližje tega mesta so večidel sami pašniki, kjer se le živina pase. Če je zemlja tudi rodovita, je tu vendar tako nezdravi kraj, da ljudje ne morejo prebivati. Že leta 1608, ko je Vincencij sam v Rimu bil, je zapazil, da žalibog, nebrojni tu bivajoči pastirji še najpotrebnejših resnic svete vere ne vejo; so, kakor divjaki, nekaj zato, ker svojih čed pustiti ne morejo, da bi Božjo besedo poslušali, nekaj pa, ker nimajo čuta za više potrebe. Ko so toraj njegovi tam trdna tla dobili, mu ni bilo nič tako pri srcu, kakor te zanemarjene ljudi v krščanskem nauku podučiti. Stvar je bila pa težavna, ker ni bilo mogoče pastirjev v določenem času v kako cerkev sklicati. Vendar ljubezen si ve pomagati. Misijonarji so se razdelili v šotore, v katerih so pastirji v trumah prenočevali, so se z njimi po večerih prijazno pogovarjali, da bi si najprej njih srca pridobili; potem so je začeli podučevati resnice sv. vere, so z njimi molili, vest izpraševali, ter jih za dolgo spoved pripravljali. Ti za drugo prav dobri pa zane-marjeni ljudje so krščanski nauk z veseljem poslušali, so opravili z velikim kesanjem svoje spovedi, in so ob nedeljah v bližnji kapelici, kjer so misijonarji Božjo službo imeli, po vrsti prejemale sv. obhajilo. — Tudi drugi misijoni po škofijah: Sarsina, Viterbo, Palestrina so rodili obilni sad. Vendar za uboge pastirje se je Vincencij najbolj zanimal ravno zato, ker so najbolj zapuščeni bili in duhovne pomoči najbolj potrebovali. „Oh, kako želim, je djal, da bi pri teh ubogih pastirjih misijone imeli! Ti so najljubši dvorniki in najboljši prijatelji našega Izveličarja; kajti ne mestjanom v Jeruzalemu ali v Betlehemu, ampak ubogim pastirjem je najprvo oznanil svoj prihod na ta svet.

3. Naselitve v Genovi in Turinu.

Ko je pobožni Durazzo, Genuveški nadškof in kardinal, slišal, s kolikim blagoslovom Vincencijeve

duhovni v cerkveni državi delajo, je želel, da bi se tudi v njegovi nadškofiji misijoni obhajali. In glej, ko kardinal to pretresa, pride misijonar, ki je na Francozko potoval, v Genuvo in prosi dovoljenja, da bi tu daritev sv. maše opravil. Kardinalu so se morale njegove spričevala pokazati — in takoj misijonarja k sebi pokliče. Dolgo se je z njim pogovarjal o namenu in o pravilih tega zavoda ter ga prosil, da bi nekaj časa pri njem ostal in v zvezi drugih pobožnih duhovnov nekatere misijone opravil. Misijonar je od Vincencija za to lahko dovoljenje dobil; in koliko sadu so ti misijoni v Genuvi in na Korsiki obrodili, smo že zgoraj povedali. Da bi evangelskih delavcev vedno pri sebi imel, je v Genuvi ustanovil misijonsko podružnico; ta izgled je posnemal grof Pianezze ter je tudi v Turinu upeljal misijonsko družbo. Zarad pomanjkanja časa in prostora opustimo tu popis Laških, Poljskih in drugih naselitva in podamo delovanje misijonske družbe na hebriških otokih in v Tuniških okrajih.

4. Irska in hebriški otoki.

V Irski, kjer je nekdanj krščanstvo kaj lepo cvetelo, je bilo sedaj, rekel bi, vse umrlo. Inocencij X. je toraj, da bi krščanska vera spet oživelala, Vincenciju sporočil, naj misijonarjev v to ponesrečeno deželo pošlje. Leta 1646 jih je odposlal osem, ki so podučevali ljudstvo, pa tudi za duhovščino skrbeli. Sad teh misijonov se je pokazal narbolj, ko je čez nekaj let Kromvel začel katoličane grozovito preganjati. Od misijonarjev podučeni in utrjeni v veri so preganjani Irci kazali zdaj stanovitnost, ki se sme s stanovitnostjo prvih kristijanov meriti. — Težavnejši bili so misijoni na hebriških otokih na severo-zahodnem obrežju Škocije. Nek škoski duhoven je Vincenciju poročal, v koliko nevednost so se prebivalci tega otoka pogreznili, ker so vsi katoliški duhovni pregnani in se nobeden pod smrtno kaznijo ne sme več v Škociji prikazati. To poročilo je bilo zadosti, da je Vincencij

tej revni, zapuščeni čedi na pomoč prišel. Več misijonarjev, med katerimi je bil eden Škocijan, eden Anglež, se je ponudilo za ta misijon. Da bi se preganjanju ne izpostavili, podali so se v obleki kupčevalcev v Škocijo. Eni so tu ostali in pri raztosenih katoliških družinah zadosti dela našli, drugi so se prepeljali na hebriške otoke, kjer so glasovitega žlahtnika Klaranald-a z njegovo družino v naročje katoliške cerkve sprejeli. Neutrudljivo so hodili po tej revni in neprijazni deželi, učili in utrjevali zapuščene katoličane, jih spovedovali, jim delili zakrament sv. rešnjega Telesa, katerega že toliko časa prejeli niso. Veliko krivovercev se je spreobrnilo, med njimi tudi nek predikant na otoku Borray; njegov izgled posnemalo je več drugih. Delovanje misijonarjev bilo je sila težavno: med gorami in samim skalovjem so se celi dan potikali zastradani, kajti jedli so le enkrat na dan ovsen ali ječmenov kruh, malo sira ali osoljenega surovega masla, to je bilo njih kosilo. Pri tem pa so bili vedno v nevarnosti, da bojo zasačeni in od krivovercev umorjeni. Vendar se niso nič bali po izgledu najboljšega misijonarja Jezusa Kristusa, ki je nas zgubljene ovce s takimi težavami iskal in še svoje življenje za nas dal.

5. Tuniške naselitve.

Vincencij je iz lastne skušnje vedel, kako žalostno osodo kristijani v Tuniški sužnosti imajo. Nesrečni so, ne le ozir telesnega življenja, tudi njih duša je v največi nevarnosti; kako lahko malosrčni postanejo ali obupajo ter vero zatajijo! Njegove presrčne želje so toraj bile tem revežem pomagati; tolikanj bolj pa ga je ta zadeva razveselila, kolikor bolj je francozki konzul Martin Vincencija prosil, naj mu da enega svojih misijonarjev za dvornega kaplana v Tuniški postaji. Za ta misijon je odločil Vincencij misijonarja Guerin-a, ki je bil mož poln gorečnosti in srčnosti in je v mladosti tudi v vojaščini služil. Guerin je med sužnjimi z velikim vspehom delal;

dobil je od Dey-ja dovoljenje, da si sme še enega tovariša pridružiti. Vincencij mu pošlje misijonarja Levacher-ja. Ne dolgo po njegovem prihodu je jela kuga po Tuniških okrajih razsajati, in zdaj sta morala oba okuženim streči. Levacher je za kugo zbolel pa zopet ozdravil, a kuga se je tudi Guerin-a prijela in ga v večnost preselila. Čez nekaj časa umrje še konzul in tako je moral Levacher tudi službo konzulja prevzeti, dokler je Martin Husson l. 1653 na njegovo mesto prišel. Husson je bil poseben Vincencijev prijatelj in je prevzel to službo iz same ljubezni do Boga in iz usmiljenja do revnih vjetih kristijanov.

6. Črtice junaštva.

V poročilih Tuniških misijonarjev nahajamo več izgledov junaške stanovitosti, ki zaslužijo, da jih tu omenimo. Leta 1648 sta bila med drugimi sužnjimi tudi dva mladenča, eden Francoz, eden Anglež. Stanovala sta blizo eden drugega, imela sta trdosrčna gospodarja, ki sta si prizadevala mladenča od prave vere odvrniti. Ker sta bila ene starosti in enakih misli, sta si bila dobra prijatelja, in Francozu se je posrečilo, da je svojega prijatelja, ki je bil rojen kalvinec, za katoliško vero pridobil. Čez nekaj časa pridejo Angleži v Tunis, ki so ga z denarji rešiti hoteli. Tako rad, ko bi tudi rešen bil, je vendar rekel: „Jaz sem katoličan in hočem katoličan ostati“. To pa je bil vzrok, da so ga pustili v sužnosti. — Gospodarja teh dveh mladenčev sta, da bi ju odvrnila od prave vere, ju hudo pretepalā. Nekega dne najde Anglež svojega prijatelja vsega stepenega in na pol mrtvega; zakliče ga po imenu in vpraša, če še živi. Francoz ves oslavljen pravi: „Jaz sem kristijan in hočem kristijan ostati“. Ginjen pade Anglež na tla in poljubi noge svojega prijatelja, da bi počastil tiste ude, ki so za Jezusa Kristusa toliko trpeli. Ko so mu rane zacelile, je pa hotel on Angleža obiskati in našel ga je v ravno tako žalostnem stanu — razstepenega in na pol mrtvega. Vprašal ga je: „Kdo ti je

ljubši: Jezus Kristus ali Mahomed?“ In Anglež odgovori: „Jezusa ljubim iz vsega svojega srca in zanj hočem živeti in umreti“. Žaljeni Mahomedanci so pretili Francozu ušesa odrezati; mladeneč pa je mohamedancu izdrl nož iz rok in si sam uho odrezal ter ga vprašal, če hoče še drugo. Mladenča je še marsikatera muka zadela, pa Bog ju je po takem mučenju drugo leto k sebi poklical; oba sta za kugo umrla.

Ravno tako junaško smrt storila je neka Francozinja, ki je, da bi si rešila devištvo in sv. vero, rajši življenje dala. — Dva dečka, eden še le 11, drugi 13 let star, sta tudi tako junaško umrla. — Čudno smrt storil je nek Portugalec, ki je delil osodo egiptovskega Jožefa. Gospa, pri kateri je služil, ga je v greh nagovarjala, ker se je pa temu zoperstavljal. ga je obrekla, češ, da jo on zapeljuje. Po večkratnih hudih mukah je bil k smrti obsojen in je umrl kot mučenik čistosti. Še na sodnijskem mestu je zaklical: „jaz umrjem nedolžen“.

7. V Algeriji.

Važnejši kakor v Tuniških krajih bil je misijon v Algeriji, kjer je bilo 20.000 vjetih kristijanov, in s katerimi so še hujše ravnali, kakor v Tunisu. Leta 1646 je Vincencij tri misijonarje tje poslal, ki so pa v službi okuženih sužnjih onemogli in pomrli. Od časa do časa je poslal novih delavcev v ondotne kraje, ki so, kakor pobožni konzul Barreau, tudi oni veliko trpeli, pa veliko dobrega med sužnjimi storili. Podučevali so revne sužnje, jih v veri utrjevali in jim sv. zakramente delili; Dey pa jim je dovolil, da smejo v določenih krajih slovesno Božjo službo obhajati. — Tukaj se je nekaj posebnega zgodilo. Sužen Peter Bourgoin bi bil imel od svojega gospodarja v Carigradu h galijotom za zmiraj prodan biti. Po takem bi ne imel nobenega upanja se kedaj več rešiti. V tem strahu, nekaj pa tudi, ker mu je Dey zdaj pretel, zdaj marsikaj obetal, se je dal preveriti in zatajil je Jezusa. Tako je bil sicer prost, in je imel

vsega dovolj, a njegova vest ga je grizila noč in dan in mu je grenila življenje tako, da je sklenil vpričo gospodarja očitno preklicati svojo nezvestobo. Misel na preganjanje ga je strašila, vendar milost je zmaga njegovo upadeno srce. Ginjen in skesan zaradi storjenega hudodelstva, v zaupanju na Božje neskončno usmiljenje, katerega je zatajil, stopi pred gospodarja, zažene turban v stran rekoč: „Ti si me zapeljal, pa zdaj se Mahomedu odpovem, jaz sem kristijan, pripravljen, vsako muko trpeti za Jezusa Kristusa, mojega Izveličarja.“ To je Dey-ja tako razkačilo, da ga je dal na kolo privezati in žgati. Bourgoin je še v plamenu z veseljem ponavljal verske resnice in je med tem izdihnil svojo dušo. — Ko je Vincencij ta dogodek svojim poročal, je rekel: „Glejte, dragi gospodje, glejte, tako srčnost bi mi morali imeti: za Jezusa trpeti in tudi umreti, ako je treba. Prosimo Boga za to milost, kličimo tudi tega mladenčca na pomoč, da za nas prosi, on, ki je v tako kratkem času, v treh urah vreden posnemavec svojega Božjega učenika postal in zanj umrl. Zaupajmo toraj, dragi moji gospodje, da nam bo gospod Jezus Kristus dostojnih moči dal, vse težave, tako velike kakor tudi so, pretrpeti. Res bo nam to storil, ako vidi, da ga ljubimo in nanj zaupamo. Recimo boleznim, ki nas zadenejo, preganjanju, ki nas straši, notranjem in zunanjem trpljenju, skušnjavam in smrti, ako jo nam Bog pošlje, recimo: „Dobro došli, Božji poslanci, pozdravljam vas, svete milosti, ki iz tako dobre očetove roke pridete, objamem vas z radovoljnim srcem in vas počastim ter se popolnoma vdam temu, ki vas pošlje.“ Takih misli moramo biti, dragi moji bratje, in po izgledu tega mučenika na Gospodovo pomoč zaupati, kateremu tudi naše sobrate v Tuniški sužnosti in v Algeriji priporočati hočemo“.

8. Skrb za sužnje.

Kakor smo omenili, je bilo misijonarjem dovoljeno, da so za krščanske sužnje Božjo službo smeli

obhajati. Tako je saj bilo v Algeriji, v Tunisu in Bizerti. V prostornih pa temnih ječah, kjer so sužnji po stotinah ponoči zaprti tičali, so misijonarji postavili altarje, se z njimi v ječo zaprli, daritev sv. maše opravljali, Božjo besedo oznanovali in sv. zakramente delili. Ker je bilo med sužnjimi tudi več duhovnov, celo redovnikov, so se misijonarji do dotičnih gospodarjev obrnili s prošnjo, naj bi se proti mesečni plači dovolilo, da bi se saj vjeti duhovni in redovniki ne vklepali v železje in silili k trdemu delu. To se je dovolilo. Taki duhovni pa so zdaj zamogli svojim sojetnikom duhovno pomagati. Neizrekljivo tolažbo je občutilo Vincencijevo srce, ko je izvedel, da se v teh roparskih gnjezdih s slovesnostjo Božja služba opravlja, da se Božja beseda oznanuje, da so mnogobrojni sužnji v župnije razvrsteni, da se v bratovščine zbirajo in da so z vsem oskrbljeni, kar dušo zadeva.

A ne le za dušne, tudi za telesne potrebe sužnjev je Vincencij skrbel. S svojo čujočnostjo, previdnostjo in trdnostjo so misijonarji povzročili, da je bilo več sužnjih oprostenih, še več je bilo odkupljenih z denarjem, ki so ga na Francozskem v ta namen nabirali. Do Vincencijeve smrti se je 1200 sužnjih rešilo, za katere je bilo treba dati 1,200.000 livrov. Po Vincencijevem prizadevanju in iz miloščin vojvodinje Aiguillonske so v Algeriji bolnišnico zidali za bolehe sužnje, v kateri so z vsem preskrbljeni bili. Veliko dobroto — če tudi z marsikaterim trudom — jim je storil s tem, da je ustanovil pošto, ki je pisma sužnjih sprejemala in zanesljivo v njih domovino pošiljala, kakor tudi odgovore donášala.

Bila je to velika tolažba za reveže, kajti marsikateri je od svojih dobil odkupnino ali saj kakošno polajšavo. Pri tem pa so misijonarji sužnje po mestih in na deželi obiskovali, tolažili, podučevali in v dobrem potrjevali ter njih telesno osodo polajšavali. Take pomoči potrebovale so vzlasti vjete ženske, ki so bile vedno v nevarnosti ali vero zatajiti ali nečistosti se vdati. Koliko sitnosti, preganjanja in ne-

varnosti so misijonarji pri tem imeli, si lahko mislimo, vendar nič jih ni moglo pretresiti in jih ločiti od ljubezni Božje, „ki je v Kristusu Jezusu, gospodu našem“.

Vincencij jim je večkrat pisal, pa ne, da bi vzbujal v njih novo gorečnost, pridržavati jih je moral, da bi se ne pregnali; tako jih je vedel pri odhodu vneti za sveto reč. V svojih konferencah doma je večkrat to omenjal. „Oh, gospodje moji in dragi bratje, je djal, je-li mogoče to delo po vrednosti ceniti? Najpodobnejše je delom našega Izveličarja, ki je iz nebes prišel, da bi ljudi iz sužnosti greha rešil in jih podučeval z besedo in z dejanjem. Glejte, to je izgled, po katerem se vsi misijonarji ravnati morajo! Pripravljeni morajo biti, domovino, svoje prijetnosti, pokoj in vse pustiti, kakor so naši sobratje storili, ki se zdaj v Tunisu in Algeriji trudijo, da bi se v teh divjih krajih za blagor bližnjega Bogu darovali“.

9. Bogu samemu čast.

Bog je hotel, da je pobožni utemeljitelj in očak misijonarjev še veselje doživel, da se je njegova družina ne le na Francozkem, ampak tudi po dolgem in širokem svetu razcvetela; vendar ni nikoli, če se je kaj dobrega po njegovih storilo, tega sebi pripisaval; imenoval se je nevredno orodje, katerega se je Bog v to poslužiti hotel; tudi si ni nikoli upal Božjih namenov prehiteti. Nikoli se ni iz lastnega nagiba za to potegnil, da bi se v kakem kraju njegova družba ustanovila, ampak čakal je, da so se mu od drugod prošnje vložile. Pa tudi takrat je prav previdno ravnal in je dal svoje privoljenje še le, ko je bil prepričan, da Bog to hoče. Tega pravila se njegovi misijonarji še zdaj držati morajo. Placenski škof, ki je kot kraljevi poslanec v Rimu opraviti imel, je s tamšnjimi misijonarji prav domače in prijazno občeval. Ko je Vincencij to izvedel, se je jel bati, češ, da bi se njegovi te ugodne priložnosti poslužili in

škofa prosili, naj bi se tudi na Španskem misijonska družba ustanovila; Vincencij jim je toraj pisal in prepovedal, o tem ne ene besedice spregovoriti. Nikoli ni dovolil, da bi se njegova družba pred svetom pokazala ali blesketala, le Bog se naj po njej pove-
ličuje. Pri tem pa je presrčno Boga hvalil, da se je njega — tako zaničljivega in revnega človeka poslužil, tako velike reči izvršiti. Zarad tega ni pa nikoli občutil ničemernega dopadenja nad seboj; več milosti, ko je dobil, bolj se je ponižaval. Ne iz hinavščine, iz zgolj odkritosrčnosti je rekel, kadar je videl blagoslovljen vspeh svojih del: „Ne nam, o Gospod, ne nam, ampak tebi samemu naj bo čast in hvala.“

Drugo poglavje.

Pravila.

1. Zakaj še le zdaj?

Vincencij je bil že 83 let star; blizo 40 let je minulo, odkar se je njegova družba začela; ker je toraj čutil, da se mu smrt bliža, je leta 1658 pri večerni konferenci svojim izročil pismena pravila. Te pravila se dajo v tri dele razvrstiti: prvi del uči misijonarje skrbeti za lastno dušno posvečenje; drugi del ima poduk za ljudske misijone na deželi; tretji del razpravlja vzgojenstvo posvečencev in ravnanje z duhovščino sploh. Zakaj je ta pobožni očak tako pozno svojim pravila dal? Brez dvombe je hotel tudi v tej reči s previdnostjo ravnati; stvar je hotel določiti še le, ko se je iz skušnje dobra pokazala. Vendar njegova družba tudi dosedaj ni brez pravil bila; on sam je bil nje živo pravilo, po katerem so se ravnali, da bi po izgledu in v duhu našega Izveličarja živeli. Ko je toraj svoje toliko let z besedo in dejanjem v posnemanji tistega vodil, ki je pot, resnica in življenje, jim je zdaj smel pisana pravila izročiti s toliko večim zaupanjem, ker niso nič no-

vega učile, ampak le to, česar so se po dolgoletni skušnji že privadili bili. Te pravila so po takem le očetovo sporočilo, katero naj bi jim po Vincencijevi smrti ohranilo njegovega duha. Pri razdelitvi pravil je imel govor, katerega tu podamo.

2. Govor.

„Upam, je ginjen rekel, da bodo te pravila z Božjo pomočjo naši družbi veliko koristile, pospeševale bodo Božjo čast in vaše izveličanje, varovale vas bodo ne le grehov, ampak tudi nepopolnosti tako, da tisti, ki jih bo spolnoval, kakor se spodobi, se bo lahko greha varoval, Bogu služil in cerkvi koristil. Oh, preljubi bratje, koliko tehtajo besede, ki sem vam jih povedal! Oh, ljubi Izveličar, kolika sreča! večja je, kakor se misliti da. Na videz napeljujejo nas te pravila le k navadni pobožnosti, v kateri nič ni posebnega, vendar pa zamorejo tistega, ki jih bo zvesto spolnoval na najvišji stopnjo popolnosti pripeljati. Pa ne samo to, ampak tudi pomagale vam bodo grehe in nepopolnosti še v drugih zatirati, potem, ko ste jih sami v sebi zatrli. Če je naša majhna družba v pobožnosti nekoliko zrastle, če so nje udje svoje poprejšne pregreške popustili, in če v popolnosti napredujejo, ne pride to od zvestega spolnovanja naših pravil? Če je družba sveti cerkvi marsikaj koristila, bodisi z misijoni na deželi ali z duhovnimi vajami pri posvečencih, kaj ne, da tudi pri tem nas je pospeševalo spolnovanje tistega reda in tistih vaj, ki so od Boga vpeljane in v pravilih predpisane? To vse pa nas nagiba pravila zvesto spolnovati in kako srečna bo naša družbica, ako se jih bo vsigdar zvesto držala! Pa tudi to nas mora nagibati k zvestem spolnovanju, ker so vse naše pravila iz evangelija posnete. Vse merijo, kakor sami previdite, na to, da se naše življenje ravna po življenju Jezusa Kristusa. Pisano je: „Naš Izveličar je od svojega nebeškega Očeta poslan bil in je na svet prišel, da bi ubogim evangelij oznanoval; ubogim, gospodje moji, ubogim,

kakor je tudi namen naše revne družbice in kar je dosedaj izvrševala. Ta nagib nas mora ponižati in v nas misli vzbujati, da se nevredne imamo takega dela. Kolikor je meni znano, dosedaj še ni bilo nobene družbe, katera bi edino in posebno nalogo imela, najrevnejšim in najbolj zapuščenim evangelij oznanovati. Nas, bratje moji, nas je Bog izvolil za to, naša naloga je to, naš poglaviten namen; dedščina, ki se je nam naklonila, so ubogi. Kolika sreča, take dela opravljati, zaradi katerih je Bog Sin iz nebes prišel, in po katerih bomo tudi mi, saj tako smemo upati, iz zemlje v nebesa prišli. To nalogo izvrševati se pravi, nadaljevati pričeta dela Božjega Sina, ki je po deželi hodil, z ljubeznijo uboge iskal in učil. — In ravno to je naše delo, za to smo poklicani, k temu nas naše pravila vežejo; ubogim streči, jim pomagati, jih kakor svoje gospode spoštovati. Revna, pa vendar srečna pravila misijonarjev! ki nas vežejo — ne po velikih mestih, ampak po deželi se potikati in to delati, kar je Jezus Kristus, naš gospod delal! Opazujte srečni stan tistih, ki svoje dejanja in svoje življenje po Jezusovem izgledu vpravljajo; oh, kako močno nas to mika, da zvesto pravila spolnujemo, katere tudi nas k tako svetem in zaželjenem koncu napeljujejo.

3. Dalje.

Kaj ne, dragi bratje, da ste pravila že zdavnaj pričakovali? Da se vam pred niso izročile, se je zgodilo iz pravičnih vzrokov in sicer: 1. da bi se držali Jezusovega izgleda, ki je začel pred delati, potem še le učiti. Trideset let se je v čednostih vadil — „začel je delati“ — zadnje tri leta je učil. 2. Naša majhna družba je sklenila ga posnemati ne samo v tem, kar je storil, ko je spolnil, za kar je poslan bil, ampak tudi v tem, kako je vse storil. Zato tudi sme reči, da je začela pred delati, in potem učiti. Minulo je 33 let, odkar jo je Bog v življenje poklical; v tem času ste pa vse pravila že spolnovali, katere vam

danes izročimo. V njih toraj nič ne bote našli, kar bi ne bili že več let k našemu veselju v dejanju kazali. Ko bi se vam bile pravila dale, katerih še niste spolnovali, bi smeli marsikaj oporekati in težave delati, tako pa se vam ravno tiste dajo, katere ste že več let spolnovali in nič ne bote v njih našli, kar bi tudi v prihodnosti ne zamogli lahko spolnovati. Tudi v tem oziru smo Rehabite posnemali, ki so se pravil držali, če tudi niso bile z mrtvo črko pisane, marveč so le po ustmenem izročilu od očakov do njih prišle. Ker tedaj naša družba svoje pravila tiskane v rokah ima, ni drugo treba, kakor da zana-prej tako ravna, kakor je dosedaj ravnala. 3. Ko bi se vam bile te pravila koj v začetku družbe izročile, še prej, ko so se v dejanju spolnovale, bi lahko mislili, da so človeška iznajdba in ne delo Božje previdnosti. Ali — kakor druge pobožne šege, ki se v družbi nahajajo, so tudi one oživele, da sam ne vem, kako. Saj jaz nisem nikoli mislil na to, vse se je polagoma vpeljalo in je postala navada, če tudi nisem pazil na to. Sv. Avguštín pa pravi, „da, če se začetek kake stvari ne dá najti pri ljudeh, se mora Bogu pripisovati, ki je vir in začetnik vsega dobrega? Vsled te resnice moramo tudi mi reči, da je Bog vir in začetnik naših pravil, kajti upeljale so se tako, da sam ne vem, kako in zakaj. Kar mene zadene, moram reči, da nisem nikoli mislil ne na pravila, ne na družbo, ne na besedo misijon. Bog je, ki je vse storil, ljudje ne. Ako na začetek in dogodbe naše družbe mislim, moram spoznati, da ne vem, kako mi je pri srcu, in vse, kar vidim, se mi dozdeva, kakor sanje. Res, še enkrat rečem, nič ni našega pri tem, vse mora od Boga biti. Menite, da je to človeško, na kar noben človek mislil ni? česar nobena človeška volja poželega ali iskala ni? Ne naši prvi misijonarji, ne jaz nismo mislili na to, vse se je zoper naše pričakovanje zgodilo. Ravno tako se mi dozdevajo le sanje, ako se prvotnega delovanja naše družbe spominjam. Angel je preroka Habakuka za las v daljno deželo nesel, da bi zastradanega, v levnjaku zaprtega

Daniela nasitil; in ko ga je nazaj prinesel, se mu je dozdevalo, da so to le sanje. Ravno tako, če me vprašate, kako so se naše dela, naše šege in pravila vpeljale in ustanovile, odkod je vse to, ne morem na to drugače odgovoriti, kakor: ne vem. Poglejte tukaj gospoda Portail-ja, ki je ravno tako, kakor jaz začetek družbe videl, naj sam pove, da nisva nikoli takih misli imela, vse je samo jelo biti in se je polagoma eno za drugim vdomačilo. Število misijonarjev je dan na dan rastlo, vsak je hrepenel le po čednostih; udje so se pomnožili, in z njimi vadbe pobožnosti in šege, katerih smo se v ljubezni držali ter svojo službo enolično opravljali. Konečno smo vse te šege, navade in pravila, ki so zmiraj svojo moč imele in se zvesto spolnovale, pismeno sestavili, in vam danes tiskane izročili. Upam, da jih bo družba kakor od sv. Duha navdihnjene sprejela, od katerega vse dobro pride in brez katerega nič dobrega misliti ne zamoremo. II. Kor. 3. Oh, bratje moji, tako se čudim, da je mene zadelo, vam pravila deliti, da ne vem, kako mi je; dalje, ko to premišlujem, bolj se mi vrinja misel, pravila niso iz človeškega uma, Bog sam jih je družbi naklonil. Skrbi me samo le to, da če je kaj mojega vmes, bo spridilo to, kar je od Boga, in zamore vzrok biti, da se pravila v prihodnosti ne bodo zadosti zvesto spolnovale in ne bodo koristile toliko, kolikor je pričakovati. Ko je Mojzes ljudstvu Božje zapovedi izročil, je obljubil vsem, ki jih bodo zvesto spolnovali, obilnega blagoslova. Da posnemam Mojzesov izgled, tudi jaz obe tam bogastvo Božje milosti in Božjega blagoslova vsem, ki bodo pravila zvesto spolnovali: blagoslov osebam, blagoslov njihovim mislim in podjetjem, blagoslov njihovemu službovanju, blagoslov vsem delom in opraviom, blagoslov za vse, kar imajo in kar storijo. Zvestoba, s katero ste jih dosedaj spolnovali, in hrepenenje, s katerim ste jih pričakovali, vam bote od Božje dobrotljivosti zadobili milost, da jih bote tudi v bodočnosti ravno tako zvesto spolnovali. Tako zaupanje imam. Moj Bog in Gospod, daj tej

knjižici svoj sveti blagoslov, spremljaj jo z maziljenjem tvojega sv. Duha, da bi v tistih, ki jo bodo brali, zbudila stud nad grehom, ločitev od sveta in popolnoma zedinjenje s tvojim Božjim veličastvom“.

4. Sklep.

Ko je Vincencij končal govor, je ginjene misijonarje k sebi poklical ter vsakemu izročil knjižico s tiskanimi pravili. Vsi so pokleknili in ga sv. blagoslova prosili. Tudi on poklekne in moli ginjen: „O, gospod, ki si večna in nespremenljiva postava, ki z neizrekljivo modrostjo vse vladaš; Gospod, živi vir, iz katerega lep red v stvarjenju izvira in vsaka dobra postava priteka, blagoslovi s svojo dobrotljivostjo vse, katerim si te pravila namenil in kateri so jih, kakor od tvojega Duha navdihnjene, zdaj iz mojih rok prejeli. Daj jim potrebnih milosti, da jih vsikdar spolnujejo in se jih do smrti zvesto držijo. V tem zaupanju in v tvojem imenu hočem zdaj besede blagoslova izreči: Benedictio . . . .“ Služabnik Božji je te besede s tako ginljivostjo in tako presunjen govoril, da so se vsi pričejoči solzili. Vsakemu se je dozdevalo, kakor da bi Jezusa samega slišal iz Vincencija govoriti, ko je svojim učencem malo pred svojim trpljenjem med drugimi nauki tudi vzlasti ljubezen priporočal. Ni se toraj čuditi, da so vsi trdni sklep ponovili, vedno napredovati v krščanski popolnosti in prejete pravila do smrti zvesto spolnovati. S tem je Vincencij določil, kako morajo njegovi misijonarji svoje življenje ravnati. Povsod je bil on sam živi izgled in je toraj z apostolom v resnici smel reči: „Bratje! bodite moji posnemavci, kakor sem tudi jaz posnemavec Kristusov“.

Tretje poglavje.

Vincencijevo vsakdanje življenje.

1. Njegove nebrojne opravila.

Ne dá se dopovedati, koliko zaupanja je Vincencij imel pri ljudeh; ne le v Parizu, po dolgem in širokem svetu so ga poznali. Nekaj nad 30 let je bil viši prednik misijonske družbe, in v tem času se ni — rekel bi — nobena važna reč na Francoškem izvršila, h kateri bi ne bil on ali podlage vložil ali na drugi način pripomogel. Prihajajočih in odhajajočih, ki so z njim imeli govoriti o važnih zadevah, ni bilo ne konca ne kraja. Kdorkoli se je namenil, kako imenitno delo izvršiti, sveti cerkvi koristiti, je svoje načrte Vincenciju predložil. Ne le prebivalci v Parizu, tudi unanji so se v svojih zadevah z njim posvetovat hodili. Dobival je pisma od ljudi, ki so mu popolno neznani bili, in kateri so ga poznali le iz njegove pobožnosti in ljubezni. Vrh navadnih konferenc, pri katerih je vsak teden moral pričujoč biti, so ga prav pogosto klicali v svoje posvetovanja tudi škofje, predniki duhovnih zavodov in druge imenitne osebe. Je bilo treba kake zmešane reči zopet v pravi red spraviti, vgnjezdene napake zatreti, Božjo čast na ta ali drugi način pospešiti, se za blagor cele škofije in za blagor duhovnih zavodov potegniti, vse te in druge zadeve so se Vincenciju v pretres predlagale in marsikateri si ni upal dela pričeti brez njegovega nasveta. Tudi samostanom je moral na pomoč priti, kadar je bilo treba, bodisi, da je mir in spravo naredil, ali pa napake zatrl. Celo zasebniki in svetne občine so ga imele za svojega svetovalca in prešojevalca. Vrh tega je imel pa še zadosti drugih opravkov. Obiskoval je bolnike, kateri so ga klicali, druge iz lastnega nagiba. še druge, ki so njegove tolažbe potrebovali. Bil je spovednik redovnic obiskovanja Marije Device v Parizu in pri sv. Dioniziju, kjer je to-

liko večji čujočnost potrebna bila, bolj ko je janzenizem protil, ravno v ženske samostane se vgnjezditi. Pri vsem tem je moral nadzorovati vse naselitve misijonske družbe, domače in unanje misijone, vse v Parizu in drugod ustanovljene dobrodelne društva; imel je opraviti kot dvorni svetovalec „v vestnem zboru“, konečno odpisovati na ogromno število pisem iz vseh strani sveta, na katere pa nikoli ni odgovora dolžan ostal.

2. Njegov dnevni red.

Vkljub toliko nakupičenih del se je držal natančno dnevnega reda. Vsaki dan je ob štirih vstal, in ko je svojo kratko molitev opravil, se je v cerkev podal, kjer se je tri ure in še dalje zadrževal, da je svoje premišljevanje, en del brevijarja in potem daritev sv. maše opravil. Pred sv. mašo se je dolgo časa pa mirno pripravljaj na najsvetejše opravilo, po sv. maši pa se je zahvaljeval ravno tako dolgo; tako potrebni in važni, ko so njegovi opravki tudi bili, časa za pripravo k sveti maši in za zahvalo ni nikoli prikrajšal; moralo je kaj izvanrednega in silnega biti, če je drugače ravnal. Drugi del dneva je porabil nekaj za opravke svojega poklica, nekaj pa ga je daroval ljudem, ki so pri njem sveta ali tolažbe iskali; zvečer je svojim stregel. Če so ga pa tudi vedno in od vseh strani nadlegovali, je vendar vsakega poslušal, pa s tako prijaznostjo in potrpežljivostjo, kakor da bi nič drugega opraviti ne imel. Vsak dan po dvakrat je moral v mesto, pa za vsako pri odhodu, kakor pri prihodu je stopil v cerkev, da je presveto rešnje Telo počastil. Ko se je zvečer na dom povrnil, je molil še drugi del brevijarja, je nekoliko časa svojim daroval, potem pa je začel odpisovati na pisma, ali pa je še ostale opravila opravil, ki so mu en del počitka odvzele.

3. Letne duhovne vaje.

Če je tudi vse Vincencijevo življenje bilo nepretrgana molitev, se je vendar še vsako leto za

nekaj časa — saj za 8 dni — v duhovno samoto podal; ker tudi on, katerega življenje je bilo bolj nebeško, kakor zemeljsko, se je bal, da bi se med tolikanj raztresljivimi opravki „eno potrebno“ ne pozabilo, ako bi ne porabil vsako leto nekaj časa za prenovljenje in čistenje svojega duha.

Kakor je toraj druge vedel k duhovnim vajam vnemati, tako tudi sam ni hotel s svojim izgledom zaostati. Veliki prerok Mojzes, ki je pod bremenom svojih opravkov vtrujen svoj pokoj in pribežališče v svetišču pri Gospodu našel in ga pomoči prosil, je bil njegov izgled.

Tako je Vincencij svoje dni in svoje leta preživel; zares „polne dni in polne leta“ po besedah sv. pisma, kajti vse so bile polne čednosti in za služenja.

4. Koliko zamore en sam mož?

Če še enkrat vse pregledamo, kar smo dosedaj povedali: misijonsko družbo, katero je ustanovil, in ki se je povsod razširila; misijone, katere je vodil; semenišča, v katerih so njegovi posvečence vzgojevali; duhovne vaje, v katere so ljudje raznih stanov hodili; torkove konference za svetne duhovne, ki so toliko izvrstnih duhovnov med svet poslale; ustanove možkih in ženskih družb, ki so toliko dobrega storile; družbo hčer krščanske ljubezni, ki so neprestrašene šle, kamor jih je revščina klicala; bolnišnice, oskrbnništvo najdencev, duhovno in telesno pomoč onim, katere ste vojska in kuga ponesrečili; če to vse pregledamo, ne bomo začudeni rekli: kako je mogoče, da en človek toliko storiti zamore? Zares, Bogu gre vsa čast, ki se je Vincencija kot svojega orodja k tem dobrim delom poslužil; vendar Bog hoče, da se njegove milosti in darovi tudi v njegovih služabnikih spoštujejo. Vincencij pa je našega spoštovanja tolikanj bolj vreden, bolj ko se je zaničeval, in takih del za nevrednega spoznaval. „Blagor hlapcu, katerega gospod, kadar pride, pri takih delih najde“.

Četrto poglavje.

Trpljenje in boleznj.

1. Pravičnega Bog z bridkostmi obiskuje.

Kakor se zlato v ognji, tako se pravičen z bridkostmi skuša; in, kakor apostol pravi, „da bodo vsi, ki hočejo v Jezusu Kristusu pobožno živeti, preganjanje trpeli“. Izveličar je moral trpeti in tako v svoje veličastvo iti.“ To je tudi osoda vseh, ki so kot pravi njegovi učenci „ženi in lačni pravice“. Ker se je Vincencij prizadeval, povsod in v vsem svojega Izveličarja posnemati, je moral tudi prevzeti čast, za Jezusa trpeti. Ni nam treba tu govoriti o njegovih strogostih, katerih se je posluževal, „da bi ne bil sam zavržen, ko je drugim evangelij oznanoval; omenili bodemo le nekaterih bridkosti, katere so nad nja prišle, bodisi od modre previdnosti Božje, bodisi od neugodnih prigodkov, bodisi od strani hodobnih ljudi.

2. Vincencij počrnjen.

Če je Vincencij tudi pri vseh svojih opravih s previdnostjo in z vso ponižnostjo ravnal, opravljanju in obrekovanju se ni zamogel umakniti. Vzlasti mu je služba v državnem zboru velike sitnosti delala. Vsem ljudem vstreči mu ni bilo mogoče; nekateri so namreč zahtevali reči, ki se z njegovo vestjo niso vjemale, to pa je zadosti, da si človek sovraštvo napravi. Vincencij je toraj moral grenko očitane in najgrša zasramovanja poslušati, protili so mu celo, da bodo njegovi družbi dali to občutiti. Razburjena maščevavnost je najnesramnejše obrekovanje čez njega med svet raztrosila, v zborih bil je on predmet prekletstva, pobijanja in sramotenja. Kar so hudobni govorili, so priprosti verovali in so mu na časnem premoženju prav občutljivo škodo napravili. Opomnimo tu le meščanskih vojsk, v katerih se je hiša sv. Lazarja oropala in se je žitna zaloga za uboge

izpraznila, celo živina iz hleva pokradla. To pa še ni bila največa bridkost zanj, saj se je veselil v srcu, da je zarad pravice obrekovan in preganjan bil in je za dobiček imel, da je svoje poštenje in premoženje Bogu v dar prinesel.

3. Najhujše bridkosti.

Večji žalost delalo mu je moralično razdejanje, katerega je z očmi gledati moral. Večidel v vseh krščanskih deželah je razsajala vojska in z vojsko ubijavstvo, nasilstvo; Božji ropi, oskrunjenje cerkvá, Bogu posvečenih oseb in nebrojne druge nesreče. Ravno tako ga je bolelo, ko je videl zmešnjave, katere je janzenijška kriva vera v sv. cerkvi delala; krivoverci so ukali, pobožni pa solze točili. Vincencij je videl, kake nasledke to nevarno krivoverstvo imelo bode.

4. Zguba misijonarjev.

Vzlasti ga je smrt nekaterih apostolskih misijonarjev hudo pretresila. Ker je bila žetev velika, delavcev pa tako malo, mu je bila zguba takih apostolskih delavcev posebno občutljiva. Žalibog se je ta boleost le prepogosto ponavljala. Tako je na pr. v Genuvi zgubil 6 najgorečnejših misijonarjev, ki so okuženim stregli in vsled tega umrli; štiri v Afriki pri krščanskih sužnjih, sedem na Madagaski, dva na Poljskem, med katerima je bil njemu tolikanj priljubljen Lambert, veliko drugih na Francozkem ob času vojske; zadnje dni svojega življenja je pa še posebno žalovati moral za dvema: za Portail-jem in gospodičino le Gras.

5. Anton Portail.

Najprvi in najstarejši njegov tovariš je bil Portail, glasovit misijonar, katerega čednosti so povsod slovele; vreden zaupanja, ki ga je Vincencij vanj stavil. Še pred, ko se je misijonska družba začela, sta se zedinila za postrežbo ubogih vjetih in

galijotov; ko je pa Vincencij leta 1625 se v hišo „dobrih otrok“ preselil, je bil Portail njegov prvi spremljevalec. Pozneje je bil tajnik misijonske družbe, asistent in vizitator misijonskih podružnic. Kadar je gospodičina le Gras pri Vincenciju duhovne pomoči iskala, jo je na Portail-ja zavrnil. Ravno tako ga je Vincencij pooblastil zaradi njegovih posebnih sposobnosti, da je za tiste, ki so pri sv. Lazarju duhovne vaje opravljali, primerne premišljevanja spisal. Če se je tudi vseskozi smel izgled imenovati, njegova ponižnost in pohlevnost zaslužite pa že zato našo pozornost, ker je bil od natore trdosrčen, čmern in jezljiv. Pa z nepretrganim zatajevanjem je svoj osorn temperament tako ogladil, da je bil najkrotkejši in da ga je Vincencij svojim za izgled krotkosti stavil. Doma je bil tih in pobožen kakor kartuzijan, na misijonih pa neutrudljiv apostol. Ker ga Vincencij nikjer ni mogel pogrešati, ga je moral povsod spremljati, vedno njegov tovariš biti tako dolgo, da ga je Bog leta 1660 meseca svečana po kratki bolezni k sebi vzel. „Zdaj je umrl“, je Vincencij izdihnil po njegovi smrti, kakor je živel, namreč po težki bolezni, v vednem zatajevanju in presrčnem hrepenenju po izgledu Jezusa Kristusa se popolnoma Bogu darovati.

6. Gospodičina le Gras.

Ne dolgo po Portail-jevi smrti, že 16. sušca, umrje tudi še gospodičina le Gras. Ta zguba je Vincencijevo srce hudo ranila. Bilo je že rečeno, da je ta blaga duša od Boga bila posebno nadarjena za pomoč revnim in bolnikom. Kakor je k ustanovi hčerij krščanske ljubezni in k dobrodelnemu društvu gospá največ pripomogla, tako je tudi bila njih najmočnejša podpora. Do Vincencija je imela neomejeno zaupanje, pa tudi on jo je visoko cenil, ter jo je večkrat sveta prašal o zadevi ubožnih zavodov. Obiskal jo je pa malokedaj, ker nju medsebojno posvetovanje se je navadno vršilo le pismeno. Bolehala je neprenehoma, tako, da je Vincencij rekel, že nad 20 let po čudežu živi.

Bog ji je pa še ta križ naložil, da se njena prošnja, Vincencija ob smrtni uri pri sebi imeti, ni spolnila, kajti ravno takrat je bil bolan. Prosila ga je, naj ji saj pismeno nekatere tolažljive besede pošlje; poslal ji je namesto pisma — misijonarja, ki ji je naznanil, da upa, da se bota kmalu v boljšem življenju videla, češ, da bode precej za njo umrl. Tako se je tudi zgodilo. Po njeni smrti se je zasula vsa teža, katero je nosila, na rame tega že 84letnega starčka. Razposlal je na vse naselitve hčerij krščanske ljubezni na Francozki in zunaj Francozke okrožnico, v kateri je naznanil, da je njih nadzorovanje prevzel, dokler ne bo nova prednica izvoljena.

7. Vincencijeve bolezni.

Vincencij ni bil ravno trdne postave, toraj sila bolehnostim podvržen. Še ko je pri Gondijevih bival, je bil nevarno zbolel in nasledki te bolezni so bili, da so mu jele noge otekati, kar mu je pri hoji veliko težavo delalo. K tem težavam pridružila se je še mrzlica, ki ga je po 3 ali 4 dni tresila, včasih pa po celi teden, vendar ga to nič ni motilo v njegovem dnevnem redu; odpravil jo je le z velikim potenjem, zato je moral tudi v največji poletni vročini se z 2 ali 3 odejami odevati in se pri dveh s kropom napolnjenih steklenicah greti. Tako razgret in razpoten ni mogel celo noč nič spati, nasledek tega pa je bil, da je čez dan celo med svojim delom zadremal. Da bi se bil podne vlegel in nekoliko spočil, ga niso zamogli pregovoriti; rajši se je premagal in je svojo dremoto imenoval le: „svojo revščino“. Če mu te nadloge tudi niso velikih bolečin delale, so bile zanj vendar težavna pokora, ker so dolgo časa trajale. Vincenciju je bilo toraj treba velikega zatajevanja, da je vedno dobrovoljen svoje vsakdanje opravke izvrševal.

8. Še nekatere druge bolezni.

Kakih 8 let pozneje se ga je še hujša 4dnevna mrzlica lotila, ki ga je cele mesece mučila. To pa se

je godilo ravno v tistih letih, v katerih je Bog po njegovem prizadevanju tiste velike dela izvršil, o katerih smo dosedaj govorili. Njegova gorečnost za Božjo čast se ni dala z telesnimi bolehnostmi pogasiti. Vzlasti ga je leta 1644 neka nevarna bolezen hudo trla. Bolesti bile so tako žive, da se mu je začelo bloditi. Pa če se mu je tudi mešalo, iz njegovega srca so vedno pobožni zdihljeji puhteli. Najrajši je ponavljal: „V duhu ponižnosti in s skesanim srcem želimo od tebe, o Gospod, sprejeti biti.“ Že so obupali nad njegovim zdravjem, kar nek misijonar, Dufour po imenu, zboli. Ta se je namreč Bogu ponudil, ako je njegova sv. volja, naj njemu življenje vzame, in namesto njemu njegovemu blagemu očetu zdravje da. In res, dozdeva se, kakor, da bi bil Bog ponudbo tega misijonarja sprejel; kajti njegova bolezen se je odzdaj shujšala in je umrl, Vincenciju pa je odlegnilo in je ozdravel. Nič ni vedel, da je Dufour umrl, vendar je postrežniku v tem trenutku, ko je Dufour svojo dušo izdihnil, naročil, naj moli oficij za mrtve. (Abelli pa pravi, da je na vrata potrkalo, akoravno ni nihčér pri vratih bil.)

9. Bolečine na nogah.

Leta 1656 ga je Bog z boleznijo obiskal, ki se je z hudo mrzlico pričela in s tem končala, da si je njegovo desno nogo v last vzela. Dolgo, dolgo ni zamogel iz postelje vstati, in cela 2 mesca ni smel iz sobe. Ni mogel ne stati ne hoditi, nosili so ga k ognjišči (na Francozkem nimajo peči, kakor so pri nas,) in tako je moral svojo mrzlo sobico s toplo zamenjati. Odzdaj je hodil le, če se je na palico upiral, klečati pa ni mogel, kakor z veliko težavo, tudi ni mogel vstati brez bolečin. Ob enem se mu je začela jed studiti, pridružila se mu je še neka bolezen na očesih. Ko nobeno zdravilo nič ni pomagalo, mu je zdravnik svetoval, naj se s krvjo zaklanega goloba umije. Vincencij pa nikakor ni dovolil, da bi se tako nedolžna živalica, ki je podoba Zveličarjeve krotkosti, zavoljo njega morala umoriti.

10. Kako je Vincencij vedel bolnikom pogum delati.

Bog je svojega služabnika pa tudi še z drugimi boleznimi skušal; ni potreba jih tu naštevati; toliko rečemo, da je skoraj ni bilo bolezní, katere bi ne bil on poskusil. Zato je pa tudi vedel svojim, dokler so bolni bili, pogum delati in jih tolažiti. Pogosto jih je v bolezní obiskal in če je zapazil, da so malosrčni postali ali pa nad ozdravljenjem obupali, je najprej njih pobito srce z otroškim zaupanjem na Boga vnel, potem pa se je skliceval na svoje življenje, češ, da je tudi on tako bolezen imel, pa se je zopet ozdravil. „Le zaupajte“, je djal, „jaz sem v svoji mladosti ravno tako bolezen imel, pa sem se ozdravil. Bil sem nadušljiv, glava me je bolela, da mi je bilo umreti, v želodci sem imel take težave . . . pa vse je zginilo, zdaj nimam nobene teh bolezní več. Le potrpite, bo že bolje. Mislim, da vas bo Bog še dolgo v svoji službi rabil. Kaj ne, on sme storiti z nami, kar hoče, vdajmo se toraj z mirnim srcem“ itd.

11. Vincencij je opešal.

Zarad otekline na nogah, ki mu je veliko muko delala, se je moral pri svojem potovanju konja posluževati, toraj je navadno jahal, kadar je v mestu ali na deželi opraviti imel. Njegovo težavno zimsko potovanje l. 1649 mu je zdravje tako razdjaló, da odzdaj tudi jahati ni več mogel. Njegova ponižnost se je sicer branila, a Pariški nadškof mu je ukazal, da se je od zdaj moral voziti. Leta 1658 so se mu tudi rane na členku odprle in od zdaj ni več iz hiše mogel; le k molitvi in k premišljevanju je še prišel, če tudi z veliko težavo; ravno tako tudi h konferencam in k drugim pobožnim vajam. Le po stopnicah iz cerkve v sakristijo in nazaj ni mogel, zato se je na altariji za sv. mašo opravljal in je šaljivo rekel: „Moja bolezen me je napravila velikega gospoda, ker mi sedaj kakor škofu strežejo“. Proti koncu leta 1659 je bil primoran le v kapelici sveto mašo brati, čez nekaj časa pa še tega ni zamogel

več. Prizadeval si je, da je po bergljah saj na kor k sv. maši hodil. Hoteli so mu v stranski sobici altar postaviti, pa ni tega dovolil; ravno tako ni dovolil, da bi ga dva brata lajika na stolu na kor nosila. Ker je pa zadnjih 6 tednov se le moral udati, je osupnjen in osramoten izdihnil: „da svojim ljubim bratom preveč težav dela“. Bolelo ga je, da je na povelje zdravnikov in pritiskanje svojih prijateljev včasih kako pečeno piše ali kako drugo izbrano jed vžiti moral, nekekrate je to storil, da jim je voljo spolnil, potem pa se je vedel tako umno in vljudno izgovarjati, da ga niso hoteli s takimi jedmi več siliti.

12. Njegova potrpežljivost v boleznih.

Ko bi častitljiv starček ne bil imel nobenega drugega trpljenja, kakor da je zarad bolečin na nogah vedno sedeti moral, in sicer dve leti, že to bi kazalo njegovo veliko potrpežljivost. Če pa pomislimo, da so mu otekle kolena in tekoče rane na členkih vedne muke delale, lahko spoznamo, kolika skušnja je to zanj bila. Razun teh bolezni mu je rasel še kamen v mehurji. Pa vse te nadloge je prenašal z čudovito udanostjo v Božjo voljo. Nikoli niso slišali pritožbe iz njegovih ust, ampak kadar so ga bolesti prav živo prejele, je izdihnil le: „o, moj Jezus, o moj dobrotljivi Jezus“. Pri Jezusu je iskal vsaki dan tolažbe, njega je prosil za milost potrpljenja. Zato je vedno imel bridko martro pred očmi, ki ga je spominjala, vse za Jezusa in z Jezusom trpeti. Tako pa se je zgodilo, da so vsi, ki so ga videli, z njim presrčno usmiljenje imeli — le on sam ne. Toraj ni dovolil, da bi se mu mehkejša postelja pripravila; na svoji navadni, trdi postelji je 5—6 ur po noči prebavil, ne za to, da bi se spočil, ampak da bi nove muke trpeti imel; kajti med tem, ko je ležal, se je v členkih tekočina nabirala, ki je po dnevi zopet iztekla. Te nepretrgane muke so sicer oslabile njegovo telo, duha niso zamogle oslabiti. Čul in skrbel je za svojo družino in za napredek dobrodelnih društvá

ravno tako zvesto, kakor poprej. Ker sam ni več mogel po svojih opravkih, je svoje duhovne pošiljal ter jim je mirno pa natančno vse razkladal, kaj imajo reči, kaj storiti.

Ravno tako se je posvetoval z asistentom in s posameznimi domačimi predstojniki gledé vsakdanjih opravil. Dobival je, če tudi že bolan, veliko število pisem, vse je bral in kolikor mogoče, tudi na vsako odpisal. Polagoma mu je jelo tudi govorjenje težavno prihajati, vendar je še do svojih govore imel, pa s tolikanj večji prijaznostjo in povdarkom, bolj ko se je ura njegove ločitve bližala. Kdorkoli ga je prišel obiskat, vsakega je smehljaje sprejel in s tako prijaznostjo, da bi si bil lahko mislil, da nima nič trpeti. Če so ga vprašali, kako se mu godi, je o svojih bolečinah tako mrzlo govoril, kakor da bi ga le malo bolelo; rekel je navadno le: „moje trpljenje nič ni proti temu, kar je Zveličar trpel za nas“. Najrajši pa je besedo od sebe na kaj drugo zasukal ter tega, ki ga je ravno obiskoval, posebno če je bolan bil, jel omilovati, ker si je boleznih drugih bolj k srcu jemal, kakor svoje.

Peto poglavje.

Priprava na smrt.

1. Kako se je Vincencij s smrtjo soznanil.

Vincencij sam, kakor njegovi si niso mogli prikrivati, da se bliža dan ločitve. Misijonarji so ta dan s žalostjo pričakovali, on pa, tako rad ko bi tudi bil še za Božjo čast delal, se je veselil, da bi že „skoraj razvezan in pri Kristusu bil“. V duhu ponižnosti in pokore se je pripravljal, da bi poln tolažbe in zaupanja pred njega stopil. Sicer je vse svoje življenje tako ravnal, vendar se je zdaj še z večjo gorečnostjo in vnemo pripravljal, vedel je namreč, da ne bo dolgo, ko bo moral odgovor dajati. Med drugim je vsaki dan po sveti maši opravljal cerkvene molitve,

ki se pri umirajočih molijo, in vsak večer se je pripravil tako, kakor da bi še tisto noč umreti moral. Kako se je bil s smrtjo soznanil, nam kaže naslednji slučaj. Nek misijonar pri sv. Lazarju piše ene dni pred njegovo smrtjo svojemu sobratu v drugi kraj, da je Vincencij za smrt bolan in da nas bo, kakor se vidi, kmalu zapustil. Nepreviden duhoven prinese odprto pismo Vincenciju, da bi ga, kakor je bila navada, zapečatil. Vincencij je imel ravno nekaj opraviti, toraj pismo na stran položi. Pozneje ga prebere, pa se ni nič prestrašil, tudi se ni jezil zaradi take neprevidnosti, ampak poklical je duhovna k sebi, se mu je zahvalil, da ga je tako umetno hotel na smrt spomniti in ga je prosil, naj mu tudi z ravno tisto odkritosrčnostjo še druge pregreške razodene, ki je na njem zapazil. Misijonar se prestraši in ga zaradi tako nespametnega ravnanja za odpuščenje prosi. Vincencij mu pa pravi: „Povem vam, da imam smrt, ki se mi bliža, vedno pred očmi. Nikar se ne spodtikajte nad menoj, če vidite, da nič posebnega za pripravo ne storim; že je 18 let, odkar se ne vležem v posteljo, da bi se ne pripravil tako, kakor da bi tisto noč umreti moral“.

2. Jezus Kristus vse njegovo zaupanje.

Tako je toraj služabnik Božji že več let „opasan stal in držal svetilo v roki, da bi Gospodu pri prihodu naproti šel“. Kakor je pa smrt vedno pred očmi imel, tako jo je tudi mirno pričakoval; še hrepenel je, se ločiti od vezi mesa, da bi k svojemu Izveličarju prišel, na katerega neskončno zasluženje je trdno zaupal. Večkrat je svojim rekel: „Revno truplo tega zastaranega grešnika bo le moralo pod zemljo in vi ga bote z nogami pohodili. Veliko let že Božje milosti tratim, gorje meni, da se moje življenje tako zateguje. O gospod, predolgo mi daš živeti, kajti nič se ne poboljšam in z mojimi leti se množijo moji grehi“. Nekega dne je poročal o misijonarju, ki je bil ravno umrl ter rekel: „o moj Bog,

mene tukaj pustiš in tvoje služabnike k sebi kličeš? Nisem jaz tista škodljiva ljulika, ki pšenico spridé? Čemu sem še na svetu, jaz malopridni človek in čemu prostor jemljem? Pa tvoja volja naj se zgodi, o Gospod, in ne moja“. Tudi drugim je priporočal, ako hočejo srečno umreti, da morajo pogosto na smrt misliti. Vendar ni hotel, da bi se kdo vedno s smrtjo plašil, ampak „zadosti je, je djal, ako se le nekekrate na dan tega spomnimo, pa brez strahu in boječnosti, z otroškim zaupanjem na Boga in s ponižnim srcem“. Tako saj je on ravnal. Kakor je od sebe odvrčal vsak strah in malosrčnost, ravno tako se je ogibal modrijanske baharije in farizejskega predrznega zaupanja v svoje čednosti, njegovo edino zaupanje je bil Jezus Kristus.

3. Sočutje.

Ko se je bolezen shujšala, so mu od vseh strani sočutje razodevali. Celo v Rimu so zarad zgube za sv. Cerkev tolikanj zasluženega duhovna jeli žalovati. Ker je Vincencijeva gorečnost do molitve obče znana bila, ga je papež Aleksander VII. brevijarja oprostil in mu z lastno roko pisal, naj si prizanaša. Ob enem sta mu pisala tudi kardinal Durazzo, ki je ravno tačas v Rimu opraviti imel, in Bagni, poprejšni papežev nuncij za Francozko, ki sta ga prosila, naj se na vsak način te milosti posluži. Vendar vse te pisma so prišla še le, ko je Vincencij že bil umrl.

Šesto poglavje.

Vincencij mirno v Gospodu zaspi.

1. Tako pravičen umrje.

Vincencijeva smrt je bila sladka in mirna. Že več dni ga je nenavadna dremota silila. 25. septembra je pa že čez navado dolgo dremal. Drugi dan, bila je nedelja, se je dal na kor nesti, da bi pri sv.

maši bil, kjer je tudi z veliko pobožnostjo sv. obhajilo prejel. Ko so ga pa v sobo nazaj prinesli, se ga je zopet dremota lotila, trdo je zaspal. Brat strežaj ga zbudi, pa le neke besedice je spregovoril in zopet zaspal. Poklicali so zdravnika, in ta ga je našel tako oslabiljenega, da ni mogel več pomagati. Predenj je odšel, ga je izbudil in ogovoril; prijazno mu Vincencij odgovori; več ni zamogel, jezik mu je odrekel. Zdaj so se njegovi duhovni sinovi okoli njega zbrali in eden izmed njih ga prosi v imenu vseh sv. blagoslova. Vincencij vzdigne glavo, akoravno z veliko težavo, vse prijazno pogleda, začne blagoslavlјati, a le polovico besed je izgovoril, drugo polovico je moral tiho moliti. Zvečer je prejel sv. poslednje olje, ponoči pa je ves čas z Bogom občeval. Če je tudi zadremal, se je precej izbudil, ako so mu od Boga kaj povedali; za posvetno ni maral več. Vzlasti ga je veselilo, ako so mu narekovali besede: „Deus in adiutorium meum intende, takoj je odgovoril: Domine ad adjuvandum me festina! Zjutraj ob štirih stopi le Prêtre, ud duhovnih konferenc in oseben Vincencijev prijatelj v sobo ter ga prosi za se in vse ude tor-kovih konferenc sv. blagoslova. Ponižni starček pravi: „Ta, ki je med vami dobro delo pričel“ . . . več ni zamogel, njegovo zemeljsko življenje je zdaj ugasnilo, kakor luč ugasne, kadar olja zmanjka.

2. Po smrti.

Tako je Vincencij končal tek svojega svetnega življenja 27. septembra 1660 v 85. letu svoje starosti ravno v tej uri, ko so njegovi v cerkvi premišljevanje pričeli, v kateri je tudi on več kakor 40 let v pobožnem premišljevanju svoje srce k Bogu povzdigoval in molil. Njegov obraz se po smrti nič ni spremenil, bil je, kakor v življenju, tako tudi zdaj prijazen in ljubeznjiv, vsa podoba na stolu sedečega trupla bila je kakor podoba še živega, v pobožno premišljevanje utopljenega pa spijočega starčka. Zares „dobro se je vojskoval, svojo vero ohranil, svoj

tek srečno dokončal, in zdaj je njegova duša šla, da bi dobila krono, katero je Gospod pripravil vsem, ki njegov prihod ljubijo. Pri seciranji trupla so zdravniki našli vse žlahnejše dele zdrave, le slezena se je bila nenavadno strdila.

3. Slovesni pogreb.

Vincencijevo truplo je počivalo 28. septembra na mrtvaškem odru najprej v neki prostorni sobi, potem v cerkvi, da bi se zadostilo željam pobožnega ljudstva, ki je hotelo svojega očeta še videti. „Zares“, piše Stolberg, „malo jih je, ki bi od tolikih obžalovani bili, kakor Vincencij. Ubogi, bolniki, jetniki, vsi so rekli, da so zdaj brez očeta; po vsem svetu razšropljeni misijonarji so bili zdaj brez očeta; duhovni zavodi, katerim je ali podlago dal, ali je prenovil, so bili zdaj brez očeta; ko je Vincencij umrl, vsa Francozka cerkev je čutila, da je brez očeta; kajti večni pastir jo je po Vincenciju iz globočine nesreče potegnil in prenovil. Še svet, ta ledeni svet, je spoštoval tega občnega dobrotnika; svet, pravim, ki je videl le lupino njegovih dobrih del in ni vedel, da je vsako telesno dobro delo, ki ga je on storil, le črv na ribjem trnku, s katerim je duše za večnost lovil.“ — To občno sočutje se je razodevalo posebno pri pogrebu. Razun brezštevilnega ljudstva spremljal je sprevod papežev nuncij Piccolomini, bili so navzoči kraljevi principi, veliko škofov, skoraj vsi Parižki župniki, veliko število svetne in redovne duhovščine in veliko plemenitnikov. Vojvodinja Aiguillonska je dala napraviti srebrno škrinjico, v katero so njegovo srce shranili, truplo pa so djali v svinčnato rakev, katera je še z lesenimi deskami obita bila; tako so ga v sredi cerkve sv. Lazarja v grob položili. Na grob so položili kamnito ploščo z napisom: „**Tukaj počiva častitljiv mož Vincencij Pavljanski, utemeljitelj in prvi viši prednik misijonske družbe in hčerij krščanske ljubezni. — Umrl je 27. septembra leta 1660 v 85. letu svoje starosti.**“ —

Ravno ta napis našli so leta 1712 na rakvi, ko so na povelje Rimske kongregacije sv. obredov njegovo truplo preiskovali, pa še celo našli.

4. Molitve za ranjkim:

Smelo se je po pravici soditi, da duša, kakoršna je bila Vincencijeva, ni potrebovala čistenja, in da je takoj „v veselje svojega Gospoda šla“; ker se pa človeške sodbe ne vjemajo z Božjimi sodbami, se je za njegov dušni pokoj v Parizu in drugod veliko molilo, in so se velike slovesnosti obhajale. Ne le v cerkvah misijonarjev, tudi po župnijah, v samostanih in stolnicah so se brale sv. maše zanj. S posebno slovesnostjo so se obhajale mrtvaške bile zanj v nadškofijski Reimski cerkvi. Ravno tako so si prizadevale gospé dobrodelnega društva in hčere krščanske ljubezni, da bi z molitvami, z očitno Božjo službo svoje spoštovanje ranjkemu pokazale. Svetni duhovni, kot udje torkovih konferenc so ravno tako storili. Da bi očitno na znanje dali, kako vejo Vincencijeve zasluge za svetno duhovščino ceniti, so napravili v cerkvi sv. Germana (v Parizu) slovesne bile, pri katerih je, razun brezštevlnega ljudstva navzoča bila skoraj vsa svetna in redovna duhovščina Parižka, veliko škofov in mnogo žlahtnikov. Prečastiti gospod Henrik Maupas du Tour, Pujški škof, je imel govor; če je pa tudi 2 uri govoril, poslušalci se ga niso naveličali; tako je ginil vse, da so ga s sočutjem in pobožnostjo poslušali. Ta goreči škof je več časa v najtesnejši zvezi z Vincencijem bil, toraj je smel v resnici reči: *Quod vidimus oculis nostris... annuntiamus vobis...* Kar smo s svojimi očmi videli, Vam oznanujemo“; in njegove besede so našle pri poslušalcih tolikanj boljše tla, ker so tudi oni sami iz skušnje vedeli, da govornik resnico govori.

5. Narboljša svetinja.

Kakor so Vincencija, ko je še živel, zarad njegove pobožnosti v obče spoštovali, tako so ga po

smrti za svetnika imeli. Ne le ljudstvo, tudi škofje so pismeno pričali, da nad njegovim poveličanjem v kraljestvu večne slave ne morejo dvomiti. Tako je Vincencij slovel že takrat za svetnika in vsak dan se je množilo število tistih, ki so k njegovemu grobu prihajali. Eni so Boga častili za vse služabniku Božjemu dodeljene milosti. eni so ga prosili, naj jim na priprošnjo sv. Vincencija kako posebno milost podeli. Najimenitnejši so si v čast šteli, ako so kake ostanke po Vincenciju dobili. Tako se je n. pr. pobožna Poljska kraljica neizrečeno veselila, ko so ji Vincencijev rožni venec in njegovo bridko martro podarili. Ravno tako visoko cenili so nekateri njegovo zlastno roko pisane pisma, ali pa če so kakšen kos njegove obleke dobiti mogli. Najboljša svetinja pa je brez dvoma — njegov duh, ki ga je navduševal in s katerim je toliko dobrega storil. O, ko bi tudi nas, vzlasti nas duhovne, ravno ta duh navdajal! Da se z njim soznanimi in na njegov prejem pripravimo, je naloga druge knjige.

Jutranja molitev. *)

V imenu Boga † Očeta in † Sina in svetega † Duha. Amen.

50 dni odpustka, kolikorkrat se tako pokrižaš; 100 dni odpustka, kolikorkrat to storiš z blagoslovljeno vodo. Pij IX. 28. malega srpana in 23. sušca 1866.

Moj večni Bog! V najponižnejši molitvi poklekem pred tvoje neskončno veličastvo in ti darujem vse svoje misli, besede in dejanja tega dne, ter storim namen, vse delati in početi iz ljubezni do tebe, v tvojo čast, v spolnjenje tvoje Božje volje, v tvojo službo, v tvojo hvalo in slavo, v svoje razsvetljenje v skrivnostih naše svete vere, v dosega večnega zve-

*) Glej: Erkerjeve »Svete molitve«. — Ponatis z dovoljenjem čast. gosp. pisatelja.

ličanja in v zaupanje v tvoje usmiljenje, da bi zadostil tvoji Božji pravici za toliko velicnih grehov, potolažil uboge duše v vicah, in milost resničnega spreobrnjenja zadobil vsem grešnikom. Da kratko rečem: Storim namen, vse svoje dela opravljati v edinosti s tistimi najčistejšimi nameni, katere sta imela Jezus in Marija v življenju in jih imajo vsi svetniki v nebesih in vsi pravični na zemlji. Ta svoj namen bi hotel podpisati s svojo krvjo in ga ponoviti vsak trenutek, kolikor jih je v večnosti. Sprejmi, o moj Bog, milostno ta dobri namen in dodeli mi svoj sveti blagoslov in izdatno milost, da ves čas svojega življenja nobenega smrtnega greha več ne storim, vzlasti ta dan ne, ko želim in nameravam, vseh odpustkov se vdeležiti, katere zamorem dobiti. Želim tudi vse svete maše slišati, katere se bodo danes darovale po vsem svetu, in jih vse v prid obrniti ubogim dušam v vicah, da bi bile rešene svojih muk. Amen.

100 dni odpustka enkrat na dan; popolnoma odpustek enkrat v mesecu z navadnimi pogoji, ako se moli cel mesec vsak dan. Pij IX. 6. kimovca 1867.

O Oče, o Sin, o sveti Duh! O presveta Trojica! O Jezus! O Marija! Vi blaženi angeli in vsi svetniki nebeški! Zadobite mi te-le milosti, za katere prosim po predragi krvi Jezusa Kristusa: da vselej voljo Božjo spolnim, da zmirom z Bogom zedinjen ostanem, da le na Boga mislim, da le Boga ljubim, da vse zavoljo Boga storim, da le časti Božje iščem, da se le zavoljo Boga posvetim, da svoj nič (svojo nevrednost) prav spoznam, da . . . (izreci tu kako posebno prošnjo). O presveta Devica Marija! daruj ti večnemu Očetu predrago kri Jezusa Kristusa za mojo dušo, za duše pravičnih v vicah, za potrebe svete Cerkve, za spreobrnjenje grešnikov in za ves svet.

Čast bodi Očetu . . . (trikrat) v čast predrage krvi Jezusove; Češčena si Marija . . . v čast žalostne Matere Božje; Gospod, daj jim večni mir . . . za duše v vicah; in nekoliko na papežev namen.

300 dni odpustka enkrat na dan; popolnoma odpustek enkrat zadnje tri dni meseca z navadnimi pogoji, ako se moli cel mesec vsak dan. Leon XII. 3. sušca 1827.

Premili Jezus, ljubivec duš! Po smrti težavi tvojega presvetega Srca in po bolečinah tvoje brezmadežne Matere zarotim te, operi v svoji krvi grešnike celega sveta, ki se zdaj nahajajo v smrtnih bridkostih, in bodo danes umrli. O Srce Jezusovo, katero si pretrpelo smrtne težave, usmili se umirajočih!

100 dni odpustka vsakokrat; popolnoma odpustek enkrat v mesecu z navadnimi pogoji, ako se cel mesec moli trikrat na dan o raznem času. Pij IX. 2. sveč. 1850.

Naslednjo molitev opravi na papežev namen;

Češčena bodi, kraljica, mati milosti, življenje, sladkost in upanje naše, bodi češčena! K tebi vpijemo zapuščeni Evini otroci, k tebi zdihujemo žalostni in objokani v tej solzni dolini. Oh, obrni tedaj, naša pomočnica, svoje milostljive oči v nas, in pokaži nam po tem revnem življenji Jezusa, blaženi sad svojega telesa, o milostljiva, o dobrotljiva, o sladka Devica Marija!

V. Naj te hvalim, o posvečena Devica!

Od. Daj mi moč zoper sovražnike svoje!

V. Češčen bodi Bog v svojih svetnikih!

Od. Amen.

Kdor to moli zjutraj in »Pod tvojo pomoč« zvečer, dobi odpustek 100 dni enkrat na dan; ob nedeljah odpustek 7 let in 7 kvadragén, t. j. skupaj 2835 dni; popolnoma odpustek z navadnimi pogoji brez obiskanja cerkev, ako to moli celo leto vsak dan: a) ob dveh nedeljah vsacega meseca, ki si jih vsak sam izvoli; b) ob vseh praznikih Marijinih in na praznik vseh svetnikov; c) v zadnji uri, ako se takrat vsaj resnično kesa. Pij VI. 5. malega travna 1786.

Za pomoč v skušnjavah moli:

Češčena si Marija . . . O gospa moja, o mati moja! Tebi se vsega darujem, in da se ti skažem vdanega, ti posvetim danes svoje oči, svoje ušesa, svoje usta, svoje srce in sebe popolnoma vsega. Ker sem tedaj tvoj, o dobra mati, varuj me, brani me, kakor svojo lastnino in posestvo! O gospa moja, o mati moja! Spomni se, da sem tvoj! Varuj me, brani me, kakor svojo lastnino in posestvo!

100 dni odpustka enkrat na dan, ako se moli zjutraj in zvečer; popolnoma odpustek enkrat v mesecu z navadnimi pogoji, ako se moli cel mesec vsak dan zjutraj in zvečer. Pij IX. 5. vel. srp. 1851.

Angelček Božji, varh si moj,
 Po viši dobroti sem varvanec tvoj.
 Razsvetluj in varuj me,
 Vodi in vladaj me! Amen.

100 dni odpustka vsakikrat; popolnoma odpustek z navadnimi pogoji: a) enkrat v mesecu, ako se cel mesec moli vsak dan, b) angelsko nedeljo, ako se celo leto moli vsak dan zjutraj in zvečer, c) v zadnji uri, ako se je opravljala večkrat v življenju. Pij VII. 15. velikega travna 1821.

O sveti Jožef, zavetnik in oče devic, zvesti varh, kateremu je Bog Nedolžnost samo, Jezusa Kristusa, in Devico, Marijo, izročil! Po teh tako dražih zastavah, Jezusu in Mariji, prosim in zarotim te, dodeli, da se obvarujem vse nečistosti, in da z neomadežanim duhom, s čistim srcem in deviškim telesom Jezusu in Mariji služim vsikdar. Amen.

100 dni odpustka enkrat na dan. Pij IX. 4. svečana 1877.

V zahvalo za vse Mariji dodeljene prednosti, vzlasti o njenem vnebovzetju, moli trikrat zaporedoma:

Čast bodi Očetu in Sinu in svetemu Duhu!
 Kakor je bilo v začetku, tudi zdaj in vselej in vekomaj. Amen.

100 dni odpustka zjutraj, opoldne in zvečer vsak dan, ako se ob teh časih trikrat zaporedoma moli; popolnoma odpustek enkrat v mesecu z navadnimi pogoji brez obiskanja cerkve, ako se tako moli cel mesec vsak dan. Pij VII. 11. mal. srpana 1815.

V imenu Bogu † Očeta in Sina in svetega † Duha. Amen.

Odpustki kakor spredaj (stran 270).

Večerna molitev.

V imenu Boga † Očeta in † Sina in svetega † Duha. Amen.

Odpustki kakor zjutraj.

Verujem, o moj Bog, vse, kar si razodel, kar je Jezus Kristus učil, kar so apostoli oznanovali, in kar nam sveta katoliška Cerkev zapoveduje verovati.

Vse to verujem, ker si ti, o Bog, večna in neskončna resnica, ki ne moreš ne goljufati, ne goljufan biti.

Upam in pričakujem od tebe, o moj Bog, odpuščenje grehov, vse potrebne milosti in večno izveščanje. Upam to zavoljo neskončnih zaslug Jezusa Kristusa, Sina tvojega, Odrešenika našega; upam tudi zato, ker si nam vse to obljubil, kateri zavoljo svoje vsegamogočnosti zamoreš in zavoljo svoje zvestobe hočeš spolniti svoje obljube.

Ljubim te, o moj Bog, iz vsega svojega srca, iz vse svoje duše, iz vse svoje moči, čez vse, ne le zato, ker si nam zapovedal tebe ljubiti in zažugal, ko bi te ne ljubili, ampak tudi zato, ker si nas popred ljubil, ker si neskončna dobrotar in lepota, toraj vse ljubezni vreden. V dokaz, da te zdaj resnično ljubim, prisrčno obžalujem vse grehe, s katerimi sem te dosihmal razžalil, in trdno sklenem, v prihodnje vsacega greha se skrbno varovati. O moj Bog! pomagaj mi; podpiraj mojo slabost; daj mi milost, da vsaj radovoljno nikdar več ne neham tebe ljubiti. V tvoji ljubezni hočem živeti in umreti. Amen.

Odpustek 7 let in 7 kvadragén, t. j. skupaj 2835 dni vsakokrat; popolnoma odpustek: *a)* enkrat v mesecu z navadnimi pogoji brez obiskanja cerkve, ako se tri božje čednosti obudijo cel mesec vsak dan, *b)* v zadnji uri, če se je to zgodilo večkrat v življenju. Benedikt XIV. 28. prosenca 1756.

Zdaj svojo vest izprašuj, potem se skesaj in izdihni:

Moj Jezus, usmiljenje!

100 dni odpustka vsakokrat. Pij IX. 23. kimovca 1846.

Večni Oče! Darujem ti predrago kri Jezusa Kristusa v zadostenje za svoje grehe in za potrebe sv. Cerkve.

100 dni odpustka vsakokrat. Pij VII. 12. kimovca 1817.

Premili Jezus, ljubivec duš! Po smrtni težavi tvojega presvetega Srca in po bolečinah tvoje brezmadežne Matere zarotim te, operi v svoji krvi grešnike celega sveta, ki se zdaj nahajajo v smrtnih britkostih, in bodo danes umrli. O Srce Jezusovo, katero si pretrpelo smrtne težave, usmili se umirajočih!

Odpustki kakor zjutraj (stran 271).

Za pomoč v skušnjavah moli:

Češčena si Marija . . . O gospa moja! Tebi se vsega darujem, in da se ti skažem udanega, ti posvetim danes svoje oči, svoje ušesa, svoje usta, svoje srce in sebe popolnoma vsega. Ker sem tedaj tvoj, o dobra mati, brani me, varuj me, kakor svojo lastnino in posestvo! — O gospa moja, o mati moja! Spomni se, da sem tvoj! Varuj me, brani me, kakor svojo lastnino in posestvo!

Odpustki kakor zjutraj (stran 272).

Naslednjo molitev opravi na papežev namen:

Pod tvojo pomoč pribežimo, o sveta Božja porodnica! Ne zavrzi naših prošenj v naših potrebah, temuč reši nas vselej vseh nevarnost, o častitljiva in blažena Devica!

V. Naj te hvalim, o posvečena Devica!

Od. Daj mi moč zoper sovražnike svoje!

V. Češčen bodi Bog v svojih svetnikih!

Od. Amen.

Odpustki kakor pri »Češčena bodi kraljica« (stran 272).

Angelček Božji, varh si moj,

Po viši dobroti sem varvanec tvoj.

Razsvetluj in varuj me,

Vodi in vladaj me! Amen.

Odpustki kakor zjutraj (stran 273).

Spomni se, najčistejši ženin Device Marije, preljubeznjivi moj varh, sveti Jožef! da nikoli ni bilo slišati, da bi te bil kdo prosil tvojega varstva in pri tebi iskal pomoči, ne da bi bil potolažen. S tem zupanjem pridem k tebi in se ti živo priporočujem. Nikar ne zavrzi moje prošnje, o rednik mojega Jezusa, temuč sprejmi jo milostno! Amen.

300 dni odpustka enkrat na dan. Pij IX. 3. rožnika 1874.

Jezus, Marija, Jožef, vam izročim svoje srce in svojo dušo!

Jezus, Marija, Jožef, pomagajte mi, v smrtnem boju!

Jezus, Marija, Jožef, v vaši družinji naj se v miru loči moja duša!

100 dni odpustka vsakikrat za vsak posamezni zdihljaj, toraj 300 dni odpustka vsakikrat za vse tri zdihljeje. Pij VII. 28. malega travna 1807.

V zahvalo za vse Mariji dodeljene prednosti, vzlasti o njenem vnebovzetju, moli trikrat zaporedoma :

Čast bodi Očetu in Sinu in svetemu Duhu! Kakor je bilo v začetku, tudi zdaj in vselej in vedno komaj. Amen.

Odpustki kakor zjutraj (stran 273).

V imenu Boga † Očeta in † Sina in svetega † Duha. Amen.

Odpustki kakor zjutraj (stran 270).

Sveta maša.

Priprava.

Gospod vsegamogočni Bog! Pred tebe poklek-
nem, da bi v imenu vseh stvari potolažil tvoje Božje
veličastvo. Pa kako mi bo to mogoče, ko sem sam
ubog grešnik? In vendar mogoče mi je, in hočem to
storiti. Vem namreč, da se veseliš, ker te imenujemo
Očeta usmiljenja. Iz ljubezni do nas si dal svojega
edinorojenega Sina, kateri se je na svetem križu za
nas daroval in se še vedno daruje na naših altarjih.
K tebi tedaj pridem, grešnik sicer, pa skesan grešnik,
ubog sicer, pa bogat v Kristusu Jezusu, ter ti v zvezi
s plamtečo ljubeznijo angelov in svetnikov in s čutili
brezmadežnega srca preblazene Device, v imenu vseh
stvari darujem vse svete maše, ki se zdaj darujejo,
z vsemi svetimi daritvami, katere so bile že opravljene
in se bodo še opravljale do konca sveta. Želim tudi
vsak trenutek tega dneva in vsega svojega življenja
to darovanje ponoviti v namen, da bi tvojemu Bož-
jemu veličastvu vredno čast in slavo skazal, tvojo
nevoljo potolažil in tvoji pravici za naše mnoge in

velike grehe zadostil; da bi se ti za tvoje dobrote primerno zahvalil in tvoje usmiljenje sprosil za-se, za vse grešnike, za vse verne kristijane žive in mrtve, za vso Cerkev, posebno za njenega vidnega poglavarja, svetega Očeta v Rimu, in slednjič tudi za vse nesrečne razkolnike, krivoverce in nevernike, da bi se spreobrnil in zveličali. Amen.

Odpustek treh let enkrat na dan, ako se moli precej zjutraj; popolnoma odpustek enkrat v mesecu z navadnimi pogoji, ako se moli vsako jutro cel mesec, med sveto mašo pa vsak dan: »Večni Oče . . .« (stran 280). Pij IX. 11. mal. travna 1860.

Začetek.

V imenu Boga † Očeta, in † Sina. in svetega † Duha. Amen.

Odpustek kakor pri jutranji molitvi.

Pomagaj nam, o Izveličar, naš Bog! in reši nas zavoljo slave svojega imena, ter bodi milostljiv našim grehom zavoljo svojega imena.

Psalm 53: Reši me v svojem imenu, o Bog, in v svoji moči prisodi mi pravico! Bog usliši mojo molitev, poslušaj besede mojih ust! Zakaj ptujci (dušni sovražniki) so se vzdignili zoper mene, in močni iščejo moje duše, ter nimajo Boga pred svojimi očmi. Zakaj, glej! Bog mi pomaga in Bog sprejme mojo dušo. Obrni hudo na moje (dušne) sovražnike, in v svoji resnici jih pokončaj! Radovoljno ti bom daroval, o Gospod! in častil tvoje ime, ker to je dobro. Zakaj iz slednje stiske si me rešil; in tje čez moje sovražnike je gledalo moje oko. Čast bodi . . .

V. Zavoljo slave svojega imena reši nas!

Od. In bodi milostljiv našim grehom zavoljo svojega imena!

Molimo.

Prosim te, o Gospod! usliši milostno prošnje svojega ljudstva. Pravično kaznen sicer trpimo zavoljo svojih grehov, vendar v slavo svojega imena reši nas milostno po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Tebe tedaj prosimo, pomagaj svojim služabnikom, katere si s svojo predrago krvjo odrešil.

100 dni odpustka vsakikrat. Pij IX. 9. listopada 1849.

Glorija ali slava.

Češčen bodi Bog! Češčeno bodi njegovo sveto ime! Češčen bodi Jezus Kristus, pravi Bog in pravi človek! Češčeno bodi ime Jezus! Češčen bodi Jezus v zakramentu presvetega Rešnjega Telesa! Češčena bodi prevzvišena in presveta Mati Božja Marija! Češčeno bodi njeno presveto in brezmadežno spočetje! Češčeno bodi ime Device in Matere Marije! Češčen bodi Bog v svojih angelih in svetnikih.

365 dni odpustka vsakikrat; popolnoma odpustek enkrat v mesecu z navadnimi pogoji, ako se moli cel mesec vsak dan. Pij VII. 23. malega srpana 1802 in Pij IX. 8. vel. srpana 1847.

Molitve.

Sveti Gospod, vsegamogočni Oče, večni Bog! Zavoljo radodarnosti svoje in svojega Sina, kateri je za-me trpel in umrl, in zavoljo prav posebne svetosti njegove Matere, kakor tudi zavoljo zaslug svetega Frančiška in vseh svetnikov, dodeli meni vseh tvojih dobrot nevrednemu grešniku: da le tebe ljubim, vedno po tvoji ljubezni hrepenim, dobroto britkega trpljenja (tvojega Sina) zmirom v srcu imam, svojo revčšino spoznam, od vseh z nogami poteptan in zaničevan biti želim, in da me nobena druga reč ne žali, kakor le greh. Amen.

100 dni odpustka enkrat na dan. Pij IX. 11. mal. travna 1874.

List.

Večni Bog, stvarnik vseh reči! Spomni se duš nevernikov, ki si jih vstvaril in po svoji podobi in podobnosti naredil. Glej, o Gospod! tebi v nečast se z njimi napolnuje pekel. Spomni se, da je za njih izveličanje tvoj Sin Jezus pretrpel najgrozovitnejšo smrt. Nikar ne dovoli, prosim te, o Gospod! da bi

neverniki še dalje zaničevali tvojega Sina, temuč daj se utolažiti po prošnjah svetih mož in svete Cerkve, neveste tvojega presvetega Sina. Spomni se svojega usmiljenja, pozabi njih malikovanje in nevero, in stori, da bi tudi te duše vendar enkrat spoznale Njega, katerega si poslal, Gospoda Jezusa Kristusa, kateri je naše izveličanje, življenje in vstajenje, po katerem smo bili izveličani in rešeni, kateremu bodi slava vekomaj. Amen.

100 dni odpustka enkrat na dan. Pij IX. 11. mal. travna 1874.

Evangelij.

Molimo tudi za nesrečne zamorce v srednji Afriki, da bi vsegamogočni Bog vendar enkrat od-vzel od njihovih src kletev Kamovo in jim dodelil blagoslov, kateri se najde le v Jezusu Kristusu. Gospodu in Bogu našem. Gospod Jezus Kristus, ti edini Izveličar vsega človeškega rodu! ki že gospoduješ od morja do morja in od reke do meje zemlje, odpri milostljivo svoje presveto Srce tudi nesrečnim dušam v srednji Afriki, ki še sedijo v temi (neverstva) in v smrtni senci, da na priprošnjo predobrotljive Device Marije, tvoje brezmadežne Matere in njenega prečastitega ženina, svetega Jožefa, zamorci malikovanju se odpovejo, pred teboj na kolena padejo, in tvoji sveti Cerkvi se pridružijo, kateri živiš in kraljuješ z Bogom Očetom v edinosti svetega Duha, Bog vekomaj. Amen.

Oče naš ... Češčena si Marija ... Čast bodi ...

300 dni odpustka vsakokrat; popolnoma odpustek enkrat v mesecu z navadnimi pogoji, ako se moli cel mesec vsak dan. Pij IX. 2. vinotoka 1873.

Kredo ali vera.

Presladki Jezus, naš Božji učenik! ki si hudobne naklepe, s katerimi so te farizeji večkrat preganjali, vselej osramotil; uniči osnove hudobnih in vseh, kateri si v malopridnosti duha prizadevajo, v svoje za peljive zvijače zaplesti ter oslepiti tvoje ljudstvo. Raz-

svetli nas, svoje učence, z lučjo svoje milosti, da ne bomo zapeljani po zvijači posvetnih modrijanov, ki povsod razširjajo svoje pogubljive in krive nauke, da bi tudi nas zapeljali v svoje zmote. Dodeli nam tako močno luč vere, da spoznamo zalezovanje hudobnih, trdno verujemo nauke naše svete Cerkve in stanovitno od sebe odvrčamo zmote sovražnikov resnice. Amen.

100 dni odpustka enkrat na dan. Pij IX. 22. vinotoka 1866.

Darovanje.

Večni Oče! Tvoj ljubljeni Sin Jezus se ti je sam daroval na svetem križu, in se ti zdaj zopet daruje na tem altarju. Tudi mi ti darujemo ta dar v imenu vseh stvari z vsemi mašami vred, ki so se, že darovale in se bodo še v prihodnje darovale po vsem svetu. Želimo pa s tem tebe moliti, primerno čast ti skazati, za brezšteviline nam dodeljene dobrote dolžno zahvalo ti izreči jezo tvojo nad našimi mnogimi in velikimi grehi potolažiti, vredno zadostenje ti prinesiti in tvoje usmiljenje sprostiti za-se, za sveto Cerkev, za vesoljni svet in za verne duše v vicah.

Odpustek treh let enkrat na dan, ako se moli med sv. mašo; popolnoma odpustek enkrat v mesecu z navadnimi pogoji, ako se cel mesec vsak dan tako moli, vsako jutro pa: Gospod, vsega-mogočni Bog . . . , kakor se nahaja v pripravi za sv. mašo na 276. strani. Pij IX. 11. malega travna 1860.

Tihe molitve.

Presveta Devica, Mati včlovečene Besede, zakladnica Božjih milost, pribežališče naše in vseh ubogih grešnikov! K tvoji materni ljubezni se obrnemo z živo vero, in te prosimo, zadobi nam milost, da vedno spolnujemo Božjo in tvojo voljo. O presveta Mati! v tvoje roke izročimo svoje srce, da te prosimo za dušni in telesni blagor. Trdno zaupamo, da nas boš uslišala, o naša preljubeznjiva mati, in zato kličemo z živo vero: Češčena si Marija . . . (trikrat).

Prosimo, o Gospod! varuj na prošnjo blažene Marije, vselej Device, vsake bolezni svoje služabnike, ki se iz vsega srca pred teboj ponižajo, in brani jih milostno pred zalezovanjem hudobnega duha, po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

100 dni odpustka enkrat na dan. Leon XII. 11. velikega srpana 1824.

Predglasje in sanktus ali svet.

Večni Oče! Združen z vsem nebeškim dvorom in z najsvetejšim Srcem Jezusa in Marije storim namen: od vekomaj sèm in zanaprej skoz vso večnost tebi darovati predrago kri Jezusa Kristusa, njegove in svete Cerkve neskončne zasluge, v zadostenje za grehe naše in vsega sveta, in v rešenje duš v vicah. Zahvalim se ti za vse dobrote, milosti in usmiljenja, katere so v tvojo večo čast in v večje posvečenje vseh duš v sedanjih britkosti; zahvalim se ti za nje, kakor da bi jih bil nam in vsem ljudem vsega sveta, zdaj živečim in prihodnjim, že res skazal, akoravno smo zaslužili le tvoje božje šibe, in kakor da bi bil na vsem svetu že en hlev in en pastir, da na zemlji živeči v veri, v upanju in v ljubezni našega Gospoda Jezusa Kristusa, vsi v nebesa pridemo, kjer bomo tvoje Božje usmiljenje popevali vekomaj. Amen.

Odpustek 7 let in 7 kvadragén, t. j. skupaj 2835 dni vsakokrat; popolnoma odpustek enkrat v mesecu z navadnimi pogoji brez obiskanja cerkve, ako se moli cel mesec vsak dan. Pij IX. 6. malega travna 1848.

Svet, svet, svet si ti, Gospod, Bog vojskinih trum. Polna je zemlja tvoje slave. Slava Očetu, slava Sinu, slava svetemu Duhu!

100 dni odpustka enkrat na dan, trikrat pa ob nedeljah, v praznik presv. Trojice in vsak dan v osmini tega praznika.

Pred povzdigovanjem.

Pridi, o Jezus, ki živiš v Mariji, in živi tudi v svojih služabnikih! Živi v njih s svojim Duhom sve-

tosti, z vso svojo obilno močjo, z vso resnico svojih čednosti! Daj, da popolnoma nasledvajo tvoje pota in se vdeležujejo tvojih skrivnosti! Ukroti s svojim Duhom vsako sovražno moč v čast Boga Očeta! Amen.

300 dni odpustka enkrat na dan. Pij IX. 14. vinot. 1859.

Molimo za našega papeža I., Gospod naj ga ohrani in poživi in srečnega stori na zemlji in naj ga ne izroči v oblast njegovim sovražnikom. Oče naš . . . Češčena si Marija . . . Čast bodi . . .

300 dni odpustka enkrat na dan; popolnoma odpustek enkrat v mesecu z navadnimi pogoji, ako se moli cel mesec vsak dan. Pij IX. 26. listopada 1870.

Povzdigovanje.

Hvaljeno, moljeno in s hvaležnim duhom ljubljeno bodi Srce Jezusovo v presvetem zakramentu vsak trenutek časa v vseh tabernakeljnih sveta do konca vekov! Amen.

100 dni odpustka enkrat na dan. Pij IX. 29. svečana 1868.

Večni Oče! Darujem ti predrago kri Jezusa Kristusa v zadostenje za svoje grehe in za potrebe sv. Cerkve.

100 dni odpustka vsakokrat. Pij VII. 22. kimovca 1817.

Po povzdigovanju.

Ozri se, o Gospod, iz svojega svetišča in s svojega visokega nebeškega stanovanja, in poglej na ta presveti dar, katerega ti daruje naš veliki duhoven, tvoj sveti Sin, Gospod Jezus, za grehe svojih bratov; in daj se potolažiti nad obilnostjo naših hudobij! Glej, glas krvi našega brata Jezusa kliče k tebi s križa: Usliši, o Gospod! poglej in spolni! Zavoljo samega sebe nikar ne odlašaj (nam odpustiti), o moj Bog! Zakaj tvoje ime smo klicali na pomoč za le-to mesto in za tvoje ljudstvo. Ravnaj z nami po svoji milosti! Amen.

Da to mesto (ta kraj) braniš, umiriš, varuješ, ohraniš in blagosloviš, prosimo te, usliši nas!

100 dni odpustka enkrat na dan, ako se moli pred sv. Rešnjim Telesom. Pij IX. 4. svečana 1877.

Pater noster ali Oče naš.

Oče naš, kateri si v nebesih! posvečeno bodi tvoje ime; pridi k nam tvoje kraljestvo; zgôdi se tvoja volja, kakor v nebesih tako na zemlji; daj nam danes naš vsakdanji kruh; in odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom; in nas ne vpelji v skušnjavo, temuč reši nas hudega. Amen.

Češčena si Marija, milosti polna, Gospod je s teboj, blažena si med ženami, in blažen je sad tvojega telesa, Jezus. Sveta Marija, Mati Božja, prosi za nas grešnike zdaj in našo smrtno uro! Amen. Čast bodi . . .

100 dni odpustka enkrat na dan, ako nosiš škapulir presvetega Jezusovega Srca. Pij IX. 28. vinotoka 1872.

Agnus Dei ali Jagnje Božje.

Dodeli mir, o Gospod, v naših dnevih, ker nihče se ne vojskuje za nas, kakor ti naš Bog.

V. Bodi mir v tvoji moči!

Od. In obilnost v tvojih stolpih.

M o l i m o .

O Bog, od katerega pridejo svete želje, pravične misli in dobre dela; daj svojim služabnikom tisti mir, ki ga svet ne more dati, da bodo naše srca tvojim zapovedim vdane in časi brez strahu pred sovražniki, v tvojem varstvu mirni, po Gospodu našem Jezusu Kristusu. Amen.

100 dni odpustka vsakokrat; popolnoma odpustek enkrat v mesecu z navadnimi pogoji, ako se moli cel mesec vsak dan. Pij IX. 18. velikega travna 1848.

Obhajilo.

O predraga kri večnega življenja, odkupnina in odrešenje vesoljnega sveta, pijača, kopel naših duš! Ti neprenehoma zagovarjaš ljudi pred sedežem milosti Božje. Oh, ponižno te molim, in želim po svoji moči popraviti krivice in zasramovanja, ki ti jih delajo ljudje, vzlasti tisti, kateri se drznejo še preklinjati zoper tebe. Kdo ne bi poveljal te krvi neizmerne vrednosti? Kdo ne bi gorel ljubezni do Jezusa, kateri jo je prelil? Kaj bi bilo iz mene samega, ko bi me ne bila odkupila ta Božja kri? In kdo jo je do zadnje kapljice privabil iz žil mojega Gospoda? Oh res, bila je sama ljubezen. O neskončna ljubezen, ki nam je dala ta balzam izveličanja! O neprecenljivi balzam, izvirač iz neizmerne ljubezni! Prosim te, daj, da bodo vse srca in vsi jeziki zmožni te hvaliti, te poveljevati in se ti zahvaljevati zdaj in vselej in vekomaj. Amen.

V. Odrešil si nas s svojo krvjo, o Gospod!

Od. In storil si nas kraljestvo našemu Bogu!

M o l i m o.

Vsegamogočni večni Bog, kateri si svojega edinorojenega Sina postavil Izveličarja sveta in po njegovi krvi hotel potolažen biti; dodeli nam, prosimo, da odkupnino svojega izveličanja (presveto kri) tako častimo na zemlji in z njeno močjo tako se obvarujemo vsega hudega v sedanjem življenju, da se bomo tudi sadu večno veselili v nebesih, kateri s teboj živi in kraljuje v edinosti svetega Duha Bog vekomaj. Amen.

300 dni odpustka enkrat na dan. Pij VII. 18. vinot. 1815.

Poslednje molitve.

Premili Jezus! Ti edini si naše izveličanje, življenje in vstajenje. Prosim te zatoraj, nikar nas ne zapusti v naših potrebah in nadlogah, temuč zavoljo smrtnih težav svojega Božjega Srca in zavoljo bo-

lečin svoje brezmadežne Matere pomagaj svojim služabnikom, katere si s svojo drago krvjo odrešil.

100 dni odpustka enkrat na dan. Pij IX. 6. vinot. 1870.

Blagoslov in sklep.

Večni Oče! Darujem ti predrago kri, ki jo je Jezus Kristus s toliko ljubeznijo in s toliko bolečinami iz rane svoje desne roke za nas prelil. Po zašlugah in po moči te krvi prosimo tvoje Božje veličastvo, dodeli nam svoj blagoslov, da bomo obvarovani pred svojimi sovražniki in rešeni vsega hudega. Zato kličemo: Blagoslov vsegamogočnega Boga Očeta in Sina in svetega Duha pridi na nas in bodi vselej nad nami! Amen.

Oče naš . . . Češčena si Marija . . . Čast bodi . . . v čast presvete Trojice in v zahvalo za vse od nje prejete dobrote.

100 dni odpustka vsakikrat; popolnoma odpustek enkrat v mesecu z navadnimi pogoji brez obiskanja cerkve, ako se moli cel mesec vsak dan. Leon XII. 25. vinotoka 1823.

Zahvala.

Ako se ti ne mudi domu, pojdi še k sv. Rešnjemu Telesu in se nekoliko zahvali Jezusu za prejete milosti. Moli ondi Oče naš . . . Češčena si Marija . . . Čast bodi . . . , vsako šestkrat, zadnjikrat na papežev namen.

300 dni odpustka vsakikrat. Pij IX. 15. kimovca 1876.

Molitve pri sv. obhajilu.

Vera, upanje, ljubezen.

Vera.

O Jezus, moj Bog in Gospod! Neskončna je tvoja dobrota. V zakramentu svete pokore si nam odpustil grehe in očistil vsega madeža našo dušo; zdaj pa nas tako ljubeznjivo vabiš rekoč: „Pridite k meni vsi, kateri se trudite in ste obteženi, in jaz vas

bom poživil“. Zares, poživiti in pokrepčati nas hočeš s svojim mesom in s svojo krvjo. Verujem, o moj Jezus! da si v presvetem zakramentu Rešnjega Telesa resnično pričujoč z dušo in telesom, s krvjo in z mesom, kakor Bog in človek, ker rekel si pri zadnji večerji: „To je moje telo“, in: „To je moja kri“. Verujem, da si svojim apostolom in njih naslednikom dal povelje in oblast, ravno to storiti, kar si sam storil pri zadnji večerji, namreč kruh v tvoje telo in vino v tvojo kri spreminjati; zakaj rekel si jim: „To storite v moj spomin“! Verujem tedaj tudi, da te bom zdaj resnično prejel, jaz nevredni človek in ubogi grešnik, tebe neskončnega Gospoda in Boga! Verujem pa tudi vse druge resnice, katere moram kot veren katoliški kristijan verovati. Saj vem, da si jih ti razodel, ti večna in neskončna resnica. V tej veri hočem živeti in umreti.

Upanje.

O Jezus! Ti si moje upanje. Po tvoji posebni dobroti smem zdaj pristopiti k tvoji mizi in prejeti sveto obhajilo. Nisem vreden te prevelike milosti, nisem vreden, da prideš v moje srce; vendar pa upam in zaupam, da se ne boš ozrl tolikanj na mojo nevrednost, temuč bolj na mojo potrebo. Da sem pa potreben tega presvetega zakramenta, to, ljubi Jezus, ti bolj veš, kakor jaz sam. Znano ti je, kako močno sem na svet navezan, kako zelo sem k hudemu nagnjen, kako omahljiv v skušnjavah; toda upam in zaupam, da mi boš po milosti svetega obhajila dušo pokrepčal zoper hudo nagnjenje in zoper vse hude skušnjave, saj si ta presveti zakrament postavil kot hrano našim dušam. Pa še kaj več upam. Upam tudi, o moj Jezus; da, ker se mi že na tem svetu daješ uživati, se mi boš dal uživati tudi v večnosti, da bom tedaj po tem kratkem, zemeljskem življenju s tvojo pomočjo dosegel večno, nebeško življenje, ker si to obljubil rekoč: „Jaz sem živi kruh, kateri je prišel z nebes; kdor jé od tega kruha, bo živel ve-

komaj“. To upanje me živo navdaja, in v tem upanju s kraljevim prerokom radostno vskliknem: „V tebe, o Gospod, sem zaupal, vekomaj ne bom osramoten“.

Ljubezen.

O moj preljubeznjivi Jezus! Tvoj ljubljeni učenec, sveti Janez, opominja: „Ljubite Boga, ker nas je on pred ljubil“. Zares, o Jezus, pred si nas ljubil! Ljubil si nas, predno smo bili rojeni; ljubil si nas, predno smo te mi poznali; ljubil si nas, predno smo za tvojo ljubezen vedeli. Iz ljubezni do nas si na svet prišel, si trpel in umrl, si kri in življenje in vse, kar si imel, dal za nas. Ali vse to se ti je zdelo še premalo. Hotel si pri nas ostati vse dni do konca sveta. In da bi bilo to mogoče, si z neskončno ljubeznijo postavil zakrament presvetega Rešnjega Telesa, v katerem noč in dan prebivaš zavoljo nas v svetih tabernakeljnih, se vsak dan daruješ za nas na svetih altarjih, ter se najtesneje skleneš z nami pri vsakem svetem obhajilu. O Jezus, preljubeznjivi naš Jezus! kdo bi te ne ljubil po toliko dokazih ljubezni? Ker pa zdaj tudi meni nevrednemu grešniku hočeš skazati svojo preveliko ljubezen in priti v moje revno srce; zato, o Jezus, te hočem odsihmal še bolj ljubiti, in v tej ljubezni rečem in obljubim. O Jezus, tebi živim; o Jezus, tebi umrjem; o Jezus, tvoj sem živ in mrtev, o Jezus! Amen.

Odpustek 7 let in 7 kvadragén, t. j. skupaj 2835 dni vsakikrat za obujanje božjih čednosti. Benedikt XIV. 28. pros. 1756.

Češčenje.

O moj Bog in Izveličar Jezus Kristus, pravi Bog in pravi človek! Molim te s tistim globokim spoštovanjem, s katerim nas navdaja sveta vera. Ljubim te iz vsega srca, molim te tukaj v najsvetejšem zakramentu skritega Boga, in želim ti zadostiti za vse nespodobnosti, onečastenja in božjeropne oskrunjenja, katerih sem se do zdaj po nesreči morda krivega storil, kakor tudi za tiste, katerih so se drugi

krive storili, in katere se žalibog utegnejo še prime-
riti. Molimo te toraj, o moj Bog! ne sicer tako, kakor
zaslužiš, da bi te molili, vendar pa tako, kakor
premorem, in želim to storiti z vso tisto popolno-
mostjo, katere so vse pametne stvari skupaj zmožne.
In tako imam namen, moliti te zdaj in vselej, ne
le za tiste katoličane, kateri te ne molijo in ne lju-
bijo, temuč tudi za spreobrnjenje vseh krivovercev,
razkolnikov, Turkov, Judov, nevernikov in vseh hu-
dobnih kristijanov. Ah, moj Jezus, da bi te pač vsi
ljudje vselej spoznali, molili, ljubili in hvaležno častili
v najsvetejšem in božjem zakramentu! Amen.

Častim in molim tebe večne dni
Skrivnost neizmerna in kruh angelški.
Zveličar Jezus blagoslovi me,
In ti, srce Marijno, tudi še!
Srce, o Jezus, tebi podarim,
Popolnoma ga v tvoje potopim.

200 dni odpustka vsakikrat. Pij VII. 21. prosenca 1815.

Hrepenenje.

Glej, moj dobrotljivi Jezus, kako daleč je do-
spela tvoja preobilna ljubezen! S svojim mesom in s
svojo drago krvjo si Božjo mizo mi pripravil, kjer se
mi vsega daruješ. O kaj te je vendar nagnilo k taki
preobilni ljubezni? Gotovo le tvoje ljubezni polno
Srce. O prečastitljivo Srce mojega Jezusa, peč ljubezni
Božje! sprejmi mojo dušo v svojo presveto rano, da
se v tej šoli ljubezni učim Njega zopet ljubiti, kateri
mi je dal tako prečudne dokaze svoje ljubezni. Amen.

100 dni odpustka enkrat na dan. Pij VII. 9. svečana 1818.

Pridi, o Jezus, ki živiš v Mariji, in živi tudi v
svojih služabnikih! Živi v njih s svojim Duhom sve-
tosti, z vso svojo obilno močjo, z vso resnico svojih
čednosti! Daj, da popolnoma nasledvajo tvoje pota in
se udeležujejo tvojih skrivnost! Ukroti s svojim Du-
hom vsako sovražno moč na čast Boga Očeta! Amen.

300 dni odpustka enkrat na dan. Pij IX. 14. vinot. 1859.

Prošnja za vreden prejem sv. obhajila.

(Naj se moli pred sv. Rešnjim Telesom.)

V. Molimo te, o Kristus, in Te hvalimo.

Od. Ker si s svojim svetim križem svet odrešil.

Večni Oče! Molim te in se ti zahvaljujem za neskončno ljubezen, s katero si blagovolil svojega edinorojenega Sina poslati, da bi me odrešil in postal moja dušna hrana. Darujem ti vse dejanja, češčenja in hvaležnosti, katere ti skazujejo angeli in svetniki v nebesih in pravične duše na zemlji. Častim, ljubim in hvalim te z vsem češčenjem, z vso ljubeznijo in vso hvaležnostjo, s katero te tvoj lastni v zakramentu pričujoči Sin časti, ljubi in hvali. Dodeli, prosim, da bi ga vsi spoznali, ljubili, častili, se mu zahvaljevali in vredno ga prejemali v tem božjem zakramentu. Oče naš . . . Češčena si Marija . . . Čast bodi . . .

Večni Sin! Molim te in se ti zahvaljujem za neskončno ljubezen, s katero si za-me se včlovečil in v hlevu se rodil; s katero si izrastel v delavnici, glad in žejo, vročino in mrzloto, trpljenje in britkosti, zaničevanje, preganjanje, bičanje, trnje, žeblje in naposled smrt pretrpel na trdem križu. Hvalim te z vso vojskujočo se in zmagonosno Cerkvijo za neskončno ljubezen, s katero si postavil presvete zakrament kot hrano moji duši. Molim te v vseh posvečenih hostijah sveta in se ti zahvaljujem tudi v imenu tistih, ki te ne poznajo in se ti ne zahvaljujejo. Rad bi svoje življenje dal, da bi te le vsi spoznali, ljubili in častili v tem zakramentu ljubezni, in da bi se odvrnile vse zasramovanja in vsi božji ropi, ki se godijo. Ljubim te, o Jezus! in želim te ljubiti in prejeti z ljubeznijo, čistostjo in s čutili tvoje presvete Matere in z ljubeznijo in popolnomostjo tvojega prečistega Srca. O preljubeznjivi ženini moje duše! daj, da se bojo vsled tvojega prihoda v moje srce pokazali tisti nasledki v moji duši, katere ti sam priča-kuješ, in pusti me rajši umreti, kakor neyredno te prejeti. Oče naš . . . Češčena si Marija . . . Čast bodi . . .

Večni Duh! Molim te in se ti zahvaljujem za neskončno ljubezen, s katero si pripomogel k neizrekljivi skrivnosti včlovečenja, in za tisto neskončno ljubezen, s katero si iz najčistejše krvi Device Marije naredil najsvetejšo telo Jezusovo, katero je potem moja dušna hrana postala v najsvetejšem zakramentu. Prosim, razsvetli moj um, in očisti moje srce in srca vseh ljudi, da vsi to veliko dobroto tvoje ljubezni spoznajo in najsvetejši zakrament vredno prejmejo. Oče naš... Češčena si Marija... Čast bodi...

Ker skrivnost je tukaj taka,
 V prahu človek naj kleči;
 In podoba stara vsaka
 Pred resnico naj beži.
 Vera naša, skali enaka,
 Priča naj, kar čut taji.

Čast in slava razodeva
 Naj se Očetu večnemu;
 Čast in slava naj odmeva
 Sinu Njega ljubemu;
 Čast in slava naj se peva
 Duhu trikrat svetemu!

V. Kruh z nebes si jim dodelil,
 Od. Ki ima vso sladkost v sebi.

Molimo.

O Bog, kateri si nam v prečudnem zakramentu spomin svojega trpljenja zapustil, daj nam, te prosimo, svete skrivnosti tvojega telesa in tvoje krvi tako častiti, da sad tvojega odrešenja vedno v sebi čutimo, kateri živiš in kraljuješ z Bogom Očetom v edinosti svetega Duha Bog vekomaj. Amen.

100 dni odpustka enkrat na dan; popolnoma odpustek prvi četrtek vsacega meseca, če se opravi po sv. obhajilu in nekoliko moli na papežev namen; 7 let in 7 kvadragén, t. j. skupaj 2835 dni odpustka vsak četrtek z istimi pogoji. Pij VI. 17. vinotoka 1796.

Zdihljeja k Jezusu.

Jezus, moj Bog, ljubim te čez vse!

50 dni odpustka vsakikrat. Pij IX. 7. velikega travna 1854.

Ljubljeno bodi povsod presveto Srce Jezusovo!

100 dni odpustka enkrat na dan. Pij IX. 23. kim. 1860.

Litanije sv. Vincencija.

Gospod, usmili se nas!

Kriste, usmili se nas!

Gospod, usmili se nas!

Kriste, sliši nas!

Kriste, usliši nas!

Bog Oče nebeški, usmili se nas!

Bog Sin, Odrešenik sveta, usmili se nas!

Bog sveti Duh, usmili se nas!

Sveta Trojica, en sam Bog, usmili se nas!

Sveta Marija,

Sveti Vincencij Pavljanski,

Sv. Vincencij, že od otroških let moder,

Sv. Vincencij, že v otroških letih usmiljen,

Sv. Vincencij, od čede ovac izvoljen, da bi pasel
čedo Gospodovo,

Sv. Vincencij, v sužnosti prost,

Sv. Vincencij, pravičen, ki živi iz vere,

Sv. Vincencij, utrjen s sidrom krščanskega upanja,

Sv. Vincencij, ognja Božje ljubezni ves vnet,

Sv. Vincencij, poln priprostosti, odkritosrčnosti
in strahu Božjega,

Sv. Vincencij, kroták in iz srca ponižni Kri-
stusov učenec,

Sv. Vincencij, ki si se v duhu in na telesu za-
tajeval,

Sv. Vincencij, ki si iz Duha Kristusovega živel,

Sv. Vincencij, goreč za Božjo čast,

Sv. Vincencij, ki si bil ves goreč za izveličanje
duš,

prosi za nas!

- Sv. Vincencij, ki si vedno sovražil in zaničeval svet,
- Sv. Vincencij, bogat krščanskega uboštva,
- Sv. Vincencij, ki si hrepenel po angelski čistosti,
- Sv. Vincencij, ki si s svojo pokorščino v vsem zmagal,
- Sv. Vincencij, v bridkostih od mladih let,
- Sv. Vincencij, ki si se varoval sence hudega,
- Sv. Vincencij, hrepeneč popolnost čednosti doseči,
- Sv. Vincencij, kakor skala nepremakljiv v valovih svetá,
- Sv. Vincencij, v svoji modrosti stanoviten kakor solnce,
- Sv. Vincencij, v vseh bridkostih najpotrpežlivejši,
- Sv. Vincencij, prizanesljiv in zelo usmiljen,
- Sv. Vincencij, najpokornejši sin katoliške cerkve,
- Sv. Vincencij, Rimskemu sedežu do smrti vdan,
- Sv. Vincencij, ki si studil krivoverske novosti,
- Sv. Vincencij, poklican ubogim evangelij oznanovat,
- Sv. Vincencij, duhovnim ljubeznjivi oče,
- Sv. Vincencij, modri ustanovitelj misijonske družbe,
- Sv. Vincencij, čujoč utemeljitelj hčerá krščanske ljubezni,
- Sv. Vincencij, ki si svoje vsakovrstne dobre dela učil,
- Sv. Vincencij, ki si z radovoljnim srcem ubogim pomagal,
- Sv. Vincencij, molitvi in oznanovanji Božje besede vdan,
- Sv. Vincencij, ki si vedno Kristusovo čednostno življenje posnemal,
- Sv. Vincencij, stanoviten do smrti,
- Sv. Vincencij, katerega smrt je dopadljiva bila pred Gospodom,
- Sv. Vincencij, ki si sedaj v ljubezni resnično vekomaj srečen,
- Sv. Vincencij, da bi mi kakor zvesti otroci izglede svojega sv. Očeta posnemali,

Jagnje Božje, ki odjemlješ grehe svetá, zanesi nam,
o Gospod!

Jagnje Božje, ki odjemlješ grehe svetá, usliši nas, o
Gospod!

Jagnje Božje, ki odjemlješ grehe svetá, usmili se nas,
o Gospod!

V. Pravičnega je Gospod po ravnem potu vodil;

R. In mu je pokazal kraljestvo Božje.

Molimo.

O Bog, ki si ubogim v blagor in zaboljšanje duhovščine v svoji Cerkvi novo družino po svetem Vincenciju združil: daj, te prosimo, da bomo tistega duha vneti tudi mi ljubili, kar je on ljubil, in storili, kar je on učil. Po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Pesem. *)

1.

Svetla zvezda je prisjala
Na Francoskem na ta svet,
Da bi pravo pot kazala
Vsem popotnikom k Očet'.
Ta je svet' Vincenc' Pavljanski,
Čednosti steber krščanski.
Oče sester usmiljenih
In duhovnov misijonskih.

2.

Nja stariši, ubogi kmeti,
Pa pobožnega srca
Izredili v veri sveti
So tud' Sina svojega.
Zato je ko angel zali
Rastel limbar Vincenc' mali.
Ovce pasel, pesme pel
Ves nedolžen in vesel.

*) Zložil Virk, bivši župnik v Kalobji na Štajarskem.

3.

Učenosti osvojiti,
 Je bil v vikše šole dan,
 Duš nebesom pridobiti
 Stopil je v duhovski stan,
 Jezusa je in Marijo
 Si izbral u tovaršijo,
 Ko se je podal na pot
 Krivoverce rešit zmot.

4.

Rado pa se solnce skrije,
 Vrtnica brez trnja ni,
 Tud' svet' Vincenc, rop Turčije,
 V težki sužnosti medli.
 Tako svoje Bog pokuša,
 Ko zlato jih v ognju skuša
 Da ven'c krasnejši cveti
 Sad še lepši prizori.

5.

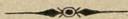
Sveti Vincenc' spet povrne
 Čez tri leta se nazaj,
 Še gorečnejši zdaj verne
 Kliče, vodi v sveti raj,
 Moli, posti se, zdihuje
 In pokoro oznanuje,
 Eksercicije osnovi
 In misijone oživi.

6.

Ko ljudi že brez števila
 Spreobrnil je povsod,
 V sveti raj po ven'c plačila
 Ga poklical je Gospod.
 Zdaj svet' Vincenc' tam počiva
 In veselje večno vživa,
 Kjer nebeška luč gori
 In nobene solze ni.

7.

Nam pa ptuja solz dolina
Dosti trnja še rodi,
Dneva teža in vročina
Še življenje nam greni;
Al' v nebesa se ozrimo
In z zaupanjem zdihnimo:
O svet' Vincenc' vsliši glas,
Prosi Jezusa za nas.

KAZALO.

Stran

Ogovor: Verni in pobožni Slovenci!

Prva doba.

Od Vincencijevega rojstva do ustanovljenja misijonske družbe 1

Prvo poglavje.

Vincencij v otroških letih 1

Drugo poglavje.

Vincencij v šolah 2

Tretje poglavje.

1. Vincencij v Tuniški sužnosti 4

2. Vincencij rešen 7

3. Vincencij v Rimu 7

Četrto poglavje.

1. Vincencij na kraljevem dvoru 8

2. Kako je Sorski župan Vincencija počrnil 9

3. Kako se je Vincencijeva nedolžnost izvedla 10

4. Vincencijeva junaška ljubezen 10

5. Vincencij se posvetuje s Petrom de Berulle 12

6. Vincencij župnik 13

7. Kakoršen pastir takoršne ovce 13

8. Vincencij zida novo farno cerkev 14

9. Poskušnja s semeniščem 14

Peto poglavje.

Grof Gondi. 1. Vincencij pri Gondijevih 15

2. Kako Vincencij ustavi nameravan dvoboj 18

3. Vincencijev trud dvoboje odpraviti 18

4. Vincencij duša vseh dobrih del 19

	Stran
5. Prva misijonska pridiga	20
6. Vincencij pobegne od Gondijevih	21
7. Velika žalost pri Gondijevih	22
8. Vincencij, Chatillonski župnik	24
9. Kako je Vincencij začel zapuščeni vinograd obdelovati	25
10. Chatillon dobi drugo podobo	26
11. Kako je kalvinec Beynier priden katoličan postal	27
12. Grof Rougemont se poboljša	28
13. Črtice iz njegovega življenja	29
14. Kako ste si dve posvetni gospodičini Vincencijevo pridigo . . . . . k srci vzeli	31
15. Društvo gospâ krščanske ljubezni	31

Šesto poglavje.

Pariz središče Vincencijevega delovanja	33
1. Vincencij se ravna po nasvetu svojega spovednika	33
2. Vincencij zapusti Chatillon	34
3. Vincencij v Parizu	34
4. Vincencij vdruči pri Gondijevih	35
5. Društvo gospâ krščanske ljubezni se čedalje bolj širi	35
6. Vincencij se poteguje za poštenje duhovščine	36
7. Vincencijev odgovor	36
8. Kako se krivoverci najložej pridobijo	38
9. Vincencij pri galijotih:	
a) v Parizu	39
b) v Marselji	40
c) junaška ljubezen	41
d) jama razbojnikov — tempelj Božji	42
e) misijon pri galijotih	42
f) še nekaj o galijotih	43

Druga doba.

Ustanova družbe misijonarjev in hčera krščanske ljubezni	45
--	----

Prvo poglavje.

1. Gondijeva hiša zibelj ustanove	45
2. Ustanovno pismo in pogodbe	46
3. Grofinja se v večnost preseli	47
4. Slika prvih misijonarjev	49
5. Majhna čeda narašča	50
6. Vincencij in Božja previdnost	52
7. Opatija in prijorat sv. Lazarja	52
8. Kako se Vincencij prestraši	54
9. Vincencij se dá pregovoriti	55
10. Vincencijeve pomisleki	56
11. Pravda	57
12. Dodatek	58

Drugo poglavje.

1. Osnova semenišča	59
2. Kakošne zvijače se je Vincencij poslužil, da je novih udov dobil	60
3. Še nekaj o poklicu	61
4. Kako previdno Vincencij ravna pri sprejemanji kandidatov	63
5. Živ izgled	64

Tretje poglavje.

Vincencijevo delovanje za kmečko ljudstvo	65
1. Sad ljudskih misijonov	65
2. Nekateri dokazi	66
3. Misijon na Korziškem otoku	69
4. Kako je Vincencij v svojih gorečnost vnemati vedel	71

Četrto poglavje.

Dobrodelno društvo gospij kot zibelj družbe hčera krščanske ljubezni	75
1. Gospa le Gras	75
2. Začetek	76
3. Kako se je društvo v mestih upeljalo	78
4. Nekatero opazke o tem društvu	79

Peto poglavje.

1. Družba hčera krščanske ljubezni	80
2. Gorčično zrno	81
3. Bolje čakati, kakor se prenagliti	81
4. Društvo dobi veljavo	82
5. Kako Vincencij svoje duhovne hčere uči	83
6. Dobro drevo obrodi dober sad	85

Tretja doba.

Vincencijevo delovanje za duhovščino	87
--	----

Prvo poglavje.

Duhovno prenovljenje duhovščine. — 1. Stališče	87
2. Prosite Gospoda žetve, da pošlje delavcev	90
3. Kdor prosi, prejme	91
4. Misijonarji prevzamejo vodstvo duhovnih vaj za posve- čence	92
5. Vaje se povsod upeljujejo	93
6. Nasprotniki duhovnih vaj	94

Drugo poglavje.

Sad duhovnih vaj	95
1. Vincencijeve besede	95

	Stran
2. Kaj pravi Vencejski škof?	95
3. Duhovski stan dobi spet dostojno čast	95
4. Napeljevanje ali poduk v pastirstvu	97
5. Kako je bilo mogoče toliko dobrega storiti?	99

Tretje poglavje.

Kako so se konferencije za duhovščino upeljale	102
1. Njih korist	102
2. Prvi povod	102
3. Osnova pravil	104
4. Udje konferencije — goreči in neutrudljivi delavci	105
5. Vzgledi	105
6. Kako je društvo konferencij postalo zavod francozkega škofovstva	108

Četrto poglavje.

Ustanova semenišč. — 1. Žalostna podoba	109
2. Prva poskušnja	110
3. Koliko je na vodstvu ležeče	110

Četrta doba.

Vincencij v boji z janzenizmom	114
--	-----

Prvo poglavje.

Zgodovina janzenizma	114
--------------------------------	-----

Drugo poglavje.

Zgodovina janzenizma. (Dalje.)	120
--	-----

Tretje poglavje.

Sv. Vincencij in: Saint Cyran	123
---	-----

Četrto poglavje.

Vincencij v boji	131
Bula: »Cum occasione« in nove homatije	136
Sv. Vincencij po dokončani vojski:	
a) Črtice miroljubnosti in pravovernosti	139
b) Za ptuje	141
c) Za ponesrečene	141
Sklep	142

Četrta doba.

Vincencijeva posamezna dobra dela krščanske ljubezni	144
--	-----

Prvo poglavje.

1. Duhovne vaje za razne ljudi	144
2. Korist duhovnih vaj	146
3. Ugovor — odgovor	147
4. Dajte in se vam bo dalo	148
5. Vincencijeve misli o duhovnih vajah	149
6. Dalje — in Sklep	152

Drugo poglavje.

Ustanova društva žlahtnih gospa v Parizu	154
1. Predsednica Goussault	154
2. Kako se je društvo ustanovilo	154
3. Vincencijeva previdnost	155
4. Res se je vse posrečilo	157
5. Kako zvesto se gospé ravnajo po Vincencijevih pravilih	158
6. Bolnišnica dobi novo podobo	159
7. Pregled delovanja udov	160
8. Govor	161
9. Kako?	164

Tretje poglavje.

Najdenci. — Žalosten stan teh revčev	167
2. Kako je pomagati?	168
3. Obravnava zadeve najdencev	168
4. Ljubezen zmaga	170

Četrto poglavje.

Bolnišnice za galijote. — 1. v Parizu	170
2. Bolnišnica v Marselji (sklep)	172

Peto poglavje.

Ubožnice. — 1. Blagosrčni dobrotnik	174
2. Ubožnica presv. Jezusovega imena	174
3. Kako bi se dalo tudi beračenje odstraniti?	175
4. Kako so reč pretresali	176
5. Zavetišče za berače se ustanovi	178
6. Vincencijevo pismo	178
7. Romarska hiša pri sv. Regini	179

Šesto poglavje.

Vincencij podpira ponesrečene Lotaringijane i. t. d.	180
1. Lepa dežela postala je nesrečna dežela	180
2. Vincencijeva neutrudljiva ljubezen vsem pomaga	181
3. Mesta: Toul, Verdun in Metz poročajo:	183
4. Poročila iz mest Nancy in Pont-a Mousson	184
5. Iz mest St. Michel in Bar le Duc	185
6. Bar le Duc (Sklep)	187

Sedmo poglavje.

Srčni sprejem Lotaringijskih ubežinov	188
1. Vse se k Vincenciju zateka — on pa vse preskrbi	188
2. Vincencijeva posebna skrb za mladino	189
3. Redovnice	190
4. Žlahtniki	190
5. Brat Matevž	191
6. Poročila iz Pikardije in Champagnije	192
a) Žalostni nasledki medsebojnih bojev	192
b) Strahovito!	193
c) Vincencijeva previdnost	195
d) Sad dobrih del	195
e) Vincencijeva skrb za mrtve	197
f) Irski vojaki	197
g) Dobre dela usmiljenja v Parizu in po okolica	198
h) Vincencij podpira ubežine. (Sklep)	199

Osmo poglavje.

Vincencij in medsebojne vojske	201
1. Vincencij se poda v kraljevi tabor	201
2. Nevarnost	202
3. Kako so se sovražniki nad Vincencijem zmaščevali	203
4. Nevarnosti na potovanji	204
5. Vincencij se povrne v Pariz	206
6. Medsebojne vojske — vdrugeč	206
7. Tudi stranskim je to priporočal	208
8. Kako je Vincencij povsod trkal — za mir	209

Deveto (mesto osmo) poglavje.

Raznoterosti	210
1. Kako se je hiša sv. Lazarja v vojašnico spremenila	210
2. Vincencijeve besede do misijonarjev	211
3. Srečen izid misijona	212
6. Vincencijeva skrb za zblaznjene dečke	213
5. Poredni sinovi	213
6. Kaj pa Vincencij pravi	214
7. Hudodelniki v bastilji	215
8. Zavod za vzgojo učiteljic	215
9. Kako se je vitez Sillery poboljšal	217
10. Srečna smrt	218
11. Prijor le Bon umrje	219
12. Vincencij pri umirajočem kralju Ljudoviku XIII.	220

Deseto poglavje.

1. Vincencij dvorni svetovalec	221
2. Vincencijevo uradovanje	222
3. Kakošno podlago so si vložili?	223

	Stran
4. Kako se je Vincencij napakam ustavljal	224
5. Kaj Vincencij misli o viših cerkvenih službah?	225
6. Vincencijeva trdnost	226

Enajsto (mesto deseto) poglavje.

Vincencij, svetna duhovščina in redovniki	228
1. Kako je Vincencij škofom pomagal	228
2. Boj s sovražniki	228
3. Vincencij pomaga redovnikom	229
4. Kako je Vincencij zvite zanjke razvozlal	231
5. Vincencij in redovnice	232
6. Vincencijeva zvestoba v uradovanji	234
7. Vincencijeva nesamopridnost	235
8. Vincencij ravna le po svoji vesti	235
9. Počasen v določevanji, trden v izvrševanji	236
10. Molčečnost	237
11. Ne samoglaven	238

Peta doba.

Vincencij in njegovi misijonarji	238
--	-----

Prvo poglavje.

1. Prve misijonske podružnice	238
2. Misijon pri pastirjih	240
3. Naselitve v Genovi in Turinu	240
4. Irska in hebriški otoki	241
5. Tuniške naselitve	242
6. Črtice junaštva	243
7. V Algeriji	244
8. Skrb za sužnje	245
9. Bogu samemu čast	247

Drugo poglavje.

Pravila. — 1. Zakaj še le zdaj?	248
2. Govor	249

Tretje poglavje.

Vincencijevo vsakdanje življenje	254
1. Njegove nebrojne opravila	254
2. Njegov dnevni red	255
3. Letne duhovne vaje	255
4. Koliko zamore en sam mož	256

Četrto poglavje.

Trpljenje in bolezni	257
1. Pravičnega Bog z bridkostmi obiskuje	257

	Stran
2. Vincencij počrnjen	257
3. Najhujše bridkosti	258
4. Zguba misijonarjev	258
5. Anton Portail	258
6. Gosposočina le Gras	259
7. Vincencijeve bolezni	260
8. Še nekatere druge bolezni	260
9. Bolečine na nogah	261
10. Kako je Vincencij vedel bolnikom pogum delati	262
11. Vincencij je opešal	262
12. Njegova potrpežljivost v boleznih	263

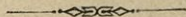
Peto poglavje.

Priprava na smrt	264
1. Kako se je Vincencij s smrtjo soznal	264
2. Jezus Kristus vse njegovo zaupanje	265

Šesto poglavje.

Vincencij mirno v Gospodu zaspil	266
1. Tako pravičen umrje	266
2. Po smrti	267
3. Slovesni pogreb	268
4. Molitve za ranjke	269
5. Najboljša svetinja	269

Jutranja molitev	270
Večerna molitev	273
Sveta maša	276
Molitve pri sv. obhajilu. — Vera, upanje, ljubezen	285
Prošnja za vreden prejem sv. obhajila	289
Litanije sv. Vincencija	291
Pesem	293

COBISS: 4042:00

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

00000438494

